ספר חקיקה לבחינת הלשכה

מועד יוני 2025

בתי משפט

תוכן עניינים

חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984.....3
חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006.....47
צו בתי המשפט (סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור), תשס"ט-2009.....68
תקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), תשל"ז-1976.....70
חוק הבוררות, תשכ"ח-1968.....75
תקנות בתי המשפט (גישור), תשנ"ג-1993.....84
פקודת בזיון בית המשפט.....89
תקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז-2007.....92
תקנות בתי המשפט (פגרות), תשמ"ג-1983.....106
תקנות סדרי הדין בעניני בוררות, תשכ"ט-1968.....108
תקנות סדר הדין בדיון נוסף, תשמ"ד-1984.....111
תקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), תשי"ז-1957.....114
חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], תשל"ב-1972.....117
תקנות הגנת הדייר (סדרי הדין בבתי הדין לשכירות), תשי"ד-1954.....143
תקנות החוזים האחידים (סדרי דין בבית הדין וסדרי דין בערעור), תשמ"ג-1983.....147
תקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010.....151
צו בתי המשפט (הוספת עניינים כלכליים), תשפ"ב-2021.....159
תקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, תשמ"ד-1984.....162
חוק בתי משפט לענינים מינהליים, תש"ס-2000.....166
תקנות בתי משפט לענינים מינהליים (סדרי דין), תשס"א-2000.....186
חוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב-1992.....200
תקנות התכנון והבניה (סדרי דין בערעור), תשל"ז-1976.....213
תקנות התכנון והבניה (סדרי הדין בערעור על שומת השבחה), תשמ"א-1981.....215
פקודת העיריות [נוסח חדש] – סעיף 324.....217
חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998.....219

חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984

תוכן עניינים

	פרק א': השופטים	
	סימן א': תחולה	
סעיף 1	נושא הפרק [ש/1]	9
	סימן ב': כשירות	
סעיף 2	כשירותם של שופטי בית המשפט העליון [ש/2]	9
סעיף 2א	תקופת צינון למינוי שופט עליון	9
סעיף 3	כשירותם של שופטי בית משפט מחוזי [ש/3]	9
סעיף 4	כשירותם של שופטי בית משפט שלום [ש/4]	9
סעיף 5	אזרחות [ש/4א]	9
	סימן ג': מינוי	
סעיף 6	הועדה לבחירת שופטים [ש/6]	9
סעיף 6א	הצבעה בועדה	10
סעיף 7	סדרי עבודת הועדה [ש/7]	10
סעיף 7א	סייג למינוי שופט	10
סעיף 8	נשיא בית המשפט העליון והמשנה לנשיא [ש/8]	10
סעיף 9	נשיאים וסגני נשיאים של בתי משפט אחרים [ש/9]	10
סעיף 9א	המשך כהונה של נשיא	10
סעיף 10	מינוי לכהונה בפועל [ש/10]	10
סעיף 10א	שופט עמית	11
	סימן ד': כהונה	
סעיף 11	כוחו של מינוי [ש/12]	11
סעיף 12	התפטרות [ש/16]	11
סעיף 13	יציאה לקיצבה [ש/17]	11
סעיף 14	סיום כהונה לפי החלטת הועדה	12
סעיף 15	סמכות שופט לסיים דיון [ש/18]	12
סעיף 16	מינוי שופט לשעבר [ש/17א]	12
	סימן ה': אתיקה ושיפוט משמעתי	
סעיף 16א	כללי אתיקה לשופטים	12
סעיף 16ב	ועדת אתיקה	12
סעיף 17	הרכב בית הדין המשמעתי [ש/21]	12
סעיף 18	קובלנה על שופט [ש/22]	12
סעיף 19	אמצעי משמעת [ש/22א]	13
סעיף 20	מסירת החלטות לשר המשפטים [ש/23]	13
סעיף 21	סדרי דין [ש/28 סיפה]	13
	סימן ה'1: הצהרת הון	
סעיף 21א	הגדרות	13
סעיף 21ב	הגשת הצהרת הון	13
סעיף 21ג	מועדים להגשת הצהרת הון	13
סעיף 21ד	הודעה על חובת הגשת הצהרת הון	14
סעיף 21ה	תפקידי המפקח וסמכויותיו	14
סעיף 21ו	שמירת סודיות	14
סעיף 21ז	הליכים בשל הפרת החובה להגיש הצהרת הון	15
סעיף 21ח	תקנות – סימן ה'1	15
	סימן ו': הוראות שונות	
סעיף 22	פרסום ברשומות [ש/25]	15

סעיף 23	שיפוט פלילי [ש/26]	15
סעיף 24	שופט שהוא צד בהליך אזרחי [ש/26א]	15
	פרק ב': בתי המשפט	
	סימן א': בית המשפט העליון	
סעיף 25	מספר השופטים [ב/2]	15
סעיף 26	ההרכב [ב/3]	15
סעיף 27	קביעת מותבים ומועדים [ב/4]	15
סעיף 28	אב-בית-הדין [ב/5א]	15
סעיף 29	ממלא מקום נשיא בית המשפט העליון [ב/5]	15
סעיף 30	דיון נוסף [ב/8(א)-(ג)]	16
סעיף 31	משפט חוזר [ב/9(א)-(ג)]	16
סעיף 32	העמדת שאלה בידי שר המשפטים [ב/10]	16
	סימן ב': בתי משפט מחוזיים	
סעיף 33	מקום מושב ואזור שיפוט [ב/11]	17
סעיף 34	מקום ישיבת בית המשפט [ב/12]	17
סעיף 35	השופטים [ב/13]	17
סעיף 36	ישיבת שופט מחוץ למקום מינויו [ב/14]	17
סעיף 37	ההרכב [ב/15]	17
סעיף 38	קביעת מותבים ומועדים [ב/16]	18
סעיף 39	אב-בית-הדין [ב/17]	18
סעיף 40	הסמכות [ב/18]	19
סעיף 41	ערעור [ב/19]	19
סעיף 42	סמכות שופטים [ב/20]	20
	סימן ב'1: מחלקה כלכלית	
סעיף 42א	הגדרות	20
סעיף 42ב	עניין כלכלי	21
סעיף 42ג	עניין כלכלי-מינהלי	22
סעיף 42ד	מחלקה כלכלית בבתי המשפט המחוזיים בתל-אביב-יפו ובחיפה	22
סעיף 42ה	סמכות המחלקה הכלכלית	22
	סימן ג': בתי משפט שלום	
סעיף 43	מקום מושב ואזור שיפוט [ב/21]	23
סעיף 44	מקום ישיבת בית המשפט [ב/22]	23
סעיף 45	השופטים [ב/23]	23
סעיף 46	ישיבת שופט מחוץ למקום מינויו [ב/24]	23
סעיף 47	ההרכב [ב/25]	23
סעיף 48	קביעת מותבים ומועדים [ב/26]	23
סעיף 49	העברת ענין מבית משפט שלום אחד למשנהו [ב/26א]	24
סעיף 50	אב-בית-הדין [ב/27]	24
סעיף 51	הסמכות [ב/28]	24
סעיף 52	ערעור [ב/29]	25
סעיף 53	סמכות שופטים [ב/29א]	26
	סימן ד': בתי משפט לענינים מקומיים	
סעיף 54	מקום מושב ואזור שיפוט [ב/29ב]	26
סעיף 55	הסמכות [ב/29ג]	26
סעיף 56	דין בית משפט לענינים מקומיים [ב/29ד]	26
סעיף 57	מינוי שופט [ב/29ה]	26
סעיף 58	שמירת סמכויות [ב/29ו]	26

	סימן ה': בתי משפט לתביעות קטנות	
סעיף 59	הסמכת בתי משפט [ת/1]	26
סעיף 60	הסמכות [ת/2]	26
סעיף 61	שמירת זכות [ת/3]	27
סעיף 62	ראיות וסדרי דין [ת/4]	27
סעיף 63	ייצוג [ת/6]	27
סעיף 64	ערעור [ת/7]	27
סעיף 65	בוררות [ת/8]	27
סעיף 66		27
סעיף 67	מקום שיפוט [ת/5]	27
	סימן ו': פומביות הדיון	
סעיף 68	פומביות הדיון [ב/38]	27
סעיף 68א	ניהול פרוטוקול	29
סעיף 68ב	הקלטת דיון	29
סעיף 69	הרחקה מבית המשפט [ב/39]	29
סעיף 70	איסור פרסומים [ב/40]	29
סעיף 70א	בקשה בעניין פרסום שם חשוד	31
סעיף 70ב	צדדים לבקשה בעניין פרסום שם חשוד	31
סעיף 70ג	בקשה לביטול איסור פרסום	31
סעיף 70ד	ערעור על החלטה בעניין פרסום	31
סעיף 70ה	תקנות לעניין איסור פרסום	32
סעיף 71	מניעת פגיעה בהליך פלילי	32
סעיף 72	איסור הפרעה [ב/42]	32
סעיף 73	כפיית ציות ועונש בשל אי ציות [ב/42א]	32
סעיף 73א	צו הבאה	33
סעיף 73ב	עיון חוזר וערר	33
סעיף 74	סופיותן של החלטות [ב/43]	33
	סימן ז': הוראות כלליות	
סעיף 75	סמכות כללית לתת סעד [ב/34]	33
סעיף 76	סמכות נגררת [ב/35]	33
סעיף 77	סמכות אזרחית נגררת לפלילית [ב/35א]	33
סעיף 77א	עילות פסלות	34
סעיף 78	העברת ענין למקום אחר [ב/36]	34
סעיף 78א	העברת הליכים אזרחיים והליכים בעבירות תעבורה למקום אחר	35
סעיף 79	סעד בשל חוסר סמכות [ב/37]	35
סעיף 79א	פשרה	35
סעיף 79ב	בוררות	35
סעיף 79ג	גישור	35
סעיף 79ד	תקנות לענין בוררות וגישור	36
סעיף 80	בית משפט שנחלקו בו הדעות	36
סעיף 81	תיקון טעות בפסק דין [ב/37א]	37
סעיף 82	סדרי מינהל	37
סעיף 82א	מחלקה לניתוב תיקים	37
סעיף 83	תקנות [ב/47 סיפה]	37
	פרק ג': רשמים	
	סימן א': מינוי	
סעיף 84	מינוי רשם [ב/30 ר/1]	37

סעיף 84א	מינוי רשם בכיר	37
	סימן ב׳: סמכויות רשמים	
סעיף 85	סמכויות מיוחדות [ר/2]	38
סעיף 85א	סמכות לדון בתובענות אזרחיות מסוימות	38
סעיף 86	פסק דין באין הגנה [ר/3]	38
סעיף 87	פסק דין מוסכם [ר/4]	38
סעיף 88	מחיקת הליך [ר/5]	38
סעיף 89	עיקול זמני [ר/6]	38
סעיף 90	בקשות שונות [ר/7]	38
סעיף 91	סמכויות שהועברו בתקנות [ר/10]	39
סעיף 92		39
סעיף 93		39
סעיף 94		39
סעיף 95	החלטת רשם כהחלטת בית המשפט [ר/11]	39
סעיף 96	ערעור על החלטת רשם [ר/12]	39
	סימן ג׳: סמכויות אחרות	
סעיף 97	קביעת פלוגתות מוסכמות [ר/13]	39
סעיף 98	שומת אגרות בית המשפט [ר/14]	39
סעיף 99	שומת הוצאות [ר/15]	39
סעיף 100	חתימה על פסיקתות [ר/16]	39
סעיף 101	רשימת המשפטים והודעה על הדיון בהם [ר/17]	39
סעיף 102	השבעה וקבלת תצהיר [ר/19]	40
סעיף 103	סמכות נוספת [ר/20]	40
	סימן ד׳: הוראות שונות	
סעיף 104	תחולת הוראות [ב/44]	40
סעיף 105	הרשם יבוא במקום המזכיר הראשי [ר/21]	40
סעיף 105א	אתיקה ומשמעת	40
סעיף 105ב	פסלות	40
סעיף 105ג	הודעה על גמר כהונה	40
סעיף 106	תקנות [ר/22 סיפה]	40
	פרק ג׳1: משמר בתי המשפט	
סעיף 106א	הגדרות – פרק ג׳1	40
סעיף 106ב	משמר בתי המשפט ותפקידיו	41
סעיף 106ג	ממונה הביטחון ותפקידיו	41
סעיף 106ד	סגל פיקודי	41
סעיף 106ה	מאבטח משמר בתי המשפט	41
סעיף 106ו	אנשי משמר בתי המשפט – עובדי המדינה	41
סעיף 106ז	סמכויות חיפוש ותפיסה וסמכויות נלוות	41
סעיף 106ח	סמכות עיכוב ומעצר	42
סעיף 106ט	החלת סמכויות לגבי הנהלת בתי המשפט	42
סעיף 106י	פעולות אבטחה מחוץ לבית המשפט	42
סעיף 106יא	זיהוי איש משמר בתי המשפט	42
סעיף 106יב	סמכות קציין מוסמך לתת הנחיות מקצועיות	43
	פרק ד׳: הוראות שונות	
סעיף 107	העברת סמכויות [ב/45]	43
סעיף 108	תקנות סדרי דין [ב/46, ב/8(ד), ב/9(ד)]	43
סעיף 108א	מינוי מומחה מטעם בית המשפט	43
סעיף 109	ביצוע ותקנות [ש/28 רישה ב/47 רישה ר/22 רישה ת/10]	43

סעיף 110	שמירת חוקים [ב/49]	43
סעיף 111	הוראות מעבר [ש/27(א), ב/50(ג)]	44
	תוספת ראשונה	44
	חלק א'	44
סעיף 1		
סעיף 2		
סעיף 3		
סעיף 4		
סעיף 5		
סעיף 6		
סעיף 7		
סעיף 8		
סעיף 9		
סעיף 10		
סעיף 11		
סעיף 12		
סעיף 13		
סעיף 14		
סעיף 15		
	חלק ב'	44
	תוספת שניה	45
	חלק א'	45
סעיף 1		
סעיף 2		
	חלק ב'	45
	תוספת שלישית	45
סעיף 1		
סעיף 2		
סעיף 3		
סעיף 4		
סעיף 4א		
סעיף 5		
סעיף 6		
סעיף 7		
סעיף 8		
סעיף 9		
סעיף 10		
סעיף 11		
סעיף 12		
סעיף 13		
סעיף 14		
סעיף 15		
סעיף 16		
סעיף 17		
סעיף 18		
סעיף 19		
סעיף 20		
סעיף 21		

סעיף 22
סעיף 23
סעיף 23א
סעיף 24
סעיף 25
סעיף 26
סעיף 27
סעיף 28
סעיף 29
סעיף 30
סעיף 31
סעיף 32
סעיף 33
סעיף 34
סעיף 35
סעיף 36
סעיף 37
סעיף 38
סעיף 39
סעיף 40
סעיף 41
סעיף 42
סעיף 43
סעיף 44
סעיף 45
סעיף 46
תוספת רביעית 46

פרק א': השופטים

סימן א': תחולה

נושא הפרק [ש/1] 1. פרק זה דן בשופטים של –

(1) בית המשפט העליון;

(2) בתי המשפט המחוזיים;

(3) בתי משפט השלום.

סימן ב': כשירות

כשירותם של שופטי בית המשפט העליון [ש/2] 2. אלה כשירים להתמנות לשופטי בית המשפט העליון:

(1) מי שכיהן במשך תקופה של חמש שנים כשופט בית משפט מחוזי;

(2) מי שרשום, ומי שזכאי להיות רשום, בפנקס חברי לשכת עורכי הדין ועסק, ברציפות או לסירוגין, לא פחות מעשר שנים, מהן לפחות חמש שנים בארץ, באחד או באחדים מן הדברים האלה:

(א) עריכת דין;

(ב) שפיטה או תפקיד משפטי אחר בשירות מדינת ישראל או בשירות אחר שנקבעו בתקנות לענין זה;

(ג) הוראת משפטים באוניברסיטה או בבית ספר גבוה למשפט שנקבעו בתקנות לענין זה;

(3) משפטאי מובהק.

תקופת צינון למינוי שופט עליון 2א. לא יתמנה לשופט בית המשפט העליון מי שכיהן בתפקיד היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה, אלא אם כן עברה תקופה של שמונה עשר חודשים מיום סיום כהונתו.

כשירותם של שופטי בית משפט מחוזי [ש/3] 3. אלה כשירים להתמנות לשופטי בית משפט מחוזי:

(1) מי שכיהן במשך תקופה של ארבע שנים כשופט של בית משפט שלום;

(2) מי שרשום, ומי שזכאי להיות רשום, בפנקס חברי לשכת עורכי הדין, ועסק, ברציפות או לסירוגין, לא פחות משבע שנים, מהן לפחות שלוש שנים בארץ, באחד או באחדים מן הדברים המנויים בסעיף 2(2).

כשירותם של שופטי בית משפט שלום [ש/4] 4. כשירים להתמנות לשופטי בית משפט שלום, מי שרשום ומי שזכאי להיות רשום בפנקס חברי לשכת עורכי הדין, ועסק ברציפות או לסירוגין, לא פחות מחמש שנים, מהן לפחות שנתיים בארץ, באחד או באחדים מן הדברים המנויים בסעיף 2(2).

אזרחות [ש/4א] 5. (א) לא יתמנה לשופט מי שאינו אזרח ישראלי.

(ב) היה המועמד למינוי גם בעל אזרחות שאינה ישראלית ודיני המדינה שהוא אזרח בה מאפשרים את שחרורו מאזרחות זו, לא יתמנה אלא לאחר שעשה את כל הדרוש מצדו לשם שחרורו ממנה.

סימן ג': מינוי

הועדה לבחירת שופטים [ש/6] 6. הוראות אלה יחולו לענין הועדה לבחירת שופטים שלפי סעיף 4 לחוק-יסוד: השפיטה (להלן – הועדה):

(1) הכנסת תבחר בבחירה חשאית את שני חברי הכנסת שיכהנו כחברי הועדה; הם יכהנו כל עוד הם חברי הכנסת, ואם תמה כהונת הכנסת – עד שהכנסת החדשה תבחר חברים אחרים במקומם, והכל בכפוף להוראות חוק הכנסת, התשנ"ד-1994;

(2) המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין תבחר את נציגיה בבחירה חשאית; הם יכהנו תקופה של שלוש שנים;

(3) שני שופטי בית המשפט העליון יכהנו תקופה של שלוש שנים;

(3א) לפחות אחד מנציגי שופטי בית המשפט העליון בוועדה, לפחות אחד מנציגי הממשלה בוועדה, לפחות אחד מנציגי הכנסת בוועדה ולפחות אחד מנציגי לשכת עורכי הדין בוועדה יהיו נשים;

(4) הרכב הועדה יפורסם ברשומות.

הצבעה בועדה

6א. חבר הועדה יצביע על פי שיקול דעתו, ולא יהיה מחויב להחלטות הגוף שמטעמו הוא חבר בועדה.

סדרי עבודת הועדה [ש/7]

7. (א) ראה שר המשפטים שיש למנות שופט, יודיע על כך ברשומות ויכנס את הועדה.

(ב) אלה רשאים להציע מועמדים:

(1) שר המשפטים;

(2) נשיא בית המשפט העליון;

(3) שלושה חברי הועדה כאחד.

(ג) (1) הצעת הועדה על מינויו של שופט תהיה על דעת רוב חבריה שהשתתפו בהצבעה;

(2) על אף הוראות פסקה (1), הצעת הוועדה על מינוי של שופט לבית המשפט העליון תהיה על דעת שבעה מחברי הוועדה; פחת מספר המשתתפים בהצבעה מתשעה תהיה ההצבעה על דעת רוב המשתתפים שלא יפחת ממספר המשתתפים בהחסיר שניים.

(ד) הועדה תקבע את שאר סדרי דיוניה ועבודתה.

סייג למינוי שופט

7א. הועדה לא תציע מינוי של שופט, אם המועמד הורשע בעבירה פלילית שיש בה, בנסיבות הענין, משום קלון.

נשיא בית המשפט העליון והמשנה לנשיא [ש/8]

8. (א) נשיא בית המשפט העליון והמשנה לנשיא בית המשפט העליון יתמנו לפי הוראות סעיף 4(א) לחוק-יסוד: השפיטה מקרב שופטי בית המשפט העליון.

(ב) תקופת כהונתם של נשיא בית המשפט העליון והמשנה לנשיא בית המשפט העליון תהיה שבע שנים מיום המינוי, ולא ניתן לשוב ולמנותם לתקופת כהונה נוספת באותו תפקיד.

(ג) (בוטל)

נשיאים וסגני נשיאים של בתי משפט אחרים [ש/9]

9. (א) נשיאים וסגני-נשיאים של בתי משפט מחוזיים ושל בתי משפט שלום יתמנו בידי שר המשפטים בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, איש איש מקרב השופטים של בתי המשפט שבדרגה הנידונה.

(ב) תקופת כהונתם של נשיאים וסגני נשיאים של בתי משפט מחוזיים ושל בתי משפט שלום תהיה שבע שנים מיום המינוי, ולא ניתן לשוב ולמנותם לתקופת כהונה נוספת באותו תפקיד בבית משפט שדרגתו זהה לדרגת בית המשפט שבו כיהנו בתפקיד זה.

(ג) לא יתמנה לנשיא או לסגן נשיא של בית משפט מחוזי או של בית משפט שלום מי שלא יוכל לכהן בתפקיד זה במשך שלוש שנים לפחות, עקב יציאתו לקצבה לפי הוראות סעיף 13(א)(1).

המשך כהונה של נשיא

9א. (א) נשיא של בית משפט שלום שנתמנה לשופט בית משפט מחוזי, רשאי, בהסכמתו, להמשיך ולכהן כנשיא של בית משפט שלום אם החליט על כך שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, ואולם בעת כהונתו כנשיא בית משפט שלום הוא ידון בענינים הנתונים לסמכות בית משפט שלום בלבד.

(ב) אין בהוראת סעיף זה כדי לפגוע בהוראות סעיף 9.

מינוי לכהונה בפועל [ש/10]

10. (א) שר המשפטים רשאי למנות, לכהונה בפועל, בהסכמת המועמד ובהסכמת נשיא בית המשפט העליון –

(1) שופט בית המשפט העליון – לנשיא או לשופט בית משפט מחוזי;

(2) שופט בית משפט מחוזי – לשופט בית המשפט העליון, לנשיא בית משפט מחוזי, לנשיא בית משפט שלום או לשופט בית משפט שלום;

(3) שופט בית משפט שלום – לשופט בית משפט מחוזי או לנשיא בית משפט שלום;

(4) שופט תעבורה – לשופט בית משפט שלום.

(ב) כהונה בפועל לפי סעיף זה, ברציפות או לסירוגין, לא תהיה יותר משנה אחת מתוך תקופה של שלוש שנים, ולענין שופט שהוא רשם, שנתמנה לכהונה בפועל כשופט בבית המשפט שבו הוא משמש כרשם – לא יותר מארבע שנים מתוך תקופה של חמש שנים, ובלבד שבאה על כך הסכמת נשיא בית המשפט העליון.

(ג) מי שנתמנה לכהונה בפועל לפי סעיף זה רשאי לדון גם בענין הנתון לסמכות בית המשפט שבו הוא מכהן דרך קבע, ובלבד שלא ידון באותו ענין בשתי ערכאות.

שופט עמית

10א. (א) שר המשפטים ונשיא בית המשפט העליון כאחד, רשאים למנות שופט בית משפט מחוזי או שופט בית משפט שלום שיצא לקצבה לפי סעיף 13(א)(1), (ב) או (ג) לתפקיד של שופט עמית, ואם יצא לקצבה לפי סעיף 13(ב)(3) – אם הנסיבות שבשלן יצא לקצבה אינן מונעות ממנו לכהן כשופט עמית (בחוק זה – שופט עמית).

(ב) לא ימונה שופט כשופט עמית אלא אם כן חלפו 45 ימים מיום ששר המשפטים ונשיא בית המשפט העליון הודיעו לוועדה על הכוונה למנותו ושום חבר ועדה לא הגיש הסתייגות למינוי; הוגשה הסתייגות בתקופה האמורה, תדון בה הוועדה ותחליט אם לאשר את המינוי.

(ג) שופט עמית ימונה לתקופה שלא תעלה על ארבע שנים, ושר המשפטים ונשיא בית המשפט העליון רשאים, לפי בחירת הוועדה, להאריך את מינויו לתקופה אחת נוספת שלא תעלה על שנתיים, והכול ובלבד שלא יכהן כשופט עמית מי שגילו עולה על 75.

(ד) שופט עמית יכהן כשופט בבית משפט שדרגתו אינה גבוהה מדרגת בית המשפט שבו כיהן ערב יציאתו לקצבה.

(ה) שופט עמית יראו אותו כשופט לכל דבר ועניין, ואולם יכול שיכהן במשרה חלקית.

(ו) מספר השופטים העמיתים שיכהנו לא יעלה על 15 אחוזים ממספר התקנים המאוישים של שופטים בבתי משפט השלום או בבתי המשפט המחוזיים, לפי העניין.

סימן ד': כהונה

כוחו של מינוי [12/ש]

11. שופט שמינויו פורסם ברשומות, אין עוררין על מינויו.

התפטרות [16/ש]

12. שופט רשאי להתפטר מכהונתו בהגשת כתב התפטרות לשר המשפטים; כהונתו תיפסק בתום שלושה חדשים מהגשת כתב ההתפטרות אם לא הסכים שר המשפטים למועד קצר יותר.

יציאה לקיצבה [17/ש]

13. (א) שופט יצא לקיצבה –

(1) בהגיעו לגיל שבעים;

(2) משקבעה הועדה, על יסוד חוות דעת רפואית לפי כללים שהיא קבעה, שמחמת מצב בריאותו נבצר ממנו להמשיך במילוי תפקידו.

(ב) שופט רשאי לצאת לקיצבה –

(1) לאחר שכיהן עשרים שנים, אם הגיע לגיל ששים;

(2) לאחר שכיהן חמש עשרה שנים, אם הגיע לגיל ששים וחמש;

(3) אם ביקש זאת והועדה אישרה את בקשתו; הועדה רשאית להתנות הסכמתה בקביעת שיעור של גימלה הנמוך מן המתחייב על פי דין.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב) רשאי שופט של בית משפט שלום לצאת לקיצבה לאחר שכיהן עשרים שנים אם הגיע לגיל חמישים או לאחר שכיהן חמש עשרה שנים אם הגיע לגיל חמישים וחמש, ובלבד שהודיע על כך לשר המשפטים שנה לפני מועד היציאה לקיצבה.

(ד) בחישוב תקופת כהונתו של שופט לענין סעיף קטן (ב) תצורף לתקופת כהונתו כשופט כל תקופת שירותו במדינה או במוסד אחר שועדת הכספים של הכנסת אישרה לענין זה, או מקצתה של תקופה זו, הכל לפי כללים שקבעה ועדת הכספים.

סיום כהונה לפי החלטת הועדה

14. (א) הוגשה לועדה הצעה לסיים את כהונתו של שופט לפי סעיף 7(4) לחוק-יסוד: השפיטה, רשאית היא למנות מבין חבריה, ועדת משנה שתדון בהצעה ותגיש את מימצאיה ומסקנותיה לועדה.

(ב) הועדה וכן ועדת המשנה, אם נתמנתה, יאפשרו לשופט לעיין בחומר שלפניהן ויתנו לו הזדמנות לטעון טענותיו.

(ג) החליטה הועדה על סיום כהונתו של שופט, תקבע בהחלטתה את המועד לסיום הכהונה, וכן, לפי שיקול דעתה, את שיעור הגימלה שיקבל, ובלבד ששיעור הגימלה לא יעלה על השיעור שהיה זכאי לו אילו המשיך לכהן עד הגיעו לגיל שבעים.

סמכות שופט לסיים דיון [ש/18]

15. (א) שופט שהחל בדיון ויצא לקיצבה או פרש, יהיה מוסמך לסיים את הדיון תוך שלושה חדשים מיום היציאה לקיצבה או הפרישה.

(ב) שופט שהחל בדיון ותקופת מינויו לכהונה נסתיימה מחמת מינוי לערכאה אחרת, או משום שנסתיימה תקופת כהונה בפועל או משום שנסתיימה תקופת כהונתו כשופט בית המשפט לעניינים מינהליים או כשופט המחלקה הכלכלית לפי סעיף 42ד, יהיה מוסמך לסיים את הדיון שהחל בו.

(ג) (בוטל)

מינוי שופט לשעבר [ש/17א]

16. מי שהוסמך בחיקוק למנות שופט או מי שכשיר להיות שופט ליושב ראש של ועדה או של גוף אחר, רשאי, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון ובהסכמת המועמד, למנות לכך, לתקופה שיקבע, מי שהיה שופט כמפורש בחיקוק ויצא לקיצבה או פרש, ורשאי למנות כאמור, בהסכמת המועמד, מי שהיה שופט של ערכאה גבוהה מזו שפורשה בחיקוק.

סימן ה': אתיקה ושיפוט משמעתי

כללי אתיקה לשופטים

16א. נשיא בית המשפט העליון, בהסכמת חבר שופטי בית המשפט העליון ולאחר התייעצות עם שר המשפטים, רשאי לקבוע כללי אתיקה לשופטים.

ועדת אתיקה

16ב. (א) נשיא בית המשפט העליון, לאחר התייעצות עם שר המשפטים, ימנה ועדת אתיקה בת שלושה חברים, והם: שופט של בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש, ושני שופטים של בתי המשפט האחרים.

(ב) ועדת האתיקה תיתן חוות דעת מקדימה בעניני אתיקה של שופטים, לפי פניה של שופט או רשם שכללי האתיקה לשופטים שנקבעו לפי סעיף 16א חלים עליו – בענין הנוגע אליו.

(ג) חבר ועדת האתיקה ימונה לתקופה אחת של שש שנים.

(ד) ועדת האתיקה תפרסם חוות דעת מקדימה שנתנה, בלא ציון שמו של מי שלגביו ניתנה חוות הדעת ופרטים מזהים אחרים, אלא אם כן החליטה אחרת.

(ה) ועדת האתיקה תקבע את נוהלי עבודתה וסדרי דיוניה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.

הרכב בית הדין המשמעתי [ש/21]

17. (א) בית הדין המשמעתי לשופטים (להלן – בית הדין) יהיה של חמישה – ובהם שלושה שופטי בית המשפט העליון, או של שלושה – ובהם שני שופטי בית המשפט העליון, הכל כפי שנשיא בית המשפט העליון יקבע לכל ענין.

(ב) חברי בית הדין יתמנו לכל ענין בידי נשיא בית המשפט העליון על פי החלטה של חבר שופטיו.

(ג) אב בית הדין יהיה נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא בית המשפט העליון או הותיק שבין שאר שופטי בית המשפט העליון, הכל לפי ההרכב, ומבין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם.

(ד) לענין סעיף זה, "שופט" – גם שופט שיצא לקיצבה במשמע.

קובלנה על שופט [ש/22]

18. (א) שר המשפטים רשאי להגיש לבית הדין קובלנה על שופט על יסוד אחד מאלה:

(1) השופט נהג שלא כהלכה במילוי תפקידו;

(2) השופט התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו של שופט בישראל;

(3) השופט הורשע בעבירה שבנסיבות הענין יש בה משום קלון;

(4) הועדה מצאה שהשופט השיג את מינויו שלא כדין.

(5) השופט הפר כלל מכללי האתיקה לשופטים שנקבעו לפי סעיף 16א.

(ב) שר המשפטים רשאי להיות מיוצג לפני בית הדין על ידי בא כוחו.

(ג) בבירור הקובלנה יהיו לבית הדין כל הסמכויות שיש לבית משפט מחוזי בענין פלילי.

אמצעי משמעת [ש/22א] 19. אמצעי המשמעת שבית הדין מוסמך להטיל הם:

(1) הערה;

(2) התראה;

(3) נזיפה;

(4) העברה למקום כהונה אחר;

(5) העברה מן הכהונה, בין בתשלום קיצבה ובין בשלילתה, כולה או מקצתה.

מסירת החלטות לשר המשפטים [ש/23] 20. בית הדין ימסור את החלטותיו, לזכות או לחובה, לשר המשפטים.

סדרי דין [ש/28 סיפה] 21. שר המשפטים רשאי להתקין תקנות לסדרי הדין בבית הדין המשמעתי.

סימן ה'1: הצהרת הון

הגדרות 21א. בסימן זה –

"הצהרת הון" – דין וחשבון מפורט שהוגש לפי סעיף 21ב;

"חוק הצהרת הון" – חוק שירות הציבור (הצהרת הון), התשע"ז-2016;

"חוק שירות המדינה (מינויים)" – חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959;

"המפקח" – נציב תלונות הציבור על שופטים, כהגדרתו בחוק נציב תלונות הציבור על שופטים, התשס"ב-2002;

"שופט" – לרבות רשם כהגדרתו בסעיף 84(ג), ולמעט שופט עמית.

הגשת הצהרת הון 21ב. (א) שופט יגיש למפקח הצהרת הון על הנכסים והחובות שלו ושל בן זוגו החי עמו וילדיו הסמוכים על שולחנו.

(ב) הצהרת ההון תהיה ערוכה לפי הטופס שבתוספת השנייה לחוק הצהרת הון.

מועדים להגשת הצהרת הון 21ג. (א) שופט יגיש הצהרת הון למפקח כמפורט להלן:

(1) בתוך 90 ימים מיום סיום ניתוק היחסים הכספיים של השופט כאמור בסעיף 38ד לכללי אתיקה לשופטים, התשס"ז-2007;

(2) בתום כל שש שנים ממועד הגשת הצהרת הון קודמת; ואולם שופט רשאי להגיש עדכון להצהרתו אם חל שינוי בתוכנה, גם אם טרם חלפו שש שנים כאמור;

(3) בתוך 90 ימים מתום כהונתו כשופט, אלא אם כן עבר לכהונה או לתפקיד אחר שבו חלה עליו חובה להגיש הצהרת הון לפי חוק הצהרת הון, לפי חוק שירות המדינה (מינויים), או לפי אחד מחוקי נושאי משרה שיפוטית.

(ב) הצהרת ההון תהיה מעודכנת למועד סיום ניתוק היחסים הכספיים של השופט כאמור בסעיף קטן (א)(1), לתום שש שנים מהגשת ההצהרה הקודמת או למועד תום הכהונה כשופט, לפי העניין, אלא אם כן נקבע אחרת בטופס שבתוספת השנייה לחוק הצהרת הון, ואם לא ניתן לעשות כן – בסמוך ככל האפשר לאותו מועד.

(ג) (1) על אף האמור בסעיף קטן (א)(1) ו-(2), שופט רשאי להגיש עותק של הצהרת הון קודמת שהגיש, ואולם אין באמור כדי לפטור שופט מהגשת הצהרה לפי סעיף קטן (א)(2) אלא לתקופה של שש שנים מהמועד שבו הוגשה ההצהרה הקודמת;

(2) הגיש שופט עותק של הצהרה כאמור בפסקה (2) להגדרה "הצהרה קודמת", יצרף הצהרה שלו ולפיה לא חל שינוי משמעותי בתוכן ההצהרה הקודמת.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א), המפקח רשאי להאריך את המועד להגשת הצהרת הון לתקופה שלא תעלה על 90 ימים, אם סבר כי נסיבות העניין מצדיקות זאת; ואולם אם השופט אמור לסיים את תפקידו ולהגיש הצהרת הון לפי סעיף קטן (א)(3) בתוך שנה – רשאי המפקח להאריך את המועד להגשת הצהרת ההון לפי סעיף קטן (א)(2) עד למועד הצפוי להגשת הצהרת ההון לפי סעיף קטן (א)(3).

(ה) בסעיף זה –

"הצהרה קודמת" – הצהרה כמפורט להלן שהוגשה בשש השנים שקדמו למועד שבו התקיימו נסיבות שבשלהן שופט נדרש להגיש הצהרת הון כאמור בסעיף קטן (א):

(1) הצהרת הון לפי חוק הצהרת הון, לפי חוק שירות המדינה (מינויים), או לפי אחד מחוקי נושאי משרה שיפוטית;

(2) הצהרה לרשות המסים בישראל לפי סעיף 135(1) לפקודת מס הכנסה;

"חוקי נושאי משרה שיפוטית" – חוק זה, חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, חוק הדיינים, התשט"ו-1955, חוק הקאדים, התשכ"א-1961, חוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים, התשכ"ג-1962, וחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955;

"שינוי משמעותי" – גידול של יותר ממיליון שקלים חדשים מסך ההון הכולל שעליו הצהיר שופט בהצהרת ההון הקודמת; הסכום האמור יתעדכן ב-1 בינואר של כל שנה (בסעיף זה – יום העדכון), בהתאם לשיעור שינוי מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הידוע ביום העדכון לעומת המדד שהיה ידוע ביום העדכון של השנה הקודמת ויעוגל לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים; השר יפרסם ברשומות הודעה על הסכום המעודכן.

הודעה על חובת הגשת הצהרת הון

21ד. האגף האחראי על משאבי אנוש, או גורם אחר שהשר, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, הסמיכו לכך, יודיע לשופט על חובתו להגיש הצהרת הון עם מינויו וכן, לכל המאוחר 60 ימים לפני המועד שבו עליו להגיש הצהרת הון.

תפקידי המפקח וסמכויותיו

21ה. (א) המפקח ינהל רישום בדבר הצהרות ההון שיש חובה להגישן ושהוגשו לפי חוק זה, ישמור אותן בנפרד מכל מידע אחר באופן שיש בו כדי להגן עליהן מפני חדירה או מפני כניסה למקום שמירתן בלא הרשאה, ויבער אותן כפי שיקבע השר.

(ב) הפר שופט את חובתו לפי סעיף 21ב, ידווח על כך המפקח לנשיא בית המשפט העליון, כדי שישקול אם לפעול בהתאם לסעיף 21ז.

(ג) לשם מילוי תפקידו ופיקוח על ביצוע ההוראות לפי חוק זה רשאי המפקח –

(1) לעיין בהצהרות ההון שהוגשו;

(2) לדרוש משופט לצרף להצהרת ההון כל מסמך הנדרש לשם מילוי הצהרת ההון; בפסקה זו, "מסמך" – לרבות פלט, כהגדרתו בחוק המחשבים, התשנ"ה-1995;

(3) לערוך בדיקות מדגמיות בדבר השלמת הפרטים והמסמכים הנדרשים בהצהרות ההון שהוגשו לפי חוק זה ועמידתן בהוראות החוק.

שמירת סודיות

21ו. (א) המפקח ישמור בסוד את הצהרות ההון, לא יגלה כל פרט מהן ולא יעשה בהן כל שימוש, אלא בהסכמתו או לפי בקשתו של השופט ובהסכמת מי שהמידע הוא עליו.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א) –

(1) בית המשפט רשאי להורות על גילוי פרטים מתוך הצהרת הון, אם התעורר חשד לעבירה פלילית, ולאחר ששקל את מידת הפגיעה בפרטיות הכרוכה בגילוי המידע;

(2) נשיא בית המשפט העליון רשאי להורות על גילוי פרטים מתוך הצהרת הון בהליך בירור לפי סעיף 21ז ולצורך אותו הליך.

הליכים בשל הפרת החובה להגיש הצהרת הון

21ז. נשיא בית המשפט העליון רשאי להטיל על שופט המפר את חובתו לפי סעיף 21ב אמצעים כאמור בסעיף 19(1) עד (3), וכן רשאי הוא להמליץ לשר על הגשת קובלנה נגד שופט כאמור לבית הדין.

תקנות – סימן ה'1

21ח. השר, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי להתקין תקנות בכל עניין הנוגע לביצוע סימן זה.

סימן ו': הוראות שונות

פרסום ברשומות [ש/25]

22. הודעה על מינויו של שופט ועל גמר כהונתו תפורסם ברשומות.

שיפוט פלילי [ש/26]

23. הוראות סעיף 12 לחוק-יסוד: השפיטה לא יחולו על עבירה שנקבעה כעבירת קנס לפי כל חיקוק ועל עבירה מינהלית שדינה קנס מינהלי קצוב.

שופט שהוא צד בהליך אזרחי [ש/26א]

24. שופט שהוא בעל דין בהליך אזרחי, יקבע נשיא בית המשפט העליון את בית המשפט אשר ידון בהליך.

פרק ב': בתי המשפט

סימן א': בית המשפט העליון

מספר השופטים [ב/2]

25. בבית המשפט העליון יהיו שופטים במספר שקבעה הכנסת בהחלטה.

ההרכב [ב/3]

26. בית המשפט העליון ידון בשלושה, אולם –

(1) נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא רשאי להורות, לפני תחילת הדיון בענין מסויים, שהדיון בו יהיה לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים;

(2) מותב שהחל לדון בענין מסויים רשאי להורות שהמשך הדיון בו יהיה לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים, ובהם השופטים שהחלו בדיון;

(3) בבקשות לצווי ביניים, לצווים זמניים ולהחלטות ביניים אחרות, וכן בבקשות לצווים על תנאי, מוסמך לדון שופט אחד, אך שופט אחד לא יהיה מוסמך לסרב למתן צו על תנאי או לתתו על מקצת עילותיו בלבד;

(4) בערעור על החלטת ביניים של בית משפט מחוזי, או על פסק דין של דן יחיד בבית משפט מחוזי שדן בערעור, על פסק דין או על החלטה של בית משפט שלום, למעט בערעור כאמור בסעיף 37(ב)(9) ו-(10), מוסמך לדון שופט אחד;

(5) בדיון מקדמי בערעור מוסמך לדון שופט אחד.

קביעת מותבים ומועדים [ב/4]

27. (א) השופט או השופטים אשר ידונו בענין פלוני ייקבעו בידי נשיא בית המשפט העליון.

(ב) המועד אשר בו יתחיל בית המשפט העליון לדון בענין פלוני ייקבע בידי נשיא בית המשפט העליון.

אב-בית-הדין [ב/5א]

28. (א) אב בית הדין בבית המשפט העליון יהיה מי שיושב בדין, שהוא הראשון מבין אלה:

(1) נשיא בית המשפט העליון;

(2) המשנה לנשיא בית המשפט העליון;

(3) נשיא לשעבר של בית המשפט העליון, ואם כמה נשיאים לשעבר יושבים בדין – הוותיק שבהם, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם;

(4) המשנה לשעבר לנשיא בית המשפט העליון, ואם כמה משנים לשעבר יושבים בדין – הוותיק שבהם, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם;

(5) הוותיק שבשופטים, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם.

(ב) לענין סעיף זה, רואים את הותק לפי תאריך מינויו של השופט לבית המשפט העליון.

ממלא מקום נשיא בית המשפט העליון [ב/5]

29. (א) נתפנה מקומו של נשיא בית המשפט העליון וכל עוד הנשיא החדש לא התחיל לכהן, או נעדר הנשיא מן הארץ או שנבצר ממנו זמנית למלא תפקידו, ימלא המשנה לנשיא את התפקידים המוטלים על הנשיא וישתמש בסמכויות הנתונות לו לפי כל חיקוק.

(ב) נבצר מנשיא בית המשפט העליון ומהמשנה לנשיא למלא את תפקידיהם, יכהן כממלא מקום הנשיא הותיק שבשופטי בית המשפט העליון, ומבין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם.

(ג) נשיא בית המשפט העליון רשאי לאצול מסמכויותיו למשנה לנשיא.

דיון נוסף [ב/8(א)-(ג)]

30. (א) ענין שפסק בו בית המשפט העליון בשלושה, רשאי הוא להחליט, עם מתן פסק דינו, שבית המשפט העליון ידון בו דיון נוסף בחמישה או יותר.

(ב) לא החליט בית המשפט העליון כאמור בסעיף קטן (א), רשאי כל בעל דין לבקש דיון נוסף כאמור; נשיא בית המשפט העליון או שופט אחר או שופטים שיקבע לכך, רשאים להיענות לבקשה אם ההלכה שנפסקה בבית המשפט העליון עומדת בסתירה להלכה קודמת של בית המשפט העליון, או שמפאת חשיבותה, קשיותה או חידושה של הלכה שנפסקה בענין, יש, לדעתם, מקום לדיון נוסף.

(ג) בהחלטה שניתנה לפי סעיף קטן (א) או (ב) רשאי בית המשפט או השופט לקבוע את הבעיה שתעמוד לדיון נוסף, ומשעשה כן, לא יקויים הדיון הנוסף אלא באותה בעיה.

משפט חוזר [ב/9(א)-(ג)]

31. (א) נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא או שופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא רשאי להורות כי בית המשפט העליון או בית משפט מחוזי שיקבע לכך, יקיים משפט חוזר בענין פלילי שנפסק בו סופית, אם ראה כי נתקיים אחד מאלה:

(1) בית משפט פסק כי ראיה מהראיות שהובאו באותו ענין יסודה היה בשקר או בזיוף, ויש יסוד להניח כי אילולא ראיה זאת היה בכך כדי לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון;

(2) הוצגו עובדות או ראיות, העשויות, לבדן או ביחד עם החומר שהיה בפני בית המשפט בראשונה, לשנות את תוצאות המשפט לטובת הנידון;

(3) אדם אחר הורשע בינתיים בביצוע אותו מעשה העבירה, ומהנסיבות שנתגלו במשפטו של אותו אדם אחר נראה כי מי שהורשע לראשונה בעבירה לא ביצע אותה.

(4) נתעורר חשש של ממש כי בהרשעה נגרם לנידון עיוות דין.

(ב) הרשות לבקש משפט חוזר נתונה לנידון וליועץ המשפטי לממשלה; מת הנידון – תהיה הרשות האמורה גם לבן-זוגו ולכל אחד מצאצאיו, הוריו, אחיו או אחיותיו.

(ג) במשפט חוזר יהיו לבית המשפט העליון או לבית משפט מחוזי כל הסמכויות הנתונות לבית משפט מחוזי במשפט פלילי והנתונות לבית המשפט העליון בערעור פלילי, פרט לסמכות להחמיר בעונש; בית המשפט רשאי לתת כל צו הנראה בעיניו כדי לפצות נידון שנשא ענשו או חלק ממנו ושהרשעתו בוטלה כתוצאה מן המשפט החוזר, או לתת כל סעד אחר; מת הנידון – רשאי בית המשפט לתת צו כאמור לטובת אדם אחר.

(ד) נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא או שופט אחר של בית המשפט העליון שקבע לכך הנשיא או הרכב כאמור, רשאי, בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, להורות על זיכויו של נידון אם נוכח כי נתקיימה אחת העילות למשפט חוזר כאמור בסעיף קטן (א), אך לאור נסיבות הענין אין תועלת בקיומו של משפט חוזר.

העמדת שאלה בידי שר המשפטים [ב/10]

32. (א) הוגשה בקשה לנשיא המדינה למתן חנינה או להפחתת עונש, והתעוררה שאלה אשר לדעת שר המשפטים ראויה לדיון בבית המשפט העליון ואשר אינה יכולה לשמש עילה למשפט חוזר לפי סעיף 31, רשאי שר המשפטים להעמיד את השאלה לבית המשפט העליון.

(ב) בית המשפט העליון יחליט אם לדון בשאלה שהועמדה לפניו לפי סעיף קטן (א); החליט לדון, ידון בה כאילו הורה נשיא בית המשפט העליון על משפט חוזר לפי סעיף 31.

סימן ב': בתי משפט מחוזיים

מקום מושב ואזור שיפוט [ב/11]

33. (א) שר המשפטים רשאי, בצו, להקים בתי משפט מחוזיים ולקבוע מקום מושבם ואזור שיפוטם.

(ב) הוקם בית משפט מחוזי חדש לפי הוראות סעיף קטן (א) (בסעיף זה – בית המשפט החדש), יחולו הוראות אלה:

(1) שר המשפטים רשאי, לאחר התייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, לקבוע הוראות מעבר שלפיהן סוגי עניינים שיקבע לא יידונו בבית המשפט החדש אלא בבית המשפט שבו היו נדונים אלמלא הוקם בית המשפט החדש (בסעיף זה – בית המשפט המקורי);

(2) (א) הליך שהוגש לבית המשפט המקורי יידון עד לסיומו באותו בית משפט;

(ב) על אף האמור בפסקת משנה (א), רשאי מנהל בתי המשפט להורות כי בסוגי הליכים שיקבע מבין העניינים שבסמכותו של בית המשפט החדש, יועברו הליכים שהוגשו לבית המשפט המקורי וטרם החל הדיון בהם לבית המשפט החדש, ויידונו בו;

(ג) הודעה על הליכים שהועברו לפי פסקת משנה (ב) תימסר לצדדים להליך וכן תפורסם במזכירויות בתי המשפט הנוגעים בדבר ובאתר האינטרנט של הנהלת בתי המשפט; הודעה על סוגי הליכים שהועברו תפורסם ברשומות.

(ג) תוקפן של הוראות לפי סעיף קטן (ב) יהיה לתקופה שקבע שר המשפטים, שלא תעלה על שלוש שנים ממועד הקמתו של בית המשפט החדש; סמכות שהוקנתה לבית משפט לדון בהליך מכוח ההוראות כאמור תעמוד בעינה עד לסיום ההליך; לעניין זה, "מועד הקמתו של בית המשפט החדש" – מועד ההקמה כפי שקבע שר המשפטים בצו, מכוח סעיף קטן (א).

(ד) אין בהוראות לפי סעיף קטן (ב) כדי לגרוע מהוראות סעיף 78.

מקום ישיבת בית המשפט [ב/12]

34. (א) בית משפט מחוזי ישב במקום מושבו.

(ב) בית משפט מחוזי רשאי לשבת לדין בענין מסויים, כולו או מקצתו, במקום שאינו מקום מושבו, אם ראה לעשות כן למען הצדק או למען יעילות הדיון, ובלבד שלא ישב במקום שמחוץ לאזור שיפוטו אלא בהסכמת נשיא בית המשפט המחוזי שהמקום האחר נמצא באזור שיפוטו.

השופטים [ב/13]

35. (א) בבית משפט מחוזי יהיו שופטים במספר שיקבע שר המשפטים בהודעה ברשומות.

(ב) בכל בית משפט מחוזי יהיה נשיא ויכול שיהיו סגן נשיא אחד או יותר; ואולם יכול נשיא אחד לכהן כנשיא בשני בתי משפט מחוזיים.

ישיבת שופט מחוץ למקום מינויו [ב/14]

36. נתמנה שופט פלוני לבית משפט מחוזי אחד, אין בכך כדי למנעו מלשבת בבית משפט מחוזי אחר; ואולם לא ישב שופט בבית משפט מחוזי אחר אלא בהסכמת נשיאי שני בתי המשפט המחוזיים הנוגעים בדבר.

ההרכב [ב/15]

37. (א) בענינים אלה ידון בית משפט מחוזי בשלושה:

(1) משפטים בשל עבירה שענשה מוות או מאסר עשר שנים או יותר;

(2) ערעורים על פסקי דין של בתי משפט שלום;

(3) כל ענין שהנשיא של בית המשפט המחוזי או סגנו הורה שידונו בו שלושה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בענינים הבאים ידון בית משפט מחוזי בשופט אחד, אם לא הורה נשיא בית המשפט או סגנו, לבקשת בעל דין ולאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות לטעון את טענותיהם לעניין זה, או ביוזמתו, לעניין מסוים, כי יידון בשלושה:

(1) עבירות המנויות בחלק א' של התוספת הראשונה;

(2) (נמחקה)

(3) דיון מקדמי בערעור.

(4) ערעורים על פסקי דין של בתי משפט שלום ושל שופטי תעבורה, לענין העבירות המפורטות בסעיף 25(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], שאינן פשעים, ולמעט לענין עבירה לפי סעיף 64 לפקודה האמורה;

(5) ערעורים בעניינים המנויים בחלק ב' של התוספת הראשונה שיקבעם שר המשפטים בצו, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

(6) (נמחקה)

(7) ערעורים על פסקי דין והחלטות אחרות לפי חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991 ולפי חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001;

(8) ערעורים על פסקי דין בענינים שבית משפט לענינים מקומיים מוסמך לדון בהם לפי סעיף 55.

(9) ערעורים על פסקי דין של בתי משפט שלום בדן יחיד בתביעות שסכומן או ששווי נושאן, ביום הגשת התובענה, אינו עולה על 300,000 שקלים חדשים, והוא אף אם עלה הסכום או השווי לאחר מכן מחמת שערוך, הצמדה, ריבית, הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין, למעט בתביעות כמפורט להלן:

(א) תביעות לפיצויים בשל נזקי גוף או תביעות לשיפוי או לפיצוי על תשלומי פנסיה, תגמולים וכל הוצאה אחרת ששולמו או שישולמו בשל נזקי גוף, לרבות תביעות שעילתן בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975;

(ב) תביעות בענייני משפחה כמשמעותם בחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995;

(ג) תביעות כאמור בסעיף 51(א)(3);

(10) ערעורים על פסקי דין של בתי דין מינהליים כהגדרתם בחוק בתי דין מינהליים, התשנ"ב-1992, זולת אם נקבע אחרת בחוק;

(11) בקשות לצווי ביניים, לצווים זמניים ולהחלטות ביניים אחרות, במסגרת ערעורים.

(12) ערעורים על פסקי דין והחלטות אחרות לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018.

(ג) בכל ענין שאינו מוזכר בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) ידון בית משפט מחוזי בשופט אחד.

קביעת מועדים [ב/16] 38. (א) השופט או השופטים אשר ידונו בענין פלוני ייקבעו בידי נשיא בית המשפט המחוזי או סגניו, ובאין קביעה כאמור – לפי סדר שקבע מזמן לזמן נשיא בית המשפט.

(ב) המועד אשר בו יתחיל בית המשפט המחוזי לדון בענין פלוני ייקבע בידי השופט או השופטים אשר ידונו בו, בהתאם לכללים שקבע נשיא בית המשפט, ואם טרם נקבע המותב שידון בו – בידי נשיא בית המשפט או סגנו.

אב-בית-הדין [ב/17] 39. (א) אב בית הדין בבית משפט מחוזי הדן בשלושה יהיה מי שיושב בדין, שהוא הראשון מבין אלה:

(1) נשיא בית משפט מחוזי;

(2) סגן נשיא בית משפט מחוזי, ואם כמה סגני נשיא יושבים בדין – הוותיק שבהם, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם;

(3) נשיא לשעבר של בית משפט מחוזי, ואם כמה נשיאים לשעבר יושבים בדין – הוותיק שבהם, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם;

(4) סגן לשעבר לנשיא בית משפט מחוזי, ואם כמה סגנים לשעבר יושבים בדין – הוותיק שבהם, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם;

(5) הוותיק שבשופטים, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם.

(ב) לענין סעיף זה, רואים את הותק לפי תאריך מינויו של השופט לבית משפט מחוזי.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), שופט עמית לא יהיה אב בית הדין, אלא אם כן קבע נשיא בית המשפט אחרת לעניין הרכב מסוים.

הסמכות [ב/18] 40. בית משפט מחוזי ידון באלה:

(1) כל עניין אזרחי או פלילי שאיננו בסמכותו של בית משפט שלום; בתביעה שכנגד אזרחית מוסמך לדון בית משפט מחוזי אף אם אותו עניין או אותה תביעה הם בסמכותו של בית משפט שלום, ואם התביעה שכנגד היא באותו הנושא או נובעת מאותן נסיבות – אף אם העניין או התביעה הם בסמכות המחלקה הכלכלית לפי סעיף 42ה; ואולם –

(א) היתה התביעה שכנגד בסמכותו של בית משפט לענייני משפחה, רשאי בית המשפט להעביר את התביעות לבית המשפט לענייני משפחה שבאזור שיפוטו היתה מוגשת התביעה שכנגד, יהיה שווייה אשר יהא, אם לדעתו הצדק והתועלת בהעברה עולים על הפגיעה בעניינו של אדם אחר שהוא צד לתובענה;

(ב) היתה התביעה שכנגד בסמכות המחלקה הכלכלית כאמור, רשאי בית המשפט להעביר אליה את התביעות, אם ראה כי חלקו של העניין הכלכלי בתביעות הוא משמעותי;

(1א) עתירה מינהלית, ערעור מינהלי, תובענה מינהלית, עניין מינהלי ועניין אחר, לפי סעיף 5 לחוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000;

(2) כל ענין שאיננו בסמכותו הייחודית של בית דין אחר; בענין הנתון לסמכותו המקבילה של בית דין אחר, יהיה בית המשפט המחוזי מוסמך לדון כל עוד אין אותו בית דין דן בו ואם הענין אינו נתון בסמכותו של בית משפט שלום;

(3) ערעורים על פסקי דין ועל החלטות אחרות של בתי משפט השלום.

(4) תביעה בעניני קנין רוחני, הכרוכה בתביעה בעניני קנין רוחני שהיא בסמכות בית המשפט המחוזי לפי פסקה (1), אף אם סכום התביעה או שווי נושא התביעה אינו עולה על הסכום כאמור בסעיף 51(א)(2); בפסקה זו, "תביעה בעניני קנין רוחני" – תביעה אזרחית לפי אחד או יותר מהחוקים המפורטים להלן:

(א) חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007;

(ב) (נמחקה)

(ג) פקודת הפטנטים והמדגמים;

(ד) חוק הגנת כינויי מקור וציונים גיאוגרפיים, התשכ"ה-1965;

(ה) חוק הפטנטים, התשכ"ז-1967;

(ו) פקודת סימני מסחר [נוסח חדש], התשל"ב-1972;

(ז) חוק זכות מטפחים של זני צמחים, התשל"ג-1973;

(ח) חוק זכויות מבצעים ומשדרים, התשמ"ד-1984;

(ט) חוק עוולות מסחריות, התשנ"ט-1999.

(י) חוק העיצובים, התשע"ז-2017;

(5) עניין אזרחי לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999, למעט תביעה אזרחית שבית המשפט לענייני משפחה מוסמך לדון בה, עניין אזרחי לפי סעיפים 6, 7 ו-353א לחוק האמור שיידון בבית המשפט שלו הסמכות לדון בתובענה ועניין אזרחי לפי סעיפים 354(ב1)(5) ו-359 לחוק האמור;

(6) עניין כלכלי כהגדרתו בסעיף 42א.

ערעור [ב/19] 41. (א) פסק דין של בית משפט מחוזי בערכאה ראשונה ניתן לערעור לפני בית המשפט העליון.

(ב) החלטה אחרת של בית משפט מחוזי בענין אזרחי, ופסק דין של בית משפט מחוזי בערעור, ניתנים לערעור לפני בית המשפט העליון, אם ניתנה רשות לכך מאת נשיא בית המשפט העליון או מאת שופט אחר של בית המשפט העליון שנשיאו קבע לכך, או מאת בית המשפט העליון, ובפסק דין – גם אם ניתנה רשות לכך בגוף פסק הדין; רשות כאמור בסעיף קטן זה לגבי החלטה אחרת תינתן אם שוכנע בית המשפט כי אם הערעור על ההחלטה יידון במסגרת הערעור על פסק הדין ולא באופן מיידי, יהיה בכך כדי להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לא תינתן רשות ערעור –

(1) על סוגי החלטות ששר המשפטים קבע, בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; נקבע סוג החלטה בצו כאמור, יחול הצו על החלטה שהתקבלה לאחר תחילתו;

(2) על החלטת בית משפט מחוזי בשאלה אם עניין מסוים הוא עניין כלכלי כמשמעותו בסעיף 42ב או עניין כלכלי-מינהלי כמשמעותו בסעיף 42ג, אם לאו, ואולם תינתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט כי עניין מסוים אינו עניין כלכלי אם תוצאת ההחלטה היא שבית המשפט המוסמך הוא בית משפט שלום.

(ד) אין באמור בסעיף קטן (ג) כדי לגרוע מזכותו על פי דין של בעל דין לערער על החלטה כאמור באותו סעיף קטן במסגרת ערעור על פסק הדין.

(ה) (1) על אף האמור בסעיף קטן (ב) ובסעיף 8(ד) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, לא תינתן רשות ערעור על החלטת בית משפט מחוזי לאשר תובענה ייצוגית לפי פרט 5 לתוספת השנייה לחוק האמור או לאשר תביעה נגזרת לפי סעיף 198 לחוק החברות, התשנ"ט-1999;

(2) לבקשת בעל דין, יקיים בית המשפט דיון חוזר בהחלטה כאמור בפסקה (1) בהרכב של שלושה שופטים; מצא ההרכב כי בקשה לדיון חוזר מעלה עניין שיש בו חשיבות, רגישות או חידוש מיוחדים, רשאי הוא להורות על העברת הדיון בו לבית המשפט העליון אשר ידון בבקשה לדיון חוזר כאילו היתה ערעור על ההחלטה; על החלטת ההרכב לפי פסקה זו לא תינתן רשות ערעור;

(3) אין באמור בסעיף קטן זה כדי לגרוע מזכותו על פי דין של בעל דין לערער על החלטה כאמור בפסקה (1) במסגרת ערעור על פסק הדין.

סמכות שופטים [ב/20] 42. סמכות שיפוטית שנתייחדה בדין למעט בחוק זה לנשיא או לסגן נשיא של בית משפט מחוזי, נתונה לכל שופט של אותו בית משפט; סמכות אחרת שנתייחדה לנשיא בית משפט מחוזי רשאי הוא לאצול, כולה או מקצתה, לסגן נשיא.

סימן ב'1: מחלקה כלכלית

הגדרות 42א. בסימן זה –

"החלטה של רשות" – כהגדרתה בחוק בתי המשפט לעניינים מינהליים;

"חוק הבוררות" – חוק הבוררות, התשכ"ח-1968;

"חוק בתי המשפט לעניינים מינהליים" – חוק בתי המשפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000;

"חוק ההשקעות" – חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994;

"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999;

"חוק הייעוץ" – חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995;

"חוק ניירות ערך" – חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

"חוק תובענות ייצוגיות" – חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006;

"עניין כלכלי" – כמשמעותו בסעיף 42ב;

"עניין כלכלי-מינהלי" – כמשמעותו בסעיף 42ג;

"פקודת השותפויות" – פקודת השותפויות [נוסח חדש], התשל"ה-1975;

"רשות" – לרבות בורסה לניירות ערך כהגדרתה בחוק ניירות ערך ומותב כמשמעותו בסעיף 52מה לחוק ניירות ערך.

עניין כלכלי

42ב. (א) עניין כלכלי הוא כל אחד מהעניינים המפורטים להלן, למעט תביעה אזרחית שבית המשפט לענייני משפחה מוסמך לדון בה –

(1) עניין אזרחי לפי כל אחד מהחוקים המפורטים להלן:

(א) חוק ניירות ערך, למעט הליכים לפי סעיפים 56א(ב), 56א1(ב), 56ב(ב)(1), (ז), (ח) ו-(ט), 56ב1(ב) ו-56ג1 לחוק האמור;

(ב) חוק ההשקעות, למעט הוראות הסעיפים כאמור בפסקת משנה (א) כפי שהוחלו בחוק ההשקעות;

(ג) חוק הייעוץ, למעט הוראות הסעיפים כאמור בפסקת משנה (א) כפי שהוחלו בחוק הייעוץ;

(ד) הוראות חוק החברות המנויות בסעיף 40(5), למעט עניין אזרחי לפי פרק ראשון א' לחלק התשיעי וסעיף 362 לחוק האמור ועניין אזרחי לפי הפרק השלישי לחלק התשיעי לחוק האמור בהליך פשרה או הסדר שמטרתו הבראת חברה;

(ה) סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש], בעילה של הפרת חובה לפי אחד החוקים כמפורט בפסקאות משנה (א) עד (ד);

(ו) פרק ג' לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013;

(ז) פרק ו'1 לפקודת השותפויות;

(2) תביעה נגזרת כהגדרתה בחוק החברות וכן תביעה נגזרת כאמור בסעיף 65מא לפקודת השותפויות;

(3) עניין אזרחי בקשר לזכויות או לחובות של בעלי מניות בחברה ככאלה, המוסדרים בתקנון החברה או בחוזה אחר;

(3א) עניין אזרחי בקשר לזכויות או לחובות של מחזיקי יחידות השתתפות ככאלה, המוסדרים בתקנות השותפות או בחוזה אחר; לעניין זה, "מחזיקי יחידות השתתפות" ו"תקנות השותפות" – כמשמעותם בפקודת השותפויות;

(4) בקשה לאישור תובענה ייצוגית ותובענה ייצוגית, לפי פרט 5 שבתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות;

(5) (נמחקה)

(6) עניין אזרחי שהוא בסמכות בית משפט שלום לפי סעיף 51(א)(2) או (3) או בסמכות בית המשפט המחוזי לפי סעיף 40, הכרוך בעניין כלכלי כאמור בפסקאות (1) עד (5), ובלבד שנושאם אחד או שהם נובעים מאותן נסיבות ושחלקו של העניין הכלכלי הוא משמעותי; לא היה חלקו של העניין הכלכלי משמעותי, רשאי בית המשפט להעביר גם את העניין הכלכלי לבית המשפט המוסמך לדון בעניין האזרחי כדי שידון בהם יחדיו, אם לדעתו הנזק מפיצול הדיון עולה על התועלת מקיום הדיון בפניו; בית המשפט שאליו הועברה תובענה לפי סעיף זה לא יעבירנה עוד;

(7) תביעה שכנגד לתביעה שהיא עניין כלכלי כאמור בפסקאות (1) עד (6), ובלבד שנושאן אחד או שהן נובעות מאותן נסיבות; לא היה חלקו של העניין הכלכלי בתביעות משמעותי, רשאי בית המשפט להעבירן לבית המשפט שהיה מוסמך לדון בהן אלמלא היתה התביעה המקורית עניין כלכלי, כדי שידון בהן יחדיו, אם לדעתו הנזק מפיצול הדיון עולה על התועלת מקיום הדיון בפניו; בית המשפט שאליו הועברו תביעות לפי סעיף זה לא יעבירן עוד;

(8) אישום הכולל עבירת ניירות ערך כהגדרתה בחוק ניירות ערך, עבירה כהגדרתה בסעיף 29(א) לחוק הייעוץ או עבירה כהגדרתה בסעיף

97א(א) לחוק ההשקעות, אלא אם כן החליט פרקליט המדינה או פרקליט המחוז להעמיד עליהן אדם לדין לפני בית משפט שלום.

(ב) שר המשפטים, רשאי בצו, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת לקבוע עניינים נוספים כעניין כלכלי.

עניין כלכלי-מינהלי

42ג. (א) עניין כלכלי-מינהלי הוא עתירה נגד החלטה של רשות לפי הוראות חוק ניירות ערך למעט החלטות הבורסה בשיפוט משמעתי כאמור בסעיף 47(א) לחוק האמור, חוק ההשקעות, חוק הייעוץ, סעיף 41 לחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013, פרק ו' לפקודת השותפויות וחוק החברות למעט החלטה של רשם החברות או רשם ההקדשות הנוגעת לחברה לתועלת הציבור כהגדרתה בחוק האמור, והכל למעט –

(1) החלטה שחלות לגביה הוראות סעיף 64(א)(1) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982;

(2) עתירה שהסעד העיקרי המבוקש בה עניינו התקנת תקנות, לרבות ביטול תקנות, הכרזה על בטלותן או מתן צו להתקין תקנות;

(3) החלטה לפי סעיף 46 לחוק ניירות ערך שעניינה קביעת תקנון הבורסה או הנחיות, לרבות החלטה על שינוים או על ביטולם.

(ב) שר המשפטים, רשאי בצו, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת לקבוע חוקים נוספים שעתירה על החלטת רשות לפיהם היא עניין כלכלי-מינהלי.

מחלקה כלכלית בבתי המשפט המחוזיים בתל-אביב-יפו ובחיפה

42ד. (א) בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו ובבית המשפט המחוזי בחיפה תוקם מחלקה כלכלית.

(ב) נשיא בית המשפט העליון, בהתייעצות עם נשיאי בתי המשפט המחוזיים הנוגעים בדבר יקבע שופטים של בית משפט מחוזי שהם בעלי ידע וניסיון מקצועי בתחום, למחלקה הכלכלית.

(ג) תקופת הכהונה של שופט המחלקה הכלכלית תהיה ארבע שנים וניתן להאריכה לתקופות כהונה נוספות של ארבע שנים כל אחת, ואולם ניתן לקבוע תקופת כהונה קצרה יותר בהתאם לצורכי בית המשפט.

(ד) שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, יקבע בצו את המספר המרבי של השופטים במחלקה הכלכלית.

סמכות המחלקה הכלכלית

42ה. (א) עניין כלכלי שבסמכות בית משפט מחוזי יידון לפני שופטי בית המשפט המחוזי שלו נתונה הסמכות המקומית לדון בו; היה העניין הכלכלי בסמכות בית המשפט המחוזי בתל-אביב–יפו או בסמכות בית המשפט המחוזי בחיפה, יידון לפני שופטי המחלקה הכלכלית באחד מבתי המשפט האמורים, לפי העניין; ואולם –

(1) עניין כלכלי כאמור בסעיף 42ב(א)(1)(ו) יידון לפני שופטי המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל-אביב–יפו או בבית המשפט המחוזי בחיפה, אף אם הוא בסמכות בית משפט מחוזי אחר;

(2) עניין כלכלי שקבע שר המשפטים לפי סעיף קטן (ד) יידון בבתי המשפט כמפורט להלן:

(א) אם הסמכות המקומית לדון בו נתונה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב–יפו, בית המשפט המחוזי מרכז–לוד, בית המשפט המחוזי בירושלים או בית המשפט המחוזי בבאר שבע – לפני שופטי המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל-אביב–יפו;

(ב) אם הסמכות המקומית לדון בו נתונה לבית המשפט המחוזי בחיפה או לבית המשפט המחוזי בנצרת – לפני שופטי המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בחיפה.

(א1) עניין כלכלי-מינהלי יידון לפני שופטי המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו.

(ב) המחלקה הכלכלית בבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו תדון בעניין כלכלי-מינהלי לפי חוק בתי משפט לענייניים מינהליים.

(ג) (1) רשם או שופט של בית משפט מחוזי מוסמך לדון בעניינים שבסמכות רשם לפי חוק, אף אם הסמכות לדון בתובענה נתונה למחלקה הכלכלית לפי סעיף קטן (א) או (א1);

(2) ערעור על החלטה אחרת של רשם כאמור בסעיף קטן זה יידון לפני שופט המחלקה הכלכלית.

(ד) שר המשפטים רשאי, בצו, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע עניינים כלכליים שיידונו בהתאם להוראות סעיף קטן (א)(2).

סימן ג': בתי משפט שלום

מקום מושב ואזור שיפוט [ב/21]

43. (א) שר המשפטים רשאי, בצו, להקים בתי משפט שלום ולקבוע מקום מושבם ואזור שיפוטם.

(ב) הוקם בית משפט שלום חדש לפי הוראות סעיף קטן (א) (בסעיף זה – בית המשפט החדש), יחולו הוראות אלה:

(1) שר המשפטים רשאי, לאחר התייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, לקבוע הוראות מעבר שלפיהן סוגי עניינים שיקבע לא יידונו בבית המשפט החדש;

(2) (א) מנהל בתי המשפט רשאי להורות כי בסוגי הליכים שיקבע מבין העניינים שבסמכותו של בית המשפט החדש, יועברו הליכים שהוגשו לבית המשפט שבו היו נדונים אלמלא הוקם בית המשפט החדש וטרם החל הדיון בהם, לבית המשפט החדש, ויידונו בו;

(ב) הודעה על הליכים שהועברו לפי פסקת משנה (א) תימסר לצדדים להליך, וכן תפורסם במזכירויות בתי המשפט הנוגעים בדבר ובאתר האינטרנט של הנהלת בתי המשפט; הודעה על סוגי הליכים שהועברו תפורסם ברשומות.

(ג) תוקפן של הוראות לפי סעיף קטן (ב) יהיה לתקופה שקבע שר המשפטים, שלא תעלה על שלוש שנים ממועד הקמתו של בית המשפט החדש; סמכות שהוקנתה לבית משפט לדון בהליך מכוח ההוראות כאמור תעמוד בעינה עד לסיום ההליך; לעניין זה "מועד הקמתו של בית המשפט החדש" – מועד ההקמה כפי שקבע שר המשפטים בצו, מכוח סעיף קטן (א).

(ד) אין בהוראות לפי סעיף קטן (ב) כדי לגרוע מהוראות סעיפים 49 או 78.

מקום ישיבת בית המשפט [ב/22]

44. (א) בית משפט שלום ישב במקום מושבו.

(ב) בית משפט שלום רשאי לשבת לדין בענין מסויים, כולו או מקצתו, במקום שאינו מקום מושבו, אם ראה לעשות כן למען הצדק או למען יעילות הדיון, ובלבד שלא ישב במקום שמחוץ לאזור שיפוטו אלא בהסכמת נשיא בית המשפט המחוזי שהמקום האחר נמצא באזור שיפוטו.

השופטים [ב/23]

45. (א) בבית משפט שלום יהיו שופטים במספר שקבע שר המשפטים בהודעה ברשומות.

(ב) בכל אזור שיפוט יהיה נשיא אחד של בית משפט שלום, ויכול שיהיו בו סגן נשיא אחד או יותר; ואולם יכול נשיא אחד לכהן כנשיא באזורי שיפוט אחדים.

ישיבת שופט מחוץ למקום מינויו [ב/24]

46. נתמנה שופט פלוני לבית משפט שלום אחד, אין בכך כדי למנעו מלשבת בבית משפט שלום אחר; ואולם לא ישב שופט בבית משפט שלום אחר אלא בהסכמת נשיאי בתי משפט השלום הנוגעים בדבר.

ההרכב [ב/25]

47. בית משפט שלום ידון בשופט אחד, ואולם רשאי נשיא בית משפט השלום, לבקשת השופט היושב לדין, לבקשת בעל דין ולאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות לטעון את טענותיהם לעניין זה, או ביוזמתו להורות שהדיון בענין פלוני יהיה לפני שלושה שופטים; נשיא בית משפט השלום יקבע את השופטים שמהם יורכב בית המשפט.

קביעת מועדים [ב/26]

48. (א) השופט אשר ידון בענין פלוני ייקבע בידי נשיא בית משפט השלום או סגנו, ובאין קביעה כאמור – לפי סדר שקבע מזמן לזמן נשיא בית המשפט.

(ב) המועד אשר בו יתחיל בית משפט השלום לדון בענין פלוני ייקבע בידי השופט או השופטים אשר ידונו בו, בהתאם לכללים שקבע נשיא בית המשפט, ואם טרם נקבע המותב שידון בו – בידי נשיא בית המשפט או סגנו.

העברת ענין מבית משפט שלום אחד למשנהו [ב/26א]

49. (א) נשיא בית משפט השלום רשאי להורות שהליך מסוים שהובא או שיש להביאו לפני בית משפט שלום במקום פלוני וטרם החל הדיון בו, או שענין שהוחלט בו על פסלות שופט, בין שהחל הדיון בו ובין שטרם החל הדיון בו, יהיה נידון בבית משפט אחר הנמצא באזור שיפוט שבו הוא מכהן כנשיא, וכן רשאי הוא להורות כאמור לגבי סוג מסוים של הליכים אזרחיים והליכים בעבירות תעבורה.

(ב) (1) בעל דין הרואה את עצמו נפגע מהחלטת נשיא בית משפט השלום כאמור בסעיף קטן (א), רשאי לבקש ממנו לעיין מחדש בהחלטה;

(2) בהחלטה בבקשה לעיון מחדש לפי פסקה (1), ישקול נשיא בית משפט השלום את מידת הפגיעה הצפויה בבעלי הדין כתוצאה מההעברה, את המרחק בין בית המשפט שממנו הועבר ההליך לבין בית המשפט שאליו הועבר ואת הבטחת נגישותם של בעלי הדין לבית המשפט;

(3) על החלטה כאמור בפסקה (2) ניתן לערער לפני נשיא בית משפט מחוזי.

(ג) בית המשפט שאליו הועבר ענין כאמור, לא יעבירנו עוד.

(ד) בסעיף זה – "התחלת הדיון" – לרבות קדם משפט; "הליכים בעבירות תעבורה" – הליכים ששופט תעבורה מוסמך לדון בהם לפי כל דין, שאינם בטיפולו של פרקליט לפי הוראות סעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982.

אב-בית-הדין [ב/27]

50. (א) אב בית הדין בבית משפט שלום הדן בשלושה יהיה מי שיושב בדין, שהוא הראשון מבין אלה:

(1) נשיא בית משפט שלום;

(2) סגן נשיא בית משפט שלום, ואם כמה סגני נשיא יושבים בדין – הוותיק שבהם, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם;

(3) נשיא לשעבר לבית משפט שלום, ואם כמה נשיאים לשעבר יושבים בדין – הוותיק שבהם, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם;

(4) סגן לשעבר של נשיא בית משפט שלום, ואם כמה סגנים לשעבר יושבים בדין – הוותיק שבהם, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם;

(5) הוותיק שבשופטים, ובין בעלי ותק שווה – הקשיש שבהם.

(ב) לענין סעיף זה רואים את הותק לפי תאריך מינויו של השופט לבית משפט השלום.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), שופט עמית לא יהיה אב בית הדין, אלא אם כן קבע נשיא בית המשפט אחרת לעניין הרכב מסוים.

הסמכות [ב/28]

51. (א) בית משפט שלום ידון באלה:

(1) (א) עבירות שעונשן קנס בלבד או מאסר לתקופה שאינה עולה על שבע שנים; למעט עבירות שהן עניין כלכלי לפי סעיף 42ב(א)(8), למעט העבירות המנויות בחלק א' של התוספת השניה, שעונשן מאסר לתקופה של חמש שנים או יותר, אם החליט פרקליט מחוז להעמיד עליהן אדם לדין לפני בית משפט מחוזי, למעט עבירה לפי חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988, למעט עבירה לפי פרק ב' או לפי סעיף 55 לחוק קידום התחרות בענפי המזון והפארם, התשע"ד-2014 ולמעט עבירה לפי סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003;

(ב) עבירות המנויות בחלק ב' לתוספת השניה, שעונשן מאסר לתקופה העולה על שבע שנים, ועבירות שהן עניין כלכלי לפי סעיף 42ב(א)(8), אם החליט פרקליט המדינה או פרקליט

מחוז להעמיד עליהן אדם לדין לפני בית משפט שלום, ובלבד שלא יוטל עונש מאסר לתקופה העולה על שבע שנים;

(2) תביעות אזרחיות – למעט תביעות הנוגעות למקרקעין – כשסכום התביעה או שווי הנושא אינו עולה על 2,500,000 שקלים חדשים ביום הגשת התובענה, והוא אף אם עלה הסכום או השווי לאחר מכן מחמת שערוך, הצמדה, ריבית, הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין;

(3) תביעות בדבר חזקה או שימוש במקרקעין או בדבר חלוקתם או חלוקת השימוש בהם, לרבות תביעות הכרוכות בהן שענינן חזקה או שימוש במיטלטלין, יהיה שוויו של נושא התביעה אשר יהיה; אך בית משפט שלום לא ידון בתביעות בדבר חכירה לדורות ובתביעות אחרות הנוגעות למקרקעין;

(3א) (נמחקה)

(4) תביעה-שכנגד לתביעה אזרחית שנושאן אחד או שהן נובעות מאותן הנסיבות, יהיה שוויו של נושא התביעה-שכנגד אשר יהיה; היתה התביעה שכנגד עניין כלכלי כמשמעותו בסעיף 42ב, רשאי בית המשפט להעביר את התביעות לבית המשפט שהיה מוסמך לדון בתביעה שכנגד אם ראה כי חלקו של העניין הכלכלי בתביעות משמעותי;

(5) בעניני משפחה כמשמעותם בחוק בית המשפט לעניני משפחה, התשנ"ה-1995, וזאת על אף האמור בפסקאות (2) ו-(3).

(א1) על אף הוראות סעיף קטן (א)(2) ו-(3), בית משפט שלום לא ידון בעניין כלכלי כמשמעותו בסעיף 42ב, אלא בתביעה שכנגד לפי הוראת סעיף קטן (א)(4) או אם הועבר אליו מבית המשפט המחוזי לפי הוראות סעיף 42ב(א)(6) או (7); ואולם, בית משפט שלום בשבתו כבית משפט לתביעות קטנות מוסמך לדון בעניין כלכלי כמשמעותו בסעיף 42ב(א)(1)(ג), אם אותו עניין מצוי בסמכותו לפי הוראות חוק זה.

(ב) שר המשפטים, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי בצו להגדיל את הסכום הנקוב בסעיף קטן (א)(2); בצו כאמור ניתן לקבוע, לכלל בתי המשפט או לבית משפט מסויים, כי ענין שהגדלת סמכות כאמור הוסיפה לבית משפט השלום ושהוגש לפני תחילתו של הצו לבית משפט מחוזי יידון בבית משפט השלום, ובלבד שטרם הוחל בו בשמיעת עדים.

(ג) בענינים המפורטים בפסקה (5) בסעיף קטן (א) ידון בית משפט שהוסמך כאמור בחוק בית המשפט לעניני משפחה, התשנ"ה-1995.

ערעור [ב/29] 52. (א) פסק דין של בית משפט שלום ניתן לערעור לפני בית משפט מחוזי.

(ב) החלטה אחרת של בית משפט שלום בענין אזרחי ניתנת לערעור לפני בית משפט מחוזי, אם ניתנה רשות לכך מאת שופט של בית המשפט המחוזי; רשות כאמור בסעיף קטן זה לגבי החלטה אחרת תינתן אם שוכנע בית המשפט כי אם הערעור על ההחלטה יידון במסגרת הערעור על פסק הדין ולא באופן מיידי, יהיה בכך כדי להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (ב), לא תינתן רשות ערעור –

(1) על סוגי החלטות ששר המשפטים קבע, בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; נקבע סוג החלטה בצו כאמור, יחול הצו על החלטה שהתקבלה לאחר תחילתו;

(2) על החלטת בית משפט שלום בשאלה אם עניין מסוים הוא עניין כלכלי כמשמעותו בסעיף 42ב, אם לאו, ואולם תינתן רשות ערעור על החלטת בית המשפט כי עניין מסוים אינו עניין כלכלי אם תוצאת ההחלטה היא שבית המשפט המוסמך הוא בית משפט שלום.

(ד) אין באמור בסעיף קטן (ג) כדי לגרוע מזכותו על פי דין של בעל דין לערער על החלטה כאמור באותו סעיף קטן במסגרת ערעור על פסק הדין.

סמכות שופטים [ב/29א] 53. סמכות שיפוטית שנתייחדה בדין למעט בחוק זה לנשיא בית משפט שלום נתונה לכל שופט של אותו בית משפט; סמכות אחרת שנתייחדה לנשיא בית משפט שלום רשאי הוא לאצול, כולה או מקצתה, לסגן נשיא.

סימן ד': בתי משפט לעניינים מקומיים

מקום מושב ואזור שיפוט [ב/29ב] 54. (א) שר המשפטים רשאי, בצו, לאחר התייעצות עם הרשות המקומית הנוגעת בדבר, להקים בית משפט לעניינים מקומיים ולקבוע מקום מושבו ואזור שיפוטו, ורשאי הוא, בצו, כאמור, להסמיך בית משפט שלום לשבת כבית משפט לעניינים מקומיים.

(ב) אזור שיפוטו של בית משפט לעניינים מקומיים יכול שיהיה שונה מאזור שיפוטו של בית משפט השלום של אותו אזור ויכול שיכלול את תחומן של רשויות מקומיות אחדות; היה אזור שיפוטו של בית משפט לעניינים מקומיים כולל שטחים שהם באזור השיפוט של יותר מבית משפט שלום אחד, ייקבע בצו, נשיאו של איזה בית משפט שלום מביניהם הוא בעל הסמכות לגביו.

(ג) שר המשפטים רשאי, לאחר התייעצות עם הרשות המקומית הנוגעת בדבר, לבטל צו לפי סעיף זה או לשנותו.

הסמכות [ב/29ג] 55. (א) בית משפט לעניינים מקומיים ידון בעבירות לפי פקודת העיריות, פקודת המועצות המקומיות, וחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, ולפי תקנות, צווים וחוקי עזר על פיהם, וכן בעבירות לפי החיקוקים המנויים בתוספת השלישית, לרבות תקנות, צווים וחוקי עזר על פיהם.

(ב) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לשנות בצו את התוספת השלישית.

(ג) כל חיקוק שבו ניתנה סמכות לבית משפט עירוני ייקרא כאילו הסמכות ניתנה לבית משפט לעניינים מקומיים.

דין בית משפט לעניינים מקומיים [ב/29ד] 56. (א) דין בית משפט לעניינים מקומיים כדין בית משפט שלום, ויחולו עליו הוראות סימן ג' למעט סעיף 51 ככל שאין בסימן זה הוראה אחרת, ובשינויים המחוייבים.

(ב) דין שופט בית משפט לעניינים מקומיים כדין שופט בית משפט שלום לכל דבר ועניין.

מינוי שופט [ב/29ה] 57. (א) שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון, רשאי למנות, לתקופה ובתנאים שיקבע, שופט שימלא תפקיד של שופט בית משפט לעניינים מקומיים; בשבתו בדין יהיו סמכויותיו של שופט שנתמנה כאמור כסמכויות שופט בית משפט שלום.

(ב) (בוטל)

(ג) הוראות סעיף זה אינן באות לגרוע מסמכותו של שופט בית משפט שלום לדון בעבירות כאמור בסעיף 55 ולכהן כשופט בית משפט לעניינים מקומיים.

(ד) (בוטל)

שמירת סמכויות [ב/29ו] 58. אין הוראות סימן זה באות לגרוע מסמכות בית משפט שלום לדון בעבירות כאמור בסעיף 55.

סימן ה': בתי משפט לתביעות קטנות

הסמכת בתי משפט [ת/1] 59. שר המשפטים רשאי להסמיך בית משפט שלום פלוני לשבת כבית משפט לתביעות קטנות.

הסמכות [ת/2] 60. (א) בית משפט לתביעות קטנות ידון בתביעה אזרחית שהגיש יחיד –

(1) לתשלום סכום שאינו עולה על 38,900 שקלים חדשים;

(2) למתן צו להחלפת מצרך או לתיקונו או לביטול עסקה, כששווי המצרך או התיקון או סכום העסקה, לפי הענין, אינו עולה על הסכום האמור בפסקה (1),

ובתביעה-שכנגד לסכום או לצו כאמור, ובלבד שהתביעות אינן לפי זכות שהומחתה או שהוסבה ואינן בסמכותו הייחודית של בית משפט אחר.

(ב) בית המשפט רשאי לא לדון בתביעה או בתביעה-שכנגד ולהעבירן לבית משפט שלום או לבית המשפט המוסמך לדון בהן, לפי העניין, אם ראה שהדיון בבית

משפט לתביעות קטנות אינו מתאים להן, או אם ראה שהתביעה הוגשה בידי תובע שכבר הגיש באותה שנה באותו בית משפט יותר מחמש תביעות.

(ג) שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לשנות את הסכום האמור בסעיף קטן (א).

שמירת זכות [ת/3] 61. האמור בסעיף 60 אין בו כדי למנוע –

(1) בעל דין מהגיש תביעה כאמור בו לבית משפט אחר במקום להגישה לבית משפט לתביעות קטנות;

(2) נתבע שהגיש תביעה-שכנגד לבית משפט לתביעות קטנות – מהגיש תביעה נפרדת לעודף תביעתו, בין לבית משפט לתביעות קטנות ובין לבית משפט אחר.

ראיות וסדרי דין [ת/4] 62. (א) בית משפט לתביעות קטנות יהיה רשאי לקבל ראיה אף אם לא היתה קבילה בבית משפט אחר; אין בהוראה זו כדי לגרוע מדיני חסינות עדים וראיות חסויות.

(ב) בית משפט לתביעות קטנות אינו קשור בסדרי הדין הנוהגים בבית משפט אחר, ובכפוף לסדרי דין שהתקין שר המשפטים לענין סימן זה, יפעל בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה.

ייצוג [ת/6] 63. (א) ייצוג בעל דין בבית משפט לתביעות קטנות על ידי עורך דין יהיה רק ברשות בית המשפט ומטעמים מיוחדים שיירשמו; בעל דין רשאי, ברשות בית המשפט, להיות מיוצג על ידי ארגון שקבע לענין זה שר המשפטים, ובמקרה זה ירשה בית המשפט לבעל הדין שכנגד להיות מיוצג כפי שיורה.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), יכול אדם, באישור בית המשפט לתביעות קטנות, לייצג בעל דין בבית משפט לתביעות קטנות, אם בעל הדין ייפה את כוחו לכך וייפוי הכוח הוגש לבית המשפט לתביעות קטנות; אין לייצג אדם לפי סעיף קטן זה –

(1) אם המייצג עוסק בייצוג בדרך קבע;

(2) אם הייצוג נעשה במהלך הרגיל של עסקיו של המייצג;

(3) אם הייצוג נעשה בתמורה.

ערעור [ת/7] 64. פסק דין של בית משפט לתביעות קטנות ניתן לערעור לפני בית משפט מחוזי אם ניתנה רשות לכך מאת שופט של בית המשפט המחוזי; בית המשפט המחוזי ידון בערעור בשופט אחד.

בוררות [ת/8] 65. (א) הוגשה תביעה לבית משפט לתביעות קטנות, רשאי שופט בית המשפט, בהסכמת בעלי הדין, לדון בתביעה כבורר או להעבירה לבורר אחר שהסכים לדון בה בלי לקבל שכר מן הצדדים.

(ב) הוראות חוק הבוררות, התשכ"ח-1968, למעט סעיפים 23 עד 29 ו-31 עד 35, יחולו על בוררות לפי סעיף זה, ככל שהן נוגעות לענין, אולם –

(1) כל מקום שנאמר בו "בית המשפט" ייקרא כאילו נאמר בו "שופט בית משפט לתביעות קטנות";

(2) דין פסק בורר לפי סעיף זה, פרט לערעור, כדין פסק דין של בית משפט לתביעות קטנות.

(ג) אין סעיף זה גורע מהסכם בוררות שבין הצדדים.

66. (בוטל)

מקום שיפוט [ת/5] 67. שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות מקום שיפוט לתביעות קטנות שיהיה מקום השיפוט על אף האמור בכל הסכם שבין בעלי הדין.

סימן ו': פומביות הדיון

פומביות הדיון [ב/38] 68. (א) בית משפט ידון בפומבי.

(ב) בית משפט רשאי לדון בענין מסויים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, אם ראה צורך בכך באחת מאלה:

(1) לשם שמירה על בטחון המדינה;

(2) לשם מניעת פגיעה ביחסי החוץ של המדינה;

(3) לשם הגנה על המוסר;

(4) לשם הגנה על עניינו של קטין או חסר ישע כהגדרתו בסעיף 368א לחוק העונשין, התשל"ז-1977 וכן אדם עם מוגבלות שכלית או אדם עם מוגבלות נפשית, כהגדרתם בחוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), התשס"ו-2005 (בחוק זה – חוק הליכי חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות);

(5) לשם הגנה על עניינו של מתלונן או נאשם בעבירת מין או בעבירה על פי החוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998;

(6) (נמחקה)

(7) הדיון הפומבי עלול להרתיע עד מלהעיד עדות חפשית או מלהעיד בכלל.

(8) לשם הגנה על סוד מסחרי.

(9) לשם הגנה על עניינו של מתלונן או ניזוק בעבירה לפי סעיף 377א לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

(10) לשם הגנה על עד מוגן או על מידע חסוי בעניין עד מוגן, תכנית הגנה, הרשות להגנה על עדים, או עד מאוים, כמשמעותם בחוק להגנה על עדים, התשס"ט-2008.

(11) לשם הגנה על עניינו של נפגע עבירה או של עבריין מין, בהליך לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006.

(12) לשם הגנה על עניינו של חשוד בדיון בבקשה לאסור את פרסום שמו לפי סעיף 70(ה1).

(13) לשם הגנה על עניינו של מתלונן או נאשם בעבירת אלימות כלפי בן משפחה כהגדרתו בחוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991.

(ג) בבקשות לצווי ביניים, לצווים זמניים ולהחלטות ביניים אחרות, רשאי בית משפט לדון בדלתיים סגורות.

(ג1) בעת דיון בבקשה לדיון בדלתיים סגורות, רשאי בית המשפט, לבקשת בא כוח היועץ המשפטי לממשלה, לסטות מדיני הראיות מטעמים שיירשמו, ולקבל ראיה אף שלא בנוכחות צד לדיון או בא כוחו או בלי לגלותה להם, אם שוכנע כי גילוי הראיה עלול לפגוע בביטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בשלום הציבור או בביטחונו, או לחשוף שיטות עבודה חסויות, וכי אי-גילויה עדיף על פני גילויה לשם עשיית צדק; בית המשפט רשאי, בטרם יקבל החלטה לפי סעיף קטן זה, לעיין בראיה ולשמוע הסברים שלא בנוכחות המשיב ובא כוחו.

(ג2) בית המשפט ידון בדלתיים סגורות בעת מתן עדותו של עד שזהותו חסויה על פי תעודת חיסיון שהוצאה מכוח סעיפים 44 או 45 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, או על פי הוראת כל דין אחר; ואולם בית המשפט רשאי, מטעמים שיירשמו, לדון בעניין, כולו או מקצתו, בפומבי.

(ד) החליט בית משפט על עריכת דיון בדלתיים סגורות, רשאי הוא להרשות לאדם או לסוגי בני אדם להיות נוכחים בעת הדיון כולו או מקצתו ורשאי הוא להורות כאמור גם בדיון לפי סעיף קטן (ג2), מטעמים שיירשמו.

(ה) על אף הוראות סעיף 68(א) –

(1) עניני משפחה, כמשמעותם בחוק בית המשפט לעניני משפחה, התשנ"ה-1995, למעט תובענות לפי חוק הירושה, התשכ"ה-1965, שעילתן אינה סכסוך בתוך המשפחה ותובענות לפי חוק השמות, התשט"ו-1956, ולפי חוק קביעת גיל, התשכ"ד-1963 – יידונו בדלתיים סגורות, אלא אם כן הורה בית המשפט לדון בענין, כולו או מקצתו, בפומבי;

(2) בית המשפט העליון הדן בערעור על החלטה או פסק דין של בית משפט לנוער כהגדרתו בחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971, וכן בית משפט הדן במעצרו של קטין, ידונו בדלתיים סגורות; ואולם רשאים בתי המשפט כאמור להרשות לאדם או לסוגי בני אדם, לרבות לנפגע העבירה הנדונה, להיות נוכחים בשעת הדיון, כולו או

מקצתו; לעניין זה, "נפגע עבירה" – כהגדרתו בחוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א-2001.

ניהול פרוטוקול

68א. (א) בדיון בבית משפט ינוהל פרוטוקול שישקף את כל הנאמר והמתרחש בדיון והנוגע למשפט, לרבות שאלות והערות בית המשפט, ואולם בקדם משפט, בישיבה מקדמית או בדיון מקדמי אחר רשאי בית המשפט, בהסכמת בעלי הדין, לכלול בפרוטוקול את עיקרי הדברים שבדיון; בית המשפט יקבע את דרך רישום הפרוטוקול; בסעיף זה, "דיון מקדמי" – לרבות דיון שאין בו שמיעת ראיות בעל פה או שמיעת טענות בעלי הדין ושנועד לבחון את האפשרות לסיים את ההליך בהסדר מוסכם בין בעלי הדין.

(ב) בית המשפט רשאי להורות שלא יירשמו בפרוטוקול דברי גידוף, נאצה, השמצה או ביזוי, ובלבד ששוכנע כי אין טעם המצדיק את רישומם בפרוטוקול.

(ג) בעל דין זכאי לקבל, בתום הדיון או בסמוך לאחר מכן, עותק של הפרוטוקול.

(ד) בית משפט רשאי, לפי בקשת בעל דין ולאחר שנתן לשאר בעלי הדין הזדמנות לטעון את טענותיהם, לתקן רישום בפרוטוקול כדי להעמידו על דיוקו; בעל דין רשאי להגיש בקשה לתקן רישום בפרוטוקול בתוך עשרה ימים מיום שהומצא לו הפרוטוקול.

(ה) כתבי טענות וכל תעודה או מסמך שהוגשו בדיון ושבית המשפט קיבל אותם, יצורפו לפרוטוקול ויהיו חלק ממנו, למעט לעניין סעיפים קטנים (ב) עד (ד).

(ו) הוראות סעיף זה יחולו על כל דיון בבית משפט, לרבות בבית המשפט העליון, אלא אם כן נקבעה בחיקוק הוראה מפורשת אחרת באותו עניין.

הקלטת דיון

68ב. (א) ביקש בעל דין שדיון יוקלט על חשבונו, יאפשר זאת בית המשפט, אלא אם כן מצא שאין לעשות כן מטעמים מיוחדים, ובלבד שהדיון מתועד בדרך אמינה ומדויקת אחרת; החלטה שלא להיענות לבקשת בעל דין כאמור תהיה מנומקת בכתב.

(ב) הורה בית המשפט על הקלטת הדיון לבקשת בעל דין, תישמר ההקלטה בידי בית המשפט, וכל בעל דין יהיה רשאי להאזין לה.

(ג) הקלטה של הדיון לפי סעיף זה לא תיחשב פרוטוקול הדיון.

הרחקה מבית המשפט [ב/39]

69. (א) בית משפט רשאי לאסור על קטין להימצא בבית המשפט בעת הדיון ולצוות על הרחקתו.

(ב) בית משפט רשאי להרחיק אדם, שאינו בעל דין, מאולם בית המשפט בעת דיון, אם מצא, מטעמים שיירשמו, שנוכחות אותו אדם באולם תרתיע עד מלהעיד עדות חפשית או מלהעיד בכלל.

איסור פרסומים [ב/40]

70. (א) לא יפרסם אדם דבר על דיון שהתנהל בבית משפט בדלתיים סגורות אלא ברשות בית המשפט.

(ב) לא יצלם אדם באולם בית משפט ולא יפרסם תצלום כזה אלא ברשות בית המשפט.

(ג) לא יפרסם אדם בלי רשות בית המשפט פרסום בעניינו של קטין כאמור בסעיף 24(א)(1) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960.

(ג1) לא יפרסם אדם שם או מספר זהות של בעל דין התובע פיצויים בשל נזקי גוף, למעט פיצויים בשל עוגמת נפש, אלא אם כן ניתנה הסכמתו של אותו בעל דין לפני הפרסום או ברשות בית המשפט.

(ד) בית משפט רשאי לאסור כל פרסום בקשר לדיוני בית המשפט, במידה שהוא רואה צורך בכך לשם הגנה על בטחונו של בעל דין, עד או אדם אחר ששמו הוזכר בדיון או לשם מניעת פגיעה חמורה בפרטיות של אחד מהם, לשם מניעת פגיעה בפרטיות של אדם בשל חשיפת מידע רפואי עליו או לשם מניעת פגיעה בפרטיותו של אדם עם מוגבלות שכלית או של אדם עם מוגבלות נפשית, כהגדרתם בחוק הליכי חקירה והעדה של אנשים עם מוגבלות, של אחד מהם.

(ד1) (1) לא יפרסם אדם שמו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום, עד תום 48 שעות מהמועד שבו התייצב החשוד לחקירה או שהיה עליו להתייצב לחקירה, או עד סיומו של הדיון הראשון שהתקיים לפני

שופט בעניינו, לפי המוקדם מביניהם; לעניין זה לא יובאו שבתות ומועדים במניין השעות;

(2) על אף הוראות פסקה (1), לא יחול איסור פרסום שמו של חשוד בכל אחד מהמקרים המפורטים להלן:

(א) בית המשפט התיר את פרסום שמו של החשוד בשל העניין הציבורי שבפרסום, ובלבד שניתנה לחשוד הזדמנות להשמיע את טענותיו בעניין;

(ב) רשות חוקרת פרסמה או ביקשה לפרסם את שם החשוד, לאחר שקצין בדרגת ניצב משנה ומעלה מאגף חקירות ומודיעין במשטרת ישראל, או עובד ציבור האחראי על תחום חקירות ומודיעין ברשות חוקרת אחרת, לפי העניין, אישר כי בנסיבות העניין, מטעמים מיוחדים שנרשמו, התקיימו שני אלה:

(1) הפרסום נדרש לצורך איתור חשוד או עד, תפיסת עבריין נמלט, אזהרת הציבור מפני אדם העלול לסכנו או לצורך חיוני אחר;

(2) עיכוב הפרסום שייגרם מהצורך בקבלת אישור בית המשפט לפי פסקת משנה (א), עלול לסכל את מטרת הפרסום האמורה בפסקת משנה (1);

(ג) החשוד ביקש לפרסם את שמו או הסכים לפרסום שמו, ובלבד שהבקשה או ההסכמה ניתנו בידי החשוד עצמו או על ידי בא כוחו, בכתב.

(ה) בית משפט רשאי לאסור פרסום שמו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום, או פרט אחר מפרטי החקירה, אם הדבר עלול לפגוע בחקירה שעל פי דין; אסר בית המשפט כאמור, יפקע האיסור עם הגשת כתב האישום נגד החשוד, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת.

(ה1) (1) בית משפט רשאי לאסור פרסום שמו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום או פרט אחר מפרטי החקירה, אם ראה כי הדבר עלול לגרום לחשוד נזק חמור ובית המשפט סבר כי יש להעדיף את מניעת הנזק על פני הענין הציבורי שבפרסום; הורה בית המשפט על איסור פרסום שמו של חשוד שטרם הוגש נגדו כתב אישום, יפקע האיסור עם הגשת כתב האישום נגד החשוד, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת;

(2) הרשות החוקרת תיידע חשוד שהוא עצור ואינו מיוצג בדבר זכותו לבקש מבית המשפט לאסור את פרסום שמו לפי הוראות סעיף זה וכן תאפשר לו להגיש בקשה לאיסור פרסום שמו באמצעותה, לפי הטופס שבתוספת הרביעית, ותיידע את החשוד בדבר אפשרות זו לא יאוחר מ-24 שעות מעת מעצרו או לפני שהובא לפני שופט – המוקדם מביניהם; לעניין זה לא יובאו שבתות ומועדים במניין השעות;

(3) שר המשפטים, בהתייעצות עם השר לביטחון הפנים ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות לביצוע פסקה (2).

(ה2) לענין סעיף זה – "חשוד" – מי שנפתחה נגדו חקירה פלילית; "רשות חוקרת" – משטרת ישראל או רשות חוקרת אחרת המוסמכת לחקור על פי דין; "שם של חשוד" – לרבות כל פרט אחר שיש בו כדי לזהות את החשוד.

(ה3) (1) לא יפרסם אדם שם של חשוד או שם של נאשם, לרבות כל פרט אחר שיש בו כדי לזהותו, שהתקיימו בענייננו הנסיבות כאמור בסעיף 325(ו3) לחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, והוא שוטר משמר הגבול, שוטר אחר – לעניין פעילות מבצעית למניעת פעילות חבלנית עוינת בלבד, או אדם שעבר עבירה בהיותו חייל כהגדרתו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, והחוק האמור חדל לחול עליו לגבי אותה עבירה;

(2) הוראות סעיף קטן (ד1)(2) יחולו לעניין סעיף קטן זה, בשינויים המחויבים, ובשינוי זה: הוראות סעיף קטן (ד1)(2)(ב) יחולו לעניין חשוד בלבד;

(3) איסור פרסום לפי סעיף קטן זה לא יחול על גורם שהיועץ המשפטי לממשלה הסמיך לכך או על אדם מטעם אותו גורם, המעביר שם של חשוד או שם של נאשם לרשות שלטונית זרה או לרשות שיפוטית זרה; העברת שם של חשוד או שם של נאשם כאמור תהיה בהסכמת הרשות החוקרת או הפרקליט הצבאי הראשי, לפי העניין.

(ו) העובר על הוראה מהוראות סעיף זה, למעט סעיף קטן (ג), דינו – מאסר ששה חדשים; העובר על הוראות סעיף קטן (ג), דינו כדין מי שפרסם פרסום לפי סעיף 24(א)(1) לחוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960.

בקשה בעניין פרסום שם חשוד

70א. (א) בקשה לאסור פרסום שם חשוד לפי סעיף 70(ה) או (ה1) או להתיר פרסום שם חשוד לפי סעיף 70(ד1)(2) (בסימן זה – בקשה בעניין פרסום שם חשוד) תוגש לבית משפט שלום כמפורט להלן, לפי העניין, ותידון לפני דן יחיד:

(1) בקשה לפי סעיף 70(ה) – לבית משפט השלום שבאזור שיפוטו נעברה לפי החשד העבירה שבקשר אליה מוגשת הבקשה, כולה או חלקה, או נמצאת היחידה הממונה על חקירת העבירה ברשות החוקרת;

(2) בקשה לפי סעיף 70(ד1)(2)(א) או (ה1) – לבית משפט השלום שבאזור שיפוטו נמצא מקום מגורי החשוד.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), בקשה כאמור באותו סעיף קטן המוגשת לפי סעיף 70(ד1)(2)(א) או (ה1) בעניין חשוד המוחזק במעצר, תוגש לבית המשפט שדן במעצר; טרם התקיים דיון במעצר – תוגש הבקשה לבית משפט המוסמך לדון במעצר לפי סעיף 3(א) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996.

(ג) על אף הוראות סעיף זה, שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע הוראות מיוחדות לעניין בית המשפט שתהא נתונה לו הסמכות המקומית לדון בבקשה בעניין פרסום שם חשוד לאחר שעות העבודה הרגילות של בתי המשפט.

צדדים לבקשה בעניין פרסום שם חשוד

70ב. (א) משיבים בבקשות בעניין פרסום שם חשוד המפורטות בפסקאות שלהלן, יהיו כמפורט לצדן:

(1) בבקשה להתיר פרסום שם חשוד לפי סעיף 70(ד1)(2)(א) – החשוד;

(2) בבקשה לביטול איסור פרסום שם חשוד לפי סעיף 70ג – החשוד וכל גורם אחר שהיה צד לדיון בבקשה לאסור את פרסום שמו של החשוד לפי סעיף 70(ה) או (ה1).

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי למנוע את צירופם של משיבים או מבקשים נוספים בבקשות המפורטות באותו סעיף קטן.

(ג) רשות חוקרת לא תהיה צד לדיון בבקשה של חשוד לאסור את פרסום שמו לפי סעיף 70(ה1), אלא אם כן ביקשה זאת.

בקשה לביטול איסור פרסום

70ג. (א) ציווה בית המשפט על איסור פרסום לפי סעיף 70(ד), (ה) או (ה1), רשאי מי שמעוניין בביטול האיסור, לרבות כלי תקשורת, להגיש לבית המשפט שנתן את הצו בקשה לביטולו; בקשת הביטול תידון לפני דן יחיד.

(ב) היה מבקש הביטול כאמור בסעיף קטן (א) צד לבקשה לאיסור הפרסום, עליו להראות נסיבות חדשות המצדיקות את בקשת הביטול; לעניין זה, "נסיבות חדשות" – לרבות הזמן שחלף ממועד מתן צו איסור הפרסום.

ערעור על החלטה בעניין פרסום

70ד. (א) ההחלטות המפורטות להלן ניתנו לערעור בתוך שבעה ימים, ובית המשפט שלערעור ידון בערעור בדן יחיד:

(1) איסור פרסום לפי סעיף 70(ד), (ה) או (ה1);

(2) התרת פרסום לפי סעיף 70(א), (ב) סיפה, (ג) או (ד1)(2)(א) או התרת צילום לפי סעיף 70(ב) רישה;

(3) ביטול איסור פרסום לפי סעיף 70ג.

(ב) החלטת בית משפט מחוזי בערעור על החלטה כאמור בפסקאות (1) עד (3) שבסעיף קטן (א), ניתנת לערעור ברשות לבית המשפט העליון בתוך שבעה ימים; בית המשפט העליון ידון בבקשת רשות הערעור בדן יחיד והוא רשאי לדחותה על הסף בלא דיון בנוכחות הצדדים; ניתנה רשות הערעור, ידון בית המשפט העליון בערעור בדן יחיד.

(ג) בית משפט שנתן החלטה כאמור בפסקאות (1) עד (3) שבסעיף קטן (א) או בית משפט שדן בערעור או בבקשת רשות ערעור כאמור בסעיף קטן (א) או (ב), רשאי להורות על עיכוב ביצועה של ההחלטה שעליה מערער אדם או מבקש לערער, לפרק זמן שיקבע ובתנאים שייראו לו.

תקנות לעניין איסור פרסום

70ה. שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע את אופן הגשת הבקשה לבית המשפט לאסור או להתיר את פרסום שמו של חשוד לפי הוראות סעיפים 70 עד 70ד, ואת דרכי הדיון בבקשה.

מניעת פגיעה בהליך פלילי

71. (א) לא יפרסם אדם דבר על ענין פלילי התלוי ועומד בבית משפט במטרה להשפיע על מהלך המשפט או על תוצאותיו, וראייה מראש את ההשפעה האמורה כאפשרות קרובה לודאי כמוה כמטרה להשפיע, והכל אם יש בפרסום כדי להשפיע כאמור.

(ב) לענין סעיף זה, "ענין פלילי התלוי ועומד בבית משפט" – משעה שהוגשה לבית המשפט באותו ענין בקשה למתן צו מעצר או משעה שהוגש לו כתב אישום, לפי המוקדם, עד שהחליט התובע שלא להגיש כתב אישום, ואם הוגש כתב אישום – עד סיום ההליכים.

(ג) איסור הפרסום אינו חל על פרסום ידיעה בתום לב על דבר שנאמר או שאירע בישיבה פומבית של בית משפט.

(ד) העובר על הוראות סעיף זה, דינו – מאסר שנה אחת.

איסור הפרעה [ב/42]

72. (א) אדם שבעת דיוני בית משפט עושה באולם בית המשפט, בלשכתו של שופט או סמוך למקום הדיון, אחד המעשים שלהלן, רשאי בית המשפט לצוות על הרחקתו, ורשאי הוא, לאחר שהתרה באדם שיימנע מהפרעה והוא לא שעה להתראה, להענישו על אתר במאסר עד שלושה חדשים או בקנס:

(1) מתנהג בדרך של אלימות או איומים או בדרך פרועה או מבישה;

(2) מקים רעש כדי להביע הסכמה או אי-הסכמה לפעולה משפטית או להחלטה של בית משפט;

(3) מאיים על פקיד בית המשפט או מפריע לו בצורה אחרת למלא תפקידו;

(4) מפריע בדרך אחרת לדיוני בית המשפט.

(ב) על עונש שהוטל לפי סעיף קטן (א) יתן בית המשפט מיד הודעה בכתב לנשיא בית המשפט העליון; הנשיא, או שופט אחר של בית המשפט העליון שהנשיא קבע לכך, רשאי, לאחר שזימן את הנידון אם ביקש זאת, לבטל את העונש או לשנותו לקולה.

(ג) סעיף זה לא יחול על מי שנתון באותו ענין לשיפוט משמעתי על פי חוק לשכת עורכי הדין והוא נמצא באולם בית המשפט לרגל תפקידו.

כפיית ציות ועונש בשל אי ציות [ב/42א]

73. (א) מי שהוזמן להעיד ולא התייצב, או נצטווה להמציא מסמך ולא המציאו, רשאי בית המשפט או הרשם –

(1) לצוות על הבאתו לפני בית המשפט; על צו כזה יחולו הוראות סעיף 73א;

(2) להטיל עליו, אף שלא בפניו, מחצית הקנס האמור בסעיף 40(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ואם הוזמן או נצטווה פעם נוספת ולא התייצב או לא המציא את המסמך – מאסר שלא יעלה על חודש ימים או קנס כאמור בסעיף 40(2) לחוק האמור.

(ב) מי שהוטל עליו מאסר או קנס לפי סעיף קטן (א) שלא בפניו, רשאי בית המשפט או הרשם, לבקשתו, לעיין שנית במאסר או בקנס שהטיל, להקל בהם או לבטלם, והוא יבטלם אם שוכנע שהמבקש לא התייצב או לא המציא את המסמך מסיבות שלא היתה לו שליטה עליהן.

(ג) על החלטה להטיל מאסר או קנס לפי סעיף קטן (א) ועל החלטה לפי סעיף קטן (ב) יתן מיד בית המשפט או הרשם הודעה בכתב לנשיא בית המשפט שלערעור, ורשאי הנשיא או שופט אחר של בית המשפט שלערעור לבטל את הצו או לשנותו לקולה.

(ד) היה לבית המשפט יסוד להניח כי מי שהוזמן להעיד או נצטווה להמציא מסמך לא יתייצב או לא ימציא את המסמך, רשאי בית המשפט או הרשם –

(1) לחייבו במתן ערובה, ואם לא נתן ערובה – לצוות על מעצרו; שר המשפטים יקבע בתקנות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, הוראות שיחולו על החיוב בערובה, תנאיו ותוצאותיו;

(2) לתת כל צו שימצא לנכון לשם הבטחת ההתייצבות או המצאת המסמך, לרבות הפקדת דרכון ואיסור יציאה מן הארץ.

צו הבאה

73א. (א) ציווה בית המשפט או הרשם לפי סעיף 73(א)(1) על הבאת אדם לפניו, ייערך צו ההבאה בכתב, ויפורטו בו שמו של האדם שצווה על הבאתו (להלן – המובא) ותמצית העובדות המהוות יסוד למתן הצו.

(ב) בצו הבאה רשאי בית המשפט או הרשם להורות לקציין משטרה לשחרר את המובא בערובה, כפי שיפורש בצו; כתב ערובה שניתן בפני הקציין יועבר לבית המשפט או הרשם שנתן את הצו; על הערובה יחולו התקנות שהותקנו כאמור בסעיף 73(ד)(1).

(ג) צו הבאה יבוצע בידי שוטר או בידי מי שנקב בית המשפט או הרשם בצו, ומותר לבצעו בכל מקום ובכל עת.

(ד) המבצע צו הבאה יודיע למובא בה בשעה על הצו וימסור לו העתק ממנו, וכן הזמנה לעד או העתק ממנה או צו להמצאת מסמכים או העתק ממנו, לפי הענין.

(ה) המבצע צו הבאה רשאי, כשהצו בידו –

(1) להיכנס לכל מקום שיש לו יסוד סביר להניח שהמובא נמצא בו;

(2) להשתמש בכוח סביר נגד אדם או רכוש במידה הדרושה לביצוע הצו.

(ו) מי שנעצר על פי צו הבאה ולא שוחרר לפי סעיף קטן (ב), יובא לפני בית המשפט או הרשם, והוא יצווה על מעצרו או ישחררו בערובה.

עיון חוזר וערר

73ב. ניתנה החלטה בעניין מעצר לפי סעיפים 73(ד) או 73א(ו), רשאים הצדדים –

(1) לפנות לבית המשפט, ואם צו המעצר ניתן מאת רשם – לרשם, בבקשה לעיון חוזר בהחלטה שנתן, לרבות בהחלטה לפי פסקה זו, אם נתגלו עובדות חדשות או נשתנו נסיבות והדבר עשוי לשנות את ההחלטה הקודמת;

(2) לערור על החלטה בקשה לעיון חוזר, לפני בית המשפט שלערעור שידון בערר בשופט אחד.

סופיותן של החלטות [ב/43]

74. בלי למעט מן האמור בסעיף 72(ב), החלטות בית משפט לפי סעיפים 68, 69 ו-72 אין אחריהן ולא כלום.

סימן ז': הוראות כלליות

סמכות כללית לתת סעד [ב/34]

75. כל בית משפט הדן בענין אזרחי מוסמך לתת פסק דין הצהרתי, צו עשה, צו לא-תעשה, צו ביצוע בעין וכל סעד אחר, ככל שיראה לנכון בנסיבות שלפניו.

סמכות נגררת [ב/35]

76. הובא ענין כדין לפני בית משפט והתעוררה בו דרך אגב שאלה שהכרעתה דרושה לבירור הענין, רשאי בית המשפט להכריע בה לצורך אותו ענין אף אם הענין שבשאלה הוא בסמכותו הייחודית של בית משפט אחר או של בית דין אחר.

סמכות אזרחית נגררת לפלילית [ב/35א]

77. (א) הורשע אדם בבית משפט שלום או בבית משפט מחוזי והוגשה נגדו – ונגדו בלבד – תביעה אזרחית בשל העובדות המהוות את העבירה שבה הורשע, מוסמך השופט או המותב שהרשיעו, לאחר שפסק הדין בפלילים הפך לחלוט, לדון בתביעה האזרחית, אם ביקש זאת מגיש התביעה; לענין זה מוסמך בית משפט מחוזי לדון גם אם התביעה לפי שוויה היא בתחום סמכותו של בית משפט שלום.

(ב) שר המשפטים יקבע בתקנות את סדרי הדין בתביעה האזרחית, לרבות הוראות בדבר המועד והדרך להגשת התביעה וההליכים בערעור.

עילות פסלות 77א. (א) שופט לא ישב בדין אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

(א1) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), שופט לא ישב בדין בידעו שמתקיים אחד מאלה:

(1) צד להליך, בא כוחו או עד מרכזי, הוא בן משפחה של השופט או שקיימת ביניהם קרבה ממשית אחרת;

(2) יש לשופט ענין כספי ממשי או ענין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך, בבא כוחו או בעד מרכזי, או שלבן משפחה מדרגה ראשונה של השופט יש ענין כספי ממשי או ענין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך או בבא כוחו;

(3) בטרם התמנה לשופט היה השופט מעורב באותו ענין הנדון בהליך שלפניו כבא כוח, כבורר, כמגשר, כעד, כיועץ מקצועי, כמומחה, או בדרך דומה אחרת;

לענין סעיף קטן זה – "בן משפחה" – בן זוג, הורה, הורה של בן זוג, ילד, אח, סב, נכד וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של השופט או שהשופט היה אפוטרופסו או שימש משפחה אומנת שלו; "בן משפחה מדרגה ראשונה" – בן זוג, הורה, ילד, אח וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפוטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של השופט או שהשופט היה אפוטרופסו או שימש משפחה אומנת שלו; "עד מרכזי" – עד שנדרשת הערכת מהימנותו לצורך הכרעה בהליך.

(א2) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(א1) שופט רשאי לשבת בדין אם מפאת דחיפות הענין לא ניתן לקיים את ההליך לפני שופט אחר ועלול להיגרם נזק חמור או עיוות דין אם לא ידון בענין.

(א3) על אף האמור בסעיף קטן (א1)(2), שופט רשאי לשבת בדין אם העברת הענין לכל שופט אחר לא תשנה את עילת הפסלות.

(ב) נטענה טענת פסלות נגד שופט, יחליט בה אותו שופט לאלתר ולפני שיתן כל החלטה אחרת.

(ב1) התקיימה עילת פסלות לפי סעיף קטן (א1)(1) או (2), הנוגעת לעורך דין או לבא כוח אחר, שהתקיימו בו נסיבות המחייבות קבלת היתר לייצוג כאמור בסעיף 53ב לחוק לשכת עורכי הדין, רשאי בית המשפט להתיר את הייצוג, לבקשת עורך הדין או בא הכוח, אם מצא כי הנזק שייגרם לצד להליך אם לא יתיר את הייצוג עולה על הנזק שייגרם לצד להליך או לאינטרס הציבורי בשל הפסקת הדיון או החלפת שופט; התיר בית המשפט את הייצוג כאמור, לא ישב בדין השופט שלגביו התקיימה עילת הפסלות.

(ג) החלטת שופט או בית משפט לפי סעיף זה תהיה מנומקת, ורשאי בעל דין לערער עליה לפני בית המשפט העליון; בערעור ידון נשיא בית המשפט העליון, או מותב של שופטי בית המשפט העליון, או שופט אחד, הכל כפי שיקבע הנשיא.

העברת ענין למקום אחר [ב/36] 78. (א) הליך מסוים שהובא או שיש להביאו לפני בית משפט מחוזי או בית משפט שלום במקום אחד, רשאי נשיא בית המשפט העליון או שופט אחר של בית המשפט העליון שהוא הסמיכו לכך להורות שיהיה נידון בבית משפט של אותה דרגה במקום אחר; ובלבד שלא תינתן הוראה לפי סעיף זה לאחר התחלת הדיון אלא בהסכמת השופט שהחל לדון בו.

(ב) בהחלטה לפי סעיף קטן (א) ישקול נשיא בית המשפט העליון או שופט אחר של בית המשפט העליון שהוא הסמיכו לכך, לפי העניין, את מידת הפגיעה הצפויה בבעלי הדין כתוצאה מההעברה, את המרחק בין בית המשפט שממנו הועבר ההליך לבין בית המשפט שאליו הועבר ואת הבטחת נגישותם של בעלי הדין לבית המשפט.

(ג) בית המשפט שאליו הועבר עניין כאמור, לא יעבירנו עוד.

העברת הליכים אזרחיים והליכים בעבירות תעבורה למקום אחר

78א. (א) מנהל בתי המשפט רשאי להעביר הליכים אזרחיים והליכים בעבירות תעבורה שהוגשו לבית משפט מסוים וטרם החל הדיון בהם, לבית משפט אחר של אותה דרגה, בין באותו אזור שיפוט ובין באזור שיפוט סמוך, כדי לאזן את חלוקת עומס הדיונים בין בתי המשפט, ובלבד שהמרחק בין בתי המשפט אינו עולה על 60 קילומטרים; החלטת מנהל בתי המשפט להעביר את אותם הליכים טעונה הסמכה של נשיא בית המשפט העליון שאושרה בידי שר המשפטים, ולעניין הליכים בעבירות תעבורה – גם התייעצות עם המפקח הכללי של המשטרה או מי שהוא הסמיכו לכך.

(ב) מנהל בתי המשפט יפרסם הודעה ברשומות ובאתר האינטרנט של הנהלת בתי המשפט בדבר העברת הליכים כאמור בסעיף קטן (א).

(ג) (1) בעל דין הרואה את עצמו נפגע מהחלטת מנהל בתי המשפט כאמור בסעיף קטן (א), רשאי לבקש ממנו לעיין מחדש בהחלטה;

(2) בהחלטה בבקשה לעיון מחדש לפי פסקה (1), ישקול מנהל בתי המשפט את מידת הפגיעה הצפויה בבעלי הדין כתוצאה מההעברה ואת הבטחת נגישותם של בעלי הדין לבית המשפט;

(3) על החלטה כאמור בפסקה (2) ניתן לערער לפני נשיא בית המשפט העליון או שופט אחר של בית המשפט העליון שהוא הסמיכו לכך.

(ד) (1) תיק שהועבר לפי סעיפים 49, 78 או 79, מנהל בתי המשפט לא יעבירנו עוד;

(2) תיק שהועבר לפי סעיף זה, מנהל בתי המשפט או בית המשפט שאליו הועבר, לא יעבירנו עוד.

(ה) בסעיף זה, "התחלת הדיון" ו"הליכים בעבירות תעבורה" – כהגדרתם בסעיף 49(ד).

סעד בשל חוסר סמכות [ב/37]

79. (א) מצא בית משפט שאין הוא יכול לדון בענין שלפניו מחמת שאינו בסמכותו המקומית או הענינית, והוא בסמכותו של בית משפט או של בית דין אחר, רשאי הוא להעבירו לבית המשפט או לבית הדין האחר, והלה ידון בו כאילו הובא לפניו מלכתחילה, ורשאי הוא לדון בו מן השלב שאליו הגיע בית המשפט הקודם.

(ב) בית המשפט או בית הדין שאליו הועבר ענין כאמור, לא יעבירנו עוד.

פשרה

79א. (א) בית משפט הדן בענין אזרחי רשאי, בהסכמת בעלי הדין, לפסוק בענין שלפניו, כולו או מקצתו, בדרך של פשרה.

(ב) אין באמור בסעיף קטן (א) כדי לגרוע מסמכותו של בית המשפט להציע לבעלי הדין הסדר פשרה או לתת, לבקשת בעלי הדין, תוקף של פסק דין להסדר פשרה שעשו ביניהם.

בוררות

79ב. (א) בית משפט הדן בענין אזרחי רשאי, בהסכמת בעלי הדין, להעביר ענין שלפניו, כולו או מקצתו, לבוררות, וכן רשאי הוא, בהסכמתם, להגדיר את תנאי הבוררות.

(ב) בעלי הדין, באישור בית המשפט, ימנו את הבורר; לא באו בעלי הדין לידי הסכמה על הבורר, רשאי בית המשפט למנותו מתוך רשימה שהגישו לו בעלי הדין, או לפי בחירתו – באין רשימה כזו.

(ג) הוראות חוק הבוררות, התשכ"ח-1968, יחולו על בוררות לפי סעיף זה.

(ד) על אף האמור בסעיפים (ב) ו-(ג), התקיימו התנאים לתחולה לפי סעיף 3 לחוק הבוררות המסחרית הבין-לאומית, התשפ"ד-2024, יחולו על הבוררות הוראות החוק האמור.

גישור

79ג. (א) בסעיף זה –

"גישור" – הליך שבו נועד מגשר עם בעלי הדין, כדי להביאם לידי הסכמה ליישוב הסכסוך, מבלי שיש בידו סמכות להכריע בו;

"אמנת סינגפור" – אמנת סינגפור בדבר הסדרי גישור בין-לאומיים שנחתמה ביום ו' באב התשע"ט (7 באוגוסט 2019);

"הסדר גישור" – הסכם בין בעלי הדין על יישוב סכסוך שביניהם שהושג בסיומו של הליך גישור;

"מגשר" – מי שתפקידו לסייע בידי בעלי הדין להגיע להסכמה על יישוב סכסוך שביניהם בהליך גישור בדרך של ניהול משא ומתן חופשי.

(ב) בית המשפט רשאי, בהסכמת בעלי הדין, להעביר תובענה לגישור.

(ג) בהליך הגישור רשאי מגשר להיוועד עם בעלי הדין, יחד או לחוד, ועם כל מי שקשור לסכסוך; ורשאי הוא להיפגש עם בעל דין, בהסכמתו, בלי עורך דינו.

(ד) דברים שנמסרו במסגרת הליך גישור לא ישמשו ראיה בהליך משפטי אזרחי.

(ה) העביר בית המשפט ענין לגישור, יעכב את ההליכים שלפניו לתקופה שיקבע, ורשאי הוא להאריך את התקופה בהסכמת בעלי הדין.

(ו) לא הגיעו בעלי הדין להסדר גישור עד תום התקופה האמורה בסעיף קטן (ה), יחודשו ההליכים בבית המשפט; אולם רשאי בית המשפט, על-פי בקשה של המגשר או של בעל דין, לחדשם בכל עת לפני תום התקופה האמורה.

(ז) הגיעו בעלי הדין להסדר גישור, יודיע על כך המגשר לבית המשפט, ובית המשפט יהיה רשאי ליתן להסדר תוקף של פסק דין.

(ח) הגיעו צדדים לסכסוך להסכמה על יישוב הסכסוך שביניהם בגישור שנערך לפי חוק זה, רשאי בית המשפט המוסמך לדון בתובענה נושא הסכסוך לתת להסדר הגישור שהושג ביניהם תוקף של פסק דין, אף אם לא הוגשה תובענה באותו סכסוך.

(ט) בקשה לתת תוקף של פסק דין להסדר גישור שחלה עליו אמנת סינגפור או בקשה להכיר בהסדר כאמור כטענת הגנה בהליך לפני בית משפט תוגש ותידון בהתאם להוראות האמנה האמורה, ובלבד שהצדדים להסדר הגישור הסכימו על החלת האמנה; בקשה לתת תוקף של פסק דין להסדר כאמור תוגש לבית המשפט המוסמך לדון בתובענה נושא ההסדר.

תקנות לענין בוררות וגישור

79ד. (א) שר המשפטים רשאי להסדיר בתקנות –

(1) סדרי מינוי בורר או מגשר;

(2) סדרים וכללים בהליך גישור וניהולו;

(2א) הכשירות, הכישורים והניסיון הנדרשים ממגשר המבקש להיכלל ברשימת המגשרים כאמור בפסקה (2ב), לרבות השכלה והכשרה בגישור;

(2ב) רשימת מגשרים שתעמוד לרשות בתי המשפט ובה פרטים לענין המגשר, לרבות הנושאים שבהם הוא מתמחה והערכת מיומנותו;

(3) התעריף המקסימלי לשכר טרחה שישולם לבורר או למגשר על ידי בעלי הדין;

(4) הטלת הוצאות בהליכי בוררות ופישור, והערכתן.

(5) אגרות לענין רישום ברשימת המגשרים והערכת מיומנות כאמור בפסקה (2ב).

(6) סדרי דין והוראות לשם ביצוע אמנת סינגפור כאמור בסעיף 79ג(ט).

(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א)(2א), (3), (5) ו-(6) טעונות אישורה של ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

בית משפט שנחלקו בו הדעות

80. (א) בית משפט הדן במותב ונחלקו דעות השופטים, תכריע דעת הרוב.

(ב) באין רוב לדעה אחת בענין אזרחי, תכריע דעת אב-בית-הדין.

(ג) באין רוב לדעה אחת בענין פלילי –

(1) יראה בית המשפט אם יש רוב דעות לגבי כל ממצא עובדתי, יסוד מיסודות העבירה או נושא אחר, המחייבים הכרעה לחיוב או לזיכוי, ויכריע בהתאם;

(2) לא היתה דעת רוב לענין סוג העונש או מידתו, תצורף הדעה המחמירה יותר לדעה המקילה הקרובה אליה; נחלקו הדעות לגבי החומרה של סוג העונש או מידתו, תכריע דעת אב-בית-הדין.

תיקון טעות בפסק דין [ב/37א]

81. (א) מצא בית משפט כי נפלה טעות בפסק דין או בהחלטה אחרת שנתן, רשאי הוא, תוך עשרים ואחד ימים מיום נתינתם, לתקנם בהחלטה מנומקת, ורשאי הוא לשמוע טענות בעלי הדין לענין זה; לענין זה, "טעות" – טעות לשון, טעות בחישוב, פליטת קולמוס, השמטה מקרית, הוספת דבר באקראי וכיוצא באלה.

(ב) בהסכמת בעלי הדין רשאי בית המשפט להחליט בכל עת על כל תיקון בפסק דין או בהחלטה אחרת שנתן.

(ג) תוקנו פסק דין או החלטה אחרת כאמור בסעיף קטן (א) יראו, לענין ערעור, את מועד החלטת התיקון כמועד מתן פסק הדין או ההחלטה האחרת.

(ד) החלטה לפי סעיף קטן (א) אינה ניתנת לערעור אלא בערעור על פסק הדין או ההחלטה האחרת.

סדרי מינהל

82. (א) שר המשפטים יקבע את סדרי המינהל של בתי המשפט, וימנה בהסכמת נשיא בית המשפט העליון את מנהל בתי המשפט, בין שהוא שופט ובין שאינו שופט.

(ב) מנהל בתי המשפט יהיה אחראי בפני השר על ביצועם של סדרי המינהל.

מחלקה לניתוב תיקים

82א. (א) שר המשפטים, בהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, יקים, בצו, בבתי המשפט מחלקות לניתוב תיקים (להלן – מנ"ת).

(ב) שר המשפטים יקבע –

(1) את הכשירויות הנדרשות מעובדים במנ"ת;

(2) הוראות בסדרי דין שעובדי המנ"ת מוסמכים לתת;

(3) את הכללים שעל פיהם יפעל המנ"ת.

תקנות [ב/47 סיפה]

83. (א) שר המשפטים רשאי להסדיר בתקנות –

(1) ימי הישיבות והפגרות של בתי משפט ולשכות ההוצאה לפועל והטיפול בענינים בימי פגרה;

(2) פרסום פסקי דין של בתי משפט;

(3) אגרות שיש לשלם בבתי משפט ובמשרדי ההוצאה לפועל והפטור מהן;

(4) דמי נסיעה ולינה ושכר בטלה של עדים שהוזמנו להעיד בבתי משפט.

(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א)(3) טעונות אישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

פרק ג': רשמים

סימן א': מינוי

מינוי רשם [ב/30 ר/1]

84. (א) נשיא בית המשפט העליון רשאי, באישור שר המשפטים, למנות שופט, או אדם הכשיר להתמנות שופט בית משפט שלום, לרשם של בית המשפט העליון, של בית משפט מחוזי או של בית משפט שלום.

(א1) לעניין סעיפים 2 ו-3 לחוק-יסוד: השפיטה, יראו רשם כאילו היה שופט.

(ב) הודעה על המינוי תפורסם ברשומות ומשפורסמה אין עוררין על המינוי.

(ג) בפרק זה –

"רשם" – מי שנתמנה רשם לפי סעיף זה ומי שהתמנה לרשם בכיר;

"רשם בכיר" – מי שהתמנה לפי סעיף 84א.

מינוי רשם בכיר

84א. (א) (1) על אף האמור בסעיף 84(א), רשם בכיר יתמנה בידי שר המשפטים לפי בחירת הוועדה;

(2) לעניין הוראות סעיפים 5 עד 7, 9, 11 עד 14 לחוק-יסוד: השפיטה, והוראות סעיפים 5, 7א, 11, 12, 14, 15, 16א עד 24 ו-46, יראו רשם בכיר כאילו היה שופט.

(ב) מספר הרשמים הבכירים לא יעלה על 20 אחוזים ממספר התקנים של שופטים המכהנים בבתי משפט השלום; שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את המספר האמור.

סימן ב': סמכויות רשמים

סמכויות מיוחדות [ר/2]

85. על אף האמור בכל דין בדבר סדרי דין ונוהג בבתי משפט אזרחיים ופליליים, יהיו לרשם הסמכויות המיוחדות האמורות בסעיפים 85א עד 90.

סמכות לדון בתובענות אזרחיות מסוימות

85א. (א) רשם בכיר רשאי לדון ולהחליט בתובענה אזרחית שסכום התובענה או שווי הנושא במועד הגשת התובענה אינו עולה על 75,000 שקלים חדשים, והוא אף אם עלה הסכום או השווי לאחר מכן מחמת שערוך, הצמדה, ריבית, הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשם בכיר לא יהיה רשאי לדון באלה:

(1) תובענה לפיצויים בשל נזקי גוף או תובענה לשיפוי או לפיצוי על תשלומי פנסיה, תגמולים וכל הוצאה אחרת ששולמו או שישולמו בשל נזקי גוף, לרבות תובענה שעילתה בחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975;

(2) תובענה שהוגשה בקשה לאשרה כתובענה ייצוגית לפי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006;

(3) תובענה אזרחית שבית משפט לענייני משפחה מוסמך לדון בה בהתאם להוראות חוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה-1995.

פסק דין באין הגנה [ר/3]

86. בתובענה שנתבע אינו מתגונן בה, לרבות תביעה בסדר דין מקוצר שלא ניתנה בה רשות להתגונן, רשאי הרשם –

(1) לדרוש ראיה בכתב;

(2) ליתן פסק דין על פי צד אחד נגד אותו נתבע;

(3) לבטל פסק דין שנתן לפי פסקה (2).

פסק דין מוסכם [ר/4]

87. במשפטים, בין בערכאה ראשונה ובין בערעור, שבהם מסכימים בעלי הדין למתן פסק דין לפי נוסח מוסכם, רשאי רשם ליתן פסק דין; ורשאי רשם ליתן פסק דין כאמור אם הסכימו בעלי הדין לגופו של ענין ולא הסכימו על סכום הוצאות המשפט, והרשם ישום ויקבע בפסק הדין את ההוצאות האמורות.

מחיקת הליך [ר/5]

88. רשם רשאי, על פי בקשה או מיזמתו, להורות, בהתאם לתקנות סדר הדין, שתובענה או ערעור יימחקו מחמת חוסר מעש.

עיקול זמני [ר/6]

89. רשם רשאי ליתן צו עיקול זמני, ולצורך זה – צו לאיסור השימוש במעוקל ולשימורו, ורשאי הוא לבטל צווים כאמור.

בקשות שונות [ר/7]

90. רשם רשאי לדון ולהחליט ולהורות ככל שיראה לנכון בבקשות בכל ענין הנוגע לניהולו של הליך, לרבות ענינים אלה, ובלבד שבעניין שההחלטה בו היא החלטה לפי פסקאות (6), (9) ו-(10), ידון ויחליט רשם בכיר בלבד:

(1) מתן ערובה לתשלום הוצאות המשפט, על-פי בקשה של תובע, נתבע, מערער או משיב, או של הבא מטעמם;

(2) מתן רשות לתבוע בחזקת עני, דחיית תשלומן של אגרות ופטור מהן;

(3) הארכת המועד להגשת ערעור או בקשה לרשות ערעור;

(4) החזרת אגרות בית משפט ששולמו בטעות או מחמת שומת-יתר או מסיבה אחרת;

(5) תשלום כסף מקופת בית המשפט;

(6) מינוי אפוטרופוסים לדין;

(7) הוראות בדבר המצאת כתבי בי-דין, לרבות תחליף המצאה;

(8) שומת שכר עדים והוצאותיהם והחיוב בהם;

(9) בקשות דחופות בנוגע לשמיעת תובענה, ערעור או הליך אחר, הכל בכפוף להוראות סעיף 101;

(10) מינויו של מנהל חשבונות או רואה חשבון מומחים או של מומחה אחר, במקום שיש צורך בחוות דעת או בדין-וחשבון של מומחה קודם לבירורם של כל תובענה או הליך אחר, או לפני המשך בהם אם כבר התחיל הבירור בהם;

(11) ארכה לטעון, רשות לתקן כתב טענות, גילוי מסמכים והצגתם ומסירת שאלונים;

(12) קביעת מועד לחקירתו הפומבית של חייב לפי פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התשי"ם-1980 (להלן – פקודת פשיטת הרגל).

סמכויות שהוענקו בתקנות [ר/10]

91. בנוסף לאמור בסעיפים 85 עד 90 רשאי רשם לעשות כל דבר שבסדרי דין ונוהג, שהוסמך בתקנות לעשותו; תקנות המסמיכות רשם לעשות כל דבר שבסדרי דין ונוהג, טעונות את אישורה של ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

92. (בוטל)

93. (בוטל)

94. (בוטל)

החלטת רשם כהחלטת בית המשפט [ר/11]

95. פסק דין והחלטה אחרת של רשם – כמוהם כפסק דין או החלטה אחרת של בית המשפט שבו הוא משמש רשם, והכל בכפוף לסעיף 96.

ערעור על החלטת רשם [ר/12]

96. (א) פסק דין של רשם של בית משפט שלום או של בית משפט מחוזי, דינו, לעניין ערעור, כדין פסק דין של בית המשפט שבו הוא משמש רשם.

(א1) החלטה אחרת של רשם בכיר, דינה, לעניין ערעור, כדין החלטה אחרת של בית המשפט שבו הוא משמש רשם בכיר.

(ב) החלטה אחרת של רשם שאינו רשם בכיר ניתנת לערעור לפני בית המשפט שבו הוא משמש רשם, ורשאי בית המשפט לדון בו בשופט אחד.

(ב1) על אף האמור בסעיף קטן (ב), החלטת רשם בשאלה אם עניין מסוים הוא עניין כלכלי כמשמעותו בסעיף 42ב או עניין כלכלי-מינהלי כמשמעותו בסעיף 42ג, אם לאו, אינה ניתנת לערעור, ואולם החלטת רשם כי עניין מסוים אינו עניין כלכלי ניתנת לערעור אם תוצאת ההחלטה היא שבית המשפט המוסמך הוא בית משפט שלום; אין באמור בסעיף קטן זה כדי לגרוע מזכותו על פי דין של בעל דין לערער על החלטה כאמור במסגרת ערעור על פסק הדין.

(ג) החלטה של בית משפט שלום בערעור לפי סעיף קטן (ב), למעט בסוגי החלטות שנקבעו בצו לפי הוראות סעיף 52(ג), ניתנת לערעור לפני בית המשפט המחוזי, אם ניתנה רשות לכך בגוף ההחלטה או מאת בית המשפט המחוזי או אחד משופטיו.

(ד) החלטה של בית משפט מחוזי בערעור לפי סעיפים קטנים (ב) או (ג) על החלטה אחרת של רשם, למעט בסוגי החלטות שנקבעו בצו לפי הוראות סעיפים 41(ג) או 52(ג), ניתנת לערעור לפני בית המשפט העליון, אם ניתנה רשות לכך בגוף ההחלטה, או מאת נשיא בית המשפט העליון או שופט אחר של בית המשפט העליון שנשיאו קבע לכך, או מאת בית המשפט העליון.

(ה) פסק דין של רשם של בית המשפט העליון ניתן לערעור לפני בית המשפט העליון, שידון בו בשופט אחד.

סימן ג': סמכויות אחרות

קביעת פלוגתות מוסכמות [ר/13]

97. רשם רשאי לקבוע פלוגתות מוסכמות להכרעת בית המשפט, והוא יציין בפרוטוקול את שמות בעלי הדין או עורכי הדין שהתייצבו לפניו ואת הפלוגתות המוסכמות כאמור, אך בלי לפגוע בסמכותו של בית המשפט לערוך את הפלוגתות מחדש בהתאם לכתבי הטענות.

שומת אגרות בית המשפט [ר/14]

98. כל שאלה בדבר שומת אגרת בית המשפט בתובענה, בענין או בהליך, תובא לפני הרשם.

שומת הוצאות [ר/15]

99. הרשם יהיה שמאי-הוצאות של בית המשפט שבו הוא משמש רשם.

חתימה על פסיקתות [ר/16]

100. רשם רשאי לחתום על פסיקתות של פסקי דין ושל החלטות אחרות של בית המשפט.

רשימת המשפטים והודעה על הדיון בהם [ר/17]

101. רשם יהיה אחראי לעריכת רשימת המשפטים שלפני בית המשפט ולפני שופטים בלשכותיהם, לפי הנחיות נשיא בית המשפט העליון או המשנה לנשיא, נשיא או סגן נשיא של בית משפט מחוזי או נשיא של בית משפט שלום, הכל לפי הענין, ורשאי הוא

על פי בקשת תובע או מערער, או בהסכמת בעלי הדין או עורכי הדין שלהם, לקבוע ברשימה כל תובענה, הליך או ערעור לדיון ולהוציא לשם כך את ההודעות הדרושות.

השבעה וקבלת תצהיר [ר/19]

102. כל שבועה או תצהיר יכולים להינתן בפני רשם.

סמכות נוספת [ר/20]

103. כל מקום שנאמר בדין, כי מעשה פלוני או דבר פלוני אפשר שייעשה בידי פקיד שימנה לכך בית המשפט, רשאי הרשם לעשותו.

סימן ד': הוראות שונות

תחולת הוראות [ב/44]

104. הוראות סעיפים 68 עד 79ג ו-81 יחולו על רשם ועל הדיונים לפניו בהתאם לסמכויות הנתונות לו לפי כל דין; אך רשם שאינו שופט לא יהא מוסמך לשפיטה פלילית ולשפיטה לפי סעיף 72(א).

הרשם יבוא במקום המזכיר הראשי [ר/21]

105. (א) הרשם ישמש בכל סמכות שניתנה למזכיר הראשי של בית המשפט העליון, של בית משפט מחוזי ושל בית משפט שלום וימלא כל תפקיד שניתן להם.

(ב) כל מקום שנאמר בדין, כי מסמך פלוני יוגש למזכיר הראשי של בית המשפט, יוגש המסמך למשרד בית המשפט.

אתיקה ומשמעת

105א. לענין אתיקה ושיפוט משמעתי של רשם עקב מילוי תפקידיו כרשם ולענין השעייתו מכהונת רשם, דין רשם שאינו שופט כדין שופט.

פסלות

105ב. לענין טענת פסלות נגד רשם, דין רשם שאינו שופט כדין שופט, והוראות סעיף 77א יחולו.

הודעה על גמר כהונה

105ג. הודעה על גמר כהונתו של רשם תפורסם ברשומות.

תקנות [ר/22 סיפה]

106. שר המשפטים רשאי להתקין תקנות סדרי דין לערעורים לפי פרק זה, ובכפוף להוראות פרק זה – גם תקנות הקובעות את הסמכויות והתפקידים של הרשמים בכל הנוגע לסדרי דין ולנוהג של בתי המשפט.

פרק ג'1: משמר בתי המשפט

הגדרות – פרק ג'1

106א. בפרק זה –

"אנשי משמר בתי המשפט" – ממונה הביטחון, הסגל הפיקודי ומאבטחי משמר בתי המשפט;

"חוק להסדרת הביטחון" – חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998;

"חוק המעצרים" – סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996;

"חוק סמכויות שמירה" – חוק סמכויות לשם שמירה על ביטחון הציבור, התשס"ה-2005;

"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;

"חפץ אסור" – כל אחד מאלה:

(1) כלי יריה – כהגדרתו בחוק כלי היריה, התש"ט-1949;

(2) חומר נפץ – כהגדרתו בחוק חומרי נפץ, התשי"ד-1954;

(3) סכין או אולר – כהגדרתם בסעיף 184 לחוק העונשין, וכל נשק קר אחר;

(4) חומר מסוכן – כהגדרתו בחוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993;

(5) סם מסוכן – כהגדרתו בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973;

(6) כל חפץ, לרבות בעל חיים, למעט כלב נחייה, אשר יש בו או בשימוש בו כדי לפגוע בשלום הציבור או בסדר בבית המשפט; בפסקה זו, "כלב נחייה" – כהגדרתו בחוק איסור הפליית עיוורים המלווים בכלבי נחייה, התשנ"ג-1993;

"ממונה הביטחון" – מי שמונה לפי סעיפים 106ג ו-106ו;

"נשק" – כהגדרתו בסעיף 2 לחוק סמכויות שמירה;

"סגל פיקודי" – הסגל הפיקודי שמונה לפי סעיפים 106ד ו-106ו;

"פקודת החיפוש" – פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969;

"קצין מוסמך" – כהגדרתו בפסקאות (2)(א), (ב) ו-(ב1)(1) להגדרה "קצין מוסמך" שבחוק להסדרת הביטחון.

משמר בתי המשפט ותפקידיו

106ב. תפקידי משמר בתי המשפט הם:

(1) להגן על השופטים, הרשמים ועובדי בתי המשפט, ובכלל זה לבצע כל פעולה הנדרשת לשם שמירה על ביטחונם, לרבות מחוץ לכותלי בית המשפט;

(2) לשמור על הסדר הציבורי ועל ביטחון הציבור בבית המשפט, בסביבתו הקרובה ובמשרדי הנהלת בתי המשפט.

ממונה הביטחון ותפקידיו

106ג. (א) מנהל בתי המשפט, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון ושר המשפטים, ימנה ממונה ביטחון ובלבד שלא ימונה לממונה ביטחון אלא מי שהקצין המוסמך אישר כי הוא עומד בתנאי הכשירות הקבועים בסעיף 4(ג) לחוק להסדרת הביטחון.

(ב) ממונה הביטחון ישמש מפקד משמר בתי המשפט ויהיה אחראי לביצוע תפקידי משמר בתי המשפט לפי חוק זה, לאבטחת מידע מסווג המצוי ברשות בתי המשפט וכן לביצוע ההוראות לפי פרק זה.

סגל פיקודי

106ד. למשמר בתי המשפט ימונה סגל פיקודי ובלבד שלא ימונה לסגל הפיקודי אלא מי שהקצין המוסמך אישר לגביו כי הוא עומד בתנאי הכשירות הקבועים בסעיפים 4(ג) ו-5(ב) עד (ד) לחוק להסדרת הביטחון, בשינויים המחויבים.

מאבטח משמר בתי המשפט

106ה. ממונה הביטחון רשאי להסמיך אדם למאבטח משמר בתי המשפט, אם עמד בתנאי הכשירות הקבועים בסעיף 8(1) עד (7) לחוק סמכויות שמירה.

אנשי משמר בתי המשפט – עובדי המדינה

106ו. אנשי משמר בתי המשפט יהיו עובדי המדינה ועל מינוים יחולו, נוסף על הוראות סעיפים 106ג עד 106ה, הוראות חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.

סמכויות חיפוש ותפיסה וסמכויות נלוות

106ז. (א) לשם ביצוע תפקידי משמר בתי המשפט לפי חוק זה, יהיו לאיש משמר בתי המשפט הסמכויות האלה בבית המשפט ובסביבתו הקרובה:

(1) לתת הוראות לכל אדם המפריע לסדר הציבורי או המתנהג באופן אלים או בניגוד להוראות הדין החלות בבית המשפט, או לכל אדם שיש חשש סביר לגביו שינהג כאמור;

(2) לדרוש מאדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג לו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו;

(3) לערוך חיפוש בלא צו של שופט על גופם של באי בית המשפט, וכן בכלי רכב, במטען ובטובין אחרים בעת כניסה לבית המשפט אם הדבר דרוש לשם שמירה על ביטחון הציבור או לצורך קיום הוראות סעיף 256 לחוק העונשין; בפסקה זו, "חיפוש על גוף" – חיפוש על פני גופו של אדם, בבגדיו או בכליו, שאינו חיפוש חיצוני או חיפוש פנימי כהגדרתם בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – חיפוש בגוף ונטילת אמצעי זיהוי), התשנ"ו-1996;

(4) לערוך חיפוש על גופו של האדם או בכלי הרכב גם שלא בעת כניסה לבית המשפט ובלבד שהתעורר חשד סביר שאדם נושא עמו שלא כדין נשק, עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק או שנשק המוחזק שלא כדין נמצא בכלי רכב;

(5) לתפוס חפץ אסור שהתגלה אגב החיפוש לפי סעיף זה; חפץ שנתפס לפי פסקה זו יימסר בהקדם האפשרי למשטרת ישראל ויחולו עליו הוראות הפרק הרביעי של פקודת החיפוש, בשינויים המחויבים;

(6) לדרוש שחפץ, שאינו דרוש לנושאו אותה שעה, יופקד בבית המשפט כל עוד נושאו נמצא בבית המשפט.

(ב) חיפוש על גופו של אדם לפי סעיף זה, הכרוך במגע גופני ייערך על ידי בן מינו של האדם, אלא אם כן לא ניתן לעשות כן בנסיבות העניין ויש בדחיית החיפוש סיכון בלתי סביר לשלום הציבור, לרבות שלומו של אדם.

(ג) אין לדרוש מאדם לחשוף בפרהסיה חלקי גוף שבדרך כלל הם מוסתרים אלא כדי למנוע סכנה קרובה לוודאי לשלום הציבור.

(ד) סירב אדם להישמע להוראות איש משמר בתי המשפט לפי סעיף זה, רשאי איש משמר בתי המשפט לפעול בדרכים אלה, ואף להשתמש בכוח סביר לשם כך:

(1) למנוע מאותו אדם כניסה לבית המשפט, למנוע הכנסה של מטען או של טובין אחרים לבית המשפט או למנוע כניסה של כלי רכב לבית המשפט;

(2) להוציא מבית המשפט את האדם, את המטען, את הטובין האחרים או את כלי הרכב;

(3) לעכב את אותו אדם עד לבואו של שוטר, אם יש חשש שאותו אדם יימלט או שזהותו אינה ידועה; על עיכוב לפי פסקה זו יחולו הוראות סעיפים 72 עד 74 לחוק המעצרים, בשינויים המחויבים.

סמכות עיכוב ומעצר

106ח. (א) היה לאיש משמר בתי המשפט חשד סביר שאדם נושא בבית המשפט או בסביבתו הקרובה נשק שלא כדין, עומד לעשות שימוש שלא כדין בנשק או שהוא עומד לבצע עבירה העלולה לסכן את ביטחונו של אדם, את ביטחון הציבור או את ביטחון המדינה, יהיו לו סמכויות עיכוב כנגד אותו אדם; על עיכוב לפי סעיף זה יחולו הוראות סעיפים 67(א) ו-72 עד 74 לחוק המעצרים, בשינויים המחויבים.

(ב) היה לאיש משמר בתי המשפט יסוד סביר לחשד שאדם עבר עבירה בת מעצר כהגדרתה בסעיף 23(א)(7) לחוק המעצרים בבית המשפט או בסביבתו הקרובה והתקיימו הנסיבות המנויות בסעיפים 23(א)(1) או 23(א)(3) וכן בנסיבות לפי סעיף 23(ב) לחוק המעצרים, מוסמך הוא לעצור את אותו אדם ולמסור אותו לידי שוטר בהקדם האפשרי, אך לא יאוחר משש שעות לאחר שנעצר; על מעצר כאמור יחולו הוראות סעיפים 23(ג) ו-24 לחוק המעצרים וכן סעיף 19 לפקודת החיפוש, בשינויים המחויבים.

(ג) הורה בית המשפט על מעצרו של אדם לפי הוראות סעיפים 13, 17 ו-21 לחוק המעצרים או הורה בית המשפט על מאסרו המיידי של אדם עם מתן גזר הדין, מוסמך איש משמר בתי המשפט לבצע את המעצר ולמסור אותו לידי שוטר או סוהר, לפי העניין, בהקדם האפשרי ולא יאוחר משש שעות לאחר שנעצר.

(ד) לסגל הפיקודי, ובהעדרו – לאיש משמר בתי המשפט הממונה על הפעלת יחידת המשמר בבית המשפט בעת הפעלת הסמכות לפי סעיף זה, יהיו נתונות הסמכויות הנתונות לקצין הממונה לפי סעיף 27(א) ו-(ב) לחוק המעצרים, בשינויים המחויבים.

החלת סמכויות לגבי הנהלת בתי המשפט

106ט. הסמכויות הנתונות לאיש משמר בתי המשפט לפי סעיפים 106ז ו-106ח יהיו נתונות לו, בשינויים המחויבים, גם לגבי הנהלת בתי המשפט.

פעולות אבטחה מחוץ לבית המשפט

106י. (א) לשם הגנה על שופטים, רשמים ועובדי בית המשפט, כאמור בסעיף 106ב(1), יהיו לאיש משמר בתי המשפט הסמכויות לפי פרק זה, בשינויים המחויבים, גם כשהוא מבצע פעולות אבטחה שלהם מחוץ לבית המשפט, לרבות בעת ליווי כלי רכב.

(ב) הפעלת הסמכויות מחוץ לבית המשפט לפי סעיף זה תיעשה, ככל האפשר, בסביבתו הקרובה של האדם המאובטח ותוך התחשבות מרבית בצורך להגן על פרטיות הסובבים אותו.

זיהוי איש משמר בתי המשפט

106יא. (א) איש משמר בתי המשפט לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי פרק זה, אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלה:

(1) הוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו ולובש מדי משמר בתי המשפט בצבע ובצורה שהורה ממונה הביטחון לעניין זה, ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה;

(2) יש בידו תעודה החתומה בידי ממונה הביטחון, המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.

(ב) חובת ההזדהות לפי סעיף קטן (א) לא תחול אם קיומה עלול לגרום לאחד מאלה:

(1) סיכול ביצוע הסמכות בידי איש משמר בתי המשפט;

(2) פגיעה בביטחון איש משמר בתי המשפט או בביטחון אדם אחר.

(ג) חלפה הנסיבה שבשלה לא קיים איש משמר בתי המשפט את חובת ההזדהות כאמור בסעיף קטן (ב), יקיים איש משמר בתי המשפט את חובתו כאמור, מוקדם ככל האפשר.

סמכות קצין מוסמך לתת הנחיות מקצועיות

106יב. אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מסמכות הקצין המוסמך לתת הנחיות מקצועיות למשמר בתי המשפט בכל הנוגע לפעולות אבטחה פיזית כהגדרתן בחוק להסדרת הביטחון, ולעניין זה יחולו סעיפים 10 עד 11 לחוק האמור, בשינויים המחויבים.

פרק ד': הוראות שונות

העברת סמכויות [ב/45]

107. (א) כל סמכות מינהלית וכל סמכות להתקין תקנות סדרי דין שהוענקו לזקן השופטים, נתונות לשר המשפטים.

(ב) כל סמכות שיפוטית שהוענקה לזקן השופטים נתונה לנשיא בית המשפט העליון ולמשנה לנשיא בית המשפט העליון.

תקנות סדרי דין [ב/46, ב/8(ד), ב/9(ד)]

108. (א) שר המשפטים רשאי להסדיר בתקנות סדרי דין את סדרי הדין והנוהג לפני בתי משפט, רשמים ולשכות הוצאה לפועל, במידה שלא נקבעו בחוק, ובהם –

(1) כל הנוגע לערעורים, לדיון נוסף ולמשפט חוזר לפי פרק ב', לרבות סדרי הבקשות לדיון נוסף ולמשפט חוזר ומועדי הגשתן;

(2) הארכת מועדים לעשיית דבר שבסדרי דין או בנוהג, אף אם נקבעו בחיקוק;

(3) הטלת הוצאות משפט, הערכתן וקביעת תעריף לשכר טרחה של עורכי דין שבית משפט או רשם רשאי להקציב להם בעד פעולותיהם לפניו;

(4) קביעת שיעורי התשלומים שרשאי בית משפט או רשם לחייב בהם בעל דין בהליך אזרחי עבור רישום פרוטוקול הדיון, בין ידנית ובין במכשיר הקלטה או באמצעים אחרים (להלן – התשלומים), לרבות –

(1) סוגי ההליכים בהם ניתן להטיל את התשלומים;

(2) דרכי גביית התשלומים;

(3) מועדי הטלתם של התשלומים, תוך מתן אפשרות להטילם לפני ההליך, במהלכו או עם סיומו וכן לשנות עם סיום ההליך החלטה שניתנה קודם לכן לענין זה;

(4) התחשבות ביכולתו הכספית של בעל הדין;

(5) קביעת אגרה מיוחדת שתיועד למימון רישום פרוטוקולים כאמור בפסקה (4), שתשולם על-ידי בעל דין בהליך אזרחי בדרך שתיקבע בתקנות.

(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א)(4) ו-(5) טעונות אישורה של ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

מינוי מומחה מטעם בית המשפט

108א. (א) בתקנות לפי סעיף 108 רשאי שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע הוראות בדבר מינוי מומחה מטעם בית המשפט לבקשת התובע, לשם מתן חוות דעת בכתב בעניין מצבו הרפואי של תובע בתביעה אזרחית בשל עבירת מין שהנתבע ביצע כלפיו והורשע בה.

(ב) מינה בית המשפט מומחה מטעמו בהתאם לתקנות לפי סעיף קטן (א), לא יהיה רשאי בעל דין להביא עדות נוספת של מומחה לעניין הנדון, אלא ברשות בית המשפט מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ג) בסעיף זה – "עבירת מין" – עבירה המנויה בסימן ה' בפרק י' לחוק העונשין, התשל"ז-1977, למעט עבירה לפי סעיף 352 לחוק האמור; "תביעה אזרחית" – תביעה אזרחית הנגררת להרשעה בפלילים כאמור בסעיף 77, או משפט אזרחי שהוגש בו כראיה פסק דין חלוט במשפט פלילי לפי סעיף 42א לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.

ביצוע ותקנות [ש/28 רישה ב/47 רישה ר/22 רישה ת/10]

109. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

שמירת חוקים [ב/49]

110. חוק זה אינו גורע מכל חוק אחר –

(1) הדן בבתי משפט אחרים או בבתי דין אחרים;

(2) המוציא ענינים מסויימים מסמכותם של בתי המשפט שחוק זה דן בהם, או מוסר לסמכותם ענינים נוספים;

(3) הקובע לבית משפט הרכב מסויים או סדרי דין מסויימים לדיון בענינים מסויימים;

(4) השולל זכות ערעור או מתנה לה תנאים.

הוראות מעבר [ש/27(א), ב/50(ג)]

111. (א) מי שכיהן כשופט ערב תחילתו של חוק השופטים, התשי"ג-1953, רואים אותו כאילו נתמנה על פי חוק זה.

(ב) רשם שכיהן ערב תחילתו של חוק בתי המשפט, התשי"ז-1957, רואים אותו כאילו נתמנה על פי חוק זה.

תוספת ראשונה

(סעיף 37)

חלק א'

1. עבירות לפי הסעיפים הבאים של חוק העונשין, התשל"ז-1977:

100; 102; 106; 108; 111 למעט בנסיבות שבהן העונש הוא מאסר עולם; 112; 114; 115; 144; 144ו; 157; 165; 169; 203; 214(ב2); 245 ו-246 בנסיבות המתוארות בסעיף 249א; 259(1); 290; 301ב(ג); 301ג; 302; 327; 329; 330 עד 332א; 333 בנסיבות המתוארות בסעיף 335; 336; 348(ב); 369 עד 375; 376ב; 377א(א)(5); 390; 402 עד 404; 406 ו-407 בנסיבות המתוארות בסעיף 408; 413יא; 448; 450; 454; 456.

2. עבירה לפי סעיף 117(א) לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969.

3. עבירה לפי סעיף 89 לחוק הדואר, התשמ"ו-1986.

4. עבירות לפי סעיף 209 לפקודת המכס.

5. עבירה לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

6. עבירה לפי סעיף 3 לחוק מאבק בארגוני פשיעה, התשס"ג-2003.

7. עבירה לפי סעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

8. (נמחק)

9. עבירה לפי סעיף 4 לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954, למעט בנסיבות שבהן העונש הוא מאסר עולם, ועבירה לפי סעיף 8 לחוק האמור.

10. (נמחק)

11. (נמחק)

12. עבירה לפי סעיף 113 לחוק הספנות (ימאים), התשל"ג-1973.

13. עבירה לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה.

14. עבירות לפי סעיפים 21, 30 ו-31 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 ועבירות לפי סעיפים 329 ו-448 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, שהן מעשה טרור, שחלות עליהן הוראות סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016.

15. עבירה לפי סעיף 52(ב)(3) לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971.

חלק ב'

ערעורים לפי סעיפים 52(ב), 55 ו-60 לפקודת התעבורה.

תוספת שניה
(סעיף 51)

חלק א'

1. עבירות לפי חוק העונשין, התשל"ז-1977, הקבועות בסימן ה' לפרק ט' ובסעיפים 392, 393, 415, 423 ו-424.
2. עבירה לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000.

חלק ב'

עבירות לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

תוספת שלישית
(סעיף 55)

1. חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.
2. חוק יום הזכרון לחללי מערכות ישראל, התשכ"ג-1963.
3. חוק יום הזכרון לשואה ולגבורה, התשי"ט-1959.
4. חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961.

4א. חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008.

5. פקודת בריאות העם, 1940.
6. חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו-2015.
7. הפרק השלישי לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951.
8. פקודת העיריות (אספקת מים), 1936.
9. חוק הסדרת מקומות רחצה, התשכ"ד-1964.
10. חוק לימוד חובה, התש"ט-1949.
11. חוק הבטיחות במקומות ציבוריים, התשכ"ג-1963.
12. חוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962.
13. (נמחק)
14. פקודת הכלבת.
15. סעיפים 195, 196 ו-490 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 וסעיפים 265 ו-266 לחוק האמור – לגבי חותם שהוטבע מכוח חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968.
16. חוק הגבלת העישון במקומות ציבוריים, התשמ"ג-1983.
17. פקודת המכרות.
18. חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984.
19. תקנות-שעת-חירום (אבטחת מוסדות חינוך), התשל"ד-1974.
20. תקנות שימור חיפה (אגף הכרמל), 1943.
21. תקנות התעבורה (סדרי תנועה ושמירת הבטחון בכרמלית בחיפה), התשכ"א-1961.
22. תקנות מחלות בעלי חיים (שחיטת בהמות), התשכ"ד-1964.
23. צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (בשר טחון), התשל"ו-1975.

23א. חוק חג המצות (איסורי חמץ), התשמ"ו-1986.

24. חוק הרשויות המקומיות (שימוש ארעי במגרשים ריקים), התשמ"ז-1987.
25. חוק בנינים ציבוריים (מיתקני שתיה למים צוננים), התשמ"ז-1986.
26. חוק איסוף ופינוי פסולת למיחזור, התשנ"ג-1993.
27. חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969.

28. חוק המים, התשי"ט-1959.

29. חוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002.

30. חוק איסור נהיגה ברכב בחוף הים, התשנ"ז-1997.

31. תקנות מחלות בעלי חיים (בתי שחיטה לעופות), התש"ך-1960.

32. חוק הדרכים (שילוט), התשכ"ו-1966.

33. חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993, לעניין עבירות לפי סעיפים 15 ו-16ב.

34. חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994.

35. חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999, לעניין עבירות לפי סעיף 18(א)(3) ולפי סעיף 19 לעניין העבירות האמורות בפרט זה.

36. חוק לסילוק ולמיחזור צמיגים, התשס"ז-2007, לעניין עבירות לפי סעיף 15(א)(1), (3) ו-(4), לפי סעיף 15(א)(5) לחוק האמור – לעניין רישום לפי סעיף 9(ב), ולפי סעיף 16 לעניין העבירות האמורות בפרט זה.

37. פקודת היערות.

38. חוק הגנת הצומח, התשט"ז-1956.

39. חוק שמירת הסביבה החופית, התשס"ד-2004.

40. חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006.

41. חוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011, לעניין עבירות לפי סעיף 31(א)(1) או (2), (ב)(2) ו-(ג)(2) וכן עבירות לפי סעיף 32 לחוק האמור לעניין העבירות האמורות.

42. סעיף 27א1 לפקודת התעבורה.

43. חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה), התשע"ו-2016.

44. (פקע)

45. (פקע)

46. חוק סמכויות מיוחדות להתמודדות עם נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020.

תוספת רביעית

(סעיף 70)

<u>בקשה לאיסור פרסום</u>

חוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006

תוכן עניינים

סעיף 1	מטרת החוק	49
סעיף 2	הגדרות	49
סעיף 3	הגשת תובענה ייצוגית	50
סעיף 4	מי רשאי להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית ובשם מי	50
סעיף 5	הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית	50
סעיף 6	הודעה על הגשת בקשה לאישור ורישום בפנקס	51
סעיף 7	בקשה לאישור קודמת או תובענה ייצוגית קודמת	51
סעיף 8	אישור תובענה ייצוגית בידי בית המשפט	51
סעיף 9	בקשה לאישור בתביעת השבה נגד רשות – הוראות מיוחדות	52
סעיף 10	הגדרת הקבוצה	53
סעיף 11	יציאה מן הקבוצה	53
סעיף 12	תובענה ייצוגית בדרך של הצטרפות	53
סעיף 13	אישור בשינויים	53
סעיף 14	החלטה בדבר אישור תובענה ייצוגית	53
סעיף 15	השתתפות בדיונים	54
סעיף 16	הסתלקות מבקשה לאישור או מתובענה ייצוגית	54
סעיף 17	חובות בא כוח מייצג	55
סעיף 18	בקשה לאישור הסדר פשרה	55
סעיף 19	אישור הסדר פשרה בידי בית המשפט	56
סעיף 20	הוכחת הזכאות לסעד ותשלום פיצוי כספי	57
סעיף 21	סעד של השבה בתובענה ייצוגית נגד רשות – הוראות מיוחדות	59
סעיף 22	גמול לתובע מייצג	59
סעיף 23	שכר טרחה של בא כוח מייצג	59
סעיף 24	מעשה בית דין	59
סעיף 25	פרסום הודעות לחברי הקבוצה	59
סעיף 26	התיישנות	60
סעיף 27	קרן למימון תובענות ייצוגיות	61
סעיף 27א	קרן לניהול ולחלוקת כספים שנפסקו כסעד	62
סעיף 28	פנקס תובענות ייצוגיות	62
סעיף 29	דין המדינה	63
סעיף 30	שינוי התוספות	63
סעיף 31	ביצוע ותקנות	63
סעיף 32	תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) – מס' 17	63
סעיף 33	תיקון חוק הגנת הצרכן – מס' 19	63
סעיף 34	תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח) – מס' 11	63
סעיף 35	תיקון חוק ההגבלים העסקיים – מס' 9	63
סעיף 36	תיקון חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות) – מס' 5	63
סעיף 37	תיקון חוק השקעות משותפות בנאמנות – מס' 11	64
סעיף 38	תיקון חוק שכר שווה לעובדת ולעובד	64
סעיף 39	תיקון חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות – מס' 3	64
סעיף 40	תיקון חוק החברות – מס' 4	64
סעיף 41	תיקון חוק בתי משפט לענינים מינהליים – מס' 24	64
סעיף 42	תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)	64

סעיף 43	תיקון חוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים)	65
סעיף 44	חובת התקנת תקנות בענין אגרות	65
סעיף 45	תחילה, תחולה והוראות מעבר	65
	תוספת ראשונה	66
סעיף 1		
סעיף 2		
סעיף 3		
	תוספת שניה	66
סעיף 1		
סעיף 2		
סעיף 3		
סעיף 3א		
סעיף 3ב		
סעיף 3ג		
סעיף 3ד		
סעיף 4		
סעיף 4א		
סעיף 5		
סעיף 6		
סעיף 7		
סעיף 8		
סעיף 9		
סעיף 10		
סעיף 11		
סעיף 12		
סעיף 13		
סעיף 13א		
סעיף 14		
	תוספת שלישית	67
סעיף 1		
סעיף 2		

מטרת החוק

1. מטרתו של חוק זה לקבוע כללים אחידים לענין הגשה וניהול של תובענות ייצוגיות, לשם שיפור ההגנה על זכויות, ובכך לקדם בפרט את אלה:

(1) מימוש זכות הגישה לבית המשפט, לרבות לסוגי אוכלוסיה המתקשים לפנות לבית המשפט כיחידים;

(2) אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו;

(3) מתן סעד הולם לנפגעים מהפרת הדין;

(4) ניהול יעיל, הוגן וממצה של תביעות.

הגדרות

2. בחוק זה –

"ארגון" – תאגיד, למעט תאגיד שהוקם על פי דין, או הקדש, הקיים ופועל באופן סדיר וממשי במשך שנה לפחות לקידום מטרה ציבורית, אחת או יותר, ושנכסיו והכנסותיו משמשים להשגת המטרות הציבוריות בלבד, ובלבד שפעילותו אינה מטעם מפלגה או גוף פוליטי אחר או בזיקה למפלגה או לגוף כאמור או לשם קידום מטרותיהם;

"בא כוח מייצג" – עורך דין, המייצג מבקש או תובע מייצג, בבקשה לאישור או בתובענה ייצוגית, לפי הענין;

"בורסה" – בורסה בישראל כהגדרתה בחוק החברות;

"בית משפט" – לרבות בית דין לעבודה;

"בקשה לאישור" – כמשמעותה בסעיף 5;

"הפנקס" – כמשמעותו בסעיף 28;

"חוק בתי משפט לענינים מינהליים" – חוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000;

"חוק הגנת הצרכן" – חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981;

"חוק התחרות הכלכלית" – חוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988;

"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999;

"חוק הפיקוח על הביטוח" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981;

"חוק הפיקוח על קופות גמל" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

"חוק השקעות משותפות בנאמנות" – חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994;

"חוק למניעת מפגעים סביבתיים" – חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992;

"חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות" – חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998;

"חברה מנהלת", "עמית" – כהגדרתם בחוק הפיקוח על קופות גמל;

"מבטח", "סוכן ביטוח" – כהגדרתו בחוק הפיקוח על הביטוח;

"מבקש" – מי שהגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית לפי סעיף 5;

"מסלקה" – כהגדרתה בסעיף 50א לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

"נתבע" – לרבות משיב בבקשה לאישור;

"רשות ציבורית" – גוף המנוי בתוספת הראשונה;

"תאגיד בנקאי" – כהגדרתו בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981;

"תובע מייצג" – מי שאושר על ידי בית המשפט, לפי הוראות חוק זה, כתובע מייצג בתובענה ייצוגית;

"תובענה ייצוגית" – תובענה המנוהלת בשם קבוצת בני אדם, שלא ייפו את כוחו של התובע המייצג לכך, ואשר מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה;

"השר" – שר המשפטים.

הגשת תובענה ייצוגית

3. (א) לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית; על אף האמור, לא תוגש נגד רשות תובענה ייצוגית לפיצויים בגין נזק שנגרם על ידי צד שלישי, שעילתה הפעלה או אי הפעלה של סמכויות פיקוח, הסדרה או אכיפה של הרשות ביחס לאותו צד שלישי; בסעיף קטן זה ובסעיפים 5(ב)(2), 9 ו-21, "רשות" – כהגדרתה בסעיף 2 לחוק בתי משפט לענינים מינהליים.

(ב) הגשת תובענה ייצוגית טעונה אישור בית המשפט, ויחולו על הגשתה וניהולה ההוראות לפי חוק זה.

מי רשאי להגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית ובשם מי

4. (א) אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן:

(1) אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה;

(2) רשות ציבורית בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), שבתחום אחת המטרות הציבוריות שבהן עוסקת הרשות הציבורית – בשם קבוצת בני אדם אשר אותה תביעה או אותו ענין, מעוררים שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עמה;

(3) ארגון בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), שבתחום אחת המטרות הציבוריות שבהן עוסק הארגון – בשם קבוצת בני אדם אשר אותה תביעה או אותו ענין מעוררים שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עמה, ובלבד שבית המשפט שוכנע כי, בנסיבות הענין, קיים קושי להגיש את הבקשה בידי אדם כאמור בפסקה (1); ואולם, המועצה הישראלית לצרכנות כהגדרתה בחוק המועצה הישראלית לצרכנות, התשס"ח-2008, תהיה רשאית להגיש בקשה לאישור תובענה כתובענה ייצוגית, אף אם אין קושי להגיש את הבקשה בידי אדם כאמור בפסקה (1).

(ב) לענין סעיף זה, כאשר אחד מיסודות העילה הוא נזק –

(1) בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן (א)(1) – די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק;

(2) בבקשה לאישור שהוגשה בידי רשות ציבורית כאמור בסעיף קטן (א)(2) או בידי ארגון כאמור בסעיף קטן (א)(3) – די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם נזק לחבר הקבוצה או כי קיימת אפשרות סבירה שנגרם נזק לקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה.

הגשת בקשה לאישור תובענה ייצוגית

5. (א) (1) מי שמבקש להגיש תובענה ייצוגית יגיש לבית המשפט בקשה בכתב לאישור התובענה הייצוגית ויצרף אליה את נוסח התובענה (בחוק זה – בקשה לאישור); השר רשאי לקבוע הוראות בדבר אופן הגשת בקשה לאישור, הפרטים שיש לכלול בה והמסמכים שיש לצרף אליה;

(2) בטרם הגשת בקשה לאישור, יבדוק המבקש בפנקס אם רשומה בו בקשה לאישור או תובענה ייצוגית, שהיא תלויה ועומדת, אשר השאלות המהותיות של עובדה או משפט המשותפות לחברי הקבוצה המתעוררות בה, כולן או חלקן, זהות או דומות בעיקרן לשאלות כאמור המתעוררות בבקשתו לאישור; מצא המבקש כי רשומה בפנקס בקשה לאישור או תובענה ייצוגית כאמור, יציין בבקשתו לאישור את פרטיה.

(ב) (1) בקשה לאישור תוגש לבית המשפט אשר לו הסמכות הענינית והמקומית לדון בתובענה הייצוגית אם תאושר, ולענין הסמכות הענינית, יראו את סכום התביעה או שווי נושאה כסכום או כשווי המצטבר של תביעותיהם של כל הנמנים עם הקבוצה שבשמה מוגשת הבקשה לאישור;

(2) בקשה לאישור נגד רשות בתביעה שעילתה החלטה של הרשות ושהסעד המבוקש בה הוא פיצויים או השבה, לרבות השבת סכומים שגבתה הרשות כמס, אגרה או תשלום חובה אחר, תוגש לבית משפט לעניינים מינהליים; בסעיף קטן זה, "החלטה של רשות" – כהגדרתה בסעיף 2 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

הודעה על הגשת בקשה לאישור ורישום בפנקס

6. (א) הוגשה בקשה לאישור, ישלח המבקש הודעה למנהל בתי המשפט בדבר הגשתה ויצרף להודעה העתק מהבקשה ומנוסח התובענה נושא הבקשה, לשם רישומם בפנקס.

(ב) השר רשאי לקבוע הוראות בדבר אופן מסירת הודעה לפי סעיף זה והפרטים שיש לכלול בה וכן רשאי הוא לקבוע חובת מסירת הודעה בדבר הגשת בקשה לאישור, בצירוף העתק מהבקשה ומנוסח התובענה נושא הבקשה, דרך כלל או לסוגים של בקשות לאישור, לגוף או לבעל תפקיד, הכל כפי שיקבע; בית המשפט רשאי להורות על מסירת הודעה בדבר הגשת בקשה לאישור או העתק מהבקשה גם לגורם אחר.

בקשה לאישור קודמת או תובענה ייצוגית קודמת

7. (א) (1) מצא בית המשפט שאליו הוגשה בקשה לאישור כי תלויה ועומדת בקשה לאישור קודמת או תובענה ייצוגית קודמת, אשר מתעוררות בה שאלות משותפות של עובדה או משפט, הזהות או דומות בעיקרן לשאלות המתעוררות בבקשה לאישור, רשאי הוא, אם מצא שהדבר מוצדק בנסיבות הענין, להורות על העברת הדיון בבקשה לאישור לבית המשפט שאליו הוגשה הבקשה לאישור הקודמת או התובענה הייצוגית הקודמת, ואם נקבע השופט או המותב שידון בבקשה הקודמת או בתובענה הקודמת – לאותו שופט או מותב;

(2) מצא בית המשפט כי מתקיים האמור בפסקה (1), והיתה הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור המאוחרת זהה או דומה בעיקרה לקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור הקודמת או התובענה הייצוגית הקודמת, יורה בית המשפט על העברת הדיון בבקשה לאישור המאוחרת לבית המשפט שאליו הוגשה הבקשה לאישור הקודמת או התובענה הייצוגית הקודמת, ואם נקבע השופט או המותב שידון בבקשה הקודמת או בתובענה הקודמת – לאותו שופט או מותב.

(ב) על בית משפט שאליו הועבר הדיון כאמור בסעיף קטן (א) יחולו ההוראות כמפורט להלן, לפי הענין:

(1) לענין בקשה לאישור קודמת שטרם החל הדיון בה – בית המשפט רשאי להורות על צירוף הבקשה לאישור המאוחרת לבקשה לאישור הקודמת ולדון בהן יחדיו, או על מחיקת אחת הבקשות, כולה או חלקה, ורשאי הוא להורות על צירוף או החלפה של מבקש או של בא כוח מייצג, והכל כדי שענינה של הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הטובה והיעילה ביותר;

(2) לענין בקשה לאישור קודמת שהחל הדיון בה – בית המשפט רשאי להורות כאמור בפסקה (1), ובלבד שלא יורה על החלפת המבקש שהגיש את הבקשה לאישור הקודמת או בא הכוח המייצג, אלא אם כן שוכנע שהדבר דרוש כדי שענינה של הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הטובה והיעילה ביותר, והכל בהתחשב בשלב שבו נמצא הדיון בבקשה לאישור;

(3) לענין תובענה ייצוגית קודמת שהוגשה בשם אותה קבוצה, כולה או חלקה – בית המשפט יורה על מחיקת הבקשה לאישור המאוחרת, כולה או חלקה, ואולם רשאי הוא להורות אחרת מטעמים מיוחדים שיירשמו, ובלבד שלא יורה על צירוף עילות תביעה נוספות או חברי קבוצה נוספים אלא אם כן מצא כי התקיימו לגבי עילות תביעה או חברי קבוצה כאמור כל התנאים וההליכים הנדרשים לפי חוק זה לשם אישור תובענה ייצוגית; הורה בית המשפט על צירוף כאמור, יראו את החלטתו כהחלטה בבקשה לאישור.

(ג) בית המשפט לא יורה כאמור בסעיף קטן (ב)(1) עד (3) אלא לאחר שנתן לצדדים הזדמנות לטעון את טענותיהם לענין זה.

אישור תובענה ייצוגית בידי בית המשפט

8. (א) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה:

(1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה;

(2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין;

(3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; הנתבע לא רשאי לערער או לבקש לערער על החלטה בענין זה;

(4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א) –

(1) הוגשה בקשה לאישור נגד המדינה, רשות מרשויותיה, רשות מקומית או תאגיד שהוקם על פי דין ושוכנע בית המשפט כי עצם ניהול ההליך כתובענה ייצוגית צפוי לגרום נזק חמור לציבור הנזקק לשירותיו של הנתבע או לציבור בכללותו לעומת התועלת הצפויה מניהולו בדרך זו לחברי הקבוצה ולציבור, ולא ניתן למנוע את הנזק בדרך של אישור בשינויים כאמור בסעיף 13, רשאי בית המשפט להתחשב בכך בבואו להחליט אם לאשר תובענה ייצוגית;

(2) הוגשה בקשה לאישור נגד גוף המספק שירות חיוני לציבור, תאגיד בנקאי, בורסה, מסלקה או מבטח, ושוכנע בית המשפט כי עצם ניהול ההליך כתובענה ייצוגית צפוי לגרום נזק חמור לציבור הנזקק לשירותיו של הנתבע או לציבור בכללותו, כתוצאה מפגיעה ביציבותו הכלכלית של הנתבע, לעומת התועלת הצפויה מניהולו בדרך זו לחברי הקבוצה ולציבור, ולא ניתן למנוע את הנזק בדרך של אישור בשינויים כאמור בסעיף 13, רשאי בית המשפט להתחשב בכך בבואו להחליט אם לאשר תובענה ייצוגית.

(ג) (1) בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית אף אם לא התקיימו התנאים האמורים בסעיף קטן (א)(3) או (4), אם מצא כי ניתן להבטיח את קיומם של תנאים אלה בדרך של צירוף תובע מייצג או בא כוח מייצג או החלפתם, או בדרך אחרת; אישר בית המשפט תובענה ייצוגית בהתאם להוראות פסקה זו, יתן בהחלטתו הוראות לשם הבטחת ייצוג וניהול ענינם של חברי הקבוצה בדרך הולמת ובתום לב כאמור באותו סעיף קטן;

(2) מצא בית המשפט כי התקיימו כל התנאים האמורים בסעיף קטן (א), ואולם לא מתקיימים לגבי המבקש התנאים שבסעיף 4(א)(1) עד (3), לפי הענין, יאשר בית המשפט את התובענה הייצוגית אך יורה בהחלטתו על החלפת התובע המייצג.

(ד) החלטה לאשר תובענה ייצוגית לפי סעיף זה, ניתנת לערעור אם ניתנה רשות לכך בגוף ההחלטה או מאת בית המשפט שלערעור.

בקשה לאישור בתביעת השבה נגד רשות – הוראות מיוחדות

9. (א) הוגשה בקשה לאישור בתביעה כמפורט בפרט 11 בתוספת השניה (בחוק זה – תביעת השבה נגד רשות), לא ידון בה בית המשפט אלא לאחר שחלפה תקופה של 90 ימים מהמועד שבו הוגשה הבקשה לאישור ובית המשפט רשאי להאריך תקופה זו מטעמים שיירשמו (בסעיף זה – המועד הקובע).

(ב) בית המשפט לא יאשר תובענה ייצוגית בתביעת השבה נגד רשות, אם הרשות הודיעה כי תחדל מהגביה שבשלה הוגשה הבקשה לאישור והוכח לבית המשפט כי היא חדלה מהגביה כאמור לכל המאוחר במועד הקובע.

(ג) החליט בית המשפט כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי הוא –

(1) על אף הוראות סעיף 22, לפסוק גמול למבקש בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף 22(ב);

(2) לקבוע שכר טרחה לבא כוח המייצג בהתאם להוראות סעיף 23.

הגדרת הקבוצה

10. (א) אישר בית המשפט תובענה ייצוגית, יגדיר בהחלטתו את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה; לא ייכלל בקבוצה אדם שעילת תביעתו נוצרה לאחר המועד שבו אושרה התובענה הייצוגית כאמור.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט להתיר צירוף של אדם לקבוצה שאותה הגדיר לפי אותו סעיף קטן, אף שלא נכלל בה במסגרת החלטת בית המשפט כאמור באותו סעיף קטן, וזאת עד למועד שיקבע; התיר בית המשפט כאמור, יורה על האופן שבו תימסר הודעה על כך למי שצורף לקבוצה, ורשאי הוא להורות על פרסום הודעה על כך גם לחברי הקבוצה או לגורם אחר אם מצא שהדבר מוצדק בנסיבות הענין; הודעה לפי סעיף קטן זה תימסר גם למנהל בתי המשפט לשם רישומה בפנקס.

(ג) בית המשפט רשאי להגדיר תת-קבוצה, אם מצא שלגבי חלק מחברי הקבוצה מתעוררות שאלות של עובדה או משפט, אשר אינן משותפות לכלל חברי הקבוצה; הגדיר בית המשפט תת-קבוצה כאמור, רשאי הוא להורות על מינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג לתת-הקבוצה, אם מצא שהדבר דרוש כדי להבטיח שענינם של חברי תת-הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת.

יציאה מן הקבוצה

11. (א) אישר בית המשפט תובענה ייצוגית, יראו כל מי שנמנה עם הקבוצה שהגדיר בית המשפט בהחלטתו כאמור בסעיף 10(א), כמי שהסכים להגשתה כתובענה ייצוגית בשמו, אלא אם כן הודיע לבית המשפט על רצונו שלא להיכלל בקבוצה, בתוך 45 ימים מיום פרסומה של החלטת בית המשפט בדבר אישור התובענה הייצוגית או בתוך מועד מאוחר יותר שיקבע בית המשפט.

(ב) בית המשפט רשאי, לפי בקשה של אדם הנמנה עם הקבוצה כאמור בסעיף קטן (א) והמבקש שלא להיכלל בה, להאריך לגביו את התקופה כאמור באותו סעיף קטן, אם מצא טעם מיוחד לכך.

תובענה ייצוגית בדרך של הצטרפות

12. (א) על אף הוראות סעיפים 10 ו-11, רשאי בית המשפט שאישר תובענה ייצוגית, בנסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, לרבות בנסיבות כמפורט בפסקאות (1) ו-(2) שלהלן, להורות בהחלטה על האישור כאמור, כי הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית תכלול רק את מי שהודיע לבית המשפט, בכתב, על רצונו להצטרף לתובענה, בדרך ובמועד כפי שיקבע השר, ואשר היה רשאי לתבוע בשמו בעילת התביעה נושא התובענה (בסעיף זה – מצטרף), ובלבד שקיימת אפשרות סבירה לזהות ולאתר את חברי הקבוצה שבשמם הוגשה הבקשה לאישור, וליידע אותם על אישור התובענה הייצוגית, והכל בעלות סבירה:

(1) קיימת אפשרות סבירה שיוגשו תובענות בעילת התביעה נושא התובענה הייצוגית, בידי חלק ניכר מחברי הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור;

(2) סכום התובענה או שווי נושאה הוא ניכר, ביחס לכל אחד מחברי הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור, לרבות בתובענה בשל נזק גוף.

(ב) בית המשפט לא יורה כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שנתן לתובע המייצג ולנתבע הזדמנות לטעון את טענותיהם לענין זה.

(ג) הורה בית המשפט כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא בהחלטה על האישור כאמור באותו סעיף קטן, לקבוע כי כל מצטרף ישתתף בהוצאות ניהול התובענה הייצוגית, בשיעור ובתנאים כפי שיקבע; קבע בית המשפט כאמור, יורה על האופן שבו תימסר הודעה על הקביעה למצטרפים.

(ד) הוראות סעיף זה לא יחולו על תובענה ייצוגית בעילה כמפורט בתוספת השלישית.

אישור בשינויים

13. בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית בכל שינוי שיחליט עליו ביחס לבקשה לאישור, והכל כפי שייראה לו ראוי לשם הבטחת ניהול הוגן ויעיל של התובענה הייצוגית.

החלטה בדבר אישור תובענה ייצוגית

14. (א) אישר בית המשפט את התובענה הייצוגית, יפרט בהחלטתו, בין השאר, את כל אלה:

(1) הגדרת הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית, והגדרת תת-קבוצה, אם ישנה;

(2) זהות התובע המייצג ובא הכוח המייצג;

(3) עילות התובענה והשאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה;

(4) הסעדים הנתבעים.

(ב) הודעה על החלטת בית משפט בדבר אישור תובענה ייצוגית או בדבר דחיה של בקשה לאישור תימסר למנהל בתי המשפט בצירוף העתק ההחלטה, לשם רישומה בפנקס.

השתתפות בדיונים

15. (א) בית המשפט רשאי להתיר לחבר קבוצה שבשמה מנוהלת תובענה ייצוגית, וכן לרשות ציבורית הפועלת לקידום מטרה ציבורית בקשר לענין שבו עוסקת התובענה הייצוגית או לארגון הפועל לקידום מטרה כאמור, אשר אינם התובע המייצג, להשתתף בדיונים בתובענה הייצוגית, אם מצא כי הדבר דרוש לשם ניהולה היעיל וההוגן של התובענה הייצוגית, וכן, לענין חבר קבוצה – לשם הגנה על ענינו של אותו חבר קבוצה, ולענין רשות ציבורית או ארגון – לשם הגנה על ענינם של חברי הקבוצה.

(ב) נעתר בית המשפט לבקשה להשתתף בדיונים כאמור בסעיף קטן (א), רשאי הוא ליתן הוראות בדבר אופן ההשתתפות כאמור.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחויבים, גם לענין השתתפות בדיונים בבקשה לאישור.

הסתלקות מבקשה לאישור או מתובענה ייצוגית

16. (א) מבקש, תובע מייצג או בא כוח מייצג, לא יסתלק מבקשה לאישור או מתובענה ייצוגית, אלא באישור בית המשפט, וכן לא יקבל, במישרין או בעקיפין, טובת הנאה מהנתבע או מאדם אחר בקשר להסתלקותו כאמור, אלא באישור בית המשפט; בהחלטתו אם לאשר טובת הנאה כאמור, ישקול בית המשפט את אלה:

(1) אם הבקשה לאישור ההסתלקות הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית – האם התובענה הראתה עילת תביעה לכאורה;

(2) התועלת שהביאה הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה.

(ב) מבקש, תובע מייצג או בא כוח מייצג, המבקש להסתלק מבקשה לאישור או מתובענה ייצוגית, יצרף לבקשת ההסתלקות המוגשת לבית המשפט, תצהיר ובו יגלה, בגילוי נאות, את כל הפרטים המהותיים הנוגעים להסתלקות.

(ג) הסתלק מבקש, תובע מייצג או בא כוח מייצג מבקשה לאישור או מתובענה ייצוגית או שבית המשפט מצא שנבצר מאחד מאלה להמשיך בתפקידו בבקשה או בתובענה, לא יהיה בכך כדי להשפיע על המשך ניהול הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית בידי מבקש אחר, תובע מייצג אחר או בא כוח מייצג אחר, לפי הענין.

(ד) (1) אישר בית המשפט את הסתלקותם של כל המבקשים או כל באי הכוח המייצגים מבקשה לאישור או שבית המשפט מצא שנבצר מהם להמשיך בתפקידם בבקשה לאישור, רשאי בית המשפט לקבוע כי ניתן להגיש בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקומם, לפי הענין, בתוך תקופה שיקבע, וכן רשאי בית המשפט להורות על פרסום הודעה על כך, והכל אם מצא שהדבר מוצדק בנסיבות הענין ובהתחשב בשלב שבו מצוי הדיון בבקשה לאישור; בהודעה יצוין האמור בפסקה (4);

(2) אישר בית המשפט את הסתלקותם של כל התובעים המייצגים או כל באי הכוח המייצגים מתובענה ייצוגית או שבית המשפט מצא שנבצר מהם להמשיך בתפקידם בתובענה ייצוגית, ולא הוגשה לבית המשפט, בתוך תקופה שקבע, בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג במקומם, לפי הענין, יורה בית המשפט על פרסום הודעה על כך, בהתאם להוראות סעיף 25; בהודעה יצוין האמור בפסקה (4);

(3) הודעה כאמור בפסקאות (1) או (2) תימסר למנהל בתי המשפט, לשם רישומה בפנקס;

(4) הורה בית המשפט על פרסום הודעה כאמור בפסקאות (1) או (2), לפי הענין, רשאי כל מי שהיה רשאי להגיש בקשה לאישור התובענה

הייצוגית לפי הוראות סעיף 4(א), לבקש מבית המשפט, בתוך 45 ימים מיום הפרסום כאמור, למנותו כתובע המייצג בתובענה הייצוגית, וכן רשאי עורך דין, בתוך אותו מועד, לבקש מבית המשפט למנותו כבא כוח המייצג בתובענה; הוגשה בקשה למינוי כאמור לאחר שבית המשפט אישר תובענה ייצוגית, לא יאשר בית המשפט את הבקשה למינוי אלא אם כן מצא כי התקיימו התנאים המפורטים בסעיף 8(א)(3) ו-(4);

(5) אישר בית המשפט את הסתלקותם של כל המבקשים, כל התובעים המייצגים או כל באי הכוח המייצגים או שמצא כי נבצר מהם להמשיך בתפקידם, כאמור בפסקאות (1) או (2), לפי הענין, ולא הוגשה בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג לפי הוראות סעיף קטן זה, או שהוגשה בקשה כאמור ולא אושרה, יורה בית המשפט על מחיקת הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית, לפי הענין.

(ה) הוראות סעיף זה, למעט הוראת סעיף קטן (ד)(5), יחולו, בשינויים המחויבים, גם על מבקש, תובע מייצג או בא כוח מייצג מטעם תת-קבוצה.

חובות בא כוח מייצג

17. במילוי תפקידיו, יפעל בא כוח מייצג בנאמנות ובמסירות לטובת הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור או הקבוצה שבשמה מנוהלת התובענה הייצוגית, לפי הענין, כאילו היתה שולחתו, בשינויים המחויבים מכך שההליך הוא הליך ייצוגי.

בקשה לאישור הסדר פשרה

18. (א) לא ייעשה הסכם ליישוב הסכסוך שבענינו הוגשה בקשה לאישור או שבענינו אושרה תובענה ייצוגית (בחוק זה – הסדר פשרה), אלא באישור בית המשפט.

(ב) בקשה לאישור הסדר פשרה תוגש לבית המשפט בצירוף תצהירים מטעם באי כוח הצדדים, אשר בהם יגלו, בגילוי נאות, את כל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה.

(ג) הוגשה לבית המשפט בקשה לאישור הסדר פשרה ולא מצא בית המשפט טעם לדחות אותה על הסף, יורה על פרסום הודעה בדבר הגשת הבקשה לפי הוראות סעיף 25, וכן על משלוח ההודעה כאמור, בצירוף העתק מהבקשה, מההסדר ומהתובענה, ליועץ המשפטי לממשלה, למנהל בתי המשפט, ולכל גוף או בעל תפקיד אחר שיקבע השר, ורשאי בית המשפט להורות על משלוח כאמור גם לאדם אחר כפי שיורה; הודעה לפי סעיף קטן זה תכלול את פרטי ההסדר שלגביו הוגשה הבקשה ויצוין בה האמור בסעיפים קטנים (ד) ו-(ו).

(ד) אדם הנמנה עם הקבוצה שבשמה הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה, אדם הפועל לטובת עניינם של חברי הקבוצה, רשות ציבורית הפועלת לקידום מטרה ציבורית בקשר לענין שבו עוסקת הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית, ארגון הפועל לקידום מטרה ציבורית כאמור, וכן היועץ המשפטי לממשלה, רשאים להגיש לבית המשפט, בכתב, בתוך 45 ימים מיום פרסום ההודעה כאמור בסעיף קטן (ג) או בתוך מועד מאוחר יותר שיקבע בית המשפט, התנגדות מנומקת להסדר הפשרה וכן להמלצה המוסכמת בענין גמול ושכר טרחה שהוגשה לפי סעיף קטן (ז)(2).

(ד1) (1) אדם או ארגון כאמור בסעיף קטן (ד), שהגיש התנגדות להסדר פשרה, לא יסתלק מהתנגדותו אלא באישור בית המשפט, וכן לא יקבל, במישרין או בעקיפין, טובת הנאה, מהנתבע או מאדם אחר בקשר להתנגדות שהגיש, אלא באישור בית המשפט; קיבל בית המשפט את טענות ההתנגדות, כולן או חלקן, רשאי הוא לפסוק גמול לאדם או לארגון שהגיש את ההתנגדות; בהחלטתו אם לפסוק גמול כאמור ישקול בית המשפט את התועלת שהביאה ההתנגדות לחברי הקבוצה;

(2) אדם או ארגון כאמור בסעיף קטן (ד), המבקש להסתלק מהתנגדותו, יצרף לבקשת ההסתלקות המוגשת לבית המשפט, תצהיר ובו יגלה, בגילוי נאות, את כל הפרטים המהותיים הנוגעים להסתלקות.

(ה) הוגשה התנגדות כאמור בסעיף קטן (ד), רשאים המבקש או התובע המייצג, לפי הענין, והנתבע להגיש, בתוך המועד שיקבע בית המשפט, תגובה להתנגדות.

(ו) חבר קבוצה אשר אינו מעוניין כי יחול עליו הסדר הפשרה, רשאי לבקש מבית המשפט, בתוך המועד שנקבע להגשת התנגדויות לפי סעיף קטן (ד), להתיר לו לצאת מן הקבוצה שעליה יחול ההסדר.

(ז) הסדר פשרה לא יכלול –

(1) עילות תביעה, בעלי דין או חברי קבוצה, אשר לא נכללו בבקשה לאישור או בהחלטה על אישור התובענה הייצוגית; ואולם אין בכך כדי לגרוע מזכותו של בעל דין לבקש מבית המשפט רשות לתקן את הבקשה לאישור או את התובענה הייצוגית, לפי כל דין;

(2) הוראה בדבר תשלום גמול למבקש או לתובע המייצג, או שכר טרחה לבא כוח מייצג, ואולם הצדדים רשאים להגיש לבית המשפט המלצה מוסכמת לענין תשלום גמול ושכר טרחה כאמור, לרבות שיעורו ותנאיו; הוגשה המלצה מוסכמת כאמור, ייכללו פרטיה בהודעה כאמור בסעיף קטן (ג).

אישור הסדר פשרה בידי בית המשפט

19. (א) בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא אם כן מצא, כי ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בענינם של חברי הקבוצה, ואם הבקשה לאישור הסדר הפשרה הוגשה לפני שאושרה התובענה הייצוגית – גם כי התובענה שהוגשה עומדת, לכאורה, בתנאים לאישור תובענה ייצוגית הקבועים בסעיפים 3, 4 ו-8(א) וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין.

(ב) (1) בית המשפט לא יאשר הסדר פשרה אלא לאחר שקיבל חוות דעת מאדם שמינה לשם כך, שהוא בעל מומחיות בתחום שבו עוסקת הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית (בסעיף זה – בודק), אלא אם כן סבר בית המשפט שחוות הדעת אינה נדרשת, מטעמים מיוחדים שיירשמו; שכרו והוצאותיו של בודק, וכן אופן תשלומם, ייקבעו בידי השר;

(2) לא ימונה כבודק אדם שעליו המליץ אחד הצדדים או שהגיש התנגדות להסדר הפשרה לפי סעיף 18(ד) או שיעץ עצה או חיווה את דעתו לאחד הצדדים בקשר לסכסוך שבענינו הוגשה הבקשה לאישור או אושרה התובענה הייצוגית;

(3) מונה בודק, יעביר לו בית המשפט העתק מהבקשה לאישור הסדר הפשרה על נספחיה וכן מההתנגדויות שהוגשו לפי סעיף 18(ד); לשם מתן חוות דעת לפי סעיף קטן זה, רשאי כל צד להגיש לבודק כל חומר בקשר להסדר הפשרה והבודק רשאי לזמן את הצדדים כדי לשמוע את עמדתם בענין זה וכן להציע שינויים בהסדר הפשרה, הכל כפי שימצא לנכון;

(4) בחוות דעתו יתייחס הבודק ליתרונות ולחסרונות של הסדר הפשרה מבחינת כלל חברי הקבוצה, בשים לב למכלול הנסיבות, ולכל ענין אחר כפי שיורה בית המשפט;

(5) הבודק ימציא לבית המשפט את חוות דעתו בתוך 60 ימים מהיום שבו הועבר אליו העתק הבקשה לאישור הסדר הפשרה ובית המשפט ימציא העתק מחוות הדעת לצדדים; הצדדים רשאים להגיש לבית המשפט תגובה בכתב לחוות הדעת בתוך 30 ימים מהיום שבו הומצא להם העתק ממנה.

(ג) (1) החלטת בית המשפט אם לאשר הסדר פשרה או לדחותו תהיה מנומקת ותכלול, בין השאר, את כל אלה:

(א) הגדרת הקבוצה שעליה חל הסדר הפשרה;

(ב) עילות התובענה, השאלות המהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה והסעדים הנתבעים כפי שפורטו בבקשה לאישור או כפי שהוגדרו בהחלטת בית המשפט לפי סעיף 14, לפי הענין;

(ג) עיקרי הסדר הפשרה;

(2) בהחלטתו לפי פסקה (1) יתייחס בית המשפט, בין השאר, לשיקולים אלה:

(א) הפער בין הסעד המוצע בהסדר הפשרה לבין הסעד שחברי הקבוצה היו עשויים לקבלו אילו היה בית המשפט מכריע בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה;

(ב) התנגדויות שהוגשו לפי סעיף 18(ד), וההכרעה בהן;

(ג) השלב שבו נמצא ההליך;

(ד) חוות דעת של הבודק שניתנה לפי סעיף קטן (ב)(5);

(ה) הסיכונים והסיכויים שבהמשך ניהול התובענה הייצוגית אל מול יתרונותיו וחסרונותיו של הסדר הפשרה;

(ו) העילות והסעדים שלגביהם מהווה ההחלטה לאשר את הסדר הפשרה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה שעליהם חל ההסדר.

(ד) (1) מצא בית המשפט כי יש צורך לקבוע בהסדר הפשרה תנאים מסוימים, אשר נראים לו דרושים לשם הגנה על ענינם של חברי הקבוצה שעליה חל ההסדר, לשם הבטחת אכיפת הדין או לשם פיקוח על ביצוע ההסדר, לרבות תנאים והוראות לפי סעיף 20(א) עד (ג) או תנאי בדבר יציאה מן ההסדר, יודיע לצדדים להסדר הפשרה כי מתן אישורו להסדר הפשרה מותנה בהסכמתם לאותם תנאים;

(2) כללה החלטת בית המשפט בדבר אישור הסדר הפשרה תנאי בדבר יציאה מההסדר, לא תהווה ההחלטה מעשה בית דין כלפי חבר קבוצה אשר הודיע לבית המשפט כי אינו מעוניין שההסדר יחול עליו;

(3) בסעיף קטן זה, "תנאי בדבר יציאה מההסדר" – תנאי שלפיו חבר קבוצה, אשר אינו מעוניין כי יחול עליו הסדר פשרה שאושר, יוכל להודיע לבית המשפט על רצונו זה במועד ובדרך שיקבע בית המשפט.

(ד1) בית המשפט רשאי לתת הוראות בדבר הפיקוח על ביצוע הסדר הפשרה לפי סעיף זה, לרבות הוראות בדבר הגשת דין וחשבון סופי המתאר את ביצוע הסדר הפשרה על ידי הצדדים; הוגש דין וחשבון כאמור, יורה בית המשפט על משלוח העתק מהדין וחשבון לגורמים שאליהם נשלחת הודעה לפי סעיף 18(ג).

(ד2) הוראות סעיף 20 יחולו, בשינויים המחויבים, גם על החלטה של בית המשפט לאשר הסדר פשרה לפי סעיף זה.

(ה) העתק מהחלטת בית המשפט לפי סעיף זה יישלח למנהל בתי המשפט, ולענין החלטה לאישור הסדר פשרה, יצורף להעתק ההחלטה העתק הסדר הפשרה שאושר על נספחיו, והכל לשם רישומם בפנקס.

(ו) אישר בית המשפט הסדר פשרה, יקבע גמול למבקש או לתובע המייצג, לפי הענין, בהתאם להוראות סעיף 22, ושכר טרחה לבא כוח המייצג בהתאם להוראות סעיף 23, ורשאי בית המשפט להתחשב בהמלצה מוסכמת שהוגשה לו על ידי הצדדים לענין זה; בית המשפט רשאי לקבוע כי תשלום שכר הטרחה לבא כוח המייצג יהיה מותנה, כולו או חלקו, במימוש הסדר הפשרה ובהשלמת ביצועו.

(ז) התקיימו הליכים לאישור הסדר פשרה, ולא אושר ההסדר על ידי בית המשפט או שבוטל אישור שניתן על ידי בית המשפט להסדר פשרה, לא ישמשו דברים שנאמרו או שנקבעו במסגרת ההליכים כאמור ראיה בהליך משפטי אזרחי.

הוכחת הזכאות לסעד ותשלום פיצוי כספי

20. (א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה שבשמה נוהלה התובענה הייצוגית, כולה או חלקה, רשאי הוא במסגרת החלטתו על מתן פיצוי כספי או סעד אחר לחברי הקבוצה להורות, בין השאר, הוראה כמפורט להלן, לפי הענין, ובלבד שלא יהיה בכך כדי להכביד במידה העולה על הנדרש על חברי הקבוצה או על בעלי הדין:

(1) על תשלום פיצוי כספי או על מתן סעד אחר, בשיעור ובאופן שיקבע, לכל אחד מחברי הקבוצה שהוכחה זכאותו לפיצוי או לסעד כאמור;

(2) על כך שכל חבר קבוצה יוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר;

(3) על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל ועל אופן חישוב חלקו של כל חבר קבוצה, ובלבד שסכום הפיצוי הכולל ניתן לחישוב מדויק על יסוד

הראיות שבפני בית המשפט; הורה בית המשפט על תשלום פיצוי כספי בסכום כולל כאמור, רשאי הוא להורות בדבר חלוקה בין חברי הקבוצה, באופן יחסי לנזקיהם, של יתרת הסכום שתיוותר אם חבר קבוצה, אחד או יותר, לא דרש את חלקו, לא הוכיח את זכאותו לפיצוי או לסעד, לא אותר או שלא ניתן לחלק לו את חלקו מסיבה אחרת, ובלבד שחבר קבוצה לא יקבל פיצוי כספי או סעד אחר מעבר למלוא הפיצוי או הסעד המגיע לו; נותרה יתרת סכום לאחר החלוקה לחברי הקבוצה כאמור, יורה בית המשפט על העברתה לקרן שהוקמה מכוח סעיף 27א; בית המשפט ייעד את הכספים לתחום הקרוב לנושא התובענה הייצוגית שהוגשה; נוכח בית המשפט כי העברת הכספים לתחום קרוב כאמור אינה מתאפשרת בנסיבות העניין, רשאי הוא להורות כי הכספים ייועדו לתחום אחר, הקרוב ככל האפשר לנושא התובענה.

(ב) הורה בית המשפט על כך שכל חבר קבוצה יוכיח את זכאותו לפיצוי כספי או לסעד אחר, רשאי הוא ליתן הוראות בדבר –

(1) הדרך והמועד להוכחת הזכאות לסעד על ידי חברי הקבוצה ודרך חלוקתו, ורשאי הוא למנות לשם כך אדם בעל כישורים מתאימים (בסעיף זה – ממונה); החליט בית המשפט על מינוי ממונה, רשאי כל אדם הרואה את עצמו נפגע ממעשה או מהחלטה של הממונה, לפנות לבית המשפט אשר הורה על המינוי, ובית המשפט רשאי לאשר, לבטל, או לשנות את המעשה או ההחלטה, וליתן כל צו בענין, הכל כפי שימצא לנכון; שכרו והוצאותיו של הממונה, וכן אופן תשלומם, ייקבעו בידי השר;

(2) תשלום הוצאות, לחבר קבוצה, בסכום שיקבע בית המשפט או הממונה, בעד הטרחה הכרוכה בהוכחת הזכאות לפיצוי או לסעד כאמור.

(ג) (1) מצא בית המשפט כי פיצוי כספי לחברי הקבוצה, כולם או חלקם, אינו מעשי בנסיבות הענין, בין משום שלא ניתן לזהותם ולבצע את התשלום בעלות סבירה ובין מסיבה אחרת, רשאי הוא להורות על מתן כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, כפי שימצא לנכון בנסיבות הענין;

(2) הורה בית המשפט על מתן סעד כספי לטובת הציבור, יורה על העברת הכספים המיועדים לכך לקרן שהוקמה מכוח סעיף 27א; בית המשפט ייעד את הכספים לתחום הקרוב לנושא התובענה הייצוגית שהוגשה; נוכח בית המשפט כי העברת הכספים לתחום קרוב כאמור אינה מתאפשרת בנסיבות העניין, רשאי הוא להורות כי הכספים ייועדו לתחום אחר, הקרוב ככל האפשר לנושא התובענה.

(ד) (1) הכריע בית המשפט לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, בתובענה ייצוגית, כולה או חלקה, שהוגשה נגד המדינה, רשות מרשויותיה, רשות מקומית או תאגיד שהוקם על פי דין, רשאי הוא, בבואו להחליט בדבר שיעור הפיצויים ואופן תשלום הפיצויים, להתחשב גם בנזק העלול להיגרם, בשל תשלום הפיצוי, שיעורו או אופן תשלומו, לנתבע, לציבור הנזקק לשירותי הנתבע או לציבור בכללותו לעומת התועלת הצפויה מכך לחברי הקבוצה או לציבור;

(2) הכריע בית המשפט לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, בתובענה ייצוגית, כולה או חלקה, שהוגשה נגד נתבע שאינו מנוי בפסקה (1), רשאי הוא, בבואו להחליט בדבר שיעור הפיצויים ואופן תשלום הפיצויים, להתחשב גם בנזק העלול להיגרם, בשל תשלום הפיצוי, שיעורו או אופן תשלומו, לנתבע, לציבור הנזקק לשירותי הנתבע או לציבור בכללותו, כתוצאה מפגיעה ביציבותו הכלכלית של הנתבע, לעומת התועלת הצפויה מכך לחברי הקבוצה או לציבור.

(ה) בית המשפט לא יפסוק בתובענה ייצוגית פיצויים לדוגמה, וכן לא יפסוק פיצויים בלא הוכחת נזק, למעט בתביעה כמפורט בפרט 9 בתוספת השניה, ואולם אין באמור כדי למנוע פסיקת פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון.

(ו) בית המשפט רשאי לתת הוראות בדבר הפיקוח על ביצוע פסק דינו לפי סעיף זה, לרבות הוראות בדבר הגשת דין וחשבון סופי המתאר את ביצוע פסק הדין על ידי הצדדים.

סעד של השבה בתובענה ייצוגית נגד רשות – הוראות מיוחדות

21. אישר בית המשפט תובענה ייצוגית בתביעת השבה נגד רשות, לא יחייב את הרשות בהשבה לגבי תקופה העולה על 24 החודשים שקדמו למועד שבו הוגשה הבקשה לאישור; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מזכותו של כל חבר בקבוצה שבשמה מנוהלת התובענה הייצוגית לתבוע, בשל אותה עילה, סעד גם לגבי תקופות נוספות.

גמול לתובע מייצג

22. (א) הכריע בית המשפט בתובענה הייצוגית, כולה או חלקה, לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, לרבות בדרך של אישור הסדר פשרה, יורה על תשלום גמול לתובע המייצג, בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף קטן (ב), אלא אם כן מצא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שהדבר אינו מוצדק בנסיבות הענין.

(ב) בקביעת שיעור הגמול יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:

(1) הטרחה שטרח התובע המייצג והסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה הייצוגית ובניהולה, בפרט אם הסעד המבוקש בתובענה הוא סעד הצהרתי;

(2) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;

(3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית.

(ג) בית המשפט רשאי, במקרים מיוחדים ומטעמים מיוחדים שיירשמו –

(1) לפסוק גמול למבקש או לתובע המייצג אף אם לא אושרה התובענה הייצוגית או שלא ניתנה הכרעה בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה, לפי הענין, בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף קטן (ב);

(2) לפסוק גמול לארגון שהשתתף בדיונים בתובענה הייצוגית לפי הוראות סעיף 15, אם מצא שהדבר מוצדק לאור הטרחה שטרח והתרומה שתרם בהשתתפותו בדיונים כאמור.

שכר טרחה של בא כוח מייצג

23. (א) בית המשפט יקבע את שכר הטרחה של בא הכוח המייצג בעד הטיפול בתובענה הייצוגית, לרבות בבקשה לאישור; בא הכוח המייצג לא יקבל שכר טרחה בסכום העולה על הסכום שקבע בית המשפט כאמור.

(ב) בקביעת שיעור שכר הטרחה של בא כוח מייצג לפי סעיף קטן (א), יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:

(1) התועלת שהביאה התובענה הייצוגית לחברי הקבוצה;

(2) מורכבות ההליך, הטרחה שטרח בא הכוח המייצג והסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה הייצוגית ובניהולה, וכן ההוצאות שהוציא לשם כך;

(3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה הייצוגית;

(4) האופן שבו ניהל בא הכוח המייצג את ההליך;

(5) הפער שבין הסעדים הנתבעים בבקשה לאישור לבין הסעדים שפסק בית המשפט בתובענה הייצוגית.

(ג) בית המשפט רשאי לקבוע לבא כוח מייצג שכר טרחה חלקי על חשבון שכר הטרחה הכולל, אף בטרם הסתיים הליך הבירור של התובענה הייצוגית, אם מצא שהדבר מוצדק בנסיבות הענין, וככל הניתן, בהתחשב בשיקולים כאמור בסעיף קטן (ב).

(ד) בית המשפט רשאי לקבוע כי תשלום שכר הטרחה לבא כוח המייצג יהיה מותנה, כולו או חלקו, במימוש פסק הדין ובהשלמת ביצועו.

מעשה בית דין

24. פסק דין בתובענה ייצוגית יהווה מעשה בית דין לגבי כל חברי הקבוצה שבשמם נוהלה התובענה הייצוגית, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת בחוק זה.

פרסום הודעות לחברי הקבוצה

25. (א) על כל אלה תפורסם הודעה לחברי הקבוצה, בהתאם להוראות סעיף זה:

(1) החלטת בית המשפט לאשר תובענה ייצוגית, לפי הוראות סעיף 8; בפרסום לפי פסקה זו יפורטו הפרטים המנויים בסעיף 14(א);

(2) החלטת בית המשפט לאשר את הסתלקותם של כל התובעים המייצגים או של כל באי הכוח המייצגים מתובענה ייצוגית או קביעת בית המשפט בדבר נבצרותם של התובעים ובאי הכוח כאמור להמשיך בתפקידם, כאמור בסעיף 16(ד)(2), מינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג כאמור בסעיף 16(ד)(4) או החלטה על מחיקת תובענה ייצוגית כאמור בסעיף 16(ד)(5);

(3) הגשת בקשה לאישור הסדר פשרה, כאמור בסעיף 18(ג);

(4) החלטת בית המשפט לאשר הסדר פשרה לפי הוראות סעיף 19; בפרסום לפי פסקה זו יפורטו הפרטים המנויים בסעיף 19(ג)(1) ו-(2);

(5) פסק דינו של בית המשפט בתובענה ייצוגית, לרבות הוראות והחלטות שנתן לפי סעיפים 20, 22 ו-23.

(ב) בית המשפט רשאי להורות על פרסום הודעות, נוסף על ההודעות המפורטות בסעיף קטן (א), אם מצא כי הדבר דרוש לשם הבטחת ניהול ההליך וייצוג הקבוצה באופן הוגן ויעיל.

(ג) השר רשאי לקבוע חובת מסירת הודעה המפורסמת לחברי הקבוצה לפי סעיף זה, דרך כלל או לסוגים של בקשות לאישור או של תובענות ייצוגיות, לגוף או לבעל תפקיד, הכל כפי שיקבע; בית המשפט רשאי להורות על מסירת הודעה המפורסמת לחברי הקבוצה לפי סעיף זה.

(ד) נוסח ההודעות כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), צורתן ואופן הצגתן יובאו לאישור בית המשפט בטרם פרסומן; הודעה שענינה החלטה או הוראה של בית משפט או הסדר פשרה, תכלול את עיקרי ההחלטה, ההוראה או הסדר הפשרה, לפי הענין, וכן הפניה לפנקס ולמקומות אחרים שבהם ניתן לעיין בנוסחם המלא, לרבות נספחיהם.

(ה) פרסום הודעה לפי סעיף זה ייעשה בדרך ובמועד שיקבע בית המשפט, ורשאי הוא לקבוע דרכי פרסום שונות לסוגים של חברי קבוצה, והכל בהתחשב, בין השאר, בשיקולים אלה:

(1) ההוצאות הכרוכות באופן הפרסום ומידת יעילותו;

(2) היקף הפיצוי הכספי או הסעד האחר שעשוי לקבל כל אחד מחברי הקבוצה אם התובענה הייצוגית תוכרע לטובת הקבוצה וגובה הנזק שעלול להיגרם לכל אחד מחברי הקבוצה אם תידחה התובענה הייצוגית;

(3) המספר המשוער של חברי הקבוצה, והיכולת לזהותם ולאתרם במאמץ ובעלות סבירים;

(4) היכולת למסור הודעה אישית לחברי הקבוצה באופן ובעלות סבירים, לרבות במסגרת קשר רציף הקיים בין בעל דין לבין חברי הקבוצה, כולם או חלקם;

(5) מאפייניהם המיוחדים של חברי הקבוצה, לרבות שפה.

(ו) בית המשפט רשאי להטיל את האחריות לפרסום הודעה ואת הוצאות הפרסום על בעלי הדין, כולם או חלקם, כפי שייראה לו יעיל והוגן בנסיבות הענין.

(ז) מי שבית המשפט הורה לו לפרסם הודעה לפי סעיף זה ישלח עותק של ההודעה למנהל בתי המשפט, לשם רישומה בפנקס.

התיישנות

26. (א) אישר בית המשפט תובענה ייצוגית לפי הוראות סעיף 8, יראו, לענין התיישנות, את כל מי שנמנה עם הקבוצה שהגדיר בית המשפט לפי הוראות סעיף 10 כאילו הגיש תובענה במועד שבו הוגשה הבקשה לאישור.

(ב) דחה בית המשפט בקשה לאישור או מחק אותה, לא תסתיים תקופת ההתיישנות של תביעה של אדם שנמנה עם הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור, הנובעת מאותה עילת תביעה, לפני שחלפה שנה מהיום שבו ההחלטה בבקשה לאישור הפכה חלוטה, ובלבד שתביעתו של אותו אדם לא התיישנה עד למועד שבו הוגשה הבקשה לאישור.

(ג) הגדיר בית המשפט את הקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית, לפי הוראות סעיף 10, באופן שאינו כולל את כל מי שנמנה עם הקבוצה שבשמה

הוגשה הבקשה לאישור, או החליט בית המשפט על שינוי הגדרת הקבוצה, לא תסתיים תקופת ההתיישנות של תביעתו של אדם שלא נכלל בהגדרת הקבוצה כאמור, הנובעת מאותה עילת תביעה, לפני שחלפה שנה מהיום שבו הפכה החלטת בית המשפט לענין הגדרת הקבוצה כאמור חלוטה, ובלבד שתביעתו של אותו אדם לא התיישנה עד למועד שבו הוגשה הבקשה לאישור.

(ד) הודיע אדם על רצונו שלא להיכלל בקבוצה שבשמה תנוהל התובענה הייצוגית לפי הוראות סעיף 11 או על רצונו שלא יחול עליו הסדר פשרה לפי הוראות סעיפים 18(ו) או 19(ד), לא תסתיים תקופת ההתיישנות של תביעתו, הנובעת מאותה עילת תביעה, לפני שחלפה שנה מיום שהודיע כאמור, ובלבד שתביעתו של אותו אדם לא התיישנה עד למועד שבו הוגשה הבקשה לאישור.

(ה) הורה בית המשפט כי הקבוצה שבשמה תנוהל תובענה ייצוגית תכלול רק אדם שהודיע לבית המשפט על רצונו להצטרף אליה, בהתאם להוראות סעיף 12, לא תסתיים תקופת ההתיישנות של תביעתו של אדם הנמנה עם הקבוצה שבשמה הוגשה הבקשה לאישור אשר לא הודיע על רצונו להצטרף לתובענה הייצוגית, הנובעת מאותה עילה, לפני שחלפה שנה מהמועד האחרון שבו היה עליו להודיע על רצונו כאמור, ובלבד שתביעתו של אותו חבר קבוצה לא התיישנה עד למועד שבו הוגשה הבקשה לאישור.

קרן למימון תובענות ייצוגיות

27. (א) מוקמת בזה קרן למימון תובענות ייצוגיות (בסעיף זה – הקרן), שתפקידה לסייע לתובעים מייצגים במימון בקשות לאישור ותובענות ייצוגיות, אשר יש חשיבות ציבורית וחברתית בהגשתן ובבירורן.

(ב) הקרן תנוהל בידי הנהלה בת תשעה חברים שימנה השר (בסעיף זה – ההנהלה), ואלה חבריה:

(1) אדם הכשיר להיות שופט של בית משפט מחוזי, אשר אינו עובד המדינה, והוא יהיה היושב ראש;

(2) נציג של הממונה על הגנת הצרכן כמשמעותו בחוק הגנת הצרכן;

(3) נציג של הממונה על התחרות כמשמעותו בחוק התחרות הכלכלית;

(4) נציג של המפקח על הבנקים כמשמעותו בפקודת הבנקאות, 1941;

(5) נציג הממונה כהגדרתו בחוק הפיקוח על קופות גמל;

(6) נציג המשרד לאיכות הסביבה;

(7) נציג נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות;

(8) נציג היועץ המשפטי לממשלה;

(9) נציג ציבור בעל ידע וניסיון בתחום פעילותה של הקרן.

(ג) השר יפרסם, בתום כל שנת תקציב, ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד המשפטים, דין וחשבון על פעולות הקרן, הכנסותיה והוצאותיה.

(ד) תקציב הקרן ייקבע בחוק התקציב השנתי, בתכנית נפרדת במסגרת תקציב משרד המשפטים; לענין זה, "חוק תקציב שנתי" ו"תכנית" – כמשמעותם בחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

(ה) השר יקבע הוראות לביצוע סעיף זה, לרבות בדבר מבחנים שוויוניים למתן סיוע במימון בקשות לאישור ותובענות ייצוגיות ואופן הפרסום של מבחנים כאמור, וכן בדבר סדרי הגשת בקשות לסיוע כאמור, סדרי עבודתה של ההנהלה ומתן דיווח בידי מקבל הסיוע לענין השימוש בכספי המימון.

(ו) (1) הקרן תפעל במשך תקופה של שבע שנים מיום פרסומו של חוק זה; ואולם רשאי השר, בצו, להאריך את התקופה האמורה בתקופה נוספת (בסעיף זה – תקופת הארכה); הוארכה התקופה כאמור, יחולו בתקופת ההארכה הוראות סעיף זה, ואולם תחולת הוראות סעיף קטן (ד) באותה תקופה טעונה הסכמת שר האוצר, ואם לא נתן שר האוצר את הסכמתו כאמור, יועבר הענין להכרעת הממשלה;

(2) הסתיימה תקופת פעולתה של הקרן, בהתאם להוראות פסקה (1), ונותרה יתרת כספים בקופת הקרן אשר לא נוצלה עד תום התקופה כאמור, תמשיך הקרן, על אף הוראות הפסקה האמורה, לפעול לגבי

אותם כספים בהתאם לתפקידה כמפורט בסעיף קטן (א), עד לניצול יתרת הכספים כאמור, וזאת בכפוף לכל דין.

(ז) סיוע לפי סעיף זה לא יינתן לשם מימון תובענות ייצוגיות כאמור בסעיף 209(א) לחוק החברות ובסעיף 41 לחוק השקעות משותפות בנאמנות, ובקשות לאישור תובענות ייצוגיות כאמור.

קרן לניהול ולחלוקת כספים שנפסקו כסעד

27א. (א) מוקמת בזה קרן לניהול ולחלוקת כספים הנפסקים כסעד מכוח סעיף 20(א)(3) ו-(ג)(2).

(ב) מטרת הקרן לחלק את הכספים כאמור בסעיף קטן (א) לטובת מטרות ציבוריות, והכול כפי שיוגדר בנוהלי הקרן ובכפוף להוראות בית המשפט.

(ג) הקרן תנוהל בידי האפוטרופוס הכללי בהתאם להוראות לפי חוק האפוטרופוס הכללי, התשל"ח-1978.

(ד) כספי הקרן יחולקו בידי ועדה ובה חמישה חברים שימנה שר המשפטים (בסעיף זה – הוועדה), ואלה חבריה:

(1) אדם הכשיר להיות שופט של בית משפט מחוזי, שאינו עובד המדינה, והוא יהיה היושב ראש;

(2) נציג האפוטרופוס הכללי;

(3) נציג היועץ המשפטי לממשלה;

(4) שני חברי ועדה שימונו מקרב הציבור או האחד מקרב הציבור והשני מקרב עובדי המדינה.

(ה) נציג ציבור שימונה לפי סעיף קטן (ד)(4) יהיה בעל זיקה לתחום החברתי-כלכלי, או חבר הסגל האקדמי הבכיר או מי שהיה חבר סגל כאמור במוסד מוכר כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958.

(ו) המניין החוקי לפתיחת ישיבה יהיה רוב חברי הוועדה.

(ז) (1) לא ימונה ולא יכהן כחבר ועדה מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר ועדה לבין עניין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו;

(2) חבר הוועדה יימנע מהשתתפות בדיון בישיבות הוועדה, אם הנושא הנדון עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר הוועדה לבין עניין אישי שלו או לבין תפקיד אחר שלו; חבר הוועדה לא יטפל במסגרת תפקידו בוועדה בנושא כאמור גם מחוץ לישיבות הוועדה;

(3) לעניין סעיף זה, אחת היא אם מילוי התפקיד האחר הוא בתמורה או שלא בתמורה;

(4) בסעיף זה –

"עניין אישי" – לרבות עניין אישי של קרובו או עניין של גוף אחר שהוא או קרובו הם בעלי עניין או נושאי משרה בו;

"קרוב" – בן זוג, הורה, בן, בת ובני זוגם, אח או אחות וילדיהם, גיס, גיסה, דוד, דודה, חותן, חותנת, חם, חמות, חתן, כלה, נכד או נכדה, וכן אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר הוועדה;

"בעל עניין" – כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

(ח) הוועדה תגבש בנוהל, בהסכמת השר, את המבחנים לחלוקת כספי הקרן ואופן הפרסום של מבחנים כאמור, סדרי הגשת בקשות לקבלת כספים מהקרן, סדרי עבודתה של הקרן, דיווח על ידי מקבל הכספים לעניין השימוש בהם ודיווח הוועדה לבית המשפט על הכספים שחולקו; הנוהל יפורסם ברשומות.

(ט) השר יפרסם בתום כל שנת תקציב, ברשומות ובאתר האינטרנט של משרד המשפטים, דין וחשבון על פעולות הקרן, הכנסותיה והוצאותיה.

פנקס תובענות ייצוגיות

28. (א) מנהל בתי המשפט ינהל פנקס תובענות ייצוגיות (בחוק זה – הפנקס) שבו יירשמו הודעות שנמסרו לו לפי סעיפים 6(א), 10(ב), 14(ב), 16(ד)(3), 18(ג), 19(ה) ו-25(ז) וכן כל פרט אחר שהשר יורה לרשמו; הפנקס וכן המסמכים

שנמסרו למנהל בתי המשפט יחד עם ההודעות כאמור, יהיו פתוחים לעיון הציבור באתר האינטרנט של הנהלת בתי המשפט.

(ב) השר יקבע הוראות לביצוע סעיף זה, לרבות לענין פרטי הרישום בפנקס וסדרי העיון בו.

(ג) מנהל בתי המשפט יחל בניהול הפנקס בתוך שנה מיום פרסומו של חוק זה; השר יפרסם, ברשומות וכן בעיתון יומי בעל תפוצה רחבה היוצא לאור בישראל בשפה העברית, הודעה בדבר מועד תחילת ניהול הפנקס.

דין המדינה

29. חוק זה יחול על המדינה.

שינוי התוספות

30. השר, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו –

(1) לשנות את התוספת הראשונה;

(2) להוסיף על התוספת השניה, לאחר התייעצות עם שר האוצר, וכן לשנות, לאחר התייעצות עם שר האוצר, פרטים בתוספת השנייה שהוספו בצו;

(3) להוסיף על התוספת השלישית.

ביצוע ותקנות

31. (א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), תקנות הקובעות סדרי דין בכל ענין הנוגע לבקשה לאישור או לתובענה ייצוגית, לא יהיו טעונות אישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) – מס' 17

32. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, פרק ה'1 – בטל.

תיקון חוק הגנת הצרכן – מס' 19

33. בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, פרק ו'1 – בטל.

תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח) – מס' 11

34. בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981, פרק ג'1 – בטל.

תיקון חוק ההגבלים העסקיים – מס' 9

35. בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, פרק ו'1 – בטל.

תיקון חוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות) – מס' 5

36. בחוק למניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), התשנ"ב-1992 –

(1) בסעיף 10 –

(א) בכותרת השוליים, אחרי "תובענה" יבוא "קבוצתית";

(ב) אחרי "ממפגע סביבתי" יבוא "וכן גוף או עמותה כאמור בסעיף 6" ובמקום "(להלן – תובענה ייצוגית)" יבוא "(בחוק זה – תובענה קבוצתית)";

(2) בסעיף 11 –

(א) בכל מקום, במקום "ייצוגית" יבוא "קבוצתית";

(ב) בסעיף קטן (א)(3), אחרי "התובע" יבוא "או בא כוחו";

(3) בסעיפים 12(א) ו-13, בכל מקום, במקום "ייצוגית" יבוא "קבוצתית";

(4) במקום סעיף 14 יבוא:

"גמול לתובע ושכר טרחת עורך דין

14. (א) פסק בית המשפט לטובת התובע בתובענה לפי סעיף 2 או פסק לטובת הקבוצה בתובענה קבוצתית לפי סעיף 10, כולה או חלקה, לרבות בדרך של אישור הסדר או פשרה, יורה לנתבע לשלם גמול

לתובע וכן יקבע את שכר הטרחה של עורך דינו של התובע, אלא אם כן מצא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, שהדבר אינו מוצדק בנסיבות הענין.

(ב) בקביעת שיעור הגמול ושכר הטרחה כאמור בסעיף קטן (א) יתחשב בית המשפט, בין השאר, בשיקולים אלה:

(1) הטרחה שטרח התובע והסיכון שנטל על עצמו בהגשת התובענה;

(2) מידת הפגיעה שנגרמה או שהיתה עלולה להיגרם לתובע או לציבור כתוצאה מהמפגע הסביבתי שבשלו הוגשה התובענה;

(3) מידת החשיבות הציבורית של התובענה.";

(5) בתוספת –

(א) במקום פרט 2 יבוא:

"2. הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.";

(ב) פרט 3 – יימחק.

תיקון חוק השקעות משותפות בנאמנות – מס' 11

37. בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, במקום סעיף 41 יבוא:

"מימון תובענה ייצוגית על ידי הרשות

41. הוראות סעיף 209 לחוק החברות, התשנ"ט-1999, יחולו לענין בקשה לאישור תובענה ייצוגית או תובענה ייצוגית לפי הוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, בעילה הנובעת מזיקה ליחידה."

תיקון חוק שכר שווה לעובדת ולעובד

38. בחוק שכר שווה לעובדת ולעובד, התשנ"ו-1996 –

(1) סעיף 11 – בטל;

(2) בסעיף 15(ב), הסיפה החל במילים "וכן בדבר סדרי הדין" – תימחק.

תיקון חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות – מס' 3

39. בחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, סעיפים 19נד עד 19סד – בטלים.

תיקון חוק החברות – מס' 4

40. בחוק החברות, התשנ"ט-1999 –

(1) סימן ב' בפרק שלישי שבחלק חמישי, למעט סעיף 209 שבו – בטל;

(2) בסעיף 209(א), במקום "תובע המבקש לתבוע בתובענה" יבוא "מי שמבקש להגיש תובענה ייצוגית לפי הוראות חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, בעילה", במקום "רשאי" יבוא "וכן תובע מייצג בתובענה ייצוגית כאמור, רשאים", ובסופו יבוא "בסעיף זה, "חברה ציבורית" – חברה שניירות הערך שלה רשומים למסחר בבורסה בישראל או שהוצעו לציבור בישראל על פי תשקיף כמשמעותו בחוק ניירות ערך".

תיקון חוק בתי משפט לענינים מינהליים – מס' 24

41. בחוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000, בתוספת השלישית, אחרי פרט 1 יבוא:

"2. תביעה כאמור בסעיף 5(ב)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006."

תיקון חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)

42. בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, סעיף 53 – בטל.

תיקון חוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים)

43. בחוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה-2005, בסעיף 12(ב), במקום "19סד" יבוא "19נג".

חובת התקנת תקנות בענין אגרות

44. השר יביא תקנות לפי סעיפים 83(א)(3) ו-108(א)(4) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, בענין אגרות בהליכים לפי חוק זה, לאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת בתוך שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

תחילה, תחולה והוראות מעבר

45. (א) תחילתם של סעיפים 5(א)(2), 6(א), 10(ב) לענין משלוח הודעה למנהל בתי המשפט בדבר צירוף אדם לקבוצה, 14(ב), 16(ד)(3), 18(ג) לענין משלוח הודעה למנהל בתי המשפט בדבר הגשת בקשה לאישור הסדר פשרה, 19(ה), 25(ד) לענין הפניה לפנקס, ו-25(ז), בתוך שלושים ימים ממועד תחילת ניהול הפנקס, כאמור בסעיף 28(ג).

(ב) ההוראות לפי חוק זה, למעט הוראות תקנות בענין אגרות כאמור בסעיף 44, יחולו גם על בקשות לאישור תובענה ייצוגית ועל תובענות ייצוגיות, אשר היו תלויות ועומדות לפני בית משפט ביום פרסומו של חוק זה.

(ג) (1) היתה תלויה ועומדת ביום פרסומו של חוק זה, בקשה לאישור תובענה ייצוגית, שמתקיים בה אחד התנאים המפורטים להלן, יראו אותה, לענין מנין תקופת ההתיישנות, כאילו הוגשה ביום פרסומו של חוק זה:

(א) הבקשה הוגשה שלא לפי אחד ההסדרים המפורטים בסעיפים 32 עד 43 כנוסחם ערב ביטולם בחוק זה;

(ב) עילתה אינה בגדר העילות שהיה ניתן לאשר בשלהן תובענה ייצוגית לפי אחד ההסדרים כאמור בפסקת משנה (א);

(2) על אף האמור בכל דין, נדחתה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כאמור בפסקה (1) לפני פרסומו של חוק זה, יבוא במנין תקופת ההתיישנות של התביעה נושא הבקשה הזמן שבין הגשת הבקשה ובין דחייתה; לענין זה, "דחייה" – כמשמעותה בסעיף 15 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958;

(3) הוראות סעיף קטן זה לא יחולו לענין תקופת ההתיישנות של תביעה אישית המוגשת בידי מי שהגיש בקשה לאישור תובענה ייצוגית כאמור בפסקה (1), בשל העילה נושא הבקשה לאישור.

(ד) (1) בקשות לאישור שהוגשו מיום פרסומו של חוק זה עד יום תחילתן של תקנות בענין אגרות כאמור בסעיף 44 וכן תובענות ייצוגיות שאושרו בבקשות לאישור כאמור, יהיו פטורות מתשלום אגרת בית משפט;

(2) היתה תלויה ועומדת ביום פרסומו של חוק זה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כאמור בסעיף 5(ב)(2), יורה בית המשפט הדן בבקשה על העברתה לבית משפט לענינים מינהליים; היתה תלויה ועומדת ביום פרסומו של חוק זה תובענה ייצוגית בתביעה כאמור בסעיף 5(ב)(2), רשאי בית המשפט הדן בתובענה להעבירה לבית משפט לענינים מינהליים בהתחשב בשלב שאליו הגיע הדיון בתובענה; בית משפט לענינים מינהליים שאליו הועברה בקשה או תובענה לפי פסקה זו, יהיה רשאי להמשיך לדון בה מן השלב שבו הפסיק קודמו;

(3) לענין בקשה לאישור תובענה ייצוגית בתביעת השבה נגד רשות אשר הוגשה לפני יום פרסומו של חוק זה, יראו את יום פרסומו של חוק זה כמועד לתחילת מנין התקופה כאמור בסעיף 9(א), במקום המועד שבו הוגשה הבקשה לאישור.

תוספת ראשונה

(סעיף 1 – ההגדרה "רשות ציבורית")

1. נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.
2. הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים.
3. נציבות שוויון הזדמנויות בעבודה.

תוספת שניה

(סעיף 3(א) – תביעה שניתן להגיש בה בקשה לאישור תובענה ייצוגית)

1. תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.
2. תביעה נגד מבטח, סוכן ביטוח או חברה מנהלת, בקשר לענין, לרבות חוזה ביטוח או תקנון קופת גמל, שבינם לבין לקוח, לרבות מבוטח או עמית, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.
3. תביעה נגד תאגיד בנקאי, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו.

3א. תביעה נגד נותן שירותים פיננסיים, כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין שהתקשרו בעסקה ובין שלא.

3ב. תביעה נגד חברת תשלומים כהגדרתה בחוק הסדרת העיסוק בשירותי תשלום וייזום תשלום, התשפ"ג-2023, או מי שבידו רישיון ייזום בסיסי כהגדרתו בחוק האמור, בקשר לעניין שבינם לבין לקוח, בין שהתקשרו בעסקה ובין שלא.

3ג. תביעה נגד בעל רישיון למתן שירות מידע פיננסי כהגדרתו בחוק שירות מידע פיננסי, התשפ"ב-2021, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין שהתקשרו בעסקה ובין שלא.

3ד. תביעה נגד מוסד לגמילות חסדים כהגדרתו בחוק להסדרת מתן שירותי פיקדון ואשראי בלא ריבית על ידי מוסדות לגמילות חסדים, התשע"ט-2019, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין שהתקשרו בעסקה ובין שלא.

4. תביעה בעילה לפי חוק התחרות הכלכלית.

4א. תביעה בקשר לניהול זירת סוחר לרבות תביעה נגד נותן שירותים מטעמה של חברה בעלת רישיון זירה ובכלל זה שירותי שיווק; לעניין זה, "זירת סוחר" ו"רישיון זירה" – כהגדרתם בפרק ז'3 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

5. תביעה בעילה הנובעת מזיקה לנייר ערך או ליחידה; לענין זה –

"זיקה" – בעלות, החזקה, רכישה או מכירה;

"יחידה" – כמשמעותה בחוק השקעות משותפות בנאמנות, לרבות יחידה של קרן חוץ המוצעת לציבור בישראל, כמשמעותה באותו חוק;

"נייר ערך" – כהגדרתו בחוק החברות וכן ניירות ערך כהגדרתם בסעיף 52 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

6. תביעה בקשר למפגע סביבתי נגד גורם המפגע; לענין זה, "גורם המפגע", "מפגע סביבתי" – כמשמעותם בחוק למניעת מפגעים סביבתיים.

7. תביעה בעילה לפי חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000.

8. (1) תביעה בעילה של הפליה בעבודה, לפי חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988.

(2) תביעה בעילה כאמור לפי חוק שכר שווה לעובדת ולעובד, התשנ"ו-1996.

9. (1) תביעה בעילה לפי פרקים ד', ה' או ה'1 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

(2) תביעה בעילה לפי הוראות הנגישות לפי חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, כהגדרתן בסעיף 19א לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות.

(3) תביעה בעילה לפי הוראות חוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה-2005.

10. (1) תביעה בעילה אשר לבית דין אזורי לעבודה הסמכות הייחודית לדון בה לפי סעיף 24(א)(1), (1א) או (3) לחוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969, ובלבד שלא נדרש במסגרתה סעד של פיצויי הלנת קצבה, פיצויי הלנת שכר או פיצויי הלנת פיצויי פיטורים לפי הוראות סעיפים 16, 17 ו-20 לחוק הגנת השכר, התשי"ח-1958.

(2) תביעה של עובד בעילה לפי סעיף 6א לחוק שכר מינימום, התשמ"ז-1987, תביעה של עובד בעילה לפי סעיפים 2 עד 3ב לחוק הזכות לעבודה בישיבה ובתנאים הולמים, התשס"ז-2007, או לפי חוק העסקת עובדים על ידי קבלני כוח אדם, התשנ"ו-1996.

(3) בפרט זה –

"תביעה" – למעט תביעה של עובד שחל עליו הסכם קיבוצי המסדיר את תנאי עבודתו, והמעסיק של אותו עובד או ארגון מעבידים שהוא חבר בו, צד להסכם הקיבוצי;

"הסכם קיבוצי" – הסכם קיבוצי לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, או הסדר קיבוצי בכתב.

11. תביעה נגד רשות להשבת סכומים שגבתה שלא כדין, כמס, אגרה או תשלום חובה אחר, וכן תביעה נגד רשות מקרקעי ישראל כמשמעותה בחוק רשות מקרקעי ישראל, התש"ך-1960, להשבת סכומים שגבתה שלא כדין במסגרת פעילותה לפי אותו חוק, אף אם אינם בגדר תשלום חובה; תביעה כאמור תוגש לפי פרט זה בלבד.

12. תביעה נגד מפרסם כהגדרתו בסעיף 30א לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982, בעילה לפי הסעיף האמור.

13. תביעה נגד חברה להפעלת מערכת סליקה פנסיונית מרכזית, בקשר להעברת מידע או כספים באמצעות מערכת סליקה פנסיונית מרכזית; לעניין זה, "חברה להפעלת מערכת סליקה פנסיונית מרכזית" ו"מערכת סליקה פנסיונית מרכזית" – כהגדרתם בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005.

13א. תביעה נגד בעל רישיון כהגדרתו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין שהתקשרו בעסקה ובין שלא.

14. תביעה של מחזיק במניות או באמצעי שליטה בתאגיד מדורג או מחזיק במכשיר פיננסי שנקבע לגביו דירוג, נגד חברת דירוג, בעילה לפי כל דין הנובעת מדירוג; לעניין זה, "תאגיד מדורג", "מכשיר פיננסי", "דירוג" ו"חברת דירוג" – כהגדרתם בחוק להסדרת פעילות חברות דירוג האשראי, התשע"ד-2014.

תוספת שלישית

(סעיף 12(ד) – סייג לתובענה ייצוגית בדרך של הצטרפות)

1. תביעה בעילה לפי חוק התחרות הכלכלית.

2. תביעה בעילה הנובעת מזיקה לנייר ערך או ליחידה; לענין זה –

"זיקה" – בעלות, החזקה, רכישה או מכירה;

"יחידה" – כמשמעותה בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, לרבות יחידה של קרן חוץ המוצעת לציבור בישראל, כמשמעותה באותו חוק;

"נייר ערך" – כהגדרתו בחוק החברות וכן ניירות ערך כהגדרתם בסעיף 52 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

צו בתי המשפט (סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור), תשס"ט-2009

תוכן עניינים

סעיף 1	סוגי החלטות	69
סעיף 2	שמירת דינים	69
סעיף 3	תחילה והוראת מעבר	69

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 41(ג), 52(ג) ו-108 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אני מצווה לאמור:

סוגי החלטות

1. לא תינתן רשות ערעור על החלטה מן הסוגים המפורטים להלן:

(1) החלטה בעניין קביעה ושינוי של מועדי דיון ומועדים להגשת בקשות, תגובות, כתבי טענות, מסמכים, סיכומים ותצהירים (להלן בצו זה – כתבי טענות);

(2) החלטה בבקשה להארכת מועד הקבוע בחיקוק, למעט החלטה שמשמעותה שלילת האפשרות לפתוח בהליך;

(3) החלטה בנוגע להיקף כתבי טענות;

(4) החלטה בעניין שלבי הדיון בהליך, למעט החלטה שהדיון יישמע במפוצל או שיתקיים דיון נפרד בתביעה שכנגד ובהודעה לצד שלישי;

(5) החלטה בעניין הזמנת עדים, סדר שמיעת עדים, ושאלות המוצגות לעדים לרבות קבלה או דחייה של התנגדות בעניין זה, למעט החלטה על דחיית בקשה לזמן עד או להגיש ראיה, או החלטה בעניין בקשה לעדות מוקדמת;

(6) החלטה בעניין סדר הבאת עדויות ואופן הגשת עדויות, למעט החלטה בעניין מתן עדות מחוץ לכתלי בית המשפט, ובכלל זה בהיוועדות חזותית;

(7) החלטה שהיא קבלת בקשה לביטול פסק דין או לביטול החלטה;

(8) החלטה בעניין הטלת הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין ושיעורם, למעט אם ניתנה לאחר מתן פסק הדין ואינה נבלעת בו;

(9) החלטה ליתן רשות להגן ולקבל התנגדות לביצוע שטר או התנגדות לביצוע תביעה על סכום קצוב לפי סעיף 81א לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967;

(10) החלטה לפי פרק ט' לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984, למעט החלטה בעניין גילוי מסמך פלוני, עיון במסמכים ובעניין טענת חיסיון.

שמירת דינים

2. אין באמור בסעיף 1 כדי לגרוע מזכותו על פי דין של בעל דין לערער על החלטות מן הסוגים המפורטים בו במסגרת ערעור על פסק דין.

תחילה והוראת מעבר

3. תחילתו של צו זה 30 ימים מיום פרסומו, ואולם סעיף 1 לא יחול על בקשות רשות לערער שהוגשו ערב יום התחילה.

תקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), תשל"ז-1976

תוכן עניינים

סעיף 1	הגדרות	71
סעיף 2	מקום השיפוט	71
סעיף 3	כתב תביעה	71
סעיף 4	הזמנה לדין	72
סעיף 5	כתב הגנה, תביעה שכנגד והודעת צד שלישי	72
סעיף 6	אגרות	73
סעיף 7	עתקים של כתבי הטענות והמצאתם	73
סעיף 8	בקשות	73
סעיף 9	סמכות בית המשפט	73
סעיף 10	נתבע שלא הגיש כתב הגנה	73
סעיף 11	אי-התייצבות למשפט	73
סעיף 12	ביטול החלטה שלא בפני בעל דין	73
סעיף 13	סדר הדיון	74
סעיף 14	פרוטוקול	74
סעיף 15	פסק דין	74
סעיף 16	ערעור	74
סעיף 16א	מניין הימים	74
סעיף 17	תחילה	74
סעיף 18	השם	74
	תוספת	74

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 108 ו-109 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן – החוק), ושאר סמכויותי לפי כל דין, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת לפי סעיף 1(ב) לחוק-יסוד: משק המדינה, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"בית המשפט" – בית משפט שלום שהסמיך שר המשפטים לבית משפט לתביעות קטנות לפי סעיף 59 לחוק;

"החלטה" – פסק דין וכל החלטה אחרת של בית המשפט;

"הכרעה על יסוד הכתב" – הכרעה, לפי טענות וראיות שהוגשו בכתב;

"מסמך" – כל כתב לפי תקנות אלה, ובכלל זה החלטה או הזמנת עד;

"כתב בי-דין" – (נמחקה)

"מען" – לעניין המצאת מסמך – כתובת לפי סעיפים 2(א)(11) ו-(11א) לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965, לרבות מספרי הטלפון והפקסימיליה וכן כתובת דואר אלקטרוני ומספר טלפון נייד, אם ישנם, ואם מדובר בתאגיד – הכתובת הרשומה לפי הדין החל עליו; בהעדר שם לרחוב או מספר לבית – סימן זיהוי אחר, ובלבד שלא יצוין מספר תא דואר בלבד;

"תביעה" – תביעה אזרחית כמשמעותה בסעיף 60 לחוק, ולרבות תביעה שכנגד, ועל דרך זו יפורשו "תובע" ו"נתבע";

"תקנות סדר הדין האזרחי" – תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018.

מקום השיפוט

2. (א) תביעה תוגש לבית המשפט שאזור שיפוטו הוא אחד המקומות המנויים להלן, והוא על אף האמור בכל הסכם שבין בעלי הדין; ואלה הם:

(1) מקום מגוריו או מקום עסקו של הנתבע;

(2) (נמחקה)

(3) (נמחקה)

(4) (נמחקה)

(5) מקום המעשה או המחדל שבשלו תובעים;

(6) בתביעה שכנגד – מקום הגשת התביעה המקורית.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), תובענה בשל פרסום או סחר ברשת האינטרנט תוגש לבית המשפט שבאזור שיפוטו מצוי מקום מגוריו או מקום עסקו של הנתבע או מקום מגוריו או מקום עסקו של התובע, בלבד.

(ג) בית המשפט המוסמך לדון בתביעה הכוללת כמה נתבעים הוא בית משפט המוסמך לדון נגד אחד מהם לפי תקנות משנה (א) או (ב).

כתב תביעה

3. (א) תביעה תיפתח בהגשת כתב תביעה לבית המשפט ותכלול את הפרטים כאמור בתקנה זו.

(ב) כותרת כתב תביעה תכלול את הפרטים האלה:

(1) שם התובע ומספר זהותו;

(2) מען מגוריו ופרטי התקשרות של התובע, לרבות דואר אלקטרוני ומספר טלפון נייד;

(3) שם הנתבע ומספר זהותו אם ניתן לבררו, ואם הנתבע הוא תאגיד – מספר הרישום;

(4) מען מגוריו או מען עסקו של הנתבע ופרטי התקשרות עימו, לרבות דואר אלקטרוני וטלפון נייד אם ניתן לבררם;

(5) הסעד המבוקש.

(ג) בגוף כתב התביעה יפרט התובע את כל העניינים האלה:

(1) מקום המעשה או המחדל שבשלו תובעים;

(2) הסעד המבוקש;

(3) נימוקי התביעה;

(4) רשימת המסמכים שעליהם הוא מבקש להסתמך בכתב התביעה;

(5) רשימת העדים שבכוונתו להעיד לתמיכה בתביעה;

(6) אם הוא מעדיף לקיים את הדיון באמצעי טכנולוגי כאמור בתקנה 13(ב), וכן אם הוא מעדיף הכרעה על יסוד הכתב כאמור בתקנה 13(ג);

(7) מספר התביעות הקטנות שהגיש במהלך השנה האחרונה.

(ד) על התובע לצרף לכתב התביעה את המסמכים המפורטים להלן; ואולם בית המשפט רשאי להתיר לתובע להגיש מסמך שלא צורף לכתב התביעה אם מצא שהמסמך דרוש לצורך מתן פסק דין או מכל סיבה חשובה אחרת:

(1) המסמכים שעליהם הוא מבקש להסתמך במסגרת כתב התביעה אם הם מצויים ברשותו;

(2) הצהרה שלפיה כל האמור בכתב התביעה הוא אמת או למיטב ידיעתו של התובע, לרבות ציון המקור לידיעתו.

(ה) גוף כתב התביעה לא יעלה על חמישה עמודים.

הזמנה לדין

4. (א) הוגשה תביעה כאמור בתקנה 3, יצרף פקיד בית המשפט לעותק של כתב התביעה הזמנה לדין לפי טופס 2 שבתוספת.

(ב) בהזמנה לדין יוזמן הנתבע להגיש כתב הגנה תוך 30 יום מיום המצאת ההזמנה, ולהתייצב למשפט במועד שנקוב בהזמנה – אם הגיש כתב הגנה כאמור.

כתב הגנה, תביעה שכנגד והודעת צד שלישי

5. (א) כותרת כתב ההגנה תכלול את הפרטים האלה:

(1) שם הנתבע ומספר זהותו; ואם הנתבע הוא תאגיד – מספר הרישום, שמו של האדם שחתם על כתב ההגנה ומספר זהותו;

(2) מען מגוריו של הנתבע ופרטי התקשרות עימו, לרבות דואר אלקטרוני ומספר טלפון נייד, ואם הנתבע הוא תאגיד – פרטי ההתקשרות עם האדם שחתם על כתב ההגנה, לרבות דואר אלקטרוני ומספר טלפון נייד.

(ב) בגוף כתב ההגנה יפרט הנתבע את כל העניינים האלה:

(1) תגובת הנתבע לגבי מקום המעשה או המחדל שבשלו תובעים;

(2) תגובת הנתבע לגבי הסעד המבוקש;

(3) נימוקי ההגנה;

(4) רשימת המסמכים שעליהם הוא מבקש להסתמך בכתב ההגנה;

(5) רשימת העדים שבכוונתו להעיד לתמיכה בהגנה;

(6) אם הוא מעדיף לקיים את הדיון באמצעי טכנולוגי כאמור בתקנה 13(ב), וכן אם הוא מעדיף הכרעה על יסוד הכתב כאמור בתקנה 13(ג).

(ג) על הנתבע לצרף לכתב ההגנה את המסמכים המפורטים להלן; ואולם בית המשפט רשאי להתיר לנתבע להגיש מסמך שלא צורף לכתב ההגנה אם מצא שהמסמך דרוש לצורך מתן פסק דין או מכל סיבה חשובה אחרת:

(1) המסמכים שעליהם הוא מבקש להסתמך במסגרת כתב ההגנה אם הם מצויים ברשותו;

(2) הצהרה שלפיה כל האמור בכתב ההגנה הוא אמת או למיטב ידיעתו של הנתבע, לרבות ציון המקור לידיעתו, ואם הנתבע הוא תאגיד – יציין התאגיד את שמו של האדם שחתם על ההצהרה ואת מספר זהותו.

(ד) גוף כתב ההגנה לא יעלה על חמישה עמודים.

(ה) הגיש הנתבע כתב הגנה, רשאי הוא להוסיף לו תביעה שכנגד כלפי התובע לפי תקנה 3 לתקנות אלה; עשה כן, יצרף פקיד בית המשפט לכתב ההגנה הודעה לתובע, שהוא מוזמן להגיש כתב הגנה בתוך 30 ימים מיום המצאת התביעה שכנגד.

(ו) נתבע שהגיש כתב הגנה וטוען שהוא זכאי להשתתפות או לשיפוי מאת צד שלישי בשל כל סכום שייפסק נגדו בתביעה, רשאי להגיש הודעה לצד שלישי, ותקנות 4(ב) ו-5(א) עד (ד) לתקנות יחולו בשינויים המחויבים.

אגרות

6. (א) (1) לא ייזקק בית המשפט לכל תביעה או הודעה לצד שלישי אלא אם שולמה בעדן, עם הגשתן, אגרה של 1% משווי התביעה;

(2) על אף האמור בפסקה (1) לא תפחת האגרה בשום מקרה מ-50 שקלים חדשים;

(3) סכום האגרה לפי פסקה (1) יעוגל כלפי מעלה לסכום שהוא מכפלה של 5 שקלים;

(4) על אף האמור בתקנת משנה זו, אי תשלומה של האגרה או חלק ממנה, אין בו כדי לבטל מעשה בית המשפט בדיעבד.

(ב) פטור מתשלום אגרת בית משפט לפי תקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007 (להלן – תקנות האגרות), יהווה פטור גם מתשלום אגרה לפי תקנות אלה.

(ג) פסקאות (9) ו-(10) בחלק ה' של התוספת הראשונה לתקנות האגרות יחולו על מסמכים לפי תקנות אלה.

(ד) (בוטלה)

עתקים של כתבי הטענות והמצאתם

7. (א) כתבי הטענות יוגשו לבית המשפט במספר עתקים מספיק בשביל בית המשפט ושאר בעלי הדין.

(ב) פקיד בית המשפט יציין על פני כתבי הטענות את תאריך קבלתם ויגרום להמצאתם לנמענים.

(ב1) לא הומצא כתב התביעה עד 60 ימים לפני הדיון בידי פקיד בית המשפט כאמור בתקנת משנה (ב), ימציא התובע או מי מטעמו את כתב התביעה לנמענים 40 ימים לפחות לפני הדיון.

(ג) המצאה של מסמך לפי תקנות אלה תהיה לפי הוראות פרק י"ט לתקנות סדר הדין האזרחי, והוא כשבית המשפט לא הורה הוראה אחרת.

בקשות

8. (א) בקשה של בעל דין לפי תקנות אלה יכול שתהיה בעל-פה בעת הדיון, והיא תהיה בכתב אם הוגשה שלא בפני בעל הדין שכנגד.

(ב) בית המשפט רשאי להחליט בבקשה בכתב בלי לקבל את תשובת הצד שכנגד אם סבר שאין בהחלטה כדי להשפיע באופן מהותי על ההליך או שלא עלול להיגרם לצד שכנגד נזק של ממש.

(ג) ניתנה החלטה במעמד צד אחד, רשאי בית המשפט, מיוזמתו או לבקשת הצד שההחלטה ניתנה בלא תשובתו, לתקנה, לשנותה או לבטלה בתנאים שייראו לו, כל עוד לא ניתן פסק דין.

סמכות בית המשפט

9. לבית המשפט יהיו הסמכויות הנתונות לבית משפט שלום בענינים שבסדר דין או שבנוהג, לרבות תשלום שכר בטלה לעדים; אולם רשאי בית המשפט שלא להשתמש בסמכות מסמכויות אלה אם נראה לו הדבר מועיל יותר להכרעה צודקת ומהירה.

נתבע שלא הגיש כתב הגנה

10. נתבע שנדרש להגיש כתב הגנה ולא הגישו תוך המועד שנקבע לכך, יתן בית המשפט פסק דין על יסוד כתב התביעה בלבד; אולם רשאי בית המשפט, אם ראה שמן הצדק לעשות כן, להזמין את בעלי הדין לטעון את טענותיהם ולהביא את ראיותיהם גם אם לא הוגש כתב הגנה כאמור.

אי-התייצבות למשפט

11. נמסרה על הדיון הודעה כראוי ואיש מבעלי הדין לא התייצב – תימחק התביעה; התייצב התובע והנתבע לא התייצב – יתן בית המשפט פסק דין על יסוד כתב התביעה, ובלבד שהתובע הצהיר בפני בית המשפט על אמיתות האמור בכתב תביעתו; התייצב הנתבע והתובע לא התייצב – תידחה התביעה.

ביטול החלטה שלא בפני בעל דין

12. ניתנה החלטה שלא בפני בעל דין והגיש בעל דין בקשה לביטולה תוך 30 ימים מיום שהומצאה לו ההחלטה, רשאי בית המשפט, על פי צד אחד, לבטלה בתנאים שייראו לו

בדבר הוצאות המשפט או ענינים אחרים; החלטה שמטבעה אינה יכולה להיות מבוטלת לגבי אותו בעל דין בלבד, מותר לבטלה גם לגבי שאר בעלי הדין, כולם או מקצתם.

סדר הדין

13. (א) בית המשפט יקבע את סדר הבאת ראיות וטענות הצדדים בדרך שנראית לו ויברר את המחלוקת באופן פעיל.

(ב) בית המשפט רשאי, במקרים המתאימים, לקיים דיון בהיוועדות חזותית, בשיחת ועידה או בכל אמצעי טכנולוגי אחר, אם ראה שאין בכך כדי לפגוע בעשיית צדק בעניינם של הצדדים; בהחלטה אם לקיים דיון כאמור ישקול בית המשפט, בין השאר, את העדפת בעלי הדין, את אופי הראיות, היקפן וסוגן, ואת הבטחת נגישות בעלי הדין לבית המשפט בקיום הדיון בדרך זו.

(ג) בית המשפט רשאי, במקרים המתאימים, להכריע על יסוד הכתב, אם מצא שאין בכך כדי לפגוע בעשיית צדק בעניינם של הצדדים; בהחלטתו כאמור ישקול בית המשפט, בין השאר, את העדפת בעלי הדין, את מיהות בעלי הדין ופערי הכוחות ביניהם, את אופי הראיות, היקפן וסוגן, ואת התאמת המחלוקת להכרעה בדרך זו; החליט בית המשפט שהתביעה תנוהל בדרך של הכרעה על יסוד הכתב, רשאי הוא לתת צדדים, להשלים טיעון בכתב כפי שיורה.

פרוטוקול

14. בפרוטוקול הדיונים יירשמו תמצית דברי העדים ושאר הדברים שנאמרו בעת הדיון.

פסק דין

15. (א) בתום הדיון בתביעה יתן בית המשפט את פסק הדין, אולם הוא יהיה רשאי לדחות את מתן פסק הדין לתקופה שלא תעלה על 7 ימים.

(ב) פסק הדין יהיה מנומק בצורה תמציתית.

(ג) בפסק הדין יצוין האופן שבו אפשר להשיג על פסק הדין לרבות המועד לכך.

ערעור

16. (א) המועד להגשת בקשה לרשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט או על החלטתו לפי תקנה 12 לגבי בקשה לבטל החלטה שלא בפני בעל דין, הוא 30 ימים מיום מתן פסק הדין או ההחלטה.

(ב) ניתנה רשות ערעור יראו את כתב הבקשה ככתב ערעור.

(ג) בכפוף להוראות תקנה זו יחולו הוראות פרק י"ז לתקנות סדר הדין האזרחי על ערעור ועל בקשה לרשות ערעור על פסק דין של בית המשפט.

מניין הימים

16א. (א) המועד הקובע לתחילת מניין הימים לפרק הזמן שנקבע הוא יום המצאת המסמך כמפורט בתקנות אלה; אם ניתנה החלטה במעמד בעלי הדין, יימנה המועד ממועד הדיון.

(ב) תקופת פגרה של בית המשפט תובא במניין הימים שנקבעו בתקנות אלה או שנקבעו בידי בית המשפט, זולת אם בית המשפט הורה אחרת.

תחילה

17. תחילתן של תקנות אלה היא ביום שבית המשפט הוסמך לדון לפי החוק.

השם

18. לתקנות אלה ייקרא "תקנות שיפוט בתביעות קטנות (סדרי דין), תשל"ז-1976".

תוספת

טופס 1 (בוטל)

טופס 2 (תקנה 4(א)) הזמנה לדין

טופס 3 (בוטל)

חוק הבוררות, תשכ"ח-1968

תוכן עניינים

	פרק א': פרשנות	
סעיף 1	הגדרות	77
	פרק ב': הסכם בוררות	
סעיף 2	הוראות מכללא	77
סעיף 3	סייג להסכם	77
סעיף 4	חילופי צדדים ובוררים	77
סעיף 5	עיכוב הליכים בבית המשפט	77
סעיף 6	עיכוב הליכים על פי אמנה בין-לאומית	77
סעיף 7	סעד נגד הפקעת זכויות	77
	פרק ג': מינוי בורר והעברת בורר מתפקידו	
סעיף 8	מינוי בורר על ידי בית המשפט	77
סעיף 9	מינוי בורר יחיד על ידי בית המשפט	78
סעיף 10	מעמד בורר שנתמנה על ידי בית המשפט	78
סעיף 11	העברת בורר מתפקידו	78
סעיף 12	מינוי בורר חליף	78
	פרק ד': מהלך הבוררות	
סעיף 13	הזמנת עדים	78
סעיף 14	דרכי גביית עדות	78
סעיף 15	דיון בהעדר בעל-דין	78
סעיף 16	סמכויות-עזר של בית המשפט	78
סעיף 17	הארכה של סעד זמני	79
סעיף 18	פניה לבית המשפט אינה מעכבת הדיון	79
סעיף 19	הארכת תקופות לפעולות הבורר	79
	פרק ה': פסק הבוררות	
סעיף 20	צורת פסק בוררות	79
סעיף 21	דין פסק בוררות	79
סעיף 21א	ערעור לפני בורר	79
סעיף 22	תיקון פסק בוררות	79
סעיף 23	אישור פסק בוררות	80
סעיף 24	ביטול פסק בוררות	80
סעיף 25	החזרת הפסק לבורר	80
סעיף 26	סייגים לביטול הפסק	80
סעיף 27	המועד לבקשת ביטול	80
סעיף 28	בקשת ביטול ואישור הפסק	80
סעיף 29	צו עיקול וכו'	80
סעיף 29א	פסק בוררות חוץ	81
סעיף 29ב	ערעור ברשות לבית המשפט על פסק בוררות	81
	פרק ו': חיובי הבורר ושכרו	
סעיף 30	אחריות הבורר	81
סעיף 31	שכר הבורר	81
סעיף 32	הפחתת שכר הבורר	81
סעיף 33	זכות עיכוב	81
סעיף 34	שכרו של בורר שהועבר מתפקידו	81
סעיף 35	מעמד הבורר ובעלי הדין	81
	פרק ז': הוראות שונות	

סעיף 36	דין המדינה	81
סעיף 37	סמכויות הרשם	81
סעיף 38	ערעור	82
סעיף 39	שמירת זכויות וחיובים	82
סעיף 39א	שמירת דינים	82
סעיף 40	ביטול	82
סעיף 41	תחילה והוראת מעבר	82
סעיף 42	ביצוע ותקנות	82
	תוספת ראשונה	82
סעיף א		
סעיף ב		
סעיף ג		
סעיף ד		
סעיף ה		
סעיף ו		
סעיף ז		
סעיף ח		
סעיף ט		
סעיף י		
סעיף יא		
סעיף יב		
סעיף יג		
סעיף יד		
סעיף טו		
סעיף טו1		
סעיף טז		
סעיף יז		
סעיף יח		
סעיף יט		
סעיף כ		
	תוספת שניה	83
סעיף א		
סעיף ב		
סעיף ג		
סעיף ד		
סעיף ה		
סעיף ו		
סעיף ז		

פרק א': פרשנות

הגדרות 1. לענין חוק זה –

"הסכם בוררות" – הסכם בכתב למסור לבוררות סכסוך שנתגלע בין צדדים להסכם או שעשוי להתגלע ביניהם בעתיד, בין שנקוב בהסכם שמו של בורר ובין אם לאו;

"בורר" – בורר שנתמנה בהסכם בוררות או על פיו, לרבות בורר מכריע ובורר חליף;

"פסק בוררות" – פסק שניתן על ידי בורר, לרבות פסק ביניים;

"פסק בוררות-חוץ" – פסק בוררות שניתן מחוץ לישראל;

"בית המשפט" – בית המשפט המוסמך לדון, לפי כל דין, בעניין שהוסכם למסרו לבוררות.

פרק ב': הסכם בוררות

הוראות מכללא 2. רואים הסכם בוררות כמכיל את ההוראות שבתוספת הראשונה ככל שהן נוגעות לענין, והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת מן ההסכם.

סייג להסכם 3. אין תוקף להסכם בוררות בענין שאינו יכול לשמש נושא להסכם בין הצדדים.

חילופי צדדים ובוררים 4. הסכם בוררות וסמכותו של בורר על פיו כוחם יפה גם לגבי חליפיהם של הצדדים להסכם, וסמכותו של בורר על פי הסכם בוררות מוקנית גם לבורר חליף, והכל כשאין כוונה אחרת משתמעת מן ההסכם.

עיכוב הליכים בבית המשפט 5. (א) הוגשה תובענה לבית משפט בסכסוך שהוסכם למסרו לבוררות וביקש בעל-דין שהוא צד להסכם הבוררות לעכב את ההליכים בתובענה, יעכב בית המשפט את ההליכים בין הצדדים להסכם, ובלבד שהמבקש היה מוכן לעשות כל הדרוש לקיום הבוררות ולהמשכה ועדיין הוא מוכן לכך.

(ב) בקשה לעיכוב הליכים יכול שתוגש בכתב ההגנה או בדרך אחרת, אך לא יאוחר מהיום שטען המבקש לראשונה לגופו של ענין התובענה.

(ג) בית המשפט רשאי שלא לעכב את ההליכים אם ראה טעם מיוחד שהסכסוך לא יידון בבוררות.

עיכוב הליכים על פי אמנה בין-לאומית 6. הוגשה תובענה לבית משפט בסכסוך שהוסכם למסרו לבוררות וחלה על הבוררות אמנה בין-לאומית שישראל צד לה והאמנה קובעת הוראות בענין עיכוב הליכים, ישתמש בית המשפט בסמכותו לפי סעיף 5 בהתאם לאותן הוראות ובכפוף להן.

סעד נגד הפקעת זכויות 7. (א) נקבע בהסכם בין הצדדים שהתחלת הליכי בוררות או סיומם תוך תקופה פלונית יהיו תנאי מוקדם למימושה של זכות שביניהם ונתגלע סכסוך בין הצדדים, רשאי בית המשפט, אם ראה שמן הצדק לעשות כן, להאריך את התקופה, אף אם עברה, בתנאים שימצא לנכון.

(ב) החליט בית המשפט שסכסוך לא יידון בבוררות, אם לפי סעיף 5 או 6 ואם לפי סעיף 12(ב), בטלה כל תניה בהסכם בין הצדדים שעל פיה יהיו התחלת הליכי בוררות או סיומם תנאי מוקדם למימושה של זכות שביניהם.

פרק ג': מינוי בורר והעברת בורר מתפקידו

מינוי בורר על ידי בית המשפט 8. (א) נתגלע סכסוך בענין שהוסכם למסרו לבוררות ולא נתמנה בורר לפי ההסכם, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין, למנות את הבורר; בית המשפט רשאי לעשות כן בין שהבורר צריך היה להתמנות על ידי בעלי-הדין או אחד מהם, ובין שצריך היה להתמנות על ידי הבוררים שנתמנו או על ידי צד שלישי.

(ב) לא ימנה בית המשפט בורר כאמור בסעיף קטן (א), אלא לאחר שהמבקש נתן לבעל-דינו הודעה בכתב כאמור להלן ולא נענה תוך שבעה ימים מהיום שנמסרה ההודעה:

(1) נקבע בהסכם הבוררות שכל צד ימנה בורר, ינקוב המבקש בהודעה את שם הבורר שמינה וידרוש מבעל-הדין למנות בורר מצידו;

(2) בכל מקרה אחר יציע המבקש בהודעה בורר וידרוש מבעל-הדין להסכים למינויו.

(ג) נקבע בהסכם הבוררות שכל צד ימנה בורר, רשאי בית המשפט, על פי בקשת הצד שמינה בורר, למנות אותו בורר, או אדם אחר, כבורר יחיד.

מינוי בורר יחיד על ידי בית המשפט

9. נתמנה בורר נוסף או בורר מכריע, בין על פי הסכם הבוררות ובין על ידי בית המשפט, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין ועל אף האמור בהסכם הבוררות, למנות אותו בורר כבורר יחיד, אם ראה טעם מיוחד לכך למען קיום הבוררות או סיומה.

מעמד בורר שנתמנה על ידי בית המשפט

10. בורר או בורר יחיד שנתמנה על ידי בית המשפט, דינו כדין בורר שנתמנה על ידי צדדים להסכם בוררות.

העברת בורר מתפקידו

11. בית המשפט רשאי להעביר בורר מתפקידו באחד המקרים האלה:

(1) נתגלה שהבורר אינו ראוי לאמון הצדדים;

(2) התנהגותו של הבורר במהלך הבוררות גורמת לעינוי דין;

(3) נבצר מהבורר למלא את תפקידו.

מינוי בורר חליף

12. (א) נתפנתה כהונתו של בורר, אם עקב התפטרותו או פטירתו ואם עקב העברתו מתפקידו, יחולו הוראות הסעיפים 8 עד 10 על מינויו של בורר חליף, והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת מהסכם הבוררות.

(ב) הועבר בורר מתפקידו, רשאי בית המשפט, במקום למנות בורר חליף, להחליט שהסכסוך שהוא נושא הבוררות לא יידון בבוררות, אם ראה טעם מיוחד לכך.

פרק ד': מהלך הבוררות

הזמנת עדים

13. (א) לבורר נתונה בבוררות אותה סמכות להזמין עדים למתן עדות או להמצאת מסמכים כפי שהיא נתונה לבית המשפט בתובענה שהוגשה לפניו, והוא רשאי לפסוק להם שכר והוצאות.

(ב) עד המעיד בבוררות, חובותיו וחסיונותיו יהיו כשל עד המעיד בבית המשפט.

(ג) עד שהוזמן על ידי בורר, רשאי בית המשפט, על פי בקשת העד, לבטל את ההזמנה, אם ראה שהיא באה תוך שימוש לרעה בהליכי הבוררות.

דרכי גביית עדות

14. עדותו של עד, לרבות עדותו של בעל-דין, תיגבה בשבועה או בהן צדק, אם לא הסכימו הבורר ובעלי-הדין לגבות את העדות בלי שבועה ובלי הן צדק, ובלבד שלא יחוייב עד להעיד בשבועה מקום שבית המשפט לא היה מחייבו לעשות כן.

דיון בהעדר בעל-דין

15. (א) בעל דין שהוזמן כדין לישיבה פלונית ולא התייצב, רשאי הבורר באותה ישיבה לדון בסכסוך בהעדרו; בעל-דין שנדרש לטעון טענותיו במועד שנקבע לכך ולא עשה כן, רשאי הבורר לפסוק בסכסוך בהעדרו.

(ב) פסק בוררות שניתן אחרי דיון שהתנהל בהעדר בעל-דין או בהעדר טענותיו, רשאי הבורר, על פי פניית בעל-דין שהובאה לפניו תוך שלושים יום מהיום שנמסר לו העתק הפסק, לבטלו ולחדש את הדיון, אם שוכנע שבעל-הדין נעדר או לא טען טענותיו מסיבה מוצדקת.

סמכויות-עזר של בית המשפט

16. (א) בעניינים הבאים נתונות לבית המשפט לגבי בוררות הסמכויות למתן סעד הנתונות לו לגבי תובענה שהוגשה לפניו:

(1) הזמנת עדים, פסיקת שכרם והוצאותיהם;

(2) נקיטת אמצעי כפיה וענישה כלפי עד שלא נענה להזמנה של הבורר או של בית המשפט, או שסירב להעיד;

(3) גביית עדות מיד או מחוץ לתחום השיפוט;

(4) תחליף המצאה של הודעות או מסמכים לבעלי-הדין;

(5) עיקול נכסים, עיכוב יציאה מן הארץ, ערובה להמצאת נכסים, מינוי כונס נכסים, צו עשה וצו לא תעשה.

(ב) בקשה למתן סעד לפי סעיף זה יכול שתוגש על ידי בעל-דין או על ידי הבורר; לא נתמנה עדיין בורר, רשאי בעל-דין להגיש את הבקשה לאחר שנתן לבעל-הדין האחר הודעה כאמור בסעיף 8(ב).

(ג) לענין סעיף קטן (א) דין מינוי בורר או מתן הודעה כאמור כדין הגשת תובענה לבית המשפט.

(ד) הוראות סעיף זה אין בהן כדי לגרוע מסמכויות הבורר לפי הסכם הבוררות או לפי חוק זה.

הארכה של סעד זמני

17. (א) סעד שניתן לפי סעיף 16(א)(5) יעמוד בתקפו, אם לא בוטל על-ידי בית המשפט, עד למתן פסק הבוררות, ורשאי הבורר בפסק הבוררות לעשותו, כולו או מקצתו, לסעד סופי.

(ב) החלטת הבורר לפי סעיף קטן (א) דינה, פרט לערעור, כדין החלטת בית המשפט.

פניה לבית המשפט אינה מעכבת הדיון

18. הגשת בקשה לבית המשפט בקשר לבוררות, אם על ידי בעל-דין ואם על ידי הבורר, אין בה כדי לעכב את מהלך הבוררות, אלא אם הורה על כך בית המשפט או הבורר.

הארכת תקופות לפעולות הבורר

19. (א) נקבעה בהסכם הבוררות או בחוק זה תקופה למתן פסק הבוררות או לפעולה אחרת של הבורר, רשאי בית המשפט, על פי בקשה של בעל-דין או של הבורר, להאריך את התקופה מדי פעם לתקופה שיקבע, אף אם עברה התקופה הקודמת.

(ב) בחישוב תקופה כאמור בסעיף קטן (א) לא יבוא במנין הזמן שבו עוכב מהלך הבוררות לפי סעיף 18 או לפי סעיף 33.

פרק ה': פסק הבוררות

צורת פסק בוררות

20. פסק הבוררות יהיה בכתב וייחתם על ידי הבורר בציון תאריך החתימה; בבוררות לפני בוררים אחדים, די בחתימת רובם אם צויין בפסק ששאר הבוררים אינם יכולים או אינם רוצים לחתום עליו.

דין פסק בוררות

21. בכפוף לסעיפים 24 עד 28 ובאין כוונה אחרת משתמעת מהסכם הבוררות, מחייב פסק בוררות את בעלי-הדין וחליפיהם כמעשה בית-דין.

ערעור לפני בורר

21א. (א) קבעו צדדים להסכם בוררות כי פסק הבוררות ניתן לערעור לפני בורר –

(1) ינמק הבורר את פסק הבוררות הניתן לערעור;

(2) יחולו הוראות התוספת השניה נוסף על הוראות התוספת הראשונה ככל שאינן סותרות את הוראות התוספת השניה, והכל אלא אם כן קבעו הצדדים אחרת.

(ב) הוראות חוק זה החלות על בורר, על הליך לפני בורר ועל פסק בוררות, יחולו בשינויים המחויבים על בורר בערעור, על הליך הערעור לפני בורר ועל פסק הבוררות בערעור, ובלבד שפסק הבוררות לעניין ההגדרה "פסק בוררות" יהיה פסק הבוררות בערעור או פסק הבוררות של הבורר הראשון, אם לא הוגש ערעור או בחלוף המועד להגשתו.

(ג) קבעו צדדים כאמור בסעיף קטן (א) –

(1) ניתן להגיש בקשה לביטול פסק הבוררות על פי העילות האמורות בסעיף 24(9) ו-(10) בלבד;

(2) לא ניתן להגיש בקשת רשות ערעור לבית המשפט על פסק הבוררות.

תיקון פסק בוררות

22. (א) הבורר רשאי, על פי פניית בעל-דין ולאחר שניתנה לבעלי-הדין האחרים הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם, לתקן או להשלים את פסק הבוררות, אם היה לקוי באחד מאלה:

(1) נפלה בפסק טעות סופר, פליטת קולמוס, השמטה, טעות בתיאור אדם או נכס, בתאריך, במספר, בחישוב וכיוצא באלה;

(2) הפסק לקוי בענין שאינו נוגע לגוף הסכסוך;

(3) אין בפסק הוראה בדבר תשלום ריבית;

(4) אין בפסק הוראה בדבר הוצאות הצדדים, לרבות שכר טרחת עורך-דין.

(ב) לא ייזקק הבורר לפניה לפי סעיף קטן (א)(3) או (4) שהובאה לפניו כעבור שלושים יום מיום מתן פסק הבוררות, אם ניתן בפני הפונה, או מהיום שנמסר לפונה העתק הפסק, אם ניתן שלא בפניו.

(ג) הבורר יחליט בפניה לפי סעיף זה תוך שלושים יום מהיום שנמסרה לבעלי-הדין האחרים הודעה עליה.

(ד) ליקויים כאמור בסעיף קטן (א)(1) או (2) רשאי בית המשפט לתקנם תוך כדי דיון בבקשה לאישור הפסק או לביטולו, אף אם לא היתה פניה לבורר או שהיתה פניה והבורר לא החליט בה.

אישור פסק בוררות 23. (א) בית המשפט רשאי, על פי בקשת בעל-דין, לאשר פסק בוררות; אושר הפסק – דינו לכל דבר, פרט לערעור, כדין פסק-דין של בית המשפט.

(ב) לא ייזקק בית המשפט להתנגדות לאישור פסק בוררות אלא בדרך בקשה לביטולו או במסגרת ערעור על פסק הבוררות לפי סעיף 29ב.

ביטול פסק בוררות 24. בית המשפט רשאי, על פי בקשת בעל-דין (בחוק זה – בקשת ביטול), לבטל פסק בוררות, כולו או חלקו, להשלימו, לתקנו או להחזירו לבורר, מאחת העילות האלה:

(1) לא היה הסכם בוררות בר-תוקף;

(2) הפסק ניתן על ידי בורר שלא נתמנה כדין;

(3) הבורר פעל ללא סמכות או שחרג מהסמכויות הנתונות לו לפי הסכם הבוררות;

(4) לא ניתנה לבעל-דין הזדמנות נאותה לטעון טענותיו או להביא ראיותיו;

(5) הבורר לא הכריע באחד הענינים שנמסרו להכרעתו;

(6) הותנה בהסכם הבוררות שעל הבורר לתת נימוקים לפסק והבורר לא עשה כן;

(7) הותנה בהסכם הבוררות שעל הבורר לפסוק בהתאם לדין והבורר לא עשה כן;

(8) הפסק ניתן לאחר שעברה התקופה לנתינתו;

(9) תכנו של הפסק מנוגד לתקנת הציבור;

(10) קיימת עילה שעל פיה היה בית משפט מבטל פסק דין סופי שאין עליו ערעור עוד.

החזרת הפסק לבורר 25. החליט בית המשפט להחזיר לבורר פסק בוררות, יפסוק הבורר תוך תקופה של שלושה חדשים מיום ההחלטה, זולת אם הורה בית המשפט הוראה אחרת.

סייגים לביטול הפסק 26. (א) בית המשפט רשאי לדחות בקשת ביטול על אף קיומה של אחת העילות האמורות בסעיף 24, אם היה סבור שלא נגרם עיוות דין.

(ב) לא יבטל בית המשפט את פסק הבוררות כולו, אם ניתן לבטלו בחלקו, להשלימו, לתקנו או להחזירו לבורר.

(ג) לא תישמע טענה של בעל-דין שפסק הבוררות ניתן שלא במועדו, אלא אם שמר לעצמו, בהודעה בכתב לבורר לפני מתן הפסק, את הזכות לטעון טענה זו.

המועד לבקשת ביטול 27. (א) לא ייזקק בית המשפט לבקשת ביטול שהוגשה כעבור ארבעים וחמישה יום מיום מתן הפסק, אם ניתן בפני המבקש, או מהיום שנמסר למבקש, על ידי הבורר או על ידי בעל-דין, העתק הפסק, אם ניתן שלא בפניו; בית המשפט רשאי להאריך את התקופה האמורה, אף אם כבר עברה, מטעמים מיוחדים שיירשמו, ובכל מקרה שהוגשה בקשה לאישור של פסק בוררות-חוץ.

(ב) היתה פניה לבורר לפי סעיף 22, תתחיל התקופה של ארבעים וחמישה יום מהיום שהבורר החליט או צריך היה להחליט בפניה; ובבקשת ביטול על פי העילה האמורה בסעיף 24(10) – מהיום שנתגלו העובדות המשמשות יסוד לבקשה.

(ג) לא ייזקק בית המשפט לבקשת ביטול שהוגשה אחרי שפסק הבוררות אושר.

(ד) המועדים האמורים בסעיף קטן (א) לא יחולו על בקשת ביטול על פי העילה האמורה בסעיף 24(1) והוראות סעיף קטן (ג) לא יחולו על בקשת ביטול על פי העילה האמורה בסעיף 24(10).

בקשת ביטול ואישור הפסק 28. הוגשה בקשת ביטול והיא נדחתה, או נדחה ערעור שהוגש לפי סעיף 29ב, יאשר בית המשפט את פסק הבוררות, אף אם לא הוגשה בקשה לאישורו; דחה בית המשפט את בקשת הביטול או את הערעור בחלקם או שהשלים או תיקן את פסק הבוררות עקב הדיון, יאשר את הפסק במידה שלא בוטל או כפי שהושלם או תוקן.

צו עיקול וכו' 29. (א) משהוגשה בקשה לאישור פסק בוררות או לביטולו, רשאי בית המשפט להורות על עיקול נכסי בעל-הדין שנגדו ניתן הפסק, עיכוב יציאתו מן הארץ או מתן ערובה למילוי פסק הבוררות; הבקשה יכול שתהיה בעל-פה, ורשאי בית המשפט לפטור את המבקש ממתן ערובה.

(ב) הוראות כל חיקוק בדבר עיקול זמני, עיכוב יציאה מן הארץ ומתן ערובה יחולו על סעד לפי סעיף זה בשינויים המחוייבים.

פסק בוררות חוץ

29א. בקשה לאישור או לביטול של פסק בוררות-חוץ שחלה עליו אמנה בינלאומית שישראל צד לה והאמנה קובעת הוראות בענין הנדון, תוגש ותידון בהתאם לאותן הוראות ובכפוף להן.

ערעור ברשות לבית המשפט על פסק בוררות

29ב. (א) צדדים להסכם בוררות אשר התנו שעל הבורר לפסוק בהתאם לדין, רשאים להסכים כי ניתן לערער על פסק הבוררות, ברשות בית המשפט, אם נפלה בו טעות יסודית ביישום הדין אשר יש בה כדי לגרום לעיוות דין; ערעור כאמור יידון בשופט אחד, ויחולו עליו ההוראות החלות על ערעור לפני בית המשפט.

(ב) הסכימו צדדים להסכם בוררות כי פסק הבוררות ניתן לערעור לפני בית משפט כאמור בסעיף קטן (א), יתועדו ישיבות הבוררות בפרוטוקול והבורר ינמק את פסק הבוררות.

(ג) הוגש ערעור לבית המשפט על פסק הבוררות, לא ייזקק בית המשפט לבקשה לביטול פסק הבוררות, והצדדים יהיו רשאים להעלות בערעור טענות בעניין ביטול פסק הבוררות על פי אחת העילות שבסעיף 24 לחוק.

פרק ו': חיובי הבורר ושכרו

אחריות הבורר

30. בורר שהסכים למינויו חייב לנהוג כלפי בעלי-הדין בנאמנות; מעל הבורר באמון שניתן בו, זכאי הנפגע, נוסף על כל תרופה לפי חוק זה, לפיצויים הניתנים בשל הפרת חוזה.

שכר הבורר

31. (א) בעלי-הדין חייבים לשלם לבורר את שכרו והוצאותיו (להלן ביחד – השכר), בסכומים, בחלקים ובמועדים שקבע הבורר, והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת מהסכם הבוררות.

(ב) בעל-דין רשאי לשלם לבורר לחשבון שכרו כל סכום שבעל-דין אחר מפגר בתשלומו, ומשעשה כן זכאי הוא בכל עת לחזור על בעל-הדין האחר ולהיפרע ממנו מה ששילם.

הפחתת שכר הבורר

32. (א) בית המשפט רשאי, על פי בקשת בעל-דין, להפחית שכר שקבע הבורר שלא על דעת בעלי-הדין, אם ראה שהשכר מוגזם, ורשאי הוא לפי זה לצוות על החזרת סכומים ששולמו לבורר לחשבון השכר, והכל כשאין כוונה אחרת משתמעת מהסכם הבוררות.

(ב) לא ייזקק בית המשפט לבקשה להפחית שכר שהוגשה לפני מתן פסק הבוררות או אחרי עבור התקופה האמורה בסעיף 27(א).

זכות עיכוב

33. (א) לא שולם לבורר שכרו, כולו או מקצתו, במועדו, רשאי הוא לעכב את המשך הדיון ואת מתן פסק הבוררות או מסירתו עד שישולם הסכום שבפיגור.

(ב) עשה הבורר כאמור בסעיף קטן (א) לגבי שכר שבעל-דין טוען שהוא מוגזם, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין, להורות לבורר להמשיך בדיון או לתת את פסק הבוררות או למסרו, הכל לפי הענין, בתנאי שהשכר, כולו או מקצתו, יופקד בבית המשפט או שהמבקש יתן ערובה לתשלומו.

שכרו של בורר שהועבר מתפקידו

34. בורר שהועבר מתפקידו, רשאי בית המשפט, על פי בקשת בעל-דין, לקבוע אם הוא זכאי לשכרו, כולו או מקצתו, אם לאו, ורשאי בית המשפט לפי זה לצוות על החזרת סכומים ששולמו לבורר לחשבון שכרו.

מעמד הבורר ובעלי הדין

35. בבקשה שהגיש אחד מבעלי-הדין לפי סעיפים 32, 33(ב) או 34 יהיה הבורר משיב ותינתן לבעלי-הדין האחרים הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם.

פרק ז': הוראות שונות

דין המדינה

36. דין המדינה לענין חוק זה כדין כל אדם, אולם הוראות החוק לתיקון סדרי הדין האזרחי (המדינה כבעל-דין), תשי"ח-1958, יחולו על בוררות שהמדינה צד לה.

סמכויות הרשם

37. הסמכויות הנתונות לבית המשפט לפי חוק זה נתונות גם לרשם בית המשפט בענינים אלה:

(1) סמכויות שרשם היה מוסמך להשתמש בהן אילו התביעה שבבוררות היתה תובענה שהוגשה לבית המשפט;

(2) מינוי בורר;

(3) הארכת מועדים לפי חוק זה;

(4) אישור פסק בוררות ומתן צו לפי סעיף 29, כשאין בקשה לביטול הפסק.

ערעור 38. החלטה של בית המשפט לפי חוק זה ניתנת לערעור ברשות לפי סעיף 19(ב) לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957; החלטה של רשם לפי חוק זה ניתנת לערעור לפי סעיף 8(ב) ו-(ד) לפקודת הרשמים, 1936.

שמירת זכויות וחיובים 39. אין בהוראות חוק זה כדי למנוע הגשת תובענה לבית המשפט על פי הזכויות והחיובים שנקבעו בפסק בוררות לפי חוק זה או בהכרעה שניתנה על יסוד הסכם בעל-פה.

שמירת דינים 39א. אין בהוראות חוק זה כדי למנוע עיכוב ההליכים בבית המשפט, אישור או ביטול של פסק בוררות או הליך אחר על פי חוק זה, אף אם חל על הבוררות דין חוץ, או שפסק הבוררות הוא פסק בוררות-חוץ, שלא חלה עליהם אמנה כאמור בסעיפים 6 או 29א או שאין באמנה הוראות בענין הנדון.

ביטול 40. פקודת הבוררות – בטלה.

תחילה והוראת מעבר 41. תחילתו של חוק זה ביום י"א בטבת תשכ"ט (1 בינואר 1969); אולם בוררות שהתחילה לפני תחילת חוק זה, אם על ידי מתן הודעה מבעל-דין למשנהו הדורשת ממנו למנות בורר או להסכים למינויו ואם על ידי הודעה לבורר הדורשת ממנו להתחיל לדון בסכסוך – יוסיף לחול עליה הדין הקודם.

ביצוע ותקנות 42. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות סדרי דין במידה שהדבר דרוש לקיום אמנה כאמור בסעיפים 6 או 29א.

תוספת ראשונה

(סעיף 2)

א. הבוררות תהיה לפני בורר יחיד, אם לא נקבע מספר בוררים גדול יותר.

ב. בבוררות לפני מספר זוגי של בוררים ימנו הבוררים, על פי דרישת אחד מהם, בורר נוסף; נתמנה בורר נוסף יהיה הוא יושב-ראש הבוררות.

ג. בבוררות לפני מספר בלתי זוגי של בוררים יבחרו הבוררים מתוכם יושב-ראש.

ד. יושב-ראש הבוררות רשאי לקבוע את מקום ישיבות הבוררות ומועדיהן ולהחליט בכל דבר הכרוך בסדרי ישיבות הבוררות.

ה. החלטות הבוררים ופסק הבוררות יתקבלו ברוב דעות; באין רוב לפסק הבוררות הסופי, תכריע דעתו של היושב-ראש; בורר שנשאר במיעוט רשאי להביע דעתו החולקת בפסק הבוררות.

ו. בבוררות שבה נתמנה בורר מכריע ייכנס אותו בורר לתפקידו לאחר שהבוררים האחרים, או אחד מהם, נתנו לו ולבעלי-הדין הודעה בכתב שאין רוב לפסק הבוררות הסופי, ומשנכנס לתפקידו, יבוא הוא במקום הבוררים האחרים.

ז. נכנס בורר לתפקידו כבורר נוסף, בורר מכריע או בורר חליף, תימשך הבוררות מהשלב שאליו הגיעה לפני כן, אם לא דרש הבורר לנהוג בדרך אחרת.

ח. הבורר רשאי להורות לבעלי-הדין להשיב לשאלונים, לגלות ולהמציא מסמכים ולעשות כל דבר אחר הכרוך בניהול הבוררות, כפי שרשאי היה לעשות בית המשפט בתובענה שהוגשה לפניו.

ט. ציווה הבורר על בעל-דין דבר הכרוך בניהול הבוררות, וללא סיבה מוצדקת לא מילא בעל-הדין אחרי הצו, רשאי הבורר, לאחר שהתרה בבעל-הדין, לדחות את התביעה, אם ניתן הצו נגד תובע, או למחוק את ההגנה ולפסוק בסכסוך כאילו לא התגונן הנתבע, אם ניתן הצו נגד נתבע.

י. הבורר לא יקיים ישיבה בהעדר בעל-דין אלא אם הזהיר אותו, בכתב או בעל-פה, שידון באותה ישיבה בהעדרו אם לא יתייצב.

יא. לפני שיגבה עדות, יזהיר הבורר את העד כי עליו להעיד אמת, שאם לא כן יהא צפוי לעונש הקבוע בחוק.

יב. היתה הכרעת הסכסוך כרוכה בענין הטעון מומחיות, רשאי הבורר, בכל שלב משלבי הדיון ולאחר שנתן לבעלי-הדין הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם, להורות על מסירת הענין לחוות-דעתו של מומחה שימנה; עותק מחוות-הדעת של המומחה יימסר לבעלי-הדין והם רשאים להתנגד לה ולדרוש את חקירת המומחה כאילו היה עד מטעם הבורר;

הבורר רשאי שלא לשמוע עדויות של מומחים אחרים לענין שהוא מסר למומחה, אם הודיע על כך מראש לבעלי-הדין ולא התנגדו.

יג. הבורר יעמיד את תיק הבוררות לרשות בעלי-הדין, בכל עת סבירה, לעיון ולהעתקה.

יד. הבורר יפעל בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה של הסכסוך ויפסוק לפי מיטב שפיטתו על פי החומר שבפניו; הבורר לא יהיה קשור בדין המהותי, בדיני הראיות או בסדרי הדין הנוהגים בבתי המשפט.

טו. על הבורר לתת את פסק הבוררות תוך שלושה חדשים מהיום שהתחיל לדון בסכסוך, או שנדרש להתחיל לדון בו על ידי הודעה בכתב של בעל-דין, הכל לפי המוקדם יותר, אולם רשאי הבורר להאריך את התקופה עד לשלושה חדשים נוספים.

טו1. הבורר ינמק את פסק הבוררות.

טז. הבורר רשאי להביא שאלה משפטית המתעוררת במהלך הבוררות או את פסק הבוררות, כולו או מקצתו, לפני בית המשפט בדרך אבעיה לשם מתן חוות-דעת.

יז. הבורר רשאי לתת פסק הצהרתי, צו עשה או לא תעשה, צו ביצוע בעין וכל סעד אחר שבית המשפט מוסמך לתתו, וכן רשאי הוא לתת פסק ביניים המכריע בנושא הבוררות חלקים חלקים.

יח. הבורר רשאי להורות בדבר הוצאות הצדדים, לרבות שכר טרחת עורך-דין, ובדבר שכר הבורר והוצאותיו, כולם או מקצתם, והוא רשאי להורות על הפקדת סכומים אלה או על מתן ערובה לתשלומם; לא הורה הבורר הוראה אחרת, חייבים בעלי-הדין לשלם לו את שכרו והוצאותיו חלק כחלק.

יט. על הבורר לשמור על תיק הבוררות שבע שנים לאחר גמר הבוררות.

כ. מסמך בענין הבוררות שנשלח לבורר או לבעל-דין בדואר רשום עם אישור מסירה, יראוהו כנמסר לנמען בתאריך הרשום באישור המסירה או באישור הסירוב לקבל את המסמך.

תוספת שניה

(סעיף 21א)

א. ישיבות הבוררות יתועדו בפרוטוקול או בדרך אחרת שקבעו הצדדים בהסכם הבוררות; הפרוטוקול ישקף את מהלך הדיון ואת דברי בעלי הדין.

ב. (1) הערעור יוגש בתוך 45 ימים מיום שפסק הבוררות הומצא לבעלי הדין ויהיה מנומק; לא הגיעו הצדדים להסכמה על זהות הבורר בערעור או שמי שהצדדים הסכימו למנותו כבורר לא נתן את הסכמתו לכך, רשאי כל אחד מהם להגיש לבית המשפט, בתוך התקופה האמורה, בקשה למינוי בורר לפי סעיף 8, והערעור יוגש בתוך 15 ימים מיום מינוי הבורר;

(2) בעלי הדין האחרים רשאים להגיש תגובה מנומקת לערעור בתוך שלושים ימים מיום שהומצא להם הערעור; המערער רשאי להגיש תגובה לתשובה בתוך 15 ימים מיום המצאתה.

ג. הוגש ערעור, רשאים בעלי הדין האחרים להגיש ערעור שכנגד בתוך שלושים ימים מיום שהומצא להם הערעור; בעלי הדין האחרים רשאים להגיש תגובה מנומקת לערעור שכנגד בתוך 15 ימים מיום שהומצא להם הערעור שכנגד.

ד. הבורר בערעור רשאי לקיים ישיבות בנוכחות הצדדים, לשמוע טיעונים ולבקש סיכומים בכתב, אך אינו רשאי לשמוע עדים; ההכרעה בערעור תהיה על סמך החומר שהיה בפני הבורר הראשון, ועל סמך כתבי הטענות והסיכומים בכתב שהוגשו בערעור.

ה. על הבורר בערעור לתת את פסק הבוררות בתוך שלושה חודשים מהמועד האחרון להגשת תגובה לתשובה לפי פרט ב(2).

ו. הבורר בערעור ינמק את פסק הבוררות.

ז. הוראות שנקבעו בהסכם הבוררות, ובכלל זה הוראות בדבר הגבלת סמכות הבורר להאריך מועדים, יחולו גם על הערעור לפני בורר, אלא אם כן הסכימו בעלי הדין אחרת.

תקנות בתי המשפט (גישור), תשנ"ג-1993

תוכן עניינים

סעיף 1	הגדרות	85
סעיף 2	מהות הגישור	85
סעיף 3	העברת ענין למגשר	85
סעיף 4	עיכוב הליכים	86
סעיף 5	חובות המגשר	86
סעיף 6	תחילת הגישור	86
סעיף 7	שכר טרחה הוצאות ופקדון	86
סעיף 8	הפסקת הגישור	87
סעיף 9	הסדר הגישור	87
	תוספת	88

תק' תשס"ב-2001

תק' תשנ"ט-1999

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 79ד(א) ו-109 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984 (להלן – החוק), וסעיף 26(א) לחוק בית המשפט לעניני משפחה, תשנ"ה-1995, ושאר הסמכויות הנתונות לי לפי כל דין, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות
תק' תשע"ט-2019

1. בתקנות אלה:

"גישור" – כמשמעו בסעיף 79ג לחוק;

"הסדר גישור" – הסכם בין בעלי הדין על יישוב סכסוך שביניהם, שהושג בסיומו של הליך גישור;

"יחידת הגישור", "רשימת המגשרים" – כהגדרתם בתקנות רשימת המגשרים;

"מגשר" – מי שתפקידו לסייע בידי בעלי הדין להגיע להסדר גישור מתוך ניהול משא ומתן חופשי, בלי שיש בידו סמכות להכריע בו;

"שכר טרחה מרבי" – כמשמעותו בתקנה 12 לתקנות רשימת המגשרים;

"תקנות רשימת המגשרים" – תקנות בתי המשפט (רשימת המגשרים), התשע"ח-2017.

מהות הגישור
תק' תשס"ב-2001

2. גישור הוא הליך שבו נועד מגשר עם בעלי הדין, כדי להביאם לידי הסכמה על יישוב הסכסוך, בין היתר על ידי בירור הנושאים שבמחלוקת, גילוי מידע הדרוש בקשר לסכסוך והצעת אפשרויות לפתרונו.

העברת ענין למגשר
תק' תשנ"ט-1999
תק' תשס"ב-2001

3. (א) הצעת בית משפט הדן, לבעלי הדין, להעביר ענין שלפניו, כולו או מקצתו, לגישור, יכול שתיעשה בכל שלב של הדיון.

תק' תשס"ב-2001

(ב) בית המשפט יסביר לבעלי הדין כי דברים שיימסרו במסגרת הליך הגישור לא ישמשו ראיה בהליך משפטי אזרחי, וכי אי הסכמתם להעברת הענין לגישור או הפסקת הגישור לא ישפיעו על תוצאות הדיון בבית המשפט.

תק' תשס"ב-2001

(ג) הסכימו בעלי הדין להעביר את הענין לגישור ולמנות מגשר, יודיעו לבית המשפט מיהו המגשר וימסרו לבית המשפט כתב הסכמה ממנו.

תק' תשע"ט-2019

(ד) לא הגיעו בעלי הדין לידי הסכמה על מינוי מגשר, יופנו ליחידת הגישור כדי שתביא לפניהם, מתוך רשימת המגשרים, את שמותיהם של כל המגשרים המתאימים למאפייני הסכסוך לפי השיקולים שבתקנה (1ד)(1) עד (3) וכן שמו של מגשר אחד או יותר המתאימים למאפייני הסכסוך שבין הצדדים לפי השיקולים שבתקנה (1ד)(1) עד (4) ובלבד ששכר הטרחה של מגשר אחד לפחות אינו עולה על שכר הטרחה המרבי.

תק' תשע"ט-2019

(1ד) לצורך מתן המלצה לצדדים לפי תקנת משנה (ד), תשקול יחידת הגישור את השיקולים האלה:

(1) תחומי התמחותו של המגשר ותחום עיסוקו;

(2) אזורי פעילותו;

(3) השפות שהוא דובר;

(4) מאפיינים מיוחדים הנדרשים לצורך הגישור באותה תובענה לפי פניית השופט.

תק' תשע"ט-2019

(2ד) המלצת יחידת הגישור על רשימה מצומצמת של כמה מגשרים לפי תקנת משנה (ד) תיעשה, ככל האפשר, באופן שוויוני, ובכפוף לשיקולים המפורטים בתקנת משנה (1ד).

תק' תשע"ט-2019

(3ד) פרטי המגשר שאליו הועבר עניין לגישור על יסוד המלצה של יחידת הגישור יפורסמו באתר בתי המשפט.

תק' תשע"ט-2019

(ה) אין באמור בתקנת משנה (ד) כדי לפגוע בזכותם של בעלי הדין לבחור מגשר שאינו נכלל ברשימת המגשרים.

(ו) אישר בית המשפט את העברת הענין לגישור, יראו את ההסכם בנוסח שבתוספת (להלן – ההסכם המצוי), כהסכם בין בעלי הדין ובינם לבין המגשר, זולת אם הסכימו ביניהם, בכתב, אחרת. תק' תשנ"ט-1999 תק' תשס"ב-2001

עיכוב הליכים

4. (א) מונה מגשר, יודיע לו בית המשפט את התקופה שקבע לעיכוב ההליכים שלפניו לפי סעיף 79ג(ה) לחוק. תק' תשס"ב-2001

(ב) חלפה התקופה שקבע בית המשפט לעיכוב ההליכים, ולא הגיעו בעלי הדין לידי הסדר גישור, יודיע המגשר לבית המשפט אם בעלי הדין מסכימים להארכת התקופה ומהי תקופת ההארכה שלה הסכימו. תק' תשס"ב-2001

חובות המגשר

5. (א) במילוי תפקידו ינהג המגשר בהגינות, בתום לב וללא משוא פנים. תק' תשס"ב-2001

(ב) המגשר יסרב לקבל מינוי לפי תקנה 3 אם – תשס"ב-2001

(1) היה בינו לבין אחד מבעלי הדין קשר מקצועי או אישי קודם, זולת אם הודיע על כך לבעלי הדין האחרים והם נתנו את הסכמתם למינויו בכתב;

(2) הוא עלול, לדעתו, להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כמגשר ובין ענין אחר; נתגלה החשש לניגוד העניינים במהלך הגישור, יפסיק המגשר את הגישור, ויודיע לבית המשפט כי אינו יכול להמשיך לשמש כמגשר. תק' תשס"ב-2001

(ג) המגשר יעמיד את בעלי הדין על הצורך להתחשב בעניינו של קטין או פסול דין הקשור לסכסוך. תק' תשס"ב-2001

(ד) המגשר לא ישתמש בכל מידע שנמסר לו במהלך הגישור, שלא יכול היה לקבלו בדרך אחרת במאמץ סביר, לכל מטרה זולת הגישור. תק' תשס"ב-2001

(ה) המגשר לא יגלה כל מידע שנמסר לו במהלך הגישור למי שאינו צד לגישור. תק' תשס"ב-2001

(ו) מסר בעל דין מידע למגשר תוך דרישה לשומרו בסוד, ישמור המגשר על סודיות המידע כלפי כל בעל דין אחר, אלא אם כן ויתר מוסר המידע על הסודיות. תק' תשס"ב-2001

(ז) המגשר לא ייעץ לבעלי הדין בענין מקצועי שאינו בתחום התמחותו ולא ייתן חוות דעת מקצועית על שאלה שבמומחיות שהתעוררה במהלך הגישור, אף אם היא בתחום התמחותו. תק' תשנ"ט-1999 תק' תשס"ב-2001

(ח) המגשר לא יהיה צד להסדר הגישור, ולא יוטלו עליו בהסדר הגישור חובות ולא יוקנו לו זכויות, בין במישרין בין בעקיפין, ואולם לאחר הפסקת הגישור רשאים בעלי הדין להסכים שהמגשר יתן חוות דעת על הסכסוך או יתמנה לבורר בסכסוך. תק' תשס"ב-2001

תחילת הגישור

6. בתחילת הגישור, יסביר המגשר לבעלי הדין, במידת הצורך, את מהות הגישור, להבדיל מבוררות, מייעוץ או טיפול מקצועי, ואת פרטי ההסכם המצוי, וכן כי – תק' תשס"ב-2001

(1) בעלי הדין מחוייבים לנהוג במהלך הגישור בהגינות ובתום לב, כי רשאים הם להיוועץ באופן עצמאי בכל שלב עם מי שיבקשו, לגבי כל ענין שבגישור, וכי רשאים הם להפסיק את הגישור בכל עת בהתאם להוראות תקנה 8(א);

(2) המגשר רשאי להיוועד עם בעלי הדין, ביחד או לחוד, ובהסכמת בעל דין - בלי עורך דינו, וכן עם כל מי שקשור לסכסוך, לרבות עם עורך הדין של בעל דין בנפרד.

שכר טרחה הוצאות ופקדון

7. (א) שכר הטרחה שישלמו בעלי הדין למגשר לא יחושב לפי ערכו של נושא הסכסוך ולא יהיה מותנה בתוצאה של הגישור, והוא ישולם למגשר בין אם הגיעו בעלי הדין להסדר גישור ובין אם לאו. תק' תשנ"ט-1999 תק' תשס"ב-2001

(ב) בתחילת הגישור יודיע המגשר לבעלי הדין את שכר הטרחה שקבע ואת אופן תשלומו ; שכר הטרחה לא ייקבע בסכום הכולל גם הוצאות בעין. תק' תשס"ב-2001

(ג) בעלי הדין יסכימו ביניהם מראש על אופן חלוקת שכר טרחת המגשר והוצאותיו בעין, לרבות הוצאות בקשר להיוועצות עם מי שקשור לסכסוך או תק' תשס"ב-2001

לקבלת חוות דעת של מומחה; לא הסכימו על כך - ישאו בתשלומים כאמור שווה בשווה.

תק' תשס"ב-2001 (ד) בית המשפט, רשאי לקבוע סכום שיימסר למגשר מראש כפקדון על חשבון שכר טרחתו והוצאותיו בעין.

תק' תשס"ב-2001 (ה) התעוררו חילוקי דעות בין המגשר ובין בעלי הדין בענין שכר הטרחה או ההוצאות בעין כאמור, יחליט בהם בית המשפט.

הפסקת הגישור
תק' תשס"ב-2001
8. (א) בעל דין רשאי להפסיק את הגישור בכל עת ולבקש חידוש ההליכים בבית המשפט, לאחר שמסר על כך הודעה, בכתב, לבעלי הדין האחרים ולמגשר.

תק' תשס"ב-2001 (ב) המגשר רשאי להפסיק את הגישור אם הוא סבור כי נתקיים אחד מאלה:

(1) הענין אינו מתאים, לדעתו, לגישור;

(2) בעלי הדין או מי מהם אינם נוהגים בהגינות או בתום לב, או אינם משתפים פעולה עמו;

(3) בעלי הדין או מי מהם אינם מגלים את המידע הדרוש לקיום הגישור;

(4) אין לדעתו סיכוי סביר שבעלי הדין יגיעו להסדר גישור;

תק' תשנ"ט-1999 (4א) הסדר הגישור שבעלי הדין עומדים להגיע אליו הוא בלתי חוקי, בלתי מוסרי או סותר את תקנת הציבור;

(5) הסדר הגישור שבעלי הדין עומדים להגיע אליו הוא בלתי הוגן בעליל;

(6) הסדר הגישור שבעלי הדין עומדים להגיע אליו אינו מתחשב בעניינו של קטין או פסול דין הקשור לסכסוך;

(7) כתוצאה מהסדר הגישור עלול להיגרם נזק של ממש לצד שלישי;

(8) בעלי הדין אינם משלמים את שכר טרחתו או הוצאותיו בעין.

תק' תשס"ב-2001 (ג) החליט המגשר להפסיק את הגישור, יודיע המגשר על החלטתו לבית המשפט; המגשר לא ימסור לבית המשפט את נימוקיו ולא יחווה דעתו בכל עניין הנוגע לגישור, אלא על פי תקנה 5(ח).

(ד) הופסקו ההליכים יורה בית המשפט על חידוש הדיון בפניו; מועד הדיון ייקבע בהתחשב בתאריך הגשת התובענה.

הסדר הגישור
תק' תשס"ב-2001
9. (א) הגיעו בעלי הדין להסדר גישור, יערכו אותו בעלי הדין או המגשר בכתב, ויפרטו בו את כל התנאים לפיהם יישוב הסכסוך; בעלי הדין יחתמו על הסדר הגישור והמגשר יקיימו בחתימתו.

תק' תשס"ב-2001 (ב) נחתם הסדר הגישור, יודיע על כך המגשר לבית המשפט בהקדם האפשרי; ביקשו בעלי הדין לתת תוקף של פסק דין להסדר הגישור יצרף המגשר להודעתו עותק ממנו.

תק' תשס"ב-2001 (ג) בית המשפט רשאי לתת תוקף של פסק דין להסדר הגישור, וכן רשאי הוא לזמן את בעלי הדין לבית המשפט כדי שיתנו לו הסברים על הסדר הגישור.

תק' (מס' 2) תשס"ב-2002
10. (א) בקשה למתן תוקף של פסק דין להסדר גישור לפי סעיף 79ג(ח) לחוק תוגש בדרך של המרצת פתיחה בידי הצדדים לסכסוך שחתמו על הסדר הגישור או מי מהם.

(ב) בבקשה יפורטו עובדות הסכסוך ופרטי הסדר הגישור, ויצורפו לה הסדר גישור, ההסכם שנחתם בין הצדדים לסכסוך לבין המגשר ותצהיר לאימות העובדות המשמשות יסוד לבקשה.

(ג) בקשה לפי תקנה זו תוגש לבית המשפט שהוא בעל הסמכות הענינית והמקומית לדון בתובענה נושא הסכסוך.

(ד) בתקנה זו, "סכסוך" – מצב שבו קיימת עילה לתביעת זכות.

תוספת

(תקנה 3(ו))

ההסכם המצוי בין בעלי דין ומגשר

תק' תשס"ב-2001

1. בעלי הדין מתחייבים לשתף פעולה עם המגשר, לקיים את הליך הגישור בהגינות ובתום לב ולגלות מידע הדרוש כדי ליישב את הסכסוך ביניהם בדרך של הסכמה מרצון.

2. בעלי הדין מתחייבים לא להזמין את המגשר למסור עדות, בין בכתב בין בעל-פה, או להציג מסמכים בכל ענין שהועלה, במישרין או בעקיפין, בהליך הגישור.

תק' תשנ"ט-1999

2א. בעלי הדין מתחייבים לא למסור לבית המשפט דברים שנאמרו בהליך הגישור ולא להציג מסמכים בכל ענין שהועלה, במישרין או בעקיפין, בהליך הגישור.

3. בעלי הדין זכאים להיוועץ עם עורכי הדין שלהם ועם כל מי שימצאו לנכון בכל שלב של הגישור.

4. בעלי הדין מתחייבים לחתום על הסדר הגישור שהגיעו אליו, ומצהירים כי הם מבינים שדינו כדין חוזה שבית המשפט רשאי לתת לו תוקף של פסק-דין.

5. בעלי הדין מסכימים כי העובדה שהם לא הגיעו להסדר גישור או שאינם שבעי רצון מההסדר שהגיעו אליו, לא תשמש עילת תביעה נגד המגשר, וכי בכפוף לסעיף 6 להסכם זה אין המגשר אחראי לתוצאת הגישור.

6. המגשר מתחייב לנהוג בתום לב כדי לסייע לבעלי הדין להגיע ליישוב הסכסוך מתוך משא ומתן חופשי.

7. המגשר מצהיר כי הוא אינו תלוי בבעל דין ואינו בעל ענין, במישרין או בעקיפין, בנושאי הגישור, וכי לא היה בינו לבין מי מבעלי הדין קשר מקצועי או אישי קודם.

8. המגשר לא יהיה מוסמך להכריע או לתת החלטה מחייבת כלשהי בנושאים שבסכסוך בין בעלי הדין.

9. הודעת המגשר על שכר טרחתו ועל ההוצאות בעין במהלך הגישור מחייבת את בעלי הדין.

10. המגשר מתחייב שהוא לא יתן בעתיד שירותים מקצועיים לבעלי דין בכל ענין הקשור לסכסוך נושא הגישור ללא הסכמת כל בעלי הדין האחרים.

11. הליך הגישור יתנהל לפי נהלים אלה:

(א) המגשר יקבע את המקום והמועד לכל ישיבה;

(ב) המגשר יקבע את סדרי הגישור, ככל שלא נקבעו על פי דין;

(ג) המגשר רשאי לנהל תיק מסמכים ולרשום פרוטוקול של ישיבות הגישור; מסמכים ורשימות כאמור ישמשו את המגשר בלבד, ולא יהיו פתוחים לעיון בעלי הדין;

(ד) המגשר יהיה רשאי להתייעץ עם מומחה ולקבל חוות דעת של מומחה.

12. המגשר רשאי להציע לבעלי הדין פתרונות לסכסוך ולהביא בפניהם הצעות להסדר גישור.

ט' בתמוז תשנ"ג (28 ביוני 1993)

פקודת בזיון בית המשפט

תוכן עניינים

סעיף 1	השם הקצר	90
סעיף 2	פירוש	90
סעיף 3		90
סעיף 4		90
סעיף 5	דין עד המסרב להשיב על שאלות	90
סעיף 6	המסרב לציית לצוויי בית המשפט	90
סעיף 7	יריד לנכסים	90
סעיף 8	ערעורים	91
סעיף 9	הפקודה תנהג לגבי בירור משפטי בפני פקידים מסדרים	91
סעיף 10		91

פרק כג

מס' 12 לש' 1929

פקודה הקובעת עונש על בזיון בית המשפט

השם הקצר

1. פקודה זו תקרא פקודת בזיון בית המשפט.

פירוש

2. בפקודה זו יהא למונח "בית משפט" הפירוש דלקמן מלבד אם ענין הכתוב יחייב פירוש אחר –

"בית משפט" פירושו כל בית משפט אזרחי, לרבות בית משפט עירוני ובית משפט לקרקעות.

3. (בוטל)

4. (בוטל)

דין עד המסרב להשיב על שאלות

5. סרב עד להחקר עפ"י החוק או להשיב על אותן שאלות שהוצגו לפניו כחוק, ולא הראה כל טעם צודק לסרובו, יכול בית המשפט לתתו מיד במאסר למועד שלא יעלה על חדש אחד, חוץ אם הסכים בינתים, לפני סיום המשפט, להחקר ולהשיב על שאלות.

המסרב לציית לצווי בית המשפט

6. (1) בית המשפט העליון, בית המשפט לפשעים חמורים, בית משפט מיוחד שנתכונן עפ"י סעיף 55 של דבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922, בית המשפט המחוזי, בית-המשפט לקרקעות ובית-משפט השלום, תהא להם הסמכות לכוף אדם בקנס או במאסר לציית לכל צו שניתן על ידם והמצוה לעשות איזה מעשה או האוסר לעשות כל מעשה.

(2) לא ינתן צו המטיל קנס או מאסר אלא אם כן הוזמן הממרה להופיע ונענה להזמנה, או, כשלא בא מעצמו, הובא לפני בית המשפט בצו תפיסה כדי להראות טעם מדוע לא ינתן נגדו צו כזה.

(3) הטיל בית משפט מאסר לפי סעיף קטן (1), יודיע על כך ליועץ המשפטי לממשלה.

(4) היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו יביא את ענינו של אסיר לפי סעיף קטן (1) לפני בית המשפט שהטיל עליו את המאסר, לשיקול נוסף, כשראה צורך בכך ולא פחות מאחת לששה חדשים מיום תחילת המאסר.

(5) בשיקול הנוסף רשאי בית המשפט, לאחר שנתן לאסיר ולכל בעל דין אחר בהליך שבו הוטל המאסר הזדמנות להשמיע טענותיהם, לקיים את הצו, לשנותו, להתנותו בתנאים או לבטלו או ליתן כל הוראה אחרת שימצא לנכון.

(6) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות סדרי דין בשיקול נוסף לפי סעיף זה.

ירידה לנכסים

7. (1) מי שהאשימוהו בהמראה ואי אפשר למצוא אותו בתוך תחומי שפוטו של כל בית משפט בישראל, יכול בית המשפט ליתן צו המטיל קנס או מאסר ככל אשר ימצא לצודק, או לצוות שינתן כתב ירידה לנכסיו, ואותו כתב ירידה לנכסים ישעבד את נכסי המקרקעים שלו באותו אופן ובאותו שעור מכל הבחינות כדין צו ירידה לנכסים במשפט אזרחי.

(2) כתב ירידה לנכסים יהא ערוך אל שני אנשים או אל יותר משנים שיתמנו לכך ע"י בית המשפט, ובו יצטוו ויורשו לרדת לכל נכסי המקרקעים של האדם שניתן נגדו הכתב, ולגבות וליטול ולקבל לרשותם לא רק את דמי השכירות והרוחים של מקרקעיו האסורים, אלא גם את סחורותיו, כליו ומטלטליו ולעכבם ולהחזיקם בידם בתורת עיקול, עד שיופיע לפני בית המשפט ויסיר מעליו את אשמת הבזיון, או עד שבית המשפט יצוה אחרת: יכול בית המשפט לצוות לשלם מתוך ההכנסות המתקבלות מאותם הנכסים שירדו אליהם, את כל ההוצאות הכרוכות בהוצאה לפועל של הירידה לנכסים לרבות אותו השכר ההוגן לאנשים שנתמנו להוציא לפועל את הירידה לנכסים, ככל אשר ימצא בית המשפט לנכון לפסוק.

(3) בכל משפט נגד אדם על המראה, יתן בית המשפט שבפניו מתברר הענין אותו צו שימצא לנכון ביחס לתשלום ההוצאות שנגרמו מתוך כך.

ערעורים

8. (1) צו המטיל ענש שניתן ע"י בית משפט מחוזי או בית משפט לקרקעות או בית-משפט שלום עפ"י סעיף 6 יהא ניתן לערעור באותם התנאים הנוהגים בערעור על פסק דין פלילי המטיל עונש כיוצא בזה.

(2) בהתחשב עם הוראות סעיף 3(2), אין לערער על כל צו המטיל ענש שניתן ע"י כל בית משפט עפ"י סעיף 3(1).

הפקודה תנהג לגבי בירור משפטי בפני פקידים מסדרים

9. ההוראות דלעיל שבפקודה זו תחולנה על כל פעולה משפטית של פקיד מסדר בברור תביעות עפ"י פקודת הקרקעות (קביעת זכות הקנין), כאילו היה אותו פקיד בחזקת בית משפט וכאילו היה העונש שהוטל ע"י פקיד מסדר עונש שהוטל ע"י שופט שלום.

10. (בוטל)

תקנות בתי המשפט (אגרות), תשס"ז-2007

תוכן עניינים

סעיף 1	הגדרות	93
סעיף 2	חובת תשלום אגרה	93
סעיף 3	הליכים שרואים את שוויים כבלתי ניתנים לביטוי בכסף	94
סעיף 3א		94
סעיף 4	אגרה בענין הליך שהחל בלשכת ההוצאה לפועל	94
סעיף 5	אגרה בתביעה לפיצויים בשל נזקי גוף	95
סעיף 5א	אגרה בתביעה בשל עבירות מין	95
סעיף 6	אגרה בתביעה לסכום קצוב	95
סעיף 6א	אגרה בבקשה בכתב	96
סעיף 7	אגרה בבקשה לסעד זמני לפני הגשת תובענה	96
סעיף 7א	אגרה בתובענה ייצוגית	96
סעיף 8	אגרה בתביעה נגזרת	97
סעיף 9	אגרה בעתירת אסיר או עציר	97
סעיף 10	השלמת אגרה לאחר תיקון תובענה	97
סעיף 11	הצמדה למדד	98
סעיף 12	הפרשי הצמדה	98
סעיף 13	דין אגרה שלא שולמה כדין חוב פסוק	98
סעיף 14	פטור מתשלומה של אגרה	98
סעיף 15	החזר אגרה בבית המשפט העליון, בבית משפט לענינים מינהליים, ובערעור	99
סעיף 16	החזר אגרה לאסיר או עציר שנסתיים הדיון בעתירתו	99
סעיף 17	הפרשי הצמדה בהחזר אגרה	99
סעיף 18	פטור מאגרה בערעור	99
סעיף 19	בעלי דין פטורים מאגרה	99
סעיף 20	ענינים הפטורים מאגרה	101
סעיף 21	ביטול	103
סעיף 22	תחילה	103
סעיף 23	הוראת מעבר	103
	תוספת	103

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 83 ו-109 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן – החוק), סעיף 160(ב)(2) לחוק הגנת הדייר [נוסח משולב], התשל"ב-1972 (להלן – חוק הגנת הדייר), סעיף 13(1) לחוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000 (להלן – חוק בתי משפט לענינים מינהליים), סעיף 206 וסעיף 342נד(3) לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן – חוק החברות), סעיף 356(3) לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 (להלן – חוק חדלות פירעון) וסעיף 58 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, באישור שר האוצר לפי סעיף 39ב לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"בית משפט" – לרבות בית דין לשכירות לפי חוק הגנת הדייר, ולרבות שופט או רשם של בית משפט, כשאין הענין מחייב אחרת;

"גישור" – כמשמעותו בסעיף 79ג לחוק;

"דיון" – שמיעת ראיות בעל פה או שמיעת טענות הצדדים אם אינם מביאים ראיות, ולמעט שמיעת ראיות או שמיעת טענות כאמור במסגרת ישיבת קדם משפט;

"חוק תובענות ייצוגיות" – חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006;

"ישיבת קדם משפט" – ישיבה של קדם משפט כמשמעותו בתקנה 143 לתקנות סדר הדין האזרחי או ישיבה מקדמית כמשמעותה בתקנה 214יא לתקנות סדר הדין האזרחי, ולמעט ישיבת תזכורת;

"לשכת סיוע משפטי" – לשכה ששר המשפטים הקים או הסמיך לפי חוק הסיוע המשפטי, התשל"ב-1972 (להלן – חוק הסיוע המשפטי) לפעול כלשכת סיוע משפטי, הן דרך כלל והן בתחום שיפוטו של בית משפט מסוים;

"מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"פשרה" – לרבות פסיקה בדרך של פשרה לפי סעיף 79א(א) לחוק ולפי סעיף 4(ג) לחוק פיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975 (להלן – חוק הפיצויים);

"תביעה לפיצויים בשל נזק גוף" – לרבות תביעה לשיפוי או לפיצוי על תשלום פנסיה, תגמולים וכל הוצאה אחרת ששולמו או שישולמו בשל נזקי גוף, לרבות תביעה לפי חוק הפיצויים;

"תביעה נגזרת" – כהגדרתה בחוק החברות;

"תובענה" או "הליך" – תביעות, לרבות תביעות שכנגד והודעות לצד שלישי, בקשות, ערעורים ושאר ענינים שמביא בעל דין לפני בית משפט באחת הדרכים שנקבעו לכך על פי דין, ושנדרשת בהם החלטה או פסיקה של בית משפט;

"תובענה ייצוגית" – כהגדרתה בחוק תובענות ייצוגיות;

"תקנות סדר הדין האזרחי" – תקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984.

חובת תשלום אגרה

2. (א) המביא הליך לבית משפט ישלם עם הבאתו לראשונה, את האגרה הקבועה בתוספת, והוא כשאין הוראה אחרת בכל דין.

(ב) כלל הליך כמה סעדים, תשולם אגרה לפי פרט אחד בלבד מבין הפרטים המפורטים בתוספת לגבי אותו הליך, לפי הסכום הגבוה.

(ג) לא ייזקק בית משפט לכל הליך, אלא אם כן שולמה האגרה החלה או שמביא ההליך פטור מתשלום האגרה.

(ד) הליך שלא שולמה בו האגרה, כאמור בתקנת משנה (א), כולה או חלקה, לא יקובל לרישום, אלא אם כן מביא ההליך פטור מתשלום אגרה או הוגשה בקשה לפטור מאגרה.

(ה) אין בהוראות תקנה זו כדי לגרוע מהוראות תקנה 5 לתקנות סדרי הדין (סעד מיידי בימי מנוחה ומחוץ לשעות העבודה הרגילות בבתי המשפט), התשל"א-1971.

(ו) נזקק בית המשפט להליך, והתברר כי לא שולמה האגרה, כולה או חלקה, תינתן דרישת תשלום לחייב בתשלום האגרה; לא שולמה האגרה בתוך עשרים ימים מיום המצאת הדרישה או פרק זמן ארוך יותר שנקבע בה, ולא ניתנה

החלטה המסיימת את ההליך, רשאי בית המשפט למחוק את ההליך, ולא יוחזר כל סכום אגרה ששולם בהליך.

(ז) דרישה לתשלום אגרה כאמור בתקנת משנה (ו) דינה כדין כל החלטה לתשלום כסף לטובת אוצר המדינה, וניתן לבצעה בהליכי הוצאה לפועל.

(ח) בעד הפעולות המפורטות בתוספת תשולם אגרה ויחולו הוראות התקנות, בשינויים המחויבים.

הליכים שרואים את שוויים כבלתי ניתנים לביטוי בכסף

3. בעניינים כמפורט להלן תשולם אגרה לפי פרט 3, 3א, 3ב, 5, 10 או 10א בתוספת, לפי הענין:

(1) צו הצהרתי, צו לא תעשה, צו עשה או צו אכיפה, למעט תובענה לסעד כספי כתוצאה מצו כאמור;

(2) תביעה למתן חשבונות שלא בהליך ביניים, למעט תובענה לסעד כספי כתוצאה ממתן חשבונות;

(3) פירוק שותפות;

(4) בקשה לפירוק חברה המוגשת לבית המשפט לפי חלק שמיני א' לחוק החברות;

(5) בקשה לצו לפתיחת הליכים ובקשה להבאת הסדר חוב לאישור בעלי העניין בו המוגשות לבית המשפט לפי חוק חדלות פירעון, ובקשה לאכיפת זכויותיהם של בעלי איגרות חוב לפי סעיף 194 לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג-1983;

(6) ביטול פסק בוררות, לרבות בקשה לפי סעיף 24 לחוק הבוררות, התשכ"ח-1968, וכל בקשה שבמסגרתה מתנגד בעל דין לפסק הבוררות מהטעם שהוא אינו פסק בוררות;

(7) אכיפת פסק חוץ;

(8) תביעה בגין נטילת זכויות במקרקעין או שלילת הנאה מזכויות במקרקעין, על פי סמכות לפי דין, או תביעה בגין נטילה שלטונית של זכויות במקרקעין, והכל למעט תביעה בנזיקין בגין אלה;

(9) תביעה בענין פסיקת דמי שכירות בדירה או בבית עסק לפי חוק הגנת הדייר;

(10) הנהלת נכס עזוב לפי חוק האפוטרופוס הכללי, התשל"ח-1978 (להלן – חוק האפוטרופוס הכללי);

(11) מתן הוראות בקשר לניהול נכס עזוב לפי חוק האפוטרופוס הכללי;

(12) שינוי החלטה של פקיד מסדר או ביטולה;

(13) הליך בענין הקדש;

(14) קובלנה פרטית;

(15) בקשה לסעד בדרך של טען ביניים.

3א. (בוטלה)

אגרה בענין הליך שהחל בלשכת ההוצאה לפועל

4. הוגשה בלשכת הוצאה לפועל בקשה לביצוע שטר או תביעה על סכום קצוב, ישלם המבקש את סכום האגרה שהיה חייב בה לפי התוספת בשל תובענה על פי השטר או על פי כתב התביעה שצורף לבקשה לביצוע, לפי הענין, בניכוי הסכום ששולם בלשכת ההוצאה לפועל עם הגשת הבקשה, במקרים אלה:

(1) הוגשה התנגדות לביצוע שטר לפי סעיף 81א(ג) לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967 (להלן – חוק ההוצאה לפועל), ובית המשפט קיבל את ההתנגדות; הודיע המבקש לבית המשפט כי התקבלה יותר מהתנגדות אחת בשל אותה בקשה לביצוע שטר, ישולם סכום האגרה כאמור פעם אחת;

(2) הוגשה התנגדות לביצוע תביעה על סכום קצוב לפי סעיף 81א1(ד) לחוק ההוצאה לפועל, ובית המשפט קיבל את ההתנגדות; הודיע המבקש לבית המשפט כי התקבלה יותר מהתנגדות אחת בשל אותה בקשה לביצוע תביעה על סכום קצוב כאמור, ישולם סכום האגרה כאמור פעם אחת;

(3) התביעה שצורפה לבקשה לביצוע תביעה על סכום קצוב, הועברה לבית המשפט לפי סעיף 81א1(ו) לחוק ההוצאה לפועל והמבקש הודיע על רצונו להמשיך בבירור התביעה בבית המשפט.

אגרה בתביעה לפיצויים בשל נזקי גוף

5. (א) בתביעה לפיצויים בשל נזקי גוף תשולם אגרה לפי פרטים 2 או 9 בתוספת, לפי הענין, ואולם בתביעת נזקי גוף הנגררת להרשעה בפלילים כמשמעותה בסעיף 77 לחוק, למעט כאמור בתקנה 5א, תשולם האגרה לפי פרט 2 בתוספת.

(ב) אגרה כאמור בתקנת משנה (א) תשולם כמפורט להלן:

(1) עם הבאת הליך לבית משפט, לרבות הליך שהסעד המבוקש בו הוא פסיקת תשלום תכוף לפי חוק הפיצויים, ישלם התובע סכום כנקוב בפרטים 34 או 35 בתוספת, לפי הענין; הוגשה בקשה לתשלום תכוף לבית משפט השלום והוגשה לאחר מכן תביעה בשל אותה תאונה לבית המשפט המחוזי, יודיע על כך התובע לבית המשפט וישלים את האגרה לסכום הנקוב בפרט 35 שבתוספת;

(2) בעל דין יהיה פטור מתשלום יתרת סכום האגרה האמורה בתקנת משנה (א), בהתקיים אחד מאלה ולפני שהסתיימה ישיבת קדם המשפט השלישית בהליך:

(א) ההליך בוטל או נמחק בידי מגישו;

(ב) ההליך הסתיים בפשרה;

(ג) הסכסוך הנדון הועבר להכרעה בבוררות;

(ד) הסכסוך הנדון הועבר להליך של גישור ונסתיים בהסדר גישור;

(3) בוטל, נמחק או נדחה ההליך לפני שהחל הדיון בו, כאשר לא חלה בענין פסקה (2), ישלם התובע שליש מסכום האגרה החלה כאמור בתקנת משנה (א), בניכוי הסכום ששילם לפי פסקה (1) בתוספת הפרשי הצמדה למדד;

(4) הסתיים ההליך באחת מהדרכים המפורטות בפסקה (2)(ב) עד (ד) לפני שהחל הדיון בו ולא חלה בענין פסקה (2), ישלם הנתבע שליש מסכום האגרה החלה, בניכוי הסכום ששילם התובע לפי פסקה (1) בתוספת הפרשי הצמדה, וישפה את התובע על סכום האגרה ששילם בתוספת הפרשי הצמדה למדד;

(5) הסתיים ההליך בפסק דין לחובת הנתבע או באחת מהדרכים המפורטות בפסקה (2)(ב) עד (ד), שלא כאמור בפסקה (4) ישלם הנתבע את האגרה החלה, בניכוי הסכום ששילם התובע לפי פסקה (1) ובתוספת הפרשי הצמדה על היתרה וישפה את התובע על סכום האגרה ששילם בתוספת הפרשי הצמדה למדד;

(6) על אף האמור בפסקאות (4) ו-(5), הסתיים הליך בגישור או הועבר להכרעה בבוררות, ולא חלה בענין פסקה (2), רשאי בית המשפט להורות כי לא תשולם יתרת סכום האגרה האמורה בתקנת משנה (א), ובלבד שלא יוחזר סכום האגרה ששולם כאמור בפסקה (1);

(7) נדחה ההליך או נמחק בפסק דין, ישלם התובע את האגרה החלה בניכוי הסכום ששילם לפי פסקה (1) ובתוספת הפרשי הצמדה למדד.

(ג) התנהל ההליך בבית משפט מחוזי, וסכום הפיצוי שנפסק או שבעלי הדין התפשרו עליו נמוך משישים אחוזים מתחום סמכות בית משפט השלום ביום הבאת ההליך, ישלם הנתבע, על אף האמור בתקנת משנה (ב)(4) או (5), את האגרה כשיעורה בבית משפט שלום, והתובע ישלים את האגרה החלה בבית המשפט המחוזי.

אגרה בתביעה בשל עבירות מין

5א. בתביעה הנגררת להרשעה בפלילים בעבירות מין לפי סימן ה' בפרק י' לחוק העונשין או בתביעה שהגיש הנפגע נגד מי שביצע מעשה המהווה עבירת מין בשל עבירות מין שנעברו כלפיו לפי סימן ה' האמור או בתביעה לפי חוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998, תשולם אגרה לפי פרט 2א או 9א שבתוספת, לפי הענין.

אגרה בתביעה לסכום קצוב

6. (א) בתביעה כאמור בפרטים 1, 8 או 22 לתוספת, תשולם אגרה בשני שיעורים:

(1) המחצית הראשונה – בעת הבאת ההליך;

(2) המחצית השניה – עד עשרים ימים לפני התאריך שנקבע לדיון לראשונה בהליך; המחצית השניה תשולם בתוספת הפרשי הצמדה,

לפי שיעור שינוי המדד, מן המדד שפורסם לאחרונה לפני יום הבאת ההליך עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום תשלום מחציתה השניה של האגרה.

(ב) הסתיים הליך לפני שהסתיימה ישיבת קדם המשפט השלישית, ונתקיים אחד מאלה, ינוכה מהאגרה ששולמה, כערכה במועד התשלום, סכום כנקוב בפרט 34 או 35 בתוספת, לפי העניין, כערכו במועד התשלום ויתרת האגרה ששולמה תוחזר, בתוספת הפרשי הצמדה על היתרה כאמור בתקנה 17:

(1) ההליך בוטל או נמחק בידי מגישו;

(2) ההליך הסתיים בפשרה;

(3) הסכסוך הנדון הועבר להכרעה בבוררות;

(4) הסכסוך הנדון הועבר להליך של גישור ונסתיים בהסדר גישור.

(ג) בעל דין יהיה פטור מתשלום המחצית השניה של האגרה, כאמור בתקנת משנה (א)(2), אם –

(1) ניתן בהליך פסק דין בהעדר הגנה או שההליך הובא בסדר דין מקוצר ולא ניתנה בו רשות להתגונן;

(2) ההליך בוטל, נמחק, נדחה או נסתיים בפשרה או באופן אחר, לפני שהוחל הדיון בו, כאשר לא חלה בענין תקנת משנה (ב).

(ד) הסתיים הליך בגישור או הועבר להכרעה בבוררות, ולא חלה בעניין תקנת משנה (ב), רשאי בית המשפט להורות כי ינוכה מהאגרה ששולמה, כערכה במועד התשלום, סכום כנקוב בפרטים 34 או 35 בתוספת, לפי העניין, כערכו במועד התשלום ותוחזר יתרת האגרה ששולמה, בתוספת הפרשי הצמדה על היתרה כאמור בתקנה 17.

אגרה בבקשה בכתב 6א. (פקע)

(א) (פקע)

(ב) (פקע)

אגרה בבקשה לסעד זמני לפני הגשת תובענה 7. בעל דין המבקש סעד זמני או צו לפני הגשת תובענה לפי הוראות פרק כ"ח בתקנות סדר הדין האזרחי, ישלם במועד הגשת הבקשה את האגרה בעד התובענה, בהתאם לסכום התובענה ולמהותה.

אגרה בתובענה ייצוגית 7א. (א) בתובענה ייצוגית שאינה נגד רשות לפי פרט 11 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, תשולם אגרה לפי פרט 4א או 11א בתוספת, לפי העניין, בשני שיעורים, כמפורט להלן:

(1) עם הגשת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית, ישלם המבקש את הסכום הנקוב בפרט 4ב או 11ב בתוספת, לפי העניין (להלן – חלקה הראשון של האגרה);

(2) ניתן פסק דין הדוחה את התובענה, ישלם המבקש את יתרת סכום האגרה (להלן – חלקה השני של האגרה);

(3) ניתן פסק דין בהליך המקבל את התובענה כולה או חלקה או פסק דין המאשר הסדר פשרה לפי סעיף 19 לחוק תובענות ייצוגיות, ישלם המשיב את חלקה השני של האגרה וישפה את המבקש על סכום האגרה ששילם בעד חלקה הראשון של האגרה בתוספת הפרשי הצמדה למדד; על אף האמור, רשאי בית המשפט לפטור את המשיב מתשלום חלקה השני של האגרה לפי פסקה זו, כולה או חלקה, מטעמים מיוחדים שיירשמו;

(4) ניתן פסק דין המאשר הסדר הסתלקות לפי סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות ישלם המבקש את חלקה השני של האגרה; על אף האמור רשאי בית המשפט –

(א) להורות כי המשיב ישלם את חלקה השני של האגרה וישפה את המבקש על סכום האגרה ששילם בעד חלקה הראשון של האגרה בתוספת הפרשי הצמדה למדד;

(ב) לפטור את המבקש מתשלום חלקה השני של האגרה לפי פסקה זו, כולה או חלקה, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ב) בתובענה ייצוגית נגד רשות לפי פרט 11 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות תשולם אגרה לפי פרט 22א, ויחולו ההוראות שלהלן:

(1) ניתן פסק דין בהליך המקבל את התובענה כולה או חלקה, או המאשר הסדר פשרה לפי סעיף 19 לחוק תובענות ייצוגיות, תשפה הרשות את המבקש על סכום האגרה ששילם במועד הגשת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית בתוספת הפרשי הצמדה למדד;

(2) ניתן פסק דין המאשר הסדר הסתלקות לפי סעיף 16 לחוק תובענות ייצוגיות, רשאי בית המשפט להורות כי הרשות תשפה את המבקש על סכום האגרה ששילם במועד הגשת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית בתוספת הפרשי הצמדה למדד;

(3) במקרים שבהם הודיעה רשות כי היא תחדל מהגבייה שבשלה הוגשה הבקשה לאישור, בהתאם לסעיף 9 לחוק תובענות ייצוגיות, ינוכה מן האגרה ששולמה, כערכה במועד התשלום, סכום הנקוב בפרט 33 בתוספת, כערכו במועד התשלום, ויתרת האגרה ששולמה תוחזר, בתוספת הפרשי הצמדה על היתרה, כאמור בתקנה 17.

(ג) סכום האגרה כאמור בתקנה זו, יחול גם על הגשת הודעה לצד שלישי וישולם במלואו, בלא חלוקה לשני שיעורים, עם הגשת ההודעה.

(ד) בתקנה זו – "מבקש" – מי שהגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית, לרבות תובע מייצג, כהגדרתו בחוק תובענות ייצוגיות; "רשות" – כהגדרתה בסעיף 2 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים.

(ה) בפתח הבקשה לאישור התובענה הייצוגית יציין המבקש אם הוא פטור או חייב באגרה לפי תקנות אלה, ואם פטור יציין את מספר התקנה שמכוחה הוא פטור.

אגרה בתביעה נגזרת

8. (א) בתביעה נגזרת לסכום קצוב תשולם אגרה לפי פרט 1 או 8 בתוספת, לפי הענין, כמפורט להלן:

(1) עם הבאת ההליך, ישלם התובע את הסכום הנקוב בפרט 4 או 11 בתוספת, לפי הענין;

(2) עם אישור התביעה כנגזרת, תשלים החברה, שבשמה מוגשת התביעה הנגזרת, את יתרת סכום האגרה, ויחולו הוראות תקנה 6, בשינויים המחויבים.

(ב) בתביעה נגזרת שאינה לסכום קצוב ישלם התובע, עם הבאת ההליך, מחצית מסכום האגרה כקבוע בתוספת בעד ההליך, ולאחר שאישר בית המשפט את התביעה הנגזרת, תשיב החברה לתובע את האגרה ששילם ותשלם את יתרת סכום האגרה.

אגרה בעתירת אסיר או עציר

9. (א) אגרה בעד עתירת אסיר או עציר תשולם לפי פרט 18 או 23 בתוספת, לפי הענין, ותיגבה על ידי שירות בתי הסוהר.

(ב) בקשה של אסיר או עציר לפטור מתשלום אגרה לפי תקנה 14 תידון בעת שמיעת העתירה.

(ג) שירות בתי הסוהר יעביר מדי חודש, באמצעות החשב הכללי, את כל הסכומים שגבה לזכות בתי המשפט על פי תקנת משנה (א).

השלמת אגרה לאחר תיקון תובענה

10. (א) התיר בית המשפט תיקון תובענה על דרך של הגדלת הסכום הנתבע בתובענה לסכום קצוב, ישלים מגיש התובענה את סכום האגרה הנדרש לתובענה המתוקנת לפי פרטים 1, 8 או 22 לתוספת, לפי הענין, בתוך עשרה ימים מהמועד שהותר התיקון.

(ב) סכום האגרה יתוקן על פי ההפרש שבין סכום התביעה המתוקן לבין סכום התביעה המקורי, בתוספת הפרשי הצמדה על ההפרש כאמור; הפרשי ההצמדה יחושבו לפי שיעור שינוי המדד מן המדד שפורסם לאחרונה לפני יום הגשת כתב התביעה המקורי עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום הגשת כתב התביעה המתוקן.

(ג) התיר בית המשפט תיקון תובענה על דרך של המרת הסעד הנתבע בסעד שסכום האגרה בעדו גבוה יותר, או של המרת עתירה מינהלית בתובענה מינהלית, תשולם תוספת אגרה להשלמת סכום האגרה בעד הסעד המתוקן או בעד תובענה מינהלית, לפי הענין, בתוך עשרה ימים מהמועד שהותר התיקון, ויחולו הוראות תקנת משנה (ב), בשינויים המחויבים.

(ד) התיר בית המשפט תיקון תובענה על דרך של הקטנת הסכום הנתבע בתובענה לסכום קצוב או של המרת הסעד הנתבע בסעד שסכום האגרה בעדו נמוך יותר, וטרם הסתיימה ישיבת קדם המשפט השניה, רשאי הוא, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להורות כי יוחזר ההפרש בין סכום האגרה שנקבע על פי כתב התביעה המקורי לבין סכום האגרה שנקבע על פי כתב התביעה המתוקן, כולו או חלקו, ויחולו הוראות תקנת משנה (ב) בשינויים המחויבים.

הצמדה למדד

11. (א) הסכומים הנקובים בתוספת יתעדכנו ב-1 בינואר של כל שנה (להלן – יום העדכון), לפי שיעור שינוי המדד שפורסם בחודש נובמבר שקדם לו, לעומת המדד שפורסם בחודש נובמבר שקדם ליום העדכון הקודם, אם השתנה, ולענין יום העדכון הראשון שלאחר תחילתן של תקנות אלה – לעומת המדד שפורסם בחודש נובמבר שקדם לו.

(ב) סכום מעודכן כאמור בתקנת משנה (א), יעוגל לשקל החדש השלם הקרוב, וסכום של חצי שקל יעוגל כלפי מעלה.

(ג) מנהל בתי המשפט יפרסם בהודעה ברשומות את נוסח התוספת כפי שהשתנתה עקב האמור בתקנה זו.

הפרשי הצמדה

12. בעל דין שלא שילם אגרה במועד לפי תקנות אלה, ישלמה בתוספת הפרשי הצמדה; הפרשי ההצמדה יחושבו לפי שיעור שינוי המדד, מן המדד שפורסם לאחרונה לפני יום התשלום שלפי תקנות אלה עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום התשלום בפועל.

דין אגרה שלא שולמה כדין חוב פסוק

13. אגרה שלא שולמה, דינה כחוב פסוק במשפט אזרחי לטובת המדינה, והיא תיגבה מהחייב בתשלומה מתוך כספים שהופקדו בקופת בית משפט אם הופקדו, או על ידי לשכת הוצאה לפועל על סמך צו של בית משפט.

פטור מתשלומה של אגרה

14. (א) בעל דין, הטוען שאין ביכולתו לשלם אגרה, יצרף לתובענה, עם הבאתה לראשונה לבית המשפט, בקשה לפטור מתשלום אגרה בגין אותה תובענה, בצירוף תצהיר שיפרט בו את רכושו, רכוש בן זוגו ורכוש הוריו אם הוא סמוך על שולחנם, ומקורות הכנסתו בששת החודשים שקדמו לתאריך הבקשה.

(א1) (פקע)

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), בעל דין החייב בתשלום אגרה בתביעה לפיצויים בשל נזק גוף, רשאי להגיש בקשה לפטור מתשלום אגרה, לא יאוחר מחמישה עשר ימים מהמועד שנקבע לתשלום האגרה לפי תקנה 5, ובתביעה נגזרת רשאית החברה שבשמה מוגשת התביעה הנגזרת, להגיש בקשה לפטור מתשלום אגרה לא יאוחר מחמישה עשר ימים ממועד אישור התביעה כתביעה נגזרת.

(ג) הוגשה בקשה לפטור מתשלום אגרה וראה בית משפט שאין ביכולתו של המבקש לשלם את האגרה, ונראה לבית המשפט שההליך מגלה עילה, רשאי בית המשפט לפטור את המבקש מתשלום האגרה, כולה או חלקה; בית המשפט יתחשב ביכולתו האישית של המבקש בלבד, בהסתמך על רכושו, רכוש בן זוגו ורכוש הוריו, אם הוא סמוך על שולחנם בלבד.

(ד) ראיה לכאורה לחוסר יכולתו של המבקש לשלם את האגרה כאמור בתקנת משנה (ג), תשמש החלטה או הכרזה כמפורט להלן, אם ניתנה בשנתיים שקדמו להגשת הבקשה:

(1) החלטה של בית משפט לפטור את המבקש מתשלום אגרה;

(2) הכרזה כי המבקש הוא חייב מוגבל באמצעים לפי סעיף 69ג לחוק ההוצאה לפועל;

(3) הכרזה כי החייב הוא פושט רגל לפי סעיף 42 לפקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], התש"ם-1980.

(4) מתן צו לפתיחת הליכים לגבי יחיד לפי חלק ג' לחוק חדלות פירעון; אם חלפו שנתיים ממתן צו כאמור, ראיה שיציג היחיד ולפיה הוא עודנו בהליכי חדלות פירעון כהגדרתם בחוק האמור.

(ה) קבלת גמלה לפי חוק הבטחת הכנסה, התשמ"א-1980 בעת הגשת הבקשה לפטור מאגרה, תשמש ראיה לכאורה לחוסר יכולתו של המבקש לשלם את האגרה כאמור בתקנת משנה (ג).

(ו) לדיון בבקשה, רשאי בית משפט להזמין את בעלי הדין וכל אדם אחר שיראה לנכון להזמינו, ואולם רשאי בית משפט לדון בבקשה אף בלא הופעת בעלי הדין; היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו יכול, במקום להתייצב לדיון, לתת הסכמתו בכתב לפטור מהאגרה, בין לגבי בקשה פלונית ובין לגבי סוג של בקשות; אין בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, כשלעצמה, כדי לחייב את בית המשפט.

(ז) דחה בית משפט את הבקשה, או פטר מתשלום חלק מהאגרה בלבד, רשאי הוא להרשות למבקש לשלם את האגרה, שלגביה לא ניתן הפטור, לשיעורין, ובתוך הזמן שיקבע; שולמה האגרה בתוך הזמן שנקבע, יראו כאילו נעשה התשלום ביום שהובא ההליך; נדחה מועד תשלום האגרה, ישלם המבקש את האגרה בתוספת הפרשי הצמדה מיום התשלום לפי תקנות אלה אילולא הוגשה הבקשה, והוראות תקנה 13 יחולו בהתאמה, אלא אם כן הורה בית המשפט אחרת.

(ח) פטר בית המשפט מתשלום חלק מהאגרה בלבד, ישלם המבקש את יתרת האגרה שלגביה לא ניתן פטור, ורשאי הוא בתוך חמישה עשר ימים לתקן את כתב התביעה בהתאם לפטור, כך שלא תחול עליו חובת תשלום יתרת האגרה או חלקה, ובמקרה זה יביא לבית המשפט כתב תביעה מתוקן.

(ט) ניתן פטור מתשלום מלוא האגרה, יחול הפטור גם על כל תשלום נוסף של אגרה שיחויב בו בעל דין בקשר עם אותו הליך באותה ערכאה.

(י) ניתן פטור לפי תקנה זו, ומקבל הפטור זכה בתביעתו, רשאי בית משפט או רשם לחייב את בעל הדין שכנגד בתשלום האגרה החלה על ההליך בתוספת הפרשי הצמדה מהמועד שבו היה על בעל הדין שקיבל פטור לשלם את האגרה, אילולא קיבל את הפטור; היה ההליך תביעה כספית לסכום קצוב, תשולם האגרה לפי הסכום שנפסק.

החזר אגרה בבית המשפט העליון, בבית משפט לענינים מינהליים, ובערעור

15. בהתקיים אחד מהענינים המפורטים בתקנה 6(ב) בהליך כאמור בפרט 16, 20, 21, 24 או 27 בתוספת, יורה בית המשפט על ניכוי הסכום הנקוב בפרט 33 בתוספת כערכו במועד התשלום מהאגרה ששולמה, כערכה במועד התשלום ועל החזרת יתרת האגרה ששולמה, בתוספת הפרשי הצמדה על היתרה, כאמור בתקנה 17.

החזר אגרה לאסיר או עציר שנסתיים הדיון בעתירתו

16. נסתיים הדיון בעתירת אסיר או עציר לפי סעיף 25 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001 (להלן – חוק שחרור ממאסר) או לפי סעיף 62א לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 (להלן – פקודת בתי הסוהר), או בבקשת רשות ערעור לפי סעיף 62ג לפקודה האמורה, לפי בקשת מגיש הבקשה או המערער, לפי הענין, ולפני יום שמיעת הבקשה או הערעור לגופם במעמד הצדדים, רשאי בית משפט לצוות על החזרת האגרה.

הפרשי הצמדה בהחזר אגרה

17. החזר אגרה לפי תקנות אלה ייעשה בתוספת הפרשי הצמדה לפי שיעור שינוי המדד מן המדד שפורסם לאחרונה לפני יום תשלום האגרה עד למדד שפורסם לאחרונה לפני יום החזר האגרה.

פטור מאגרה בערעור

18. (א) בערעור על פסק דין שניתן נגד יותר מאדם אחד יחד ולחוד תשולם האגרה פעם אחת בלבד, בידי הראשון מבין מגישי הערעור שאינו פטור מתשלום אגרה.

(ב) בערעור על כל פסק דין נוסף שניתן בתובענה לאחר החזרת הדיון בנושא הערעור מאת בית משפט שלערעור אל הערכאה הראשונה עקב ערעור קודם של אותו מערער, אין המערער חייב בתשלום אגרה, ובלבד ששולמה אגרה בערעור הקודם ולא הוחזרה, אלא אם כן המערער אינו חייב באגרה בשל הערעור הקודם או שהוא פטור ממנו.

בעלי דין פטורים מאגרה

19. (א) אלה פטורים מחובת תשלום אגרה:

(1) המדינה וכל מי שהורשה לייצגה כשהוא מביא הליך מכוח הרשאתו;

(2) המוסד לביטוח לאומי, כמשמעותו בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;

(3) האפוטרופוס הכללי, כמשמעותו בחוק האפוטרופוס הכללי;

(4) עובד סוציאלי של רשות מקומית כשהוא מביא הליך מכוח תפקידו;

(5) האפוטרופוס לנכסי נפקדים כמשמעותו בחוק נכסי נפקדים, התש"י-1950 או האפוטרופוס לנכסי גרמנים כמשמעותו בחוק נכסי גרמנים, התש"י-1950, אם הגיש יחד עם הבאת הליך הצהרה כי ברכושו של אדם שהוא מנהל או המוקנה לו, ואשר לגביו הובא או נדרש ההליך, אין כספים לתשלום האגרה;

(6) בן זוגו, ילדו, אביו, אמו או אחיו, של אדם שנפטר בנסיבות כמפורט להלן, בקשר לכל הליך הנוגע להצהרת מוות של אותו נפטר, לעיזבונו של הנפטר או למתן צו ירושה בקשר אליו, לאפוטרופסות או להחזקת ילדים עקב הפטירה או לערעור על החלטה בהליך כאמור:

(א) נפטר עקב פעולות מלחמה אחרי ט"ז בכסלו התש"ח (29 בנובמבר 1947) או נפגע כהגדרתו בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970 (להלן – חוק נפגעי איבה), זולת אם הנפטר כאמור היה איש כוחות אויב כמשמעותו בסעיף 1 לחוק נפגעי איבה, ופטירתו היתה עקב פעולה שנעשתה בשליחותם או מטעמם או כדי לקדם את מטרותיהם של כוחות אויב כאמור;

(ב) נפטר בשירות צבאי כמשמעותו בסעיף 14(ב) לחוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), התש"ט-1949 (להלן – חוק החזרה לעבודה), או בשירות מילואים כהגדרתו בחוק שירות המילואים, התשס"ח-2008 (להלן – חוק שירות המילואים), או חייל שנספה במערכה כהגדרתו בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950;

(6א) בן זוגו, ילדו, אביו, אמו או אחיו של אדם שנפגע כמפורט להלן, בקשר לכל הליך הנוגע למינוי אפוטרופוס לנפגע מחמת אותה פגיעה או לערעור על החלטה בהליך כאמור:

(א) נפגע עקב פעולות מלחמה אחרי יום ט"ז בכסלו התש"ח (29 בנובמבר 1947) או נפגע כהגדרתו בחוק נפגעי איבה, זולת אם הנפגע כאמור היה איש כוחות אויב כמשמעותו בסעיף 1 לחוק נפגעי איבה, ופטירתו היתה עקב פעולה שנעשתה בשליחותם או מטעמם או כדי לקדם את מטרותיהם של כוחות אויב כאמור;

(ב) נפגע בשירות צבאי כמשמעותו בסעיף 1 לחוק החזרה לעבודה, או בשירות מילואים כהגדרתו בחוק שירות המילואים;

(7) בעל דין המיוצג על ידי עורך דין מטעם לשכת סיוע משפטי, בהליך שלגביו אושרה בקשתו לקבלת שירות משפטי מהטעם שידו אינה משגת לשאת בו;

(8) בעל דין הזכאי לשירות משפטי לפי התוספת לחוק הסיוע המשפטי, בעניינים ובהיקף שנקבעו בה;

(9) (נמחקה)

(ב) אלה פטורים מחובת תשלום אגרה לפי תקנה 7א:

(1) ארגון, כהגדרתו בחוק תובענות ייצוגיות, שהגשת תובענות ייצוגיות אינה פעולתו העיקרית והרשום במרשם רשם העמותות או רשם ההקדשות;

(2) המועצה הישראלית לצרכנות, כהגדרתה בחוק המועצה הישראלית לצרכנות, התשס"ח-2008;

(3) שוכר דירה ציבורית התובע חברה לדיור ציבורי; לעניין זה, "דירה ציבורית" ו"חברה לדיור ציבורי" – כהגדרתם בחוק זכויות הדייר בדיור הציבורי, התשנ"ח-1998.

עניינים מאגרה הפטורים

20. פרט אם יש על כך הוראה מפורשת בתקנות אלה, לא תשולם אגרה בעד העניינים שלהלן:

(1) בקשה בעל-פה לפני בית משפט שאיננה פתיחת הליך;

(2) בקשה לסעד ביניים, או הבאת הליך ביניים, עם הבאת ההליך או דרישתו או לאחר מכן ולפני מתן פסק הדין או אף לאחר נתינתו, והכל באותו הליך באותה ערכאה, לרבות בקשה לתיקון טעות סופר בפסק דין;

(3) בקשה להצטרף להליך תלוי ועומד בבית המשפט כנתבע או כמשיב;

(4) בקשה להשבת אגרה, לפטור מתשלום אגרה או בקשה לפטור מחובת ערבון או ערובה וכן ערעור על החלטה בבקשות אלה;

(5) בקשה להארכת מועד להגשת ערעור וכן בקשה להארכת מועד להגשת בקשה למתן רשות ערעור;

(6) בקשה לביטול פסק דין, צו או החלטה שניתנו במעמד צד אחד בלבד, בקשה לביטול צו למחיקתה של תובענה שניתן בהעדר צד שהוזמן, ובלבד שהבקשה הוגשה בתוך שלושים ימים מיום שהומצאו למבקש פסק הדין, ההחלטה או צו המחיקה;

(6א) בקשה לעיון מחדש בהחלטת נשיא בית משפט השלום לפי סעיף 49 לחוק;

(7) הליך לשחרור מי שאסור או שעצור וכן הליכים לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960;

(8) בקשה או ענין במשפט פלילי, וכן ערעור פלילי ובקשה לדיון נוסף בענין פלילי, למעט פתיחת הליך של קובלנה פרטית וערעור על פסק דין בקובלנה פרטית שמגיש הקובל;

(9) ערעור על החלטת ועדת ערעור לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב];

(10) ערעור על החלטת ועדת ערעור לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950;

(11) ערעור על החלטת ועדת ערעור לפי חוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה-1985;

(12) ערעור על החלטת ועדת ערעור לפי חוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957;

(13) ערעור על החלטת ועדת ערעור לפי חוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954;

(14) ערעור על החלטת ועדה פסיכיאטרית לפי חוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991;

(15) בקשה לניהול רכושם של נעדרים או שבויים עקב פעולות מלחמה או איבה, וכן בקשה למתן הוראות בענינים האמורים וערעור על החלטה בהם;

(16) ערעור ובקשת רשות לערער על פסק דין שניתן בערעורים לפי פסקאות (9) עד (14);

(17) (נמחקה)

(18) ערעור על החלטת בית דין למשמעת;

(19) כל דרישה או פעולה להזמנת בעל דין או עדים או מסירת כתבי בי-דין וכיוצא באלה במסגרת מינהל בית המשפט בקשר להליך ששולמה אגרה בעת הבאתו, או שהיו פטורים ממנה;

(20) בקשה למתן תוקף של פסק דין להסכם פשרה בתובענה או להסדר גישור או לאישור פסק בוררות;

(21) עתירה מינהלית של יחיד בענין דיור ציבורי לפי פרט 13 בתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לענינים מינהליים;

(22) הליכים לפי פקודת בזיון בית משפט;

(23) בקשה לעיכוב פסק בורר שניתן לאחר שבית משפט החזיר לבורר, מסיבה כלשהי, פסק קודם;

(24) ערעור לבית המשפט העליון על החלטת לשכת עורכי הדין לפי חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961;

(25) ערעור על החלטת בית משפט מחוזי או בית משפט לענינים מינהליים בעתירת אסיר או עציר, לאחר קבלת רשות ערעור;

(26) ערעור על החלטת ביניים של בית משפט שלום, לאחר קבלת רשות ערעור מבית משפט מחוזי;

(27) ערעור על החלטת רשם ההוצאה לפועל או הממונה כהגדרתו בחוק חדלות פירעון לאחר קבלת רשות ערעור;

(28) ערעור על פסק דין של בית משפט לתביעות קטנות לאחר קבלת רשות ערעור;

(29) ערעור על החלטת ביניים של בית משפט מחוזי לאחר קבלת רשות ערעור.

(30) תובענה או ערעור לפי חוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א-1991, או לפי חוק מניעת הטרדה מאיימת, התשס"ב-2001.

(30א) (פקע)

(31) תובענה ייצוגית לפי פרטים 6, 7 ו-9 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות;

(31) (פקע)

(32) תביעה לפיצוי לדוגמה או תביעת נזיקין למעט תביעה בשל נזק רכוש או נזק כלכלי טהור, בשל פעולת טרור או מעשה איבה ובכלל זה תביעה לפי חוק לפיצוי קורבנות טרור (פיצויים לדוגמה), התשפ"ד-2024; לעניין פרט זה, "תביעה" – למעט תביעה כאמור שחלק מנתבעיה הם מדינת ישראל או רשות מרשויותיה;

(33) (פקע)

(34) (פקע)

(35) (פקע)

(36) (פקע)

(37) (פקע)

(38) (פקע)

(39) (פקע)

(40) (פקע)

(41) (פקע)

(42) (פקע)

(43) (פקע)

(44) (פקע)

(45) (פקע)

(46) (פקע)

(47) (פקע)

(48) (פקע)

(א) (פקע)

(ב) (פקע)

(ג) (פקע)

(ד) (פקע)

(ה) (פקע)

(49) (פקע)

(50) (פקע)

ביטול 21. בטלות –

(1) תקנות בית משפט (אגרות), התשמ"ח-1987;

(2) תקנות בתי משפט לענינים מינהליים (אגרות), התשס"א-2000.

תחילה 22. תחילתן של תקנות אלה 30 ימים מיום פרסומן (להלן – יום התחילה), ואולם תחילתה של תקנה 15, בכל הנוגע לעתירות לבית המשפט הגבוה לצדק אשר הסתיימו לאחר יום א' בשבט התשס"ה (11 בינואר 2005) – תהיה ביום ב' בשבט התשס"ה (12 בינואר 2005).

הוראת מעבר 23. על אף האמור בתקנה 21 –

(1) על הליכים שהסתיימו לפני יום התחילה יחולו התקנות האמורות בתקנה 21(1) ו-(2) (שתיהן להלן – התקנות המתבטלות);

(2) על הליכים תלויים ועומדים ביום התחילה יחולו תקנות אלה, ואולם יראו את האגרה שחלה במועד הבאת ההליך לפי התקנות המתבטלות כאגרה החלה; בהליכים כאמור לא תוחזר אגרה שסכומה הופחת לפי תקנות אלה, ולא יחול פטור או החזר בהתאם לתקנות אלה, למעט אם עילת הפטור או ההחזר קמה לאחר יום התחילה.

תוספת

(תקנה 2)

	אגרה בשקלים חדשים
בית משפט שלום	
1. תביעה לסכום כסף קצוב	2.5% מהסכום הנתבע כערכו בעת הגשת התובענה ולא פחות מ-872
2. תביעה לפי תקנה 5	7,866
2א. תביעה לפי תקנה 5א	575
3. תביעה לפי תקנה 3 למעט פסקה (5)	755
3א. בקשה כמפורט בתקנה 3(5), למעט בקשת יחיד להבאת הסדר חוב לאישור בעלי העניין בו	1,616
3ב. בקשת יחיד להבאת הסדר חוב לאישור בעלי העניין בו כמפורט בתקנה 3(5)	1,039
4. תביעה אחרת	1,964
4א. תובענה ייצוגית	9,308
4ב. חלקה הראשון של האגרה בתובענה ייצוגית לפי תקנה 7א(א)(1)	3,490
5. תביעה בבית דין לשכירות לפי תקנה 3	278
5א. בקשת רשות ערעור (להלן – בר"ע) וערעור על החלטת רשם ההוצאה לפועל או הממונה כהגדרתו בחוק חדלות פירעון	478
6. ערעור או ערר, למעט בערעור כאמור בפרט 5א	755
7. בקשה שאינה פטורה מאגרה לפי תקנות אלה	
בית משפט מחוזי	
8. תביעה לסכום כסף קצוב	2.5% מהסכום הנתבע כערכו בעת הגשת התובענה ו-1% מהסכום הנתבע בעבור כל סכום שמעל 27,889,581 שקלים חדשים
9. תביעה לפי תקנה 5	49,162
9א. תביעה לפי תקנה 5א	1,036
10. תביעה לפי תקנה 3 למעט פסקה (5)	1,330
10א. בקשה כמפורט בתקנה 3(5)	1,616
11. תביעה אחרת	3,671

11א. תובענה ייצוגית 18,615

11ב. חלקה הראשון של האגרה בתובענה ייצוגית לפי תקנה 7א(א)(1) 6,399

12. בר״ע על החלטת ביניים של בית משפט שלום 574

12א. בר״ע על החלטת ביניים של בית משפט לענייני משפחה שעניינה תביעה כאמור בפרט 1א, 2א, 5 או 26 שבתוספת הראשונה לתקנות בית המשפט לענייני משפחה (אגרות), התשנ״ו-1995 582

13. בר״ע על פסק דין של בית משפט לתביעות קטנות 574

14. (נמחק)

15. (נמחק)

16. ערעור על פסק דין של בית משפט שלום 1,614

16א. ערעור על החלטת נשיא בית משפט השלום שהוגש לפי סעיף 49(ב)(3) לחוק 60 בעד כל תובענה שבשל העברתה לבית משפט אחר מוגש ערעור

16ב. ערעור על פסק דין של בית המשפט לענייני משפחה שעניינו תביעה כאמור בפרט 1א, 2א, 5 או 26 שבתוספת הראשונה לתקנות בית המשפט לענייני משפחה (אגרות), התשנ״ו-1995 756

17. ערעור אחר או ערר 1,041

18. עתירת אסיר או עציר לפי פקודת בתי הסוהר או לפי חוק שחרור על-תנאי ממאסר 88

19. בקשה שאינה פטורה מאגרה לפי תקנות אלה

בית משפט לענינים מינהליים

20. עתירה מינהלית, למעט בעתירה כאמור בפרט 20א 2,273

20א. עתירה מינהלית, כאמור בפרט 37 לתוספת הראשונה לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, שעניינה פיטורין או שחרור של שוטר או סוהר מן החיל או מן השירות, לפי העניין, למעט עתירה שעניינה פיטורין או שחרור של שוטר או סוהר מן החיל בשל כל אחד מאלה:

(א) התנהגות החורגת מאמות המידה הנדרשות משוטר או סוהר בדרגתו או במעמדו;

(ב) הרשעה בבית משפט בביצוע עבירה פלילית

סכום האגרה לפי פרט 6

21. ערעור מינהלי 1,614

22. תובענה מינהלית 2.5% מהסכום הנתבע כערכו בעת הגשת התובענה ו-1% מהסכום הנתבע בעבור כל סכום שמעל 27,889,581 שקלים חדשים

22א. תובענה ייצוגית נגד רשות 2,087

23. עתירת אסיר 88

בית המשפט העליון

24. עתירה לבית המשפט הגבוה לצדק 2,092

25. בר״ע על החלטת ביניים של בית משפט מחוזי או בר״ע על החלטה בעתירת אסיר או עציר 574

26. בר״ע על פסק דין של בית משפט מחוזי בערעור או עתירה לדיון נוסף 1,158

27. ערעור על פסק דין של בית משפט מחוזי 3,454

28. ערעור על פסק דין של בית משפט מחוזי בערעור (לאחר קבלת רשות) או דיון נוסף (לאחר קבלת העתירה לדיון נוסף) יש להשלים את סכום הבר״ע לסכום בעבור ערעור

29. ערעור על החלטת רשם של בית המשפט העליון 1,158

29א. ערעור על החלטת מנהל בתי המשפט שהוגש לפי סעיף 78א(ג)(3) לחוק 84 בעד כל תובענה שבשל העברתה לבית משפט אחר מוגש ערעור

30. ערעור אחר או ערר 2,092
31. ערעור על החלטה בענין פסלות שופט כללי 1,158
32. עשיית תצהיר 55
33. סכום לניכוי מהחזר לפי תקנה 15 574
34. סכום לניכוי בבית משפט שלום 819
35. סכום לניכוי בבית משפט מחוזי 1,394

תקנות בתי המשפט (פגרות), תשמ"ג-1983

תוכן עניינים

סעיף 1	תקופות פגרה	107
סעיף 2	דיון בימי הפגרה	107
סעיף 3	סמכות מנהל בתי המשפט	107
סעיף 4	יום ו' כפגרה	107

בתוקף סמכותי לפי סעיף 47 לחוק בתי המשפט, התשי"ז-1957, ובתוקף הסמכויות הנתונות לי על פי דין, אני מתקין תקנות אלה:

תקופות פגרה

1. תקופות הפגרה בבית המשפט העליון, בבתי המשפט המחוזיים, בבתי משפט השלום ובבתי המשפט לעניינים מקומיים (להלן – בית המשפט), יהיו מדי שנה כדלקמן:

(1) פגרת סוכות – מיום י"ד בתשרי ועד יום כ"ב בתשרי;

(2) פגרת הפסח – מיום י"ד בניסן עד יום כ"א בניסן;

(3) פגרת הקיץ – מיום 21 ביולי עד יום 5 בספטמבר.

דיון בימי הפגרה

2. בימי הפגרה בית משפט ידון בעניין מסוים אשר לגביו הורה נשיא בית המשפט או שופט של בית משפט שנשיאו מינהו לכך, שיש לשמוע אותו, או בעניין מסוים שהובא לפניו אשר אינו סובל דחייה.

סמכות מנהל בתי המשפט

3. מנהל בתי המשפט רשאי להורות, לאחר התייעצות עם נשיא בית המשפט או שופט של בית משפט שנשיאו מינהו לכך, שסוג עניינים פליליים או אזרחיים, יישמעו בתקופת הפגרה, בבית משפט פלוני, או בכל בתי המשפט.

יום ו' כפגרה

4. במנין ימי תקופה שנקבעה בחיקוק, או שנקבעה בידי בית משפט, בידי רשם, יראו את יום ו' בשבוע כיום פגרה, אם הוא היום האחרון לפתיחת הליך או לביצועה של פעולה במהלך הליך בבית משפט.

תקנות סדרי הדין בעניני בוררות, תשכ"ט-1968

תוכן עניינים

סעיף 1	פרשנות	109
סעיף 2	תחולת סדר הדין האזרחי	109
סעיף 3	מקום השיפוט	109
סעיף 4	סדר הדין לבקשות	109
סעיף 5	בקשה לעיכוב הליכים	109
סעיף 6	הזמנת עדים	109
סעיף 7	אבעיה	109
סעיף 8	בקשה לאישור פסק הבוררות	109
סעיף 9	בקשה לביטול הפסק	109
סעיף 10	אישור הפסק	109
סעיף 10א	היקף עמודים בבקשות לפי סעיפים 11 ו-29א לחוק	109
סעיף 11	תחילה	110
סעיף 12	ביטולים	110
סעיף 13	השם	110
	תוספת	110

בתוקף סמכותי לפי סעיף 46 לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957, ושאר הסמכויות הנתונות לי לפי כל דין, אני מתקין תקנות אלה:

פרשנות

1. בתקנות אלה –

"החוק" – חוק הבוררות, תשכ"ח-1968;

"תקנות סדר הדין האזרחי" – תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018;

שאר המונחים שבתקנות אלה משמעותם כמשמעות הנודעת להם בחוק ובתקנות סדר הדין האזרחי, אם אין כוונה אחרת משתמעת.

תחולת סדר הדין האזרחי

2. תקנות סדר הדין האזרחי יחולו על סדרי הדין בבית המשפט בעניני בוררות, במידה שאין בתקנות אלה הוראות אחרות.

מקום השיפוט

3. (א) בקשה לפי החוק, למעט בקשה לעיכוב הליכים, תוגש לבית המשפט של אחד המקומות האלה:

(1) מקום מגוריו או מקום עסקו של המשיב או של אחד המשיבים;

(2) המקום שבו התנהלה הבוררות, או נועדה להתנהל בו;

(3) המקום שבו אירע המעשה שעליו מוסבה הבוררות;

(4) בית המשפט שעליו הסכימו בעלי הדין בבוררות.

(ב) בקשה כאמור בסעיף קטן (א) שבסמכות השיפוט של בית משפט בישראל, ואין מקום שיפוט המתאים לה לפי תקנות אלה או לפי כל דין אחר, יכול שתוגש לבית משפט בירושלים שבסמכותו הענינית לדון בה, אולם רשאי בית המשפט בירושלים להורות הוראה אחרת, אם ראה שלפי נסיבות הענין יהיה הדיון בבית משפט אחר נוח יותר לבעלי הדין.

סדר הדין לבקשות

4. בקשה לפי החוק, שלא נקבע לה בתקנות אלה סדר דין אחר, תוגש כבקשה בכתב לפי תקנה 54 לתקנות סדר הדין האזרחי; בעל הדין יפרט בבקשה את העובדות המקנות סמכות לבית המשפט.

בקשה לעיכוב הליכים

5. בקשה לעיכוב הליכים לפי סעיפים 5(ב) או 6 לחוק תוגש לבית המשפט שבו הוגשה התובענה; לא נכללה הבקשה בכתב ההגנה, תוגש כבקשה בכתב לפי תקנה 54 לתקנות סדר הדין האזרחי.

הזמנת עדים

6. בקשה להזמנת עד על ידי בית המשפט תהא ערוכה לפי טופס 2 שבתוספת, ויכול שהיא תידון על פי צד אחד.

אבעיה

7. אבעיה תוגש כבקשה בכתב לפי תקנה 54 לתקנות סדר הדין האזרחי; הבורר יחתום עליה והיא תוגש לבית המשפט בצירוף מספר עותקים כמספר המשיבים.

בקשה לאישור פסק הבוררות

8. בעל דין הרוצה באישור פסק בוררות על ידי בית המשפט, יגיש בקשה על כך בצורת הודעה, ערוכה לפי טופס 3 שבתוספת, ויצרף עותק של פסק הבוררות חתום על ידי הבורר ומספר העתקים נוספים כמספר המשיבים לשם המצאה לכל משיב.

בקשה לביטול הפסק

9. (א) בקשה לבטל פסק בוררות, כולו או חלקו, להשלימו, לתקנו או להחזירו לבורר תוגש כבקשה בכתב לפי תקנה 54 לתקנות סדר הדין האזרחי, ואולם תשובה לבקשה לביטול פסק בוררות תוגש בתוך 45 ימים מהמועד שבו הומצאה לו הבקשה או במועד אחר שהורה עליו בית המשפט; הבקשה תפרט את העילה מבין העילות המנויות בסעיף 24 לחוק שעליה מסתמכת הבקשה והיא תהא מלווה בתצהיר לאימות העובדות הכלולות בה.

(ב) בקשה כאמור בתקנת משנה (א) והתשובה לה, כל אחת בנפרד, לא יעלו בהיקפן על שמונה עמודים, והתצהירים המצורפים לא יעלו בהיקפם על שישה עמודים.

אישור הפסק

10. המשיב רשאי להתנגד לאישור פסק בוררות בדרך בקשה לביטולו, תוך חמישה עשר ימים מיום שהומצאה לו ההודעה האמורה בתקנה 8, ובלבד שלא יאחר מן המועד הקבוע בסעיף 27 לחוק; לא התנגד כאמור, יאשר בית המשפט או הרשם את הפסק ואין צורך לשמוע את בעלי הדין.

היקף עמודים בבקשות לפי סעיפים 11 ו-29א לחוק

10א. בקשה להעברת בורר מתפקידו לפי סעיף 11 לחוק ובקשה לאישור או לביטול של פסק בוררות־חוץ לפי סעיף 29א לחוק, והתשובות להן, כל אחת בנפרד, לא יעלו בהיקפן על שמונה עמודים, והתצהירים המצורפים לא יעלו בהיקפם על שישה עמודים.

תחילה

11. תחילתן של תקנות אלה היא ביום תחילתו של החוק; תקנות אלה לא יחולו על בוררות כאמור בסיפה לסעיף 41 לחוק.

ביטולים

12. בתקנות סדר הדין האזרחי, תקנות 326 עד 329 וטופס 31 שבתוספת הראשונה – בטלים.

השם

13. לתקנות אלה ייקרא "תקנות סדרי הדין בעניני בוררות, תשכ"ט-1968".

תוספת

טופס 1 (נמחק)

טופס 2 (תקנה 6) בקשה להזמנת עד לבוררות

טופס 3 (תקנה 8) הודעה על בקשה לאישור פסק בוררות

תקנות סדר הדין בדיון נוסף, תשמ"ד-1984

תוכן עניינים

סעיף 1	הגדרות	112
סעיף 2	הגשת עתירה	112
סעיף 3	העתקי פסק הדין	112
סעיף 4	מועד הגשת העתירה	112
סעיף 5	נימוקים	112
סעיף 6	ערובה לשיפוי המשיב בדיון בעתירה	112
סעיף 7	מחיקת העתירה	112
סעיף 8	פטור מהתחייבות לשיפוי המשיב	112
סעיף 9	תשובת המשיב	112
סעיף 10	הדיון וההחלטה בעתירה	112
סעיף 11	המצאת ההחלטה	113
סעיף 12	ערובה לשיפוי המשיב בדיון הנוסף	113
סעיף 13	סייג לגבי ענינים פליליים	113
סעיף 14	עיכוב ביצוע	113
סעיף 15	סדר הדיון הנוסף	113
סעיף 16	דיון נוסף לפי סעיף 8(א) לחוק	113
סעיף 17	הודעת הרוצה בדיון הנוסף	113
סעיף 18	ביטול ההחלטה בדבר דיון נוסף	113
סעיף 19	עיכוב ביצוע וסדר הדיון	113
סעיף 20	תחילה	113
סעיף 21	ביטול	113

בתוקף סמכותי לפי סעיף 46 לחוק בתי המשפט, התשי"ז-1957 (להלן – החוק), ושאר הסמכויות הנתונות לי לפי כל דין, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"עתירה" – בקשה לדיון נוסף לפי סעיף 8(ב) לחוק;

"נשיא בית המשפט העליון" – לרבות השופט או השופטים שקבע לענין החלטה בבקשה;

"רשם" – רשם בית המשפט העליון או סגן רשם של בית המשפט העליון.

הגשת עתירה

2. עתירה תוגש לבית המשפט העליון בחמישה עתקים ומספר עתקים נוסף כמספר המשיבים לעתירה, והם כל מי שהיה בעל דין בערעור.

העתקי פסק הדין

3. לבקשה יצורפו העתקים של פסק הדין כמספר עתקי הבקשה, שאחד מהם לפחות מאושר ביד הרשם או המזכיר הראשי של בית המשפט העליון, והאחרים יכול שיהיו העתקים או תצלומים נוחים לקריאה מאותו העתק, מאושרים ביד עורך דין או ביד היועץ המשפטי לממשלה או בא-כוחו.

מועד הגשת העתירה

4. העתירה תוגש תוך חמישה עשר ימים מיום מתן פסק הדין, אולם רשאי הרשם להאריך את המועד אם הראה העותר טעם מיוחד לכך.

נימוקים

5. המבקש יפרש בעתירה את הטענות בדבר היותה של ההלכה שנפסקה עומדת בסתירה להלכה קודמת או בדבר חשיבותה, קשיותה או חידושה של הלכה שנפסקה בענין, כל טענה לחוד, ויציין את האסמכתאות שעליהן הוא מבסס את טענותיו.

ערובה לשיפוי המשיב בדיון בעתירה

6. (א) משהוגשה עתירה, יפקיד העותר ערבון בקופת בית המשפט בסכום שיקבע הרשם או יתן ערובה להנחת דעתו של הרשם, לשיפוי המשיב על הוצאות הדיון בעתירה שהוא יהיה זכאי להן.

(ב) הרשם יקבע את המועד להפקדת הסכום או למתן הערובה, ויודיע על כך לעותר.

מחיקת העתירה

7. לא מילא העותר אחר הוראת הרשם כאמור במועד שקבע לכך, תימחק העתירה, אולם רשאי נשיא בית המשפט העליון להאריך את המועד אם נתבקש לכך לפני תום המועד ואם ראה טעם מספיק להארכה.

פטור מהתחייבות לשיפוי המשיב

8. (א) נדחה תשלומה של האגרה בעד העתירה, או של חלק מן האגרה, ישקול הרשם אם ראוי לפטור את העותר מן החובה להפקיד ערבון או ליתן ערובה לפי תקנה 6(א), לשיפוי המשיב על הוצאות הדיון או על מקצתן, והפטור לא יינתן אם הראה המשיב טעם שלא לפטור.

(ב) החליט הרשם ליתן פטור שלא בפני המשיב או בא כוחו, תומצא למשיב הודעה על כך.

תשובת המשיב

9. (א) המשיב רשאי להשיב לעתירה תוך חמשה עשר ימים מהיום שבו הומצאה לו.

(ב) התשובה תוגש לבית המשפט העליון בששה עתקים ובמספר עתקים נוסף כמספר יתר המשיבים.

(ג) המשיב יפרש בתשובתו כל טענה לחוד ויציין את האסמכתאות שעליהן הוא מבסס את טענותיו.

הדיון וההחלטה בעתירה

10. (א) נשיא בית המשפט העליון ידון בעתירה לאחר תום המועד האחרון להגשת התשובה לפי תקנה 9, אולם רשאי הוא בכל מועד אחר לדחות את העתירה אם נראה לו שאין היא מצריכה תשובה, ובמקרה זה אין צורך להמציא עותק מהעתירה למשיב.

(ב) הדיון בעתירה או בכל ענין הכרוך בה או הנוגע לדיון הנוסף יהיה ללא שמיעת טענות בעל-פה, זולת אם הורה נשיא בית המשפט העליון על דרך אחרת לענין עתירה פלונית או לענין פלוני.

(ג) נשיא בית המשפט העליון רשאי לצוות על העותר או על המשיב להגיש, במועד שקבע, פרטים נוספים ומפורטים יותר לטענה שבעתירה או שבתשובה, לפי הענין; לא הגיש העותר במועד שנקבע פרטים שנצטווה להגישם, רשאי הנשיא לדחות את העתירה לאלתר; כן רשאי הוא להורות על צמצום הדיון הנוסף לחלק מן הבעיות שהעלה העותר ולנסח פלוגתה לדיון הנוסף.

המצאת ההחלטה

11. החלטת נשיא בית המשפט העליון תומצא לבעלי הדין בכתב, זולת אם הורה הנשיא על דרך אחרת לענין החלטה פלונית.

ערובה לשיפוי המשיב בדיון הנוסף

12. (א) נשיא בית המשפט העליון רשאי להתנות את קיומו של הדיון הנוסף בתשלום סכום כסף לקופת בית המשפט, או במתן ערובה מצד העותר, לשיפוי המשיב על הוצאות המשפט שהוא יהיה זכאי להן עקב החלטת בית המשפט בדיון הנוסף.

(ב) לא מילא העותר אחר התנאים שהתנה נשיא בית המשפט העליון כאמור תוך המועד שקבע, ואם לא נקבע מועד, תוך שלושים ימים מהיום שבו נמסרה לעותר ההחלטה בדבר התנאים, לא יקויים הדיון הנוסף; אולם רשאי הרשם להאריך את המועד אם נתבקש לכך לפני תום המועד ואם ראה טעם מספיק להארכה.

(ג) שילם העותר סכום כסף לקופת בית המשפט כאמור, תימסר למשיב הודעה על הסכום ששולם, ואם נתן העותר ערובה כאמור, תימסר למשיב הודעה על כך בצירוף העתק מכתב הערבות אם ניתנה ערבות; אולם אם משיבים אחדים מיוצגים על ידי אותו עורך דין, די בהעתק אחד בלבד מן המסמכים האמורים בשביל כל המשיבים האלה.

סייג לגבי ענינים פליליים

13. הוראות תקנות 6 עד 8 ו-18 לא יחולו בענין פלילי או בענין שחרור ממעצר או מאסר שלא כדין.

עיכוב ביצוע

14. הגשת עתירה לא תעכב ביצוע ההחלטה שעליה מבקשים דיון נוסף; אולם רשאי נשיא בית המשפט העליון לצוות על עיכוב הביצוע עד למתן ההחלטה בעתירה או עד למתן ההחלטה בדיון הנוסף, לפי הענין, בתנאים שייראו לו, לרבות מתן ערובה להנחת דעתו בידי מבקש העיכוב.

סדר הדיון הנוסף

15. (א) בהחלטתו על דיון נוסף יורה נשיא בית המשפט העליון בדבר מספר השופטים בדיון הנוסף.

(ב) סדר שמיעת הטענות בדיון נוסף בענין אזרחי ובענין שהתברר בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, יהיה כסדר שמיעת הטענות בערעור אזרחי בבית המשפט העליון וסמכויותיו של בית המשפט העליון בדיון נוסף כאמור כסמכויותיו כבית משפט לערעורים אזרחיים.

(ג) סדר שמיעת הטענות בדיון נוסף בענין פלילי יהיה כסדר שמיעת הטענות בערעור פלילי בבית המשפט העליון וסמכויותיו בדיון נוסף כסמכויותיו כבית משפט לערעורים פליליים.

(ד) לענין סדר שמיעת הטענות בדיון הנוסף יראו כמערער את העותר שנענו לעתירתו.

דיון נוסף לפי סעיף 8(א) לחוק

16. החליט בית המשפט על דיון נוסף לפי סעיף 8(א) לחוק, יורה בדבר מספר השופטים בדיון הנוסף; כן רשאי בית המשפט להתנות את קיומו של הדיון הנוסף, חוץ מאשר בענין פלילי או בענין של שחרור ממעצר או מאסר שלא כדין, בתשלום סכום כסף לקופת בית המשפט, או במתן ערובה מצד בעל דין הרוצה בדיון הנוסף, לשיפוי בעל הדין שכנגד על הוצאות המשפט שהוא יהיה זכאי להן עקב החלטת בית המשפט בדיון הנוסף, ומשעשה כן יחולו הוראות תקנה 12, בשינויים המחוייבים לפי הענין.

הודעת הרוצה בדיון הנוסף

17. החליט בית המשפט על דיון נוסף לפי סעיף 8(א) לחוק, יגיש בעל הדין הרוצה בדיון הנוסף הודעה על כך לרשם תוך שבעה ימים מיום מתן ההחלטה.

ביטול ההחלטה בדבר דיון נוסף

18. לא הוגשה הודעה כאמור בתקנה 17, או לא מילא בעל הדין שחוייב בכך אחרי הוראות תקנה 12 – יבטל בית המשפט העליון את החלטתו בדבר הדיון הנוסף.

עיכוב ביצוע וסדר הדיון

19. הוראות תקנות 14 ו-15(ב) עד (ד) יחולו על הדיון הנוסף לפי סעיף 8(א) לחוק, אלא שהסמכות לצוות על עיכוב הביצוע תהיה גם לבית המשפט שיוכל להשתמש בה בעת מתן ההחלטה בדבר הדיון הנוסף.

תחילה

20. תחילתן של תקנות אלה ביום א' באלול התשמ"ד (29 באוגוסט 1984).

ביטול

21. תקנות סדר הדין בדיון נוסף, התשכ"ג-1963 – בטלות.

תקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), תשי"ז-1957

תוכן עניינים

סעיף 1	הגדרות	115
סעיף 2	בקשת הנידון	115
סעיף 3	בקשת היועץ המשפטי לממשלה	115
סעיף 4	מועד הגשת הבקשה	115
סעיף 5	דיון בבקשה	115
סעיף 6	פרטים נוספים	115
סעיף 7	החלטה	115
סעיף 8	סופיות	115
סעיף 9	סדרי דין במשפט חוזר בבית משפט מחוזי	115
סעיף 10	סדרי הדין במשפט חוזר בבית-המשפט העליון	116
סעיף 11	סטיה מסדרי דין	116
סעיף 12	סטיה מדיני ראיות	116
סעיף 13	ערעור	116
סעיף 14	פרסום זיכוי	116
סעיף 15	השם	116

בתוקף סמכותי לפי הסעיפים 108 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן – החוק), אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"בקשה" – בקשה למשפט חוזר לפי סעיף 31 לחוק;

"נשיא בית המשפט העליון" – לרבות ממלא מקומו הקבוע;

"הנידון" – אדם שהורשע, ואם נפטר – בן זוגו או כל אחד מצאצאיו, הוריו, אחיו או אחיותיו;

"פסק דין" – טפסים רשמיים של פסק הדין אשר לפיו הורשע הנידון ושל פסקי הדין בערעורים על אותה הרשעה.

בקשת הנידון

2. (א) בקשת הנידון תוגש לנשיא בית המשפט העליון בצירוף פסק הדין שעליו מוגשת הבקשה; העתק הבקשה יומצא ליועץ המשפטי לממשלה.

(ב) המדינה תהיה המשיבה בבקשה.

(ג) היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו, שהוא פרקליט המדינה או פרקליט מפרקליטות המדינה בדרגת מנהל מחלקה לפחות, יגיש תגובה לבקשה בתוך תשעים ימים מיום המצאתה; בתגובתו יציין את עמדתו בדבר קיומה או אי קיומה של אחת העילות האמורות בחוק, והוא יצרף אליה את המסמכים שעליהם הוא מסתמך בתגובתו; העתקים של התגובה ושל המסמכים האמורים יישלחו אל הנידון.

בקשת היועץ המשפטי לממשלה

3. (א) בקשת היועץ המשפטי לממשלה תוגש לנשיא בית המשפט העליון, ובה יפרש את טענותיו המנומקות בדבר קיום אחת העילות האמורות בסעיף 31(א) לחוק, ויצרף פסק-הדין והמסמכים אשר עליהם הוא מסתמך בטענותיו האמורות.

(ב) העתק הבקשה על כל מצורפיה ישלח היועץ המשפטי לממשלה אל הנידון; לא היה מקומו של הנידון ידוע, יודיע היועץ המשפטי לממשלה לנשיא בית המשפט העליון שהעתקים לא נמסרו לנידון.

מועד הגשת הבקשה

4. (א) בקשה תוגש תוך תשעים יום מן היום אשר בו נודע למבקש על קיום אחת העילות האמורות בסעיף 9(א) לחוק.

(ב) היה נשיא בית המשפט העליון סבור, כי איחור בהגשת הבקשה נגרם שלא באשמתו או ברשלנותו של המבקש, רשאי הוא להיזקק לבקשה אף אם הוגשה לאחר תום המועד האמור בתקנת משנה (א).

דיון בבקשה

5. הדיון בבקשה יהיה ללא שמיעת טענות בעל-פה, זולת אם נשיא בית המשפט העליון הורה על דרך אחרת לענין בקשה פלונית.

פרטים נוספים

6. נשיא בית המשפט העליון בדונו בבקשה, רשאי, לצוות על היועץ המשפטי לממשלה או על בא כוחו כאמור בתקנה 2(ג), לפי הענין, להגיש לו, במועד שקבע לכך, פרטים נוספים ומפורשים יותר לטענה שבחוות דעתו או בבקשתו, הכל כפי הענין.

החלטה

7. (א) החלטת נשיא בית המשפט העליון בבקשה תימסר לנידון וליועץ המשפטי לממשלה בכתב, זולת אם הורה נשיא בית המשפט העליון על דרך אחרת.

(ב) בהחלטה על משפט חוזר יקבע נשיא בית המשפט העליון את בית המשפט המחוזי שיקיים את המשפט החוזר, זולת אם הורה שהמשפט החוזר יהיה בבית המשפט העליון.

סופיות

8. סירב נשיא בית המשפט העליון להורות על משפט חוזר, לא תוגש בקשה נוספת או אחרת בשל עילה ששימשה יסוד לבקשה שסירבו לה.

סדרי דין במשפט חוזר בבית משפט מחוזי

9. (א) במשפט חוזר ידון בית משפט מחוזי בשלושה.

(ב) במשפט חוזר בבית משפט מחוזי, לפי בקשת הנידון, יחולו סדרי הדין הנוהגים בבית משפט מחוזי בשפיטה על פי כתב אישום; ובית המשפט ידון בדבר כאילו הנידון נאשם בפניו בכתב האישום שהוגש נגדו בראשונה וכאילו לא הורשע עוד על כתב אישום כאמור.

(ג) בהחלטתו על משפט חוזר בבית משפט מחוזי לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, רשאי נשיא בית המשפט העליון, להורות על אחד מאלה:

(1) שסדרי הדין במשפט החוזר יהיו סדרי הדין האמורים בתקנת משנה (ב);

(2) שבית המשפט המחוזי ידון בענין כאילו הוא יושב כבית משפט לערעורים פליליים בערעור על פסק הדין וכאילו היועץ המשפטי לממשלה רשאי לערער על הרשעת הנידון.

סדרי הדין במשפט חוזר בבית-המשפט העליון

10. במשפט חוזר בבית המשפט העליון, רשאי בית המשפט העליון לעשות אחד מאלה:

(1) לפסוק על פי הבקשה, חוות הדעת והמסמכים האמורים בתקנות 2 ו-3, ללא שמיעת טענות בעל-פה לבטל את פסק-הדין ולזכות את הנידון מהעבירה שהורשע בה;

(2) לדון בענין כאילו הוא יושב כבית משפט לערעורים פליליים בערעור על פסק הדין; ואם הוגשה הבקשה על ידי היועץ המשפטי לממשלה, יראו את היועץ המשפטי לממשלה כאילו היה רשאי לערער על הרשעת הנידון.

סטיה מסדרי דין

11. רשאי בית-המשפט במשפט חוזר לסטות מסדרי הדין הנוהגים בשפיטה על פי כתב אישום או בערעור פלילי, הכל כפי הענין, ככל שיש לדעתו צורך בכך למען עשיית צדק.

סטיה מדיני ראיות

12. רשאי בית המשפט במשפט חוזר לקבל כראיה עדות שהועדה ונרשמה בפני בית המשפט במשפט הראשון, אם הוכח להנחת דעתו שאי-אפשר להביא את העד שהעיד אותה עדות, או אם הוא סבור שמחמת הזמן שחלף נשתכחו מן העד פרטים שמסר במשפט הראשון.

ערעור

13. פסק-דין של בית-משפט מחוזי במשפט חוזר, דינו, לענין ערעור, כדין פסק-דין של בית-משפט מחוזי בערעור פלילי.

פרסום זיכוי

14. זוכה הנידון במשפט חוזר, יפורסם ביטול פסק הדין והזיכוי בדרך שיורה בית המשפט.

השם

15. לתקנות אלה ייקרא "תקנות בתי המשפט (סדרי דין במשפט חוזר), תשי"ז-1957".

חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], תשל"ב-1972

תוכן עניינים

	חלק א': פרשנות ותחולה	
	פרק א': פרשנות	
סעיף 1	הגדרות	121
	פרק ב': תחולה	
סעיף 2	תחולה כללית	121
סעיף 3	קרקע לא בנויה	121
סעיף 4	משק חקלאי	121
סעיף 5	שכירות ארוכת תקופה	121
סעיף 6	שכירות למטרות פרסומת או ראווה	121
סעיף 7	שכירות בבית אירוח	121
סעיף 8	דירת שירות	121
סעיף 9	נכס פנוי	122
סעיף 10	נכס שנתפנה	122
סעיף 11	נכס שהוחזר בתשלום דמי מפתח	122
סעיף 12	נכס שהוחזר על פי הסכם	122
סעיף 13	סייג לאי-תחולה	122
סעיף 14	בנינים חדשים ובנינים שבמפעל מאושר	122
סעיף 15	מושכר מעורב	122
סעיף 16	התנאה על הגנה	122
סעיף 17	שכירות ראשית ושכירות משנה	122
סעיף 18	תחולה על המדינה	123
	חלק ב': שכירות – זכויות וחובות	
	פרק א': דיירים לפי חוק	
סעיף 19	דייר לאחר תום תקופת השכירות	123
סעיף 20	דייר של דירה שנפטר	123
סעיף 21	דייר של דירה שנפרד או שנתגרש	123
סעיף 22	דייר של דירה שזנח משפחתו	123
סעיף 23	דייר של בית עסק שנפטר	123
סעיף 24	דייר של בית עסק שנפרד או שנתגרש	123
סעיף 25	דייר של בית עסק שזנח משפחתו	123
סעיף 26	המשכת העסק	123
סעיף 27	הפסק ההגנה	123
סעיף 28	סמכויות בית המשפט	124
סעיף 29	תחולה בתקופת השכירות	124
סעיף 30	דייר משנה שהיה לדייר של בעל הבית	124
סעיף 31	דייר שהיה שוב לדייר משנה	124
סעיף 32	תנאי השכירות לפי סעיפים 30 ו-31	124
סעיף 33	בעל בית שהיה לדייר	124
סעיף 34	דין שותפות	125
סעיף 35	שימוש משותף	125
סעיף 36	דייר בבנין חדש או במפעל מאושר	125
סעיף 37	שינוי מטרה וכו'	125
סעיף 38	דיון בענין התקנת תורן או דוד	125
סעיף 39	שינוי מועדי תשלום	125
סעיף 40	שינוי ציוד	126

	פרק ב': דמי שכירות של דירות	
סעיף 41	הגדרות	126
סעיף 42	דמי שכירות בדירה	126
סעיף 43	דין דמי שכירות למעלה מן המותר	126
סעיף 44	תיאום דמי שכירות	126
סעיף 45	תקנות משנות	126
סעיף 46		126
סעיף 47	חלוקת העלאה	126
סעיף 48	דמי שכירות מוסכמים בנכסי נפקדים	126
סעיף 49	דמי שכירות בשכירות משנה	126
סעיף 50	קביעת דמי השכירות על ידי הצדדים	127
סעיף 51	פסיקת דמי השכירות על ידי בית הדין	127
	פרק ג': דמי שכירות של בתי עסק	
סעיף 52	קביעת דמי שכירות	127
סעיף 52א	דמי שכירות מרביים	127
סעיף 53	דמי שכירות מוסכמים	128
סעיף 54	דמי שכירות בשכירות משנה	128
סעיף 55	בית עסק בבנין מיוחד שהושלם אחרי 1.1.1946	128
סעיף 56	הוראות משלימות	128
סעיף 57	פסיקת דמי שכירות מחדש	128
	פרק ד': הפחתות מדמי שכירות	
סעיף 58	הפחתה למשלמי דמי מפתח בדירה	128
סעיף 59	הפחתת תשכ"ב	128
סעיף 60	הפחתת תשכ"ז	129
סעיף 61	דייר ששילם דמי מפתח או שיכלל בבית עסק	129
	פרק ה': שירותים ותיקונים	
סעיף 62	תחולה	129
סעיף 63	ניקוי	129
סעיף 64	ביצוע החיובים לפי סעיף 63	130
סעיף 65	מים חמים, חימום ומעלית	130
סעיף 66	תיקון מיתקנים	130
סעיף 67	דין החזרת הוצאות כדין דמי שכירות	130
סעיף 68	אחזקת הבית והתיקונים	130
סעיף 69	ביצוע החיוב לשירותים ותיקונים	130
סעיף 70	תיקון המצריך עבודות בניה יסודיות	131
סעיף 71	דין דיירים אחדים	131
סעיף 72	דין דייר משנה	131
סעיף 73	שירותים בלתי מוגדרים	131
	חלק ג': דמי מפתח	
	פרק א': הזכות לדמי מפתח וחלוקתם	
סעיף 74	זכותו של דייר יוצא לדמי מפתח	132
סעיף 75	חלקו של מי שהחל להחזיק אחרי תשי"ח	132
סעיף 76	חלקו של מי שהחל להחזיק לפני תשי"ח	132
סעיף 77	חלקו של דייר יוצא שלא נתן דמי מפתח	132
סעיף 78	חלקו של בעל הבית בדמי מפתח	132
סעיף 79	יום סיום תקופת ההחזקה	132
סעיף 80	דין בני משפחה שהיו לדיירים לענין סעיפים 75 ו-77	132
סעיף 81	מוניטין בבית עסק	132

סעיף 82	שינויים ושכלולים במושכר	132
סעיף 83	דין הסכם בדירה	133
סעיף 84	דין הסכם בבית עסק	133
	פרק ב׳: נוהל וסדרי דין לענין דמי מפתח	
	סימן א׳: הדייר היוצא מציע דייר במקומו	
סעיף 85	הצהרות הדייר היוצא והדייר המוצע	133
סעיף 86	תשובת בעל הבית	133
סעיף 87	כשבעל הבית מחזיר את המושכר ומסכים לדמי המפתח	133
סעיף 88	כשבעל הבית מחזיר את המושכר וחולק על דמי המפתח	134
סעיף 89	כשבעל הבית מסכים לדייר המוצע ולדמי-המפתח	134
סעיף 90	כשבעל הבית מסכים לדייר המוצע וחולק על דמי המפתח	134
סעיף 91	פסק דין פינוי נגד הדייר היוצא	134
סעיף 92	התיישנות	134
סעיף 93	בקשת רשות	134
סעיף 94	מועד הגשת הבקשה	134
סעיף 95	מתן רשות	135
סעיף 96	דייר שהוא גוף מואגד	135
סעיף 97	מטבח או חדרי שירות משותפים לכמה דיירים	135
סעיף 98	דייר מוצע – דייר לפי חוק	135
	סימן ב׳: תביעת פינוי ובקשת רשות	
סעיף 99	בקשת רשות ותביעת פינוי	135
סעיף 100	איחוד הדיון בבקשת רשות ובתביעת פינוי	135
	סימן ג׳: הדייר היוצא אינו מציע דייר במקומו	
סעיף 101	הצהרה של הדייר היוצא בלבד	136
סעיף 102	תשובת בעל הבית להצהרת הדייר היוצא	136
סעיף 103	הסכמת בעל הבית להחזרת המושכר	136
סעיף 104	אי הסכמת בעל הבית להחזרת המושכר	136
	סימן ד׳: אחריות אזרחית ופלילית	
סעיף 105	הגבלת זכות החזרה	136
סעיף 106	דיירים שנתנו הצהרה כוזבת	136
סעיף 107	העברת מושכר ללא הסכמת בעל הבית	136
סעיף 108	עונשין	136
סעיף 109	שמירת אחריות	136
	פרק ג׳: דין דייר משנה לענין דמי מפתח	
סעיף 110	תחולה	136
סעיף 111	טעם להתנגדות הדייר	137
סעיף 112	חיוב הדייר בדמי המפתח	137
סעיף 113	זכותו של דייר משנה יוצא לדמי מפתח	137
סעיף 114	זכותו של בעל הבית בדמי מפתח	137
	פרק ד׳: דין צו דיור לענין דמי מפתח	
סעיף 115	דמי מפתח במקרה של צו דיור	137
סעיף 116	תשלום דמי מפתח לפני ביצוע צו הדיור	137
סעיף 117	קביעת דמי המפתח	137
סעיף 118	תחולת הוראות	137
סעיף 119	דין דייר בדיור חלוף או לפי צו דיור	137
	פרק ה׳: דמי מפתח בהעברת שליטה בחברת מעטים וזכויות בשותפות	
סעיף 120	דמי מפתח בהעברת מניות בחברת מעטים	137

סעיף 121	דמי מפתח בחילופי שותפים בשותפות	137
סעיף 122	העברות וחילופין תוך שנתיים – פעולה אחת הן	138
סעיף 123	קביעה בבית הדין	138
סעיף 124	חישוב תקופת ההחזקה	138
	פרק ו׳: דין משכיר ציבורי לענין דמי מפתח	
סעיף 125	דין גוף ציבורי המשכיר למעוטי אמצעים ללא דמי מפתח	138
סעיף 126	איסור דמי מפתח לגוף מאושר	138
סעיף 127	אסור דמי מפתח לדייר מפנה ולדייר נכנס	138
סעיף 128	תביעה להחזרת דמי מפתח	138
סעיף 129	עונשין	138
סעיף 130	גוף מאושר המנהל נכסי אחרים	138
	חלק ד׳: שיפוט והוראות שונות	
	פרק א׳: עילות פינוי	
סעיף 131	עילות פינוי	138
סעיף 132	סייג כללי לפינוי	139
סעיף 133	סייג לפינויים מסויימים	139
סעיף 134	ארכה לפינוי	139
סעיף 135	פיצוי במקרה שפסק דין הושג במרמה	139
סעיף 136	ביטול זכות לשימוש משותף	139
סעיף 137	אין פינוי אלא על פי פסק דין	140
	פרק ב׳: בית דין לשכירות	
סעיף 138	הקמה	140
סעיף 139	הרכב	140
סעיף 140	סמכות	140
סעיף 141	ראיות	140
סעיף 142	מינוי מומחים	140
סעיף 143	הזמנת מומחה לדיון	140
סעיף 144	סמכותו של מומחה	140
סעיף 145	הפקדת כסף לכיסוי הוצאות	140
סעיף 146	שכר למומחים	140
סעיף 147	ממצאים עובדתיים	140
סעיף 148		140
סעיף 149	ערעור והוצאה לפועל	140
	פרק ג׳: הוראות שונות	
סעיף 150	דירה המיועדת לעולה	140
סעיף 151	סמכות	140
סעיף 152	פטור מרישום בפנקסי מקרקעין	141
סעיף 153	דמי-מפתח של בית עסק בפשיטת רגל או בפירוק	141
סעיף 154	תחילת דמי השכירות החדשים	141
סעיף 155	תשלום פיגורים ע״ח דמי שכירות חדשים	141
סעיף 156	הגנה בפני פינוי	141
סעיף 157	טופס הדרישה	141
סעיף 158	דין חוזים קיימים	141
סעיף 159	נכס שנתפס לשיכון מוסדות המדינה בירושלים	141
סעיף 160	ביצוע ותקנות	141
סעיף 161	הוראת מעבר	142
סעיף 162	תחילה	142
	התוספת	142

חלק א': פרשנות ותחולה

פרק א': פרשנות

הגדרות

1. בחוק זה –

"בית דין" – בית דין לשכירות שהוקם לפי חוק זה;

"בית משפט" – בית משפט השלום;

"בית עסק" – מושכר שאיננו דירה;

"בן-זוג" – לרבות הידוע בציבור כבן-זוג;

"בעל בית" – מי שהשכיר נכס בשכירות ראשית, בין שהוא בעלו של הנכס המושכר ובין שאיננו בעלו, לרבות חליפיו של מי שהשכיר כאמור;

"דייר", לגבי בעל בית – מי שמחזיק בנכס בשכירות ראשית על פי חוזה או מכוח חוק זה, ולגבי דייר משנה – מי שהשכיר נכס בשכירות משנה, לרבות חליפיו של מי שהשכיר כאמור;

"דייר משנה" – מי שמחזיק בנכס בשכירות משנה על פי חוזה או מכוח חוק זה;

"דייר יוצא" – דייר המפנה מושכר שלא על פי פסק דין של פינוי;

"דייר מוצע" – מי שמוצע להיכנס למושכר במקום דייר יוצא;

"דירה" – מושכר שלפי תנאי השכירות משמש למגורים;

"דמי מפתח" – כל תמורה שאינה דמי שכירות, הניתנת בקשר לשכירות של מושכר, או בקשר לקבלת החזקה או להחזרת החזקה במושכר לפי חוק זה – ואין נפקא מינה מתי שולמו;

"חוֹכר-לדורות" – חוכר לתקופה של עשרים וחמש שנים או יותר;

"ילד" – לרבות ילד של בן-זוג, ילד מאומץ ונכד שהתייתם מהוריו;

"נכס" – דירה או בית עסק;

"תשט"ו" – י"ח בתמוז תשט"ו (8 ביולי 1955);

"תשי"ח" – כ"ח באב תשי"ח (14 באוגוסט 1958);

"תשל"א" – י"ב בניסן תשל"א (7 באפריל 1971).

פרק ב': תחולה

תחולה כללית

2. חוק זה חל על שכירות של בנין או של חלק מבנין ושל חצר או גינה המשמשות את מטרת השכירות.

קרקע לא בנויה

3. קרקע שאין עליה בנין, לא יחול חוק זה על שכירותה אלא אם הושכרה לפני תשט"ו והיא משמשת לדייר מקור של פרנסה.

משק חקלאי

4. משק חקלאי, או בנין או חלק מבנין שהם חלק של משק חקלאי והושכרו יחד אתו, לא יחול חוק זה על שכירותם.

שכירות ארוכת תקופה

5. (א) שכירות לתקופה של יותר משבע שנים שנעשתה אחרי תשט"ו, ופורש בחוזה שכירות בכתב שהדייר לא יהיה מוגן לפי חוק זה, לא יחול חוק זה עליה.

(ב) שכירות לתקופה של יותר מארבע עשרה שנה שנעשתה לפני תשט"ו, לא יחול חוק זה עליה.

שכירות למטרות פרסומת או ראווה

6. שכירות שבאה במטרה להציג דברי פרסומת או ראווה בלבד, לא יחול חוק זה עליה; אולם כשכירות של מושכר כוללת זכות להציג דברי פרסומת או ראווה במושכר או בחצרו, דין זכות זו, לענין חוק זה, כדין הזכות במושכר.

שכירות בבית אירוח

7. (א) שכירות בבית מלון, בפנסיון או בבית אירוח אחר, לא יחול חוק זה עליה.

(ב) סעיף זה אינו גורע מתחולת חוק זה על שכירות למטרת ניהול של עסקי אירוח.

דירת שירות

8. (א) דירה שהשכיר מעביד לעובדו בקשר לשירותו בשביל המעביד ולתקופת שירותו, לא יחולו פרק א' של חלק ב' ופרק א' של חלק ד' על שכירותה אלא אם פורש בחוזה שכירות בכתב שהדייר יהיה מוגן לפי הפרקים האמורים.

(ב) לענין סעיף זה, דירה שהשכירו המדינה או אחד ממוסדותיה לעובד המדינה, לרבות חייל ושוטר, דינה כדין כל דירה שהשכיר מעביד לעובדו.

נכס פנוי

9. נכס שביום כ"ו באב תשכ"ח (20 באוגוסט 1968) (להלן – תשכ"ח) לא היה דייר הזכאי להחזיק בו – לא יחול חוק זה על שכירותו כל עוד לא הושכר בדמי מפתח.

נכס שנתפנה

10. נכס שנתפנה אחרי תשכ"ח מכל דייר הזכאי להחזיק בו, בין שנתפנה מכוח פסק דין של בית משפט ובין שנתפנה כדין מחמת סיבה אחרת, לא יחול חוק זה על שכירותו כל עוד לא הושכר בדמי מפתח; האמור בסעיף זה יחול גם אם בעל הבית עצמו היה מי שהחזיק בנכס בתכוף לפני שנתפנה.

נכס שהוחזר בתשלום דמי מפתח

11. נכס שהוחזר לבעל הבית אחרי תשכ"ח בנסיבות המפורטות בסעיפים 85 ו-86(1) או 101 ו-102(1) – לא יחול חוק זה על שכירותו כל עוד לא הושכר בדמי מפתח, והוא הדין אם הוחזר הנכס לבעל הבית בנסיבות המפורטות בסעיפים 86(2) או 102(2) לאחר שפסק בית הדין לפי סעיף 88 על עצם זכותו של הדייר לדמי המפתח, על סכום דמי המפתח או על חלוקתם.

נכס שהוחזר על פי הסכם

12. נכס שהוחזר לבעל הבית אחרי תשכ"ח שלא בנסיבות המפורטות בסעיפים 10 או 11, מכוח הסכם בכתב בין בעל הבית לבין הדייר, באישור בית המשפט או בית הדין – לא יחול חוק זה על שכירותו כל עוד לא הושכר בדמי מפתח; שר המשפטים יקבע בתקנות סדרי דין בהליכים לאישור הסכם כאמור בסעיף זה.

סייג לאי-תחולה

13. האמור בסעיפים 9 עד 12 לא יחול, אם הנכס שמדובר בו באותם סעיפים אינו יחידה בפני עצמה, וכל היחידות שהנכס קשור בהן מושכרות בשכירות שחוק זה חל עליה; לענין זה, יחידה בפני עצמה היא, בדירה – אם יש לה כניסה נפרדת, מטבח נפרד ושירותים נפרדים, ובבית עסק – אם אין לו כניסה משותפת עם בית עסק אחר.

בנינים חדשים ובנינים שבמפעל מאושר

14. (א) נכס בבנין או בתוספת בנין שבנייתם הושלמה לאחר תשכ"ח, והושכר אחרי מועד זה, לא יחול חוק זה על שכירותו.

(ב) נכס בבנין או בתוספת בנין שנמצא בידי דייר בתשכ"ח באחת הנסיבות המנויות להלן, וערב תשכ"ח לא חל חוק זה על שכירותו מפני שהנסיבה פורשה בחוזה השכירות – לא יחול חוק זה על שכירותו לאחר שתמה תקופת השכירות לפי החוזה אלא אם נקבע בחוזה השכירות שנעשה לפני תשכ"ח, או משתמע ממנו, כי חוק זה יחול עליה; ואלה הנסיבות:

(1) בניית הבנין או התוספת הושלמה לאחר י"ד בטבת תשי"ג (1 בינואר 1953) והנכס הושכר לראשונה אחרי י"ז באלול תשי"ג (28 באוגוסט 1953) (להלן – תשי"ג);

(2) בניית הבנין או התוספת הושלמה לאחר כ"ז באדר ב' תשי"ד (1 באפריל 1954) והנכס הושכר לראשונה אחרי ט' באדר תשט"ו (3 במרס 1955);

(3) הנכס מצוי בבנין מבנינים לבתי חרושת או לבתי מלאכה שהקים אותם מפעל מאושר כמשמעותו בחוק לעידוד השקעות הון, תש"י-1950, והושכר לראשונה אחרי תשי"ג.

מושכר מעורב

15. מושכר שבחלקו דירה ובחלקו בית עסק, יחול חוק זה על כל חלק כדינו, ואולם רשאי בית המשפט או בית הדין – כל אחד במסגרת סמכותו – לראות מושכר כולו דירה או כולו בית עסק, אם לפי הנסיבות ולצורך הענין המתברר לפניו אין להפריד בין חלקיו.

התנאה על הגנה

16. (א) הושכר חלק מדירה לתקופה של לא יותר מעשרה חדשים והמשכיר מוסיף לדור בחלק אחר מאותה דירה, לא יחולו פרק א' של חלק ב' ופרק א' של חלק ד' על השכירות, אם פורש בחוזה שכירות בכתב, שנעשה אחרי תשט"ו, שהשכירות תהיה לאותה תקופה בלבד ושהדייר לא יהיה מוגן לפי הפרקים האמורים.

(ב) הושכרה דירה או חלק מדירה לתקופה קצובה שבה ידור המשכיר מחוץ לאותה דירה, והנסיבות מעידות על כוונת המשכיר לחזור ולדור בדירה, לא יחולו פרק א' של חלק ב' ופרק א' של חלק ד' על השכירות, אם פורש בחוזה שכירות בכתב, שנעשה אחרי תשט"ו, שהשכירות תהיה לאותה תקופה בלבד שבה ידור המשכיר מחוץ לאותה דירה ושהדייר לא יהיה מוגן לפי הפרקים האמורים.

שכירות ראשית ושכירות משנה

17. (א) חוק זה חל הן על שכירות ראשית והן על שכירות משנה, והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת.

(ב) במידה שחוק זה חל בין דייר לדייר משנה, אין נפקא מינה אם חל החוק גם בין בעל הבית לאותו דייר ואם לאו.

תחולה על המדינה 18. לענין חוק זה, דין המדינה כדין כל אדם אחר.

חלק ב': שכירות – זכויות וחובות

פרק א': דיירים לפי חוק

דייר לאחר תום תקופת השכירות 19. (א) דייר המחזיק במושכר לאחר שתמה תקופת השכירות, יחולו עליו תנאי השכירות כפי שהיו מוסכמים בתום תקופת השכירות או כפי ששונו לאחרונה על פי הסכם או על פי חוק.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא יהיה הדייר רשאי להשכיר בשכירות משנה את המושכר כולו, בין בבת אחת ובין חלקים חלקים, אלא בהסכמת בעל הבית.

דייר של דירה שנפטר 20. (א) דייר של דירה שנפטר, יהיה בן-זוגו לדייר, ובלבד שהשנים היו בני-זוג לפחות ששה חדשים סמוך לפטירת הדייר והיו מתגוררים יחד תקופה זו.

(ב) באין בן-זוג כאמור בסעיף קטן (א) – יהיו ילדי הדייר לדיירים, ובאין ילדים – קרוביו האחרים, כל אלה בתנאי שהיו מתגוררים בדירה יחד אתו לפחות ששה חדשים סמוך לפטירתו, ולא היתה להם בזמן פטירתו דירה אחרת למגוריהם.

דייר של דירה שנפרד או שנתגרש 21. דייר של דירה שנפרד או שנתגרש מבן-זוגו או שבוטלו נישואיהם לאחר שהשנים היו בני-זוג לפחות ששה חדשים והיו מתגוררים יחד תקופה זו, יהיה לדייר בן-הזוג הבא להחזיק בדירה בתוקף הסכם בכתב שנעשה בין בני-הזוג לרגל הפירוד או הגירושין, או בתוקף פסק דין שעל פיו נפרדו או נתגרשו או בוטלו נישואיהם, והוא אף אם חדל הדייר לפני כן להחזיק בדירה.

דייר של דירה שזנח משפחתו 22. (א) דייר של דירה שחדל להחזיק בה בגלל שזנח בן-זוגו, יהיה בן-זוגו לדייר, ובלבד שהשנים היו בני-זוג לפחות ששה חדשים סמוך ליום שהדייר חדל להחזיק בדירה והיו מתגוררים יחד תקופה זו.

(ב) דייר של דירה שחדל להחזיק בה בגלל שזנח ילדיו או הוריו, ולא היה בן-זוגו לדייר, יהיו ילדיו לדיירים, ובאין ילדים – הוריו, כל אלה בתנאי שהיו מתגוררים בדירה יחד אתו לפחות ששה חדשים סמוך ליום שהדייר חדל להחזיק בדירה, ולא היתה להם אותו יום דירה אחרת למגוריהם.

(ג) בית המשפט רשאי לקבוע, לפי בקשת בעל הבית, שהילדים וההורים האמורים יהיו לדיירים רק לגבי חלק מן הדירה, ובלבד שאם בדירה היו כלולים מטבח וחדרי שירות, יכלול חלק זה את המטבח וחדרי השירות.

דייר של בית עסק שנפטר 23. (א) דייר של בית עסק שנפטר, יהיה בן-זוגו לדייר, ובלבד שהשנים היו בני-זוג לפחות ששה חדשים סמוך לפטירת הדייר והיו מתגוררים יחד תקופה זו.

(ב) באין בן-זוג כאמור בסעיף קטן (א) – יהיו ילדי הדייר לדיירים, ובאין ילדים – אותם היורשים על פי דין שעבדו עם הדייר בעסקו לפחות ששה חדשים סמוך לפטירתו.

דייר של בית עסק שנפרד או שנתגרש 24. דייר של בית עסק שנפרד או שנתגרש מבן-זוגו או שבוטלו נישואיהם לאחר שהשנים היו בני-זוג לפחות ששה חדשים והיו מתגוררים יחד תקופה זו, יהיה לדייר בן-זוגו הבא להחזיק בבית העסק בתוקף הסכם בכתב שנעשה בין בני-הזוג לרגל הפירוד או הגירושין, או בתוקף פסק דין שעל פיו נפרדו או נתגרשו או בוטלו נישואיהם.

דייר של בית עסק שזנח משפחתו 25. (א) דייר של בית עסק שחדל להחזיק בו בגלל שזנח בן-זוגו, יהיה בן-זוגו לדייר, ובלבד שהשנים היו בני-זוג לפחות ששה חדשים סמוך ליום שהדייר חדל להחזיק בבית העסק והיו מתגוררים יחד תקופה זו.

(ב) דייר של בית עסק שחדל להחזיק בו בגלל שזנח ילדיו או הוריו, ולא היה בן-זוגו לדייר, יהיו ילדיו לדיירים; ובאין ילדים יהיו לדיירים הוריו שעבדו עם הדייר בעסקו לפחות שנה אחת סמוך ליום שהדייר חדל להחזיק בבית העסק.

המשכת העסק 26. לא יהיה לדייר לפי סעיפים 23 עד 25 אלא מי שמוסיף לנהל במושכר, בין בעצמו ובין על ידי אחרים, את העסק שהדייר שלפניו ניהל בו, ולא השכירו, כולו או מקצתו.

הפסק ההגנה 27. היה אדם לדייר לפי סעיפים 20 עד 26 ונפטר או חדל להחזיק במושכר, לא יהיה אדם אחר לדייר לפי סעיפים אלה; אולם –

(1) מי שנתקיימו בו התנאים המפורטים בסעיפים 20 או 22 יהיה לדייר אף אם היה לפניו אדם אחר לדייר לפי אותם סעיפים, ובלבד שהוסיף להתגורר בדירה ולא היתה לו דירה אחרת למגוריו בזמן שהדייר שלפניו נפטר או חדל להחזיק במושכר;

(2) מי שנתקיימו בו התנאים המפורטים בסעיפים 23 או 25 והתנאים המפורטים בסעיף 26 יהיה לדייר אף אם היה לפניו אדם אחר לדייר לפי אותם סעיפים, ובלבד שיורשים והורים כאמור שם לא יהיו לדיירים אלא אם הוסיפו לעבוד באותו עסק, והעסק דרוש לקיומם;

(3) רשאי בית המשפט להורות, אם בנסיבות הענין היה זה צודק לעשות כן, שילדי דייר שהם למטה מגיל 18 והיו תלויים בו בשעה שנפטר או שחדל להחזיק במושכר, יחזיקו במושכר לתקופה ובתנאים שיקבע בית המשפט.

סמכויות בית המשפט

28. (א) בית המשפט רשאי, אם בנסיבות הענין היה זה צודק לעשות כן, לקבוע שאדם היה לדייר לפי סעיפים 20 עד 27 אף אם לא נתמלאו התקופות הקבועות באותם סעיפים.

(ב) היו לפי סעיפים 20 עד 27 שני אנשים או יותר לדיירים, ולא רצו או לא יכלו כולם להחזיק במושכר במשותף, רשאי בית המשפט לקבוע שאחד או יותר מביניהם יהיו לדיירים, ורשאי הוא לקבוע פיצוי לנותרים ותנאים אחרים לקביעה זו.

תחולה בתקופת השכירות

29. סעיפים 20 עד 28 חלים גם לפני שתמה תקופת השכירות.

דייר משנה שהיה לדייר של בעל הבית

30. מושכר שהושכר בשכירות משנה, והדייר חדל להחזיק בו או נפטר, ולא היה אדם אחר לדייר מכוח חוק זה, יהיה דייר המשנה, לגבי החלק המוחזק בידו, לדייר של בעל הבית, ובלבד –

(1) שבזמן שהדייר חדל להחזיק במושכר או סמוך לפטירתו לא נתנה השכרת המשנה לבעל הבית עילת פינוי נגד הדייר;

(2) שהשכרת המשנה לא נעשתה אחרי שבעל הבית התחיל בהליכים משפטיים לפינוי הדייר מן המושכר.

דייר שהיה שוב לדייר משנה

31. היה אדם לדייר לפי סעיף 30 רשאי בעל הבית לחזור ולהשכיר את המושכר כולו, לרבות החלק המוחזק בידי אותו אדם, ומשעשה כן, יהיה אותו אדם לדייר משנה של הדייר החדש.

תנאי השכירות לפי סעיפים 30 ו-31

32. תנאי השכירות – הן בזמן שאדם היה לדייר לפי סעיף 30 והן בזמן שהיה לדייר משנה לפי סעיף 31 – יהיו כתנאי השכירות שהיו חלים בינו לבין הדייר שחדל להחזיק במושכר או שנפטר, או כפי ששונו לאחרונה על פי הסכם או על פי חוק.

בעל בית שהיה לדייר

33. (א) החזיק אדם בנכס כשהוא בעלו או חוכרו-לדורות, או אחד הבעלים או החוכרים-לדורות, ופקעה זכותו בנכס מחמת מכירתו בהוצאה לפועל של פסק דין או של משכנתה או בפשיטת רגל, או מחמת חלוקת הנכס במשפט חלוקה או בהסדר קרקעות או מחמת חלוקתו על ידי רישום בפנקס הבתים המשותפים כאמור בסעיף 42 לחוק המקרקעין, תשכ"ט-1969 – יהיה המחזיק לדייר של בעלו החדש של הנכס, או של החוכר-לדורות החדש.

(ב) נפטר בעל או חוכר-לדורות של נכס כאמור בסעיף קטן (א) לפני שהיה לדייר בו כאמור באותו סעיף, יהיה בן-זוגו לדייר, ובלבד שהשנים היו בני-זוג לפחות ששה חדשים בסמוך לפטירת הבעל או החוכר, לפי הענין, והיו מתגוררים יחד בתקופה זו; ובאין בן-זוג יהיו ילדיו לדיירים, ובאין ילדים – קרוביו האחרים, הכל בתנאי שהיו מתגוררים אתו יחד בנכס ששה חדשים סמוך לפטירתו ולא היתה להם בזמן פטירתו דירה אחרת למגורים.

(ג) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו –

(1) על הוצאה לפועל של משכנתה שנרשמה לפני תשט"ו;

(2) אם פורש בשטר המשכנתה שהמחזיק לא יהיה מוגן לפי סעיף זה.

(ד) החזיק אדם בנכס כשהוא אחד מבעליו או מחוכריו-לדורות, ופקעה זכותו בנכס מחמת מכירת חלקו של שותפו, בין מרצון ובין בהוצאה לפועל של פסק דין או של משכנתה או בפשיטת רגל – יהיה המחזיק לדייר של בעלו החדש של הנכס, או של חוכרו-לדורות החדש, לפי הענין.

(ה) מי שהיה לדייר לפי סעיף זה יחזיק בנכס כדרך שהחזיק בו ערב היותו לדייר; נתגלעו חילוקי דעות, רשאי בית הדין לקבוע את דרך ההחזקה כאמור; שאר תנאי השכירות ייקבעו בהסכם בין הדייר לבין בעלו החדש של הנכס, ובאין הסכם – על ידי בית הדין.

דין שותפות

34. היתה שותפות רשומה דייר של בית עסק, לא ייפגע קשר השכירות בגלל שיצא ממנה שותף או הצטרף אליה שותף, אלא אם בחוזה שכירות בכתב היתה הוראה מפורשת אחרת.

שימוש משותף

35. היתה שכירות כוללת את זכות השימוש במטבח, בחדרי שירות, במחסנים וכיוצא באלה, המשמשים גם לאדם אחר, דין זכות שימוש זו, לענין חוק זה, כדין הזכות במושכר.

דייר בבנין חדש או במפעל מאושר

36. דייר ששילם, בשכירות נכס שסעיף 14 חל עליו, חלק מהשקעות הבניה, יהא רשאי, תוך תקופה המסתיימת שנה אחת לפני תום חוזה השכירות, להעביר את חוזה השכירות שלו לדייר אחר, על אף כל הוראה מנוגדת לכך בחוזה השכירות, ובלבד שבהעברת חוזה השכירות של בית עסק לא יהיה הדייר החדש רשאי להשתמש בבית העסק אלא למטרות שלהן שימש לפני ההעברה.

שינוי מטרה וכו'

37. (א) בית הדין רשאי להרשות לדייר, לפי בקשתו, לעשות דברים מהמנויים להלן אם בעל הבית אינו מסכים לכך ללא טעם סביר או מעמיד תנאים בלתי סבירים; ואלה הדברים:

(1) להשתמש במושכר למטרה אחרת מזו שלשמה משמש המושכר לפי תנאי השכירות, אם דרוש השינוי לקיומו של הדייר;

(2) להרשות לאדם שהיה לדייר לפי סעיפים 23, 24, 25 או 27(2) לנהל במושכר עסק אחר מזה שניהל בו הדייר שלפניו;

(3) לקבוע שאדם היה לדייר לפי סעיפים 23, 24, 25 או 27(2) אף אם אין ביכלתו לנהל במושכר את העסק הקודם, לא בעצמו ולא על ידי אחרים, מפני שהדייר שלפניו היה בעל אחד המקצועות הטעונים רשיון אישי על סמך הכשרה מקצועית מיוחדת, ובלבד שהבקשה הוגשה תוך שנה מהיום שהדייר שלפניו נפטר או חדל להחזיק במושכר;

(4) להשכיר חלק מהמושכר בהשכרת משנה;

(5) לבצע תיקונים או שינויים במושכר;

(6) להתקין על גג הבית שבו נמצא המושכר תורן לאנטנה של טלוויזיה או של רדיו או דוד שמש, הכל בכפוף לאמור בסעיף 38, ובתנאי שיובטח כי בעל הבית יהיה רשאי להוריד את התורן או הדוד כדי לאפשר עבודות בניה על הגג מכוח היתר בניה שהשיג על פי הוראות חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 (להלן – חוק התכנון), ויהיה חייב להקימו מחדש עם גמר הבניה.

(ב) רשאי בית הדין, אם בנסיבות הענין היה זה צודק לעשות כן, לקבוע פיצוי לבעל הבית ותנאים אחרים לרשות שניתנה לפי סעיף זה.

דיון בענין התקנת תורן או דוד

38. (א) הוגשה בקשה להרשות התקנת תורן או דוד על גג של בית כאמור בסעיף 37(א)(6), תימסר הודעה על הבקשה לכל יתר דיירי הבית, וכל דייר יהיה רשאי להצטרף כבעל דין לדיון, בדרך ובמועד שקבע שר המשפטים בתקנות.

(ב) בית הדין הדן בבקשה על פי סעיף 37(א)(6), רשאי גם להתיר שיתופו של המבקש בתורן קיים, וכן רשאי הוא לקבוע תנאים בקשר לצורת החיבורים של התורן או הדוד.

(ג) בית הדין הדן בבקשה על פי סעיף 37(א)(6), יתחשב גם בשימוש של בעל הבית בגג ובחלקים אחרים של הבית, שהוא שימוש קיים.

(ד) לא ירשה בית הדין התקנה או שיתוף כאמור בסעיף זה, אלא אם נוכח שההתקנה הותרה גם על פי חוק התכנון או מכוחו.

שינוי מועדי תשלום

39. בית הדין רשאי, לפי בקשת הדייר, לשנות את מועדי התשלום של דמי השכירות, אם בחוזה השכירות נקבע תשלום מראש לתקופה של שנה או יותר ותקופה זו עברה, ובלבד שהבקשה הוגשה לפני מועד הפרעון.

שינוי ציוד

40. בית הדין רשאי לצוות על שינויו של ריהוט, של כלים או של ציוד אחר ששימושם כלול בשכירות, ורשאי הוא, אם בנסיבות הענין היה זה צודק לעשות כן, לקבוע פיצוי ותנאים אחרים בקשר לאותו שינוי.

פרק ב': דמי שכירות של דירות

הגדרות

41. לענין פרק זה –

(1) חדרי כניסה ששטחם פחות משמונה מטרים מרובעים, חדרי שירות ומטבחים אינם בכלל "חדר";

(2) חדר ששטחו אינו פחות משש ואינו יותר משמונה מטרים מרובעים, וכן חדר כניסה ששטחו שמונה מטרים מרובעים או יותר, הוא "חצי חדר".

דמי שכירות בדירה

42. דמי השכירות של דירה יהיו כדמי שכירות שהשתלמו בעדה ערב תשל"א (להלן – דמי השכירות היסודיים), בשינויים שייקבעו בתקנות לפי סעיף 45 (להלן – התקנות המשנות).

דין דמי שכירות למעלה מן המותר

43. הועלו דמי השכירות של דירה למעלה מדמי השכירות לפי חוק זה, אין העודף ניתן להיפרע מאת הדייר, על אף כל הסכם, וכל סכום עודף כאמור ששילם דייר, זכאי הוא – תוך ששה חדשים מיום ששילם – להיפרע מבעל הבית, אם בניכוי מדמי שכירות המגיעים לבעל הבית ואם בכל דרך אחרת.

תיאום דמי שכירות

44. (א) הושפעו דמי השכירות היסודיים על-ידי אחד מאלה:

(1) חיובים שבעל הבית היה חייב לדייר בנוסף על החיוב להעמיד לרשותו את הדירה עצמה;

(2) יחסים מיוחדים שהיו קיימים בין בעל הבית ובין הדייר,

והתקנות המשנות קבעו תוספת על דמי שכירות – תבוא התוספת לא על דמי השכירות היסודיים אלא על דמי השכירות שהיו משתלמים לולא חיובים נוספים או יחסים מיוחדים אלה.

(ב) בדירה שבעל הבית לא השתמש כלל בזכותו להעלות דמי השכירות בהתאם לתקנות הגנת הדייר (דמי שכירות בדירות ובתי עסק), תשכ"ו-1966 (להלן – תקנות תשכ"ו), תבוא התוספת לא על דמי השכירות היסודיים אלא על דמי השכירות שהיו מגיעים בעד אותה דירה בתוקף התקנות האמורות.

תקנות משנות

45. (א) הממשלה תתקין אחת לשנה תקנות לשינוי דמי השכירות היסודיים.

(ב) התקנות המשנות יכול שיקבעו שינויים הדרגתיים בדמי השכירות שתחילתם תהיה במועדים שונים, ובלבד שלא יחולו שינויים כאמור יותר מאחת לשנה.

(ג) (1) התקנות המשנות יכול שיקבעו תוספת לדמי השכירות היסודיים שלא תעלה על שיעור עליית המדד ולא תפחת מ-70% מעליית המדד; תקנות אלה תחילתן ב-1 בחודש שלאחר תום שלושים ימים ביום פרסומן ברשומות, אם לא בוטלו לפני כן בהחלטת הכנסת;

(2) בסעיף קטן זה, "עליית המדד" – העליה במדד המחירים לצרכן שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מן המדד האחרון שלפני התקנת התקנות המשנות הקודמות עד המדד האחרון שלפני התקנת התקנות המשנות החדשות.

46. (בוטל)

חלוקת העלאה

47. הממשלה רשאית לקבוע כי ההעלאה בדמי השכירות לפי סעיף 45 תחולק כך שדייר לא יוסיף בשנה אחת יותר מן השיעור שקבעה.

דמי שכירות מוסכמים בנכסי נפקדים

48. נקבעו לדירה בחוזה עם האפוטרופוס על נכסי נפקדים דמי שכירות העולים על דמי השכירות לפי סעיפים 42 עד 46, יהיו דמי השכירות של הדירה, על אף האמור באותם סעיפים, כפי שנקבעו בחוזה, ואם הופחתו על פי סעיף 12(ד) לחוק נכסי נפקדים, תש"י-1950 – כפי שהופחתו, יהיה בעל הבית אשר יהיה.

דמי שכירות בשכירות משנה

49. (א) דייר הדר בדירה והשכיר חלק ממנה לפני תשל"א, יהיו דמי השכירות של אותו חלק צירוף הסכומים הבאים:

(1) חלק יחסי מדמי השכירות של כל הדירה, בתוספת ריווח סביר שלא יעלה על 100% מאותו חלק של דמי השכירות;

(2) חלק יחסי מן הארנונות והתשלומים האחרים, לרבות דמי מים, המוטלים על הדייר הראשי בתור מחזיק הדירה.

(ב) השכיר הדייר חלק מהדירה אחרי תשל"א, יחולו הוראות אלה:

(1) ההגבלה על גובה דמי שכירות המשנה לפי סעיף קטן (א) – לא תחול;

(2) הדייר ישלם לבעל הבית תוספת של דמי השכירות של הדירה בשיעור של 75% מהחלק היחסי של אותם דמי שכירות המתאים לחלק המושכר של הדירה.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחוייבים, גם כשהאדם שהשכיר חלק מהדירה בבית שחוק זה חל עליו איננו דייר כמשמעותו בחוק זה, בין שהוא בעל הנכס המושכר ובין שהוא חוכר-לדורות.

קביעת דמי השכירות על ידי הצדדים

50. (א) בתחום המקסימום והמינימום לפי סעיפים 46 ו-49 רשאים הצדדים להסכים על דמי השכירות; הם רשאים לכך גם לאחר שנפסקו דמי השכירות על ידי בית הדין.

(ב) השינויים לפי סעיף 45 אין בהם כדי למנוע את הצדדים מהסכים על דמי שכירות נמוכים יותר.

פסיקת דמי השכירות על ידי בית הדין

51. (א) נתגלעו חילוקי דעות בדבר דמי השכירות שיש לשלם בתוקף סעיף 42 או התקנות המשנות, יכריע בית הדין.

(ב) בית הדין רשאי לפסוק את דמי השכירות מחדש בכל אחד ממקרים אלה:

(1) חל שינוי בהתאם לסעיפים 45 או 46;

(2) הדירה חולקה לשתי דירות או יותר, או שתי דירות או יותר חוברו לדירה אחת;

(3) בעל הבית הוציא הוצאות על שיפורים ניכרים או על שינוי המבנה של הדירה או של נכס שהדירה משתבחת משיפוריו או שינוייו;

(4) חל שינוי בנתונים העלולים להשפיע על שיעור דמי השכירות, ובלבד שבקשה לפי פסקה זו לא תוגש יותר מאחת לשנים עשר חודש.

פרק ג': דמי שכירות של בתי עסק

קביעת דמי שכירות

52. (א) דמי השכירות בבית עסק ייקבעו בהסכם בין בעל הבית והדייר, ובאין הסכם כאמור רשאי כל צד לבקש שבית הדין יקבע את דמי השכירות.

(ב) בקבעו דמי שכירות של בית עסק יתחשב בית הדין בכל הנתונים העשויים להשפיע על גובה דמי השכירות של בית העסק, לרבות סוג העסק, האזור שבו הוא נמצא והשימוש בו, ובלבד שלגבי בתי עסק שעליהם חלים סעיף 52א או תקנות לפי סעיף 61 לא ייקבעו דמי שכירות העולים על השיעורים המרביים או המופחתים, לפי הענין.

(ג) (נמחק)

(ד) (נמחק)

(ה) (נמחק)

דמי שכירות מרביים

52א. (א) מיום ט"ז בטבת התשמ"ג (1 בינואר 1983) יהיו דמי השכירות של בית עסק, דמי השכירות ששולמו לפני יום ט"ז בטבת התשמ"ג (1 בינואר 1983) בתוספת 300 אחוזים.

(ב) ב-1 בינואר של כל שנה (להלן – יום השינוי) יועלו דמי השכירות ששולמו לפני יום השינוי לפי שיעור עליית המדד מן המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי הקודם עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי; יום השינוי הראשון לפי סעיף קטן זה יהיה י"ח בניסן התשמ"ג (1 באפריל 1983), ובו יועלו דמי השכירות לפי שיעור עליית המדד מן המדד שפורסם בחודש דצמבר 1982 עד המדד שפורסם לאחרונה לפני יום השינוי; לענין זה, "מדד" – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) המנהל הכללי של משרד הבינוי והשיכון יודיע ברשומות, לא יאוחר מה-25 בחודש שלפני יום השינוי, על שיעור העלאת דמי השכירות בהתאם לשינוי במדד כאמור בסעיף קטן (ב).

(ד) שיעורי העלאת דמי השכירות לפי סעיף זה הם שיעורים מרביים.

(ה) הממשלה רשאית לקבוע בתקנות סוגים של בתי עסק שסעיף זה לא יחול עליהם.

דמי שכירות מוסכמים

53. הוסכם בין בעל בית ודייר אחרי י"ג בניסן תשי"ד (16 באפריל 1954) על דמי שכירות של בית עסק, יחייבו דמי השכירות המוסכמים את הצדדים וחליפיהם למשך תקופת ההסכם, על אף האמור בסעיפים 52, 52א ו-61.

דמי שכירות בשכירות משנה

54. (א) דייר המחזיק ומשתמש בבית עסק והשכיר חלק ממנו, לא יעלו דמי השכירות של אותו חלק על צירוף הסכומים הבאים:

(1) חלק יחסי מדמי השכירות של כל בית העסק בתוספת ריווח סביר שלא יעלה על 100% מאותו חלק של דמי השכירות;

(2) חלק יחסי מן הארנונות והתשלומים האחרים, לרבות דמי מים, המוטלים על הדייר הראשי בתור מחזיק בית העסק.

(ב) הוראות סעיף זה יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, גם כשהאדם שהשכיר אינו דייר שהוראות חוק זה חלות עליו, בין שהוא בעל הנכס המושכר ובין שהוא שוכר, ובלבד שבית העסק נמצא במקום שחוק זה חל עליו.

בית עסק בבנין מיוחד שהושלם אחרי 1.1.1946

55. בית עסק מן הסוגים שלגביהם חלים דמי שכירות מרביים לפי סעיף 52א והוא נמצא בבנין שבנייתו הושלמה אחרי כ"ח בטבת תש"ו (1 בינואר 1946) והיתה כרוכה בהוצאות בלתי רגילות בגלל אפיו המיוחד של הבנין או בגלל שכלולו, דמי השכירות שלו יכולים לעלות על דמי השכירות המרביים לפי סעיפים 52א ו-54.

הוראות משלימות

56. (א) פסק בית הדין את דמי השכירות של בית-עסק והוגש ערעור, רשאי בית המשפט לערעורים להעריך ולקבוע מחדש את דמי השכירות ואין הוא קשור בממצאיו של בית הדין.

(ב) הצדדים רשאים להסכים על דמי שכירות שישתנו לפי מדד מוסכם או לפי שיטה מוסכמת; הם רשאים להסכים על דמי השכירות גם לאחר שנפסקו בבית הדין.

פסיקת דמי שכירות מחדש

57. פסק בית הדין את דמי השכירות של בית עסק, רשאי הוא לפסקם מחדש בכל אחד מן המקרים הבאים:

(1) חל שינוי במקסימום של דמי השכירות בהתאם לסעיף 52(ג);

(2) חל שינוי בנתונים העלולים להשפיע על גובה דמי השכירות, ובלבד שבקשה לפי פסקה זו לא תוגש יותר מאחת לשנים עשר חודש;

(3) בעל הבית הוציא הוצאות על שיפורים ניכרים או על שינוי המבנה של בית העסק או של נכס שבית העסק משתבח משיפוריו או שינוייו.

פרק ד': הפחתות מדמי שכירות

הפחתה למשלמי דמי מפתח בדירה

58. (א) ניתנו לבעל בית דמי מפתח בדירה ולאחר מכן נקבעה העלאה בדמי השכירות בתקנות המשנות, תופחת בשליש התוספת שעל הדייר של אותה דירה לשלם לפי אותן תקנות.

(ב) ההפחתה לפי סעיף קטן (א) תתחיל ביום תחילתן של התקנות, ותסתיים בתום חמש עשרה שנים מיום תחילת השכירות שבקשר אליה ניתנו דמי המפתח; מקום שחמש עשרה שנים אלה מסתיימות תוך שלוש שנים מתחילת התקנות – תימשך ההפחתה עד תום שלוש השנים מתחילתן.

(ג) אין בהוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) כדי לגרוע מתוצאות סעיפים 59 ו-60.

(ד) על אף האמור בסעיף זה ובסעיפים 59 ו-60, לא יפחתו דמי השכירות מדמי השכירות היסודיים.

(ה) לענין סעיף זה וסעיפים 59 ו-60 אין נפקא-מינה אם ניתנו דמי המפתח לפני תשי"ח או לאחר מכן.

הפחתת תשכ"ב

59. (א) ניתנו לבעל בית דמי מפתח בעד מושכר לפני י"ז באב תשכ"ב (17 באוגוסט 1962) (להלן – תשכ"ב), יופחת בחמישים אחוזים הסכום הנוסף שעל הדייר של אותו מושכר לשלם לפי תקנות הגנת הדייר (דמי שכירות בדירות ובבתי עסק), תשכ"ב-1962 (להלן – תקנות תשכ"ב).

(ב) ההפחתה לפי סעיף קטן (א) תתחיל מיום תחילתן של תקנות תשכ"ב ותסתיים כתום עשר שנים מיום תחילת השכירות שבקשר אליה ניתנו דמי המפתח.

הפחתת תשכ"ז

60. (א) ניתנו לבעל בית דמי מפתח בעד מושכר לפני י"ז בתשרי תשכ"ז (1 באוקטובר 1966) (להלן – תשכ"ז) תופחת בחמישים אחוזים התוספת שעל הדייר של אותו מושכר לשלם לפי תקנות תשכ"ו.

(ב) ההפחתה לפי סעיף קטן (א) (להלן – הפחתת תשכ"ז) תתחיל מתשכ"ז ותסתיים בתום עשר שנים מיום תחילת השכירות שבקשר אליה ניתנו דמי המפתח.

(ג) דייר שנתמלאו בו כל אלה:

(1) הוא זכאי לגבי מושכר פלוני להפחתה לפי סעיף 59;

(2) הוא זכאי לגבי אותו מושכר גם להפחתת תשכ"ז;

(3) הוא אינו מחזיק במושכר מכוח שכירות שבעדה ניתנו דמי מפתח אחרי תשכ"ב,

תיקבע התוספת שעליו לשלם לפי תקנות תשכ"ו, עד תום התקופה לפי סעיף קטן (ב), לפי הסכום שמותר היה לגבות ממנו ערב תחילתן; תוספת זאת תופחת כאמור בסעיף קטן (א).

(ד) בכפוף לאמור בסעיף קטן (ג), אם שילם דייר של מושכר, ערב תחילתן של תקנות תשכ"ו, דמי שכירות העולים על דמי השכירות שמותר היה לגבות ממנו על פי תקנות תשכ"ב וסעיף 59, תחושב ההעלאה על פי תקנות תשכ"ו על יסוד הסכום שהיה חייב לשלם ולא על יסוד הסכום ששילם למעשה.

דייר ששילם דמי מפתח או שיכלל בבית עסק

61. (א) הממשלה תקבע בתקנות הוראות מיוחדות בדבר קביעת ההפחתה בדמי השכירות – אם שולמו בעדה דמי מפתח לאחר יום ה' באייר תש"ח (14 במאי 1948), או אם השקיע הדייר סכומים לשם שינויים או שכלולים יסודיים בבית העסק – ובדבר תקופות ההפחתה כאמור; בתקנות אלה תתחשב הממשלה הן בסכום של דמי המפתח או ההשקעה והן במועד שבו שולמו או הושקעו, לפי הענין.

(ב) הופחתו דמי השכירות כאמור בסעיף קטן (א), ותוך תקופת ההפחתה העביר הדייר את השכירות כדין לאחר, יהיה הדייר החדש זכאי בתשלום דמי השכירות המופחתים עד תום תקופת ההפחתה, ואולם רשאי בעל הבית לפדות זכות זו בתשלום סכום חד פעמי לדייר היוצא כפי שייקבע בהסכם בין הצדדים, ובאין הסכם – על ידי בית הדין.

פרק ה': שירותים ותיקונים

תחולה

62. (א) הוראות פרק זה אינן באות אלא לקבוע חיובים של בעל בית כלפי דייר ושל דייר כלפי בעל בית, אם בדירה ואם בבית עסק, הכל לפי הענין.

(ב) הוראות פרק זה אינן גורעות מכל דין אחר המטיל חיובים על בעל בית או על דייר.

(ג) הוראות פרק זה חלות על אף כל הסכם, אולם הסכם שנעשה אחרי י"ג בניסן תשי"ד (16 באפריל 1954) לגבי בית עסק יחייב את הצדדים למשך תקופת ההסכם.

ניקוי

63. (א) בעל הבית חייב –

(1) בניקוי החצר, הגינה והשטח המשמשים את דיירי הבית;

(2) בניקוי הכניסה לבית וחדר המדרגות;

(3) באחזקה תקינה של מיתקני המאור הקיימים בכניסה לבית ובחדר המדרגות ובהספקת מאור למקומות אלה;

(4) בדאגה להרקתו הסדירה של בור השופכין.

(ב) בעל הבית חייב להוציא את הוצאות השירותים לפי סעיף קטן (א).

(ג) הדייר ישלם לבעל הבית תשלום חדשי קבוע, בסכום, בשיעור ובאופן שייקבעו בתקנות, בעד השירותים לפי סעיף קטן (א).

ביצוע החיובים לפי סעיף 63

64. (א) לא קיים בעל הבית את השירותים לפי סעיף 63, רשאי הדייר, לאחר שהתרה בבעל הבית בכתב, נתן לו זמן סביר לקיום השירות, והודיע על כך גם לדיירים האחרים – לעשות את הדרוש לקיום השירות.

(ב) עשה דייר (בסעיף זה – מבַצע) את הדרוש לקיום השירות, כאמור בסעיף קטן (א), זכאי הוא לאחד מאלה, לפי בחירתו:

(1) לדרוש החזרת הוצאותיו מבעל הבית בניכוי חלקו שלו בהוצאות אלה;

(2) לדרוש מכל יתר הדיירים החזרת חלקיהם בהוצאות כאמור.

(ג) בעל בית שהחזיר את ההוצאות למבצע כאמור בסעיף קטן (ב)(1), זכאי לתבוע מהדיירים האחרים החזרת חלקיהם בהוצאות.

מים חמים, חימום ומעלית

65. (א) בעל הבית חייב לספק מים חמים, חימום ושירות מעלית במידה שהתחייב לכך בתנאי השכירות שהוסכם עליהם לאחרונה, אולם לגבי התקופה שלאחר תום תקופת ההסכם רשאי בית הדין לפטור את בעל הבית מחיוב כזה או ממקצתו, אם ראה סיבות המצדיקות זאת.

(ב) הוצאות שירותים אלה חלות על הדייר, אולם בית הדין רשאי להטיל חלק מהן על בעל הבית, אם ראה סיבות המצדיקות זאת.

(ג) בעל הבית חייב להוציא הוצאות שירותים אלה, והוא רשאי לדרוש החזרתן מן הדייר במידה שבית הדין לא הטילן על בעל הבית.

תיקון מיתקנים

66. (א) חייב בעל הבית בשירות לפי סעיף 65 והספקה סדירה של השירות דורשת תיקון המיתקנים המשמשים לו, רשאי בית הדין לחייב את בעל הבית באותו תיקון.

(ב) הוצאות התיקון יחולו מחציתן על בעל הבית ומחציתן על הדייר, אולם בית הדין רשאי לחלקן חלוקה אחרת אם ראה סיבות המצדיקות זאת.

(ג) חייב בית הדין את בעל הבית בתיקון וקיים בעל הבית את החיוב, רשאי הוא לדרוש מן הדייר החזרת הוצאותיו במידה שהן חלות על הדייר.

דין החזרת הוצאות כדין דמי שכירות

67. חייב בית הדין דייר לפי סעיפים 63, 65, 66 או 68 להחזיר לבעל הבית סכום קצוב מהוצאותיו, ופסק בית הדין מועד לפרעון הסכום או מועדים לפרעונו בשיעורין, יראו סכום זה או שיעורין אלה כחלק מדמי השכירות לענין תביעת פינוי מחמת אי-תשלום של דמי שכירות.

אחזקת הבית והתיקונים

68. (א) בעל הבית חייב לתקן את התיקונים הדרושים להחזקת הבית במצב תקין וראוי לשימוש, כמפורט בתקנות באישור ועדת הפנים והגנת הסביבה של הכנסת, חוץ מתיקונים באותם חלקי הבית שהם בשימושו הייחודי של הדייר.

(ב) תיקונים בחלקי הבית שהם בשימושו הייחודי של הדייר ואינם תיקונים כאמור בסעיף קטן (א), חייב בהם הדייר והוצאות תיקונים אלה יחולו עליו; דייר שלא ביצע תיקונים שהוא חייב בהם כאמור והתיקונים דרושים לשמירת בטחונו או בריאותו של דייר אחר או למניעת נזק לבית, רשאי בעל הבית לעשותם והדייר חייב לאפשר לו עשייתם, ובלבד שבעל הבית הודיע על כך לדייר מראש ובכתב ונתן לו בהודעה זמן סביר לעשיית התיקונים.

(ג) לא ביצע בעל הבית תיקונים כאמור בסעיף קטן (א) הדרושים לשמירת בטחונו או בריאותו של דייר, חוץ מתיקונים המצריכים עבודות בניה יסודיות, רשאי הדייר לעשותם, ובלבד שהודיע על כך לבעל הבית מראש ובכתב ונתן בהודעה זמן סביר לעשיית התיקונים, ובתנאי שלא יגרום נזק לבנין.

(ד) הוצאות התיקונים שבעל הבית חייב בעשייתם יחולו מחציתן על בעל הבית ומחציתן על הדייר.

(ה) בית הדין מוסמך להחליט על הוצאות סבירות של התיקונים לפי סעיפים קטנים (ב), (ג) ו-(ד), ורשאי בהחלטתו להרשות לדייר לקזז אותן הוצאות כנגד דמי השכירות שיגיעו לבעל הבית.

ביצוע החיוב לשירותים ותיקונים

69. (א) מצא בית הדין שבעל בית לא קיים שירות שהוא חייב בו לפי סעיפים 63 או 65, רשאי הוא למנות אדם לעשות את הדרוש לקיום השירות.

(ב) חייב בית הדין בעל בית בתיקון לפי סעיף 66 או לפי סעיף 68, רשאי הוא, באותה החלטה או לאחר מכן, למנות אדם לעשות את התיקון למקרה שבעל הבית לא יעשה אותו תוך הזמן שקבע לכך בית הדין.

(ג) מי שנתמנה לפי סעיף זה מוסמך להיכנס, הוא או שלוחו, לכל מקום שהכניסה אליו דרושה לשם קיום השירות או עשיית התיקון, והוא מוסמך לגבות, מראש או לאחר מעשה, מכל מי שחייב לשאת בהוצאות השירות או התיקון את השיעור החל עליו.

(ד) בית הדין רשאי להתנות מינוי לפי סעיף זה בתנאים ולתת לממונה הוראות ככל אשר ימצא לנכון; וכן רשאי בית הדין להקציב לממונה שכר ולהטיל תשלומו על בעל הבית ועל הדייר בחלקים שימצא לנכון.

תיקון המצריך עבודות בניה יסודיות

70. (א) תיקון המצריך עבודות בניה יסודיות והוא דרוש למניעת סכנת חיים, הרשות בידי הדייר לעשותו, ובלבד שיודיע בכתב לבעל הבית, אם מענו ידוע, תוך זמן סביר לפני עשיית התיקון, על כוונתו לעשותו, ושיעשה אותו לפי דיני הבניה.

(ב) בית הדין רשאי לחייב את בעל הבית להחזיר לדייר חלק ממה שהוציא על התיקון.

(ג) על אף האמור בכל חיקוק אחר רשאי הדייר לבקש את רשיון הבניה הדרוש ולהיכנס, הוא או שלוחו, לכל מקום שהכניסה אליו דרושה לשם עשיית התיקון.

דין דיירים אחדים

71. (א) כל אימת שלפי פרק זה חלות הוצאות על הדייר ויש בבית דיירים אחדים, רשאי בית הדין לקבוע את הדייר או הדיירים החייבים ואת מידת השתתפותו של כל אחד מהם באותן הוצאות.

(ב) לענין חלוקת הוצאות רואים כדייר גם את בעל הבית כשהוא מחזיק בעצמו בחלק מן הבית.

(ג) התחייב בעל הבית בשירות מן השירותים האמורים בסעיף 65 רק כלפי חלק מן הדיירים, רשאי בית הדין לחייב את בעל הבית לקיים שירותים לפי הסעיף האמור גם לגבי הדיירים האחרים, ומשעשה כן יחייב גם את הדיירים האחרים בהחזרת הוצאות לפי סעיפים 65 ו-66.

דין דייר משנה

72. (א) בית הדין רשאי להורות שזכותו של דייר לפי סעיפים 63, 64, 68 ו-69 תהיה נתונה גם לדייר משנה כלפי בעל הבית.

(ב) התחייב בעל הבית בשירות מן השירותים האמורים בסעיף 65, רשאי בית הדין להורות שזכות הנתונה לפי סעיפים 65 או 66 לדייר שכלפיו התחייב, תהיה נתונה גם לדייר משנה של אותו דייר כלפי בעל הבית.

(ג) הורה בית הדין לפי סעיף קטן (א) או סעיף קטן (ב), רשאי בעל הבית, לענין החזרת הוצאות לפי פרק זה, לראות אותו דייר משנה כאחד מדייריו, והיה –

(1) אם בחר בכך, חייבים דייר המשנה והדייר שממנו שכר את המושכר לו, כל אחד חלק יחסי מן ההוצאות החלות על אותו מושכר;

(2) אם בעל הבית לא בחר בכך, אלא דרש את ההוצאות החלות על המושכר מן הדייר בלבד, רשאי הדייר לדרוש מדייר המשנה החזרת חלק יחסי מהוצאות אלה.

(ד) הברירה לפי סעיף קטן (ג) נתונה גם לממונה שנתמנה לפי סעיף 69.

(ה) חייב בית הדין דייר משנה לפי סעיף קטן (ג)(2) להחזיר לדייר סכום קצוב מהוצאות שנפסקו לפי סעיפים 63, 65 או 66, ופסק בית הדין מועד לפרעון הסכום או מועדים לפרעונו בשיעורין, יראו סכום זה או שיעורין אלה כחלק מדמי השכירות לענין תביעת פינוי מחמת אי-תשלום של דמי שכירות.

שירותים בלתי מוגדרים

73. (א) התחייב בעל הבית להעמיד לרשות הדייר ריהוט, כלים או ציוד אחר או לספק לו חשמל או שירות אחר שלא מן השירותים הנדונים בפרק זה, רשאי הוא לקבל בעדם תמורה, ובלבד שתהיה סבירה; באין הסכם בין הצדדים תיקבע תמורה זו על ידי בית הדין; בית הדין רשאי לקבוע תמורה זו מחדש מדי פעם בפעם, אך לא יותר מאחת לשנים עשר חודש.

(ב) הוראות סעיף זה חלות גם בין דייר לבין דייר משנה.

חלק ג': דמי מפתח

פרק א': הזכות לדמי מפתח וחלוקתם

זכותו של דייר יוצא לדמי מפתח

74. דייר יוצא זכאי לחלק בדמי המפתח הניתנים, או העשויים לינתן, מאת הדייר המוצע או בשבילו.

חלקו של מי שהחל להחזיק אחרי תשי"ח

75. דייר יוצא שהחל להחזיק במושכר אחרי תשי"ח, יהיה חלקו בדמי המפתח לפי כללים אלה:

(1) החזיק במושכר לא יותר משנה אחת – שמונים וחמישה אחוזים;

(2) החזיק במושכר יותר משנה אחת אך לא יותר משנתיים – שבעים וחמישה אחוזים;

(3) החזיק במושכר יותר משנתיים אך לא יותר מחמש שנים – ששים וששה ושני שלישי אחוזים;

(4) החזיק במושכר יותר מחמש שנים – ששים אחוזים.

חלקו של מי שהחל להחזיק לפני תשי"ח

76. דייר יוצא שהחל להחזיק במושכר לפני תשי"ח, יהיה חלקו בדמי המפתח, ללא הבדל תקופת ההחזקה, ששים וששה ושני שלישי אחוזים.

חלקו של דייר יוצא שלא נתן דמי מפתח

77. (א) על אף האמור בסעיפים 75 ו-76, דייר יוצא שלא נתן דמי מפתח בעד המושכר והחזיק בו לא יותר מחמש שנים, בין שהחל להחזיק במושכר לפני תשי"ח ובין שהחל להחזיק בו אחרי תשי"ח, יהיה חלקו בדמי המפתח לפי כללים אלה:

(1) החזיק במושכר לא יותר משנה אחת – לא כלום;

(2) החזיק במושכר יותר משנה אחת אך לא יותר משנתיים – עשרים ושנים וחצי אחוזים;

(3) החזיק במושכר יותר משנתיים אך לא יותר משלוש שנים – שלושים ושלושה ושליש אחוזים;

(4) החזיק במושכר יותר משלוש שנים אך לא יותר מחמש שנים – חמישים אחוזים.

(ב) דייר יוצא שלא נתן דמי מפתח בעד המושכר והחזיק בו יותר מחמש שנים, יהיה חלקו בדמי המפתח לפי כללים אלה:

(1) החל להחזיק בו אחרי תשי"ח – ששים אחוזים;

(2) החל להחזיק בו לפני תשי"ח – ששים וששה ושני שלישי אחוזים.

חלקו של בעל הבית בדמי מפתח

78. חלקו של בעל הבית בדמי המפתח יהיה הסכום העודף על חלקו של הדייר היוצא לפי סעיפים 75 עד 77.

יום סיום תקופת ההחזקה

79. בחישוב תקופת ההחזקה לפי סעיפים 75 ו-77 יראו כיום סיום תקופת ההחזקה את היום שעליו הצהיר הדייר היוצא בהצהרתו לפי סעיפים 85 או 101 כיום שבו הוא מוכן לפנות את המושכר.

דין בני משפחה שהיו לדיירים לענין סעיפים 75 ו-77

80. היה הדייר היוצא אדם שהיה לדייר לפי סעיפים 20 עד 26 או 27, יראו, לענין חישוב תקופת ההחזקה, את התקופה שבה החזיק במושכר הדייר שלפניו או שלפני שלפניו (להלן – הדייר הקודם) כחלק מן התקופה שבה החזיק במושכר הדייר היוצא, ולענין סעיפים 77 ו-113(ב) יראו דמי מפתח שנתנו דייר או דייר משנה קודמים כדמי מפתח שנתנו הדייר או דייר המשנה היוצאים.

מוניטין בבית עסק

81. (א) בחלוקת דמי המפתח של בית עסק ינוכה מהסכום הכללי של דמי המפתח הסכום שהדייר המוצע משלם בעד המוניטין של העסק, ובלבד שהדייר המוצע שוכר את בית העסק על מנת להוסיף ולנהל בו אותו עסק שהדייר היוצא ניהל בו, ובאותו השם המסחרי.

(ב) היה הדייר היוצא בעל אחד המקצועות שהעיסוק בהם טעון רשיון אישי על סמך הכשרה מקצועית מיוחדת, ינוכה הסכום שהדייר המוצע משלם בעד המוניטין גם אם הדייר המוצע שוכר את המושכר על מנת להוסיף ולעסוק בו באותו מקצוע שלא באותו השם המסחרי.

שינויים ושכלולים במושכר

82. (א) בחלוקת דמי המפתח ינוכה מהסכום הכללי של דמי המפתח הסכום שהדייר היוצא או דייר קודם השקיעו במבנהו של המושכר לשם שינויים או שכלולים

יסודיים, זולת אם הוסכם אחרת בין בעל הבית ובין הדייר היוצא או הדייר הקודם.

(ב) באין הסכם בין הצדדים על טיב השינויים, יקבע בית הדין אם השינויים או השכלולים הם יסודיים.

דין הסכם בדירה

83. היה המושכר דירה ולפני תשי"ח נעשה חוזה או הסכם בנוגע לדמי מפתח או להעברת המושכר, יחייב המוסכם את הצדדים וחליפיהם על אף האמור בסעיפים 75 עד 80; נעשה חוזה או הסכם כאמור לאחר תשי"ח, יחולו הוראות סעיפים 75 עד 80 על אף המוסכם.

דין הסכם בבית עסק

84. היה המושכר בית עסק ונעשה חוזה או הסכם בנוגע לדמי מפתח או להעברת המושכר, בין לפני תשי"ח ובין אחרי תשי"ח, יחייב המוסכם את הצדדים וחליפיהם על אף האמור בסעיפים 75 עד 81.

פרק ב': נוהל וסדרי דין לענין דמי מפתח

סימן א': הדייר היוצא מציע דייר במקומו

הצהרות הדייר היוצא והדייר המוצע

85. לא באו בעל הבית והדייר היוצא לידי הסכם בדבר פינוי המושכר בידי הדייר היוצא וכניסת הדייר המוצע למושכר או בדבר חלוקת דמי המפתח, רשאי הדייר היוצא לשלוח לבעל הבית, בדואר רשום, שתי הצהרות בכתב, שנעשו בדרך הקבועה בסעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, והן –

(1) הצהרה שלו ובה פרטים אלה:

(א) שהוא מוכן לפנות את המושכר עד יום פלוני שלא יהא מוקדם משלושים יום ולא מאוחר משלושה חדשים מיום שנשלחה ההצהרה;

(ב) שם הדייר המוצע, מענו ומשלח ידו, ולענין מושכר שהוא דירה – גם מצבו המשפחתי;

(ג) סכום דמי המפתח שהדייר המוצע מוכן לתת (להלן – דמי המפתח המוצעים);

(ד) החלק בדמי המפתח שהדייר היוצא דורש לעצמו;

(ה) לענין סעיף 81 – שהדייר המוצע שוכר את בית העסק על מנת להוסיף ולנהל בו אותו עסק שהדייר היוצא ניהל בו (ולענין סעיף 81(א) – גם באותו השם המסחרי) והסכום שהדייר המוצע משלם בעד המוניטין של העסק;

(2) הצהרת הדייר המוצע, ובה פרטים אלה:

(א) שהוא מוכן לשכור את המושכר, ושהוא מוכן לקבל את ההחזקה בו מיד לאחר שהדייר היוצא פינה אותו;

(ב) הפרטים המפורטים בפסקה (1)(ב), (ג) ו-(ה).

תשובת בעל הבית

86. נשלחו ההצהרות לפי סעיף 85, רשאי בעל הבית, תוך שלושים יום מיום שנשלחו ההצהרות, להשיב לדייר היוצא, בכתב שנשלח בדואר רשום, אחת התשובות האלה:

(1) שיש בדעתו להחזיר לעצמו את ההחזקה במושכר עד יום פלוני שלא יהא מוקדם מהיום שקבע הדייר היוצא בהצהרתו ולא מאוחר משלושה חדשים מיום שנשלחו ההצהרות, ושהוא מסכים לסכום דמי-המפתח ולחלוקתם כמפורט בהצהרות;

(2) שיש בדעתו להחזיר לעצמו את ההחזקה כאמור בפסקה (1), אך חולק הוא על עצם זכותו של הדייר היוצא לדמי מפתח, על סכום דמי המפתח או על החלק שהדייר היוצא דורש לעצמו;

(3) שהוא מסכים להשכיר את המושכר לדייר המוצע ולסכום דמי-המפתח ולחלוקתם כמפורט בהצהרות;

(4) שהוא מסכים להשכיר את המושכר, אך חולק על הדייר המוצע או חולק על עצם זכותו של הדייר היוצא לדמי מפתח, על סכום דמי המפתח או על החלק שהדייר היוצא דורש לעצמו.

כשבעל הבית מחזיר את המושכר ומסכים לדמי המפתח

87. (א) השיב בעל הבית שיש בדעתו להחזיר לעצמו את ההחזקה במושכר, והסכים לסכום דמי המפתח ולחלוקתם כמפורט בהצהרות, חייב הדייר היוצא לפנות

את המושכר לא יאוחר מהיום שקבע בעל הבית בתשובתו, ובלבד שבעל הבית שילם לדייר היוצא את חלקו בדמי המפתח המוצעים, או השלישו לזכותו.

(ב) לא שילם בעל הבית לדייר היוצא את חלקו בדמי המפתח ולא השלישו לזכותו עד היום האמור, חייב בעל הבית, לפי דרישת הדייר היוצא, לשלם לו את חלקו בדמי המפתח, או להשלישו לזכותו, לא יאוחר מחמישה עשר יום לאחר אותו יום, ובלבד שהדייר היוצא מפנה את המושכר.

כשבעל הבית מחזיר את המושכר וחולק על דמי המפתח

88. (א) השיב בעל הבית שיש בדעתו להחזיר לעצמו את ההחזקה במושכר, אלא שחולק הוא על זכות הדייר היוצא לדמי מפתח, על סכום דמי המפתח או על חלוקתם, יפסוק בדבר בית הדין לפי בקשת הדייר היוצא שתוגש לא יאוחר מחמישה עשר יום מהיום שנשלחה תשובת בעל הבית.

(ב) מצא בית הדין שהדייר היוצא זכאי לדמי-מפתח, יקבע את הסכום שהדייר היוצא זכאי לו, ויחייב את בעל הבית לשלם סכום זה לדייר היוצא, או להשלישו לזכותו, תוך חמישה עשר יום מיום מתן פסק הדין או עד היום שקבע בעל הבית בתשובתו, הכל לפי התאריך המאוחר יותר, והדייר היוצא חייב לפנות את המושכר עד אותו תאריך.

כשבעל הבית מסכים לדייר המוצע ולדמי-המפתח

89. (א) השיב בעל הבית שהוא מסכים להשכיר את המושכר לדייר המוצע ולסכום דמי המפתח ולחלוקתם כמפורט בהצהרות, רשאי הדייר המוצע, על יסוד תשובה זו, לקבל את ההחזקה במושכר לא יאוחר מהיום שקבע הדייר היוצא בהצהרתו, ובלבד שהדייר המוצע שילם לבעל הבית ולדייר היוצא את חלקם בדמי המפתח המוצעים, או השלישו לזכותם.

(ב) לא קיבל הדייר המוצע את ההחזקה במושכר עד היום האמור, חייב הדייר היוצא, לפי דרישת בעל הבית, לפנות את המושכר לא יאוחר מחמישה עשר יום לאחר יום זה, ובלבד שבעל הבית שילם לו את חלקו בדמי המפתח המוצעים, או השלישו לזכותו.

כשבעל הבית מסכים לדייר המוצע וחולק על דמי המפתח

90. (א) השיב בעל הבית שהוא מסכים להשכיר את המושכר לדייר המוצע, אלא שחולק הוא על זכות הדייר היוצא לדמי מפתח או על סכום דמי המפתח או על חלוקתם, יפסוק בדבר בית הדין לפי בקשת הדייר היוצא שתוגש לא יאוחר מחמישה עשר יום מהיום שנשלחה תשובת בעל הבית.

(ב) מצא בית הדין שהדייר היוצא זכאי לדמי-מפתח, יקבע את סכומם ואת חלוקתם בין בעל הבית ובין הדייר היוצא ואת היום שבו רשאי הדייר המוצע לקבל את ההחזקה במושכר, ומשקבע כן, יחולו הוראות סעיף 89 כאילו בא היום הקבוע בפסק הדין במקום היום שקבע הדייר היוצא בהצהרתו.

פסק דין פינוי נגד הדייר היוצא

91. לא פינה הדייר היוצא את המושכר כאמור בסעיפים 87 עד 90, ישמש דבר זה עילה למתן פסק דין של פינוי מאת בית משפט נגד הדייר היוצא, ובלבד שלא יבוצע פסק הדין אלא לאחר שבעל הבית שילם לדייר היוצא את חלקו בדמי המפתח, או השלישו לזכותו.

התיישנות

92. תקופת ההתיישנות של תובענה לתשלום דמי מפתח או לפינוי לפי סעיפים 87 עד 91 היא שנה אחת.

בקשת רשות

93. נשלחו ההצהרות לפי סעיף 85 ונהג בעל הבית באחת הדרכים האמורות להלן, רשאי הדייר היוצא לבקש מבית הדין פסק דין המרשה לדייר המוצע לקבל את ההחזקה במושכר (להלן – בקשת רשות):

(1) השיב שהוא מסכים להשכיר את המושכר, בין שהוא מסכים לדמי המפתח ולחלוקתם ובין שהוא חולק עליהם, אלא שמתנגד הוא לדייר המוצע;

(2) השיב שאין הוא מסכים לעצם השכרת המושכר לאחר ולא הודיע שיש בדעתו להחזיר את ההחזקה במושכר לעצמו;

(3) השיב שיש בדעתו להחזיר לעצמו את ההחזקה במושכר אך לא עשה כן בתוך התקופה שקבע בתשובתו, והדייר היוצא לא תבע מבעל הבית את חלקו בדמי המפתח כאמור בסעיפים 87 ו-88;

(4) לא השיב, תוך שלושים יום מיום שנשלחו ההצהרות, אף אחת מן התשובות המנויות בסעיף 86.

מועד הגשת הבקשה

94. בקשת רשות תוגש לבית הדין לא יאוחר מחמישה עשר יום מהיום שבו נשלחה לדייר היוצא תשובת בעל הבית על התנגדותו לדייר המוצע, או לעצם השכרת המושכר, או

מהיום שקבע בעל הבית להחזרת ההחזקה במושכר לעצמו, או מתום שלושים יום לאחר שנשלחו ההצהרות, הכל לפי המקרה האמור בסעיף 93.

מתן רשות

95. (א) ראה בית הדין שאין טעם סביר להתנגדות בעל הבית לדייר המוצע או שבעל הבית מתנה תנאים בלתי סבירים אחרים – יתן את הרשות המבוקשת ויקבע את זכות הדייר היוצא לדמי מפתח, את סכום דמי המפתח ואת חלוקתם, הכל לפי השנוי במחלוקת, ובלבד שבפסק הדין תינתן לבעל הבית רשות, תוך חמישה עשר יום מיום פסק הדין, לשלם לדייר היוצא את חלקו בדמי המפתח, או להשלישו לזכותו, ולהחזיר לעצמו את ההחזקה במושכר.

(ב) בפסק דינו יקבע בית הדין את המועד, שלא יהא מוקדם מחמישה עשר יום ולא מאוחר משלושים יום מיום פסק הדין, בו רשאי הדייר המוצע לקבל את ההחזקה במושכר, ובלבד ששילם לבעל הבית ולדייר היוצא חלקם בדמי המפתח, או השלישו לזכותם.

דייר שהוא גוף מואגד

96. היה הדייר המוצע גוף מואגד והדייר היוצא אינו גוף מואגד, יהיה סירוב בעל הבית להשכיר לדייר המוצע טעם סביר להתנגדותו; ורשאי בית הדין לראות בסירוב בעל הבית טעם סביר אף במקרה שגם הדייר היוצא הוא גוף מואגד.

מטבח או חדרי שירות משותפים לכמה דיירים

97. (א) היו מטבח או חדרי שירות בשימוש משותף של הדייר היוצא ושל דייר אחר – בין שהדייר היוצא והדייר האחר מחזיקים בחלקים של דירה אחת ובין שהם מחזיקים בשתי דירות סמוכות – תהא לדייר המוסיף להחזיק בחלקו או בדירתו (להלן – הדייר הנשאר) זכות קדימה על פני בעל הבית ועל פני הדייר המוצע לקבל את ההחזקה במושכר המתפנה על ידי הדייר היוצא, ובלבד –

(1) שאין לבעל הבית טעם סביר להתנגד לעצם השכרת המושכר המתפנה או להשכרתו לדייר הנשאר;

(2) שהדייר הנשאר מוכן לשלם לבעל הבית ולדייר היוצא את חלקם בדמי-המפתח המוצעים.

(ב) היו המטבח או חדרי השירות בשימוש משותף של הדייר היוצא ושל כמה דיירים נשארים, רשאי בית הדין להעניק את זכות הקדימה כאמור בסעיף קטן (א) לאחד הדיירים הנשארים או להעניק לכל אחד מהם זכות קדימה על חלק מסויים מהמושכר המתפנה, הכל כפי שיראה צודק בנסיבות הענין.

דייר מוצע – דייר לפי חוק

98. דייר מוצע, לרבות דייר נשאר, שקיבל את ההחזקה במושכר לפי חוק זה, יחולו עליו הוראות חוק זה, ויחולו עליו, בכפוף לסעיף 19(ב), תנאי השכירות כפי שהיו לאחרונה בין הדייר היוצא לבין בעל הבית או כפי ששונו על פי הסכם בין הדייר המוצע או הנשאר לבין בעל הבית או על פי חוק.

סימן ב': תביעת פינוי ובקשת רשות

בקשת רשות ותביעת פינוי

99. (א) הגיש בעל הבית תביעת פינוי נגד הדייר היוצא שלושה חדשים או יותר לפני שהגיש הדייר היוצא בקשת רשות, ותביעת הפינוי היא תביעה שפסק דין של פינוי בה אינו מותנה במתן דיור חלוף לדייר היוצא, יידחה הדיון בבקשת הרשות עד לאחר מתן פסק דין בתביעת הפינוי, זולת אם החליט בית המשפט, על פי בקשת הדייר היוצא, שאין לכאורה מקום שיינתן בתביעה פסק דין של פינוי כאמור.

(ב) הגיש בעל הבית תביעת פינוי כאמור נגד הדייר היוצא פחות משלושה חדשים לפני שהגיש הדייר היוצא בקשת רשות, ידון בית הדין בבקשת הרשות על אף שלא ניתן עדיין פסק דין בתביעת הפינוי, זולת אם החליט בית המשפט, על פי בקשת בעל הבית, שיש לכאורה מקום שיינתן בתביעה פסק דין של פינוי כאמור; משהוגשה בקשת בעל הבית לבית המשפט לפי סעיף קטן זה, לא ידון בית הדין בבקשת הרשות עד לאחר החלטת בית המשפט.

איחוד הדיון בבקשת רשות ובתביעת פינוי

100. היתה תביעת פינוי של בעל הבית נגד הדייר היוצא תלויה ועומדת בבית המשפט בה בשעה שבקשת רשות תלויה ועומדת בבית דין, ונראה לבית הדין שבנסיבות הענין יהיה צודק שתביעת הפינוי ובקשת הרשות יידונו כאחד, רשאי הוא, על אף האמור בסעיף 99, להעביר את בקשת הרשות לבית המשפט שלפניו הוגשה התביעה, ומשהעביר כן, ידון בית המשפט בבקשה ובתביעה כאחד.

סימן ג': הדייר היוצא אינו מציע דייר במקומו

הצהרה של הדייר היוצא בלבד

101. רשאי הדייר היוצא לשלוח לבעל הבית בדואר רשום, במקום שתי הצהרות כאמור בסעיף 85, הצהרה אחת בלבד בכתב, שנעשתה בדרך הקבועה בסעיף 15 לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, ובה פרטים אלה:

(1) שהוא מוכן לפנות את המושכר עד יום פלוני שלא יהא מוקדם משלושים יום ולא מאוחר משלושה חדשים מיום שנשלחה ההצהרה, ולהחזיר את ההחזקה במושכר לבעל הבית;

(2) סכום דמי המפתח העשוי לדעתו לינתן בעד המושכר;

(3) החלק בדמי מפתח שהדייר היוצא דורש לעצמו.

תשובת בעל הבית להצהרת הדייר היוצא

102. נשלחה הצהרה לפי סעיף 101, רשאי בעל הבית, תוך שלושים יום מיום שנשלחה ההצהרה, לשלוח לדייר היוצא, בכתב ובדואר רשום, אחת התשובות האלה:

(1) שהוא מסכים להחזיר לעצמו את ההחזקה במושכר עד יום פלוני שלא יהא מוקדם מהיום שקבע הדייר היוצא בהצהרתו ולא מאוחר משלושה חדשים מיום שנשלחה ההצהרה, ושהוא מסכים לסכום דמי המפתח ולחלוקתם כמפורט בהצהרה;

(2) שהוא מסכים להחזיר לעצמו את ההחזקה כאמור בפסקה (1), אלא שחולק הוא על עצם זכותו של הדייר היוצא לדמי-מפתח, על סכום דמי-המפתח או על החלק שהדייר היוצא דורש לעצמו;

(3) שאין הוא מסכים להחזיר לעצמו את ההחזקה במושכר.

הסכמת בעל הבית להחזרת המושכר

103. השיב בעל הבית שהוא מסכים להחזיר לעצמו את ההחזקה במושכר כאמור בסעיף 102(1) או (2), יחולו הוראות סעיפים 87, 88, 91 ו-92 לפי הענין ובשינויים המחוייבים.

אי הסכמת בעל הבית להחזרת המושכר

104. השיב בעל הבית שאין הוא מסכים להחזיר לעצמו את ההחזקה במושכר כאמור בסעיף 102(3), אין בכך כדי למנוע מהדייר היוצא להציע לבעל הבית דייר מוצע במשלוח שתי הצהרות כאמור בסעיף 85.

סימן ד': אחריות אזרחית ופלילית

הגבלת זכות החזרה

105. הדייר היוצא והדייר המוצע אינם רשאים לחזור בהם מהצהרותיהם ובעל הבית אינו רשאי לחזור בו מתשובתו כל עוד נמשכים המשא ומתן וההליכים לפי חוק זה; אולם –

(1) הדייר המוצע רשאי לשמור לעצמו בהצהרתו את הזכות לחזור בו מהתנאים המפורטים בה כעבור תקופה מסויימת שלא תפחת משלושה חדשים מיום שנשלחה ההצהרה;

(2) אם השיב בעל הבית שיש בדעתו להחזיר לעצמו את ההחזקה במושכר או השיב שהוא מתנגד לדייר המוצע, רשאי הדייר המוצע לחזור בו מהסכמתו לשכור את המושכר כל עוד לא ניתן פסק דין בבקשת רשות.

דיירים שנתנו הצהרה כוזבת

106. דייר יוצא ודייר מוצע שמסרו הצהרה כוזבת בענין הפרטים המפורטים בסעיף 85(1)(ג) או (ה), חייבים, שניהם יחד וכל אחד לחוד, לשלם לבעל הבית את הסכום שלא שולם לו עקב ההצהרה הכוזבת, או להחזיר לו את הסכום שהוא שילם עקב זאת לדייר היוצא יותר ממה שהיה מגיע לו לפי חלקו.

העברת מושכר ללא הסכמת בעל הבית

107. העביר דייר לאדם אחר את ההחזקה במושכר, או סייע לאדם אחר לקבל את ההחזקה במושכר, באופן שבעל הבית רשאי לתבוע את סילוק ידו של אותו אדם מן המושכר, רשאי בעל הבית, כחלופין לתביעת סילוק יד, לתבוע מהדייר ומאותו אדם, משניהם יחד ומכל אחד לחוד, חלקו בדמי המפתח שהיו עשויים לינתן בעד המושכר.

עונשין

108. דייר יוצא ודייר מוצע שמסרו הצהרה כוזבת בענין הפרטים המפורטים בסעיף 85(1)(ב), (ג) או (ה), וכן דייר שהעביר החזקה או סייע לקבל החזקה כאמור בסעיף 107, ואדם שקיבל החזקה כאמור בסעיף 107, דינם – קנס עשרת אלפים לירות.

שמירת אחריות

109. הוראות סעיף 108 אינן באות לגרוע מן האמור בסעיפים 106 ו-107 או מאחריות פלילית לפי כל דין אחר.

פרק ג': דין דייר משנה לענין דמי מפתח

תחולה

110. הוראות חלק זה יחולו בין דייר לדייר משנה כשם שהן חלות בין בעל הבית לדייר, בכפוף לאמור בסעיפים 111 עד 113.

טעם להתנגדות הדייר

111. היו מטבח או חדרי שירות או הכניסה למושכר בשימוש משותף של הדייר ושל דייר המשנה היוצא, תשמש עובדה זו טעם סביר להתנגדותו של הדייר לעצם השכרת המושכר לדייר משנה אחר.

חיוב הדייר בדמי המפתח

112. התנגד הדייר לעצם השכרת המושכר כאמור בסעיף 111, רשאי בית הדין, אם ראה זאת לצודק בנסיבות הענין, לחייב את הדייר לשלם לדייר המשנה היוצא את חלקו בדמי המפתח.

זכותו של דייר משנה יוצא לדמי מפתח

113. (א) דייר משנה יוצא שנתן דמי מפתח בעד המושכר זכאי לחלקו בדמי המפתח לפי הכללים הקבועים בסעיפים 75 ו-76, אולם רשאי בית הדין להקטין את חלקו אם ראה זאת לצודק בנסיבות הענין.

(ב) דייר משנה יוצא שלא נתן דמי-מפתח בעד המושכר אינו זכאי לכל חלק בדמי המפתח, אולם רשאי בית הדין לקבוע לדייר המשנה היוצא חלק בדמי-המפתח בשיעור שימצא לצודק בנסיבות הענין.

זכותו של בעל הבית בדמי מפתח

114. בעל הבית זכאי לארבעים אחוזים מהסכום העולה בחלקו של דייר המחלק עם דייר משנה יוצא בדמי־מפתח שניתנו מאת דייר משנה מוצע, או בשבילו; לא יקבל דייר המשנה המוצע החזקה במושכר אלא לאחר ששולמו לבעל הבית האחוזים האמורים או שהושלשו לזכותו.

פרק ד': דין צו דיור לענין דמי מפתח

דמי מפתח במקרה של צו דיור

115. ניתן צו דיור כמשמעותו בחוק להסדר תפיסת מקרקעים בשעת חירום, תש"י-1949, זכאים בעל הבית והדייר היוצא של המושכר שלגביו ניתן הצו, לקבל מאת הרשות שנתנה את הצו את חלקם בדמי המפתח העשויים לינתן בעד המושכר; אולם אם קיבל הדייר היוצא מהרשות דיור חלוף, זכאי רק בעל הבית לחלקו בדמי המפתח והדייר היוצא לא יהיה זכאי לחלקו בדמי המפתח.

תשלום דמי מפתח לפני ביצוע צו הדיור

116. האדם שלזכותו ניתן צו הדיור לא יקבל את ההחזקה במושכר אלא לאחר שהרשות שילמה לבעל הבית ולדייר היוצא, או השלישה לזכותם, את חלקם בסכום דמי-המפתח כפי שהוסכם עליו ביניהם, או – באין הסכם – כפי שקבע שמאי מקרקעין, כמשמעותו בחוק שמאי מקרקעין, תשכ"ב-1962, שהזמינה אותו הרשות.

קביעת דמי המפתח

117. שולמו או הושלשו דמי מפתח כאמור בסעיף 116 על פי קביעת שמאי מקרקעין, רשאי כל צד, תוך שלושה חדשים מיום הקביעה, לבקש מבית הדין לקבוע מחדש את סכום דמי המפתח, ומשקבע כן, ישולמו או יוחזרו חלקי דמי המפתח בהתאם לקביעה זו.

תחולת הוראות

118. על חלוקת דמי המפתח בין בעל הבית והדייר היוצא לפי סעיפים 115 עד 117 יחולו הוראות סעיפים 74 עד 82.

דין דייר בדיור חלוף או לפי צו דיור

119. (א) הדייר היוצא שקיבל מהרשות דיור חלוף וכן האדם שלזכותו ניתן צו הדיור, המפנים לאחר מכן, שלא על פי פסק דין של פינוי, את המושכר שניתן להם כאמור, דינם כדין דייר יוצא לפי חוק זה, והם זכאים לחלק בדמי המפתח לפי הכללים הקבועים בסעיפים 75 ו-76, ובלבד שאם ניתן צו הדיור לפני תשי"ח ישולם החלק שזכאי לו הדייר לפי הצו לרשות שנתנה את הצו.

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לפגוע בהסכם בין הרשות לבין האדם שלזכותו ניתן צו הדיור בנוגע לחלק בדמי המפתח שאותו אדם זכאי לו.

פרק ה': דמי מפתח בהעברת שליטה בחברת מעטים וזכויות בשותפות

דמי מפתח בהעברת מניות בחברת מעטים

120. היה הדייר של בית עסק חברת מעטים כמשמעותה בסעיף 76 לפקודת מס הכנסה, ומניות המקנות שליטה בחברה הוקצו או הועברו – בדרך מכירה או בכל דרך אחרת, פרט לירושה – באופן שיש בכך להקנות או להעביר את השליטה בחברה, זכאי בעל הבית לחלק מחלקו לפי חוק זה בדמי המפתח העשויים לינתן בעד בית העסק, שהיחס בינו לבין כל חלקו בדמי המפתח הוא כיחס שבין כוח השליטה של המניות המוקצות או המועברות לבין כלל כוח השליטה של המניות המוצאות המקנות שליטה בחברה.

דמי מפתח בחילופי שותפים בשותפות

121. היה הדייר של בית עסק שותפות, ונתחלף אחד השותפים או יותר, שלא בדרך ירושה, באופן שעל ידי החילוף עברו הזכויות ליותר מחמישים אחוזים מרווחי השותפות, זכאי בעל הבית לחלק מחלקו לפי חוק זה בדמי המפתח העשויים לינתן בעד בית העסק, שהיחס בינו לבין כל חלקו בדמי המפתח הוא כיחס שבין הזכויות שעברו לבין כלל הזכויות ברווחי השותפות.

העברות וחילופין תוך שנתיים – פעולה אחת הן

122. הקניית השליטה או העברתה בחברת מעטים, וכן העברת הזכויות ליותר מחמישים אחוזים מן הרווחים בשותפות, שנעשו שלבים שלבים תוך תקופה של שנתיים, יראו אותן לענין סעיפים 120 ו-121 כאילו נעשו בבת-אחת.

קביעה בבית הדין

123. באין הסכם בין הצדדים יקבע בית הדין את דמי המפתח לענין סעיפים 120 ו-121.

חישוב תקופת ההחזקה

124. לענין חישוב תקופת ההחזקה לפי סעיף 75, יראו את יום הקניית השליטה או העברתה כאמור בסעיף 120 או יום העברת הזכויות ליותר מחמישים אחוזים מרווחי השותפות כאמור בסעיף 121, כיום יציאתו של דייר מהמושכר וכניסת דייר אחר במקומו.

פרק ו': דין משכיר ציבורי לענין דמי מפתח

דין גוף ציבורי המשכיר למעוטי אמצעים ללא דמי מפתח

125. הוראות חלק זה לא יחולו על מושכר של גוף שאישר אותו שר המשפטים לענין חוק זה כגוף ציבורי המשכיר למעוטי אמצעים ללא דמי מפתח (להלן – גוף מאושר).

איסור דמי מפתח לגוף מאושר

126. גוף מאושר אסור לו לקבל או לתת, בקשר לשכירות של מושכר, לקבלת החזקה בו או להחזרתה, כל תמורה שאינה דמי-שכירות, בין שהוא מקבל תמורה זו מאת הדייר המפנה את המושכר או נותנה לו ובין שהוא מקבלה מאת הדייר השוכר את המושכר או מקבל החזקה בו.

אסור דמי מפתח לדייר מפנה ולדייר נכנס

127. דייר המפנה מושכר של גוף מאושר אסור לו לקבל כל תמורה בקשר לפינוי המושכר, ודייר הנכנס למושכר כזה אסור לו לתת, בקשר לשכירות המושכר או לקבלת החזקה בו, כל תמורה שאינה דמי שכירות.

תביעה להחזרת דמי מפתח

128. מי שנתן תמורה בניגוד לסעיפים 126 או 127, רשאי לתבוע החזרתה תוך שנה מהיום שהתמורה ניתנה.

עונשין

129. העובר על הוראות סעיפים 126 או 127, דינו – קנס חמשת אלפים לירות, אולם גוף מאושר העובר על הוראות סעיף 126, דינו – קנס מאה אלף לירות.

גוף מאושר המנהל נכסי אחרים

130. הוראות פרק זה לא יחולו על מושכר שגוף מאושר משכיר בתור מנהל נכסי אחרים.

חלק ד': שיפוט והוראות שונות

פרק א': עילות פינוי

עילות פינוי

131. על אף האמור בכל חוזה או הסכם, אולם בלי לגרוע מהוראות חיקוק אחר, אלה בלבד הן עילות הפינוי:

(1) הדייר לא המשיך בתשלום דמי השכירות המגיעים ממנו;

(2) הדייר לא קיים תנאי מתנאי השכירות אשר אי-קיומו מעניק לבעל הבית לפי תנאי השכירות את הזכות לתבוע פינוי;

(3) המושכר ניזוק נזק ניכר במעשה זדון מצד הדייר, בין שעשה את המעשה בעצמו או על ידי אחרים;

(4) הדייר, או אדם אחר ברשות הדייר, דרכו להשתמש במושכר למטרה בלתי חוקית; אולם שימוש במושכר ללא רשיון הדרוש לכך על פי דין אין בו, כשלעצמו, משום שימוש למטרה בלתי חוקית;

(5) הדייר, או אדם אחר ברשות הדייר, דרכו להטריד או להרגיז את שכניו, לרבות בעל הבית שהוא שכנו;

(6) הדייר השכיר את המושכר או חלק ממנו – להוציא השכרה למטרת ניהול של עסקי אירוח – והפיק מהשכרת המשנה ריווח בלתי הוגן בשים לב לדמי השכירות שהדייר משלם וליתר נסיבות הענין;

(7) המושכר דרוש לבעל הבית לצורך עצמו, ובעל הבית הודיע לדייר בכתב על נכונותו להעמיד לרשותו סידור חלוף; אולם אם היה המושכר בית עסק –

(א) לא תהיה עילת פינוי אלא אם דרוש המושכר לבעל הבית לקיומו;

(ב) רשאי בית המשפט לסרב לתת פסק דין של פינוי אם הוגשה התביעה במטרה להפיק על ידי הפינוי תועלת מן המוניטין שהדייר רכש לעצמו באותו מושכר, וההפסד במוניטין אלה לא ניתן לפיצוי;

(8) בעל הבית הוא המדינה או רשות מקומית, והמושכר דרוש לו לצורך ציבורי חיוני, ובעל הבית הודיע לדייר בכתב על נכונותו להעמיד לרשותו סידור חלוף;

(9) בעל הבית הוא גוף ציבורי שאישר אותו שר המשפטים לענין חוק זה, והמושכר מיועד להשכרה למעוטי אמצעים, והוא דרוש לבעל הבית למטרה זו, והתנאים שהביאו להשכרתו לדייר זה חדלו להתקיים, ובעל הבית הודיע לדייר בכתב על נכונותו להעמיד לרשותו סידור חלוף;

(10) בעל הבית רוצה להרוס את המושכר או את הבנין שבו נמצא המושכר כדי להקים במקומו בנין אחר, או לשנות את המושכר שינוי ניכר או לתקנו תיקון יסודי, וקיבל את רשיון הבניה הדרוש לכך, והודיע לדייר בכתב על נכונותו להעמיד לרשותו סידור חלוף;

(11) לגבי מושכר שהוא חצר או גינה של דירה או של בית עסק, או לגבי חלק מחצר או מגינה כאמור – המושכר דרוש לבעל הבית לצורך הקמת בנין או תוספת לבנין, ובעל הבית קיבל את רשיון הבניה הדרוש לכך, והודיע לדייר בכתב על נכונותו להעמיד לרשותו סידור חלוף.

סייג כללי לפינוי

132. (א) על אף קיומה של עילת פינוי רשאי בית המשפט לסרב לתת פסק דין של פינוי אם שוכנע שבנסיבות הענין לא יהיה זה צודק לתתו.

(ב) ניתן פסק דין בתביעת פינוי, והוגש עליו ערעור, רשאי בית המשפט לערעורים לשקול מחדש אם היה זה צודק לתת את פסק הדין.

סייג לפינויים מסויימים

133. (א) במקרים המפורטים בסעיף 131(7) עד (11) לא יינתן פסק דין של פינוי, אלא אם מובטח לדייר סידור חלוף שיעמוד לרשותו בזמן שעליו לפנות את המושכר, ולא יבוצע פסק הדין אלא אם אמנם עמד הסידור החלוף לרשותו בזמן שהיה עליו לפנות את המושכר.

(ב) בית המשפט רשאי לקבוע שהסידור החלוף יהיה בהמצאת דירה אחרת או בית עסק אחר או בתשלום פיצויים או בדרך אחרת, ובלבד שלגבי בית עסק לא יקבע בית המשפט כסידור חלוף תשלום פיצויים בלבד, אלא בהסכמת הדייר או במקרה שהדייר מסרב להסכים לכך ללא טעם סביר.

(ג) במקרה המפורט בסעיף 131(10) רשאי בית המשפט, נוסף על האמור בסעיף קטן (ב), לקבוע דירה אחרת או בית עסק אחר שיהיו בבנין שיוקם או ישונה או יתוקן לפי אותו רשיון בניה, ולקבוע לתקופת הביניים סידור חלוף ארעי.

(ד) היתה תביעת פינוי לפי סעיף 131(10) או (11) תלויה ועומדת, ובמהלך הדיון פקע תקפו של רשיון הבניה הנזכר שם, רשאי בית המשפט לדחות את הדיון עד ששוב יהיה בידי בעל הבית רשיון בר-תוקף.

ארכה לפינוי

134. (א) בית משפט – לרבות בית משפט לערעורים – הנותן פסק דין של פינוי, רשאי לתת לדייר ארכה של לא יותר משנה אחת, אם ראה ארכה זאת לצודקת; ומשעשה כן, לא יבוצע פסק הדין לפני תום תקופת הארכה.

(ב) ניתן פסק דין של פינוי על בית עסק שדיירו נפטר, לא יבוצע פסק הדין כל זמן שמחסלים במושכר את עסקו של הנפטר; עיכוב זה יימשך ששה חדשים מיום פטירת הדייר, אולם אין הוראה זו גורעת מסמכות בית המשפט לתת ארכה ארוכה יותר לפי סעיף קטן (א).

פיצוי במקרה שפסק דין הושג במרמה

135. (א) ניתן פסק דין של פינוי על פי אחת העילות שבסעיף 131(7) עד (11), ואחרי ביצועו הוכח שפסק הדין הושג בטענות כוזבות או בהעלמת עובדות חשובות, רשאי בית המשפט לחייב את בעל הבית לשלם לדייר כל סכום שייראה לו כפיצוי בעד נזק או הפסד שנגרמו לדייר כתוצאה מפסק הדין.

(ב) כן רשאי בית המשפט לחייב את בעל הבית כאמור, אם תוך זמן סביר לא השתמש בעל הבית במושכר לצורך עצמו או לא החל בבניה, הכל לפי הענין, אלא אם נראה לבית המשפט שהדבר נגרם מסיבה שאינה תלויה בבעל הבית או מסיבה סבירה אחרת.

(ג) סעיף זה בא להוסיף על סמכות בית המשפט לבטל פסק דין שהושג במרמה, ולא לגרוע ממנה.

ביטול זכות לשימוש משותף

136. דייר המחזיק בחלק מדירה ומשתמש שימוש משותף עם בעל הבית במטבח או בחדרי שירות, רשאי בית המשפט לבטל זכותו של הדייר לשימוש משותף זה, אם מובטח לדייר סידור חלוף ונסיבות הענין מצדיקות להפסיק את השימוש המשותף.

אין פינוי אלא על פי פסק דין

137. על אף האמור בכל דבר חקיקה עותמאני, לא יבוצע פינוי של מושכר אלא על פי פסק דין של בית משפט.

פרק ב': בית דין לשכירות

הקמה

138. שר המשפטים יקים בתי דין לשכירות ויקבע, בצו, אזורי שיפוטם ומקומות מושבם.

הרכב

139. בית דין יהיה מורכב משופט בית משפט שלום כדן יחיד.

סמכות

140. (א) בית דין לשכירות יהיה מוסמך לדון בכל ענין הנובע מהוראות פרקים ב' עד ה' של חלק ב', יהיה שוויו אשר יהיה.

(ב) בתחום סמכות זו יהיה כוחו של בית דין לשכירות ככוחו של בית משפט שלום במשפט אזרחי.

(ג) סעיף זה אינו בא לגרוע מסמכות הנתונה לבית משפט אחר לפי חיקוק אחר.

ראיות

141. בית דין לשכירות רשאי לקבל ראיה אף אם לא היתה מתקבלת בבית משפט אחר.

מינוי מומחים

142. בכל בית דין יקבע שר המשפטים, בהתייעצות עם שר השיכון, רשימת מומחים לבעיות הכרוכות בביצוע חוק זה; רשימה כאמור יכול שתהיה כללית לכל בתי הדין או לחלק מהם, הכל כפי שייראה לשר לנכון.

הזמנת מומחה לדיון

143. (א) בית הדין רשאי בכל עת, מיזמתו או לבקשת בעל דין, לקבוע מתוך הרשימה שלפניו מומחה שיגיש חוות דעת בענין הנדון, ורשאי הוא לעשות זאת לבקשת בעל דין אפילו הגיש המבקש מטעמו חוות דעת של מומחה ואפילו נחקר המומחה בחקירה נגדית.

(ב) מומחה שיעץ עצה או נתן חוות דעת לאדם בענין פלוני, לא יוזמן מטעם בית הדין כמומחה באותו ענין כשאותו אדם צד בו.

(ג) סדרי קביעת המומחה והנוהל בהכנת חוות הדעת ובהגשתה ייקבעו בתקנות.

סמכותו של מומחה

144. (א) מומחה שקבע אותו בית-דין רשאי לערוך במושכר נושא הדיון ובבית שבו נמצא המושכר כל בדיקה שימצאנה דרושה להכנת חוות דעתו, הכל בזמנים ובתנאים שהורה בית-הדין; הוא רשאי לשמוע את המומחה שהגיש חוות דעת מטעם בעל דין, והוא חייב לעשות כן אם נדרש לכך מאת בעל דין.

(ב) מומחה רשאי בכל עת לבקש מבית הדין הוראות למילוי תפקידו.

הפקדת כסף לכיסוי הוצאות

145. בית הדין הקובע מומחה רשאי להורות לבעלי הדין, או לאחד מהם, להפקיד סכום כסף שייראה לבית הדין לתשלום שכר המומחה והוצאותיו, ובגמר המשפט יחליט מי ישא בשכר ובהוצאות.

שכר למומחים

146. שר המשפטים יקבע תעריפי שכר למומחים.

ממצאים עובדתיים

147. בית דין הקובע דמי שכירות למושכר או דמי השתתפות בתיקונים או בהוצאות של שירותים לא יהיה קשור בממצאים עובדתיים קודמים של כל בית משפט או בית דין לגבי אותו מושכר, אפילו נקבע בהליכים בין אותם בעלי דין.

148. (בוטל)

ערעור והוצאה לפועל

149. פסק דין והחלטה אחרת של בית דין לשכירות ניתנים לערעור ולהוצאה לפועל כמו פסק דין והחלטה אחרת של בית משפט שלום.

פרק ג': הוראות שונות

דירה המיועדת לעולה

150. תושב חוץ שבנה או רכש – בקניה או בחכירה לתקופה ארוכה – בנין או חלק מבנין לצרכי מגוריו או מגורי בני משפחתו לכשיעלו ארצה (להלן – בית מגורים), השכיר את בית המגורים ופירש בחוזה שכירות בכתב שעל הדייר לפנותו לכשיעלו כאמור, רשאי לדרוש פינויו של בית המגורים, ובלבד –

(1) שנתן לדייר הודעה בכתב ששה חדשים מראש;

(2) שתביעת הפינוי הוגשה לאחר תום תקופת השכירות ולא יאוחר מחמש שנים מהיום שבית המגורים הושכר לראשונה כאמור;

(3) שבזמן מתן פסק הדין של פינוי עלו הוא או בני משפחתו ארצה והשתקעו בה, ואין להם דירה אחרת למגוריהם.

סמכות

151. (א) ענין שהובא לפני בית משפט ומצא בית המשפט שהענין בסמכותו של בית דין לשכירות, יעבירו בית המשפט לבית דין לשכירות, ובית דין זה ידון בענין,

ורשאי להמשיך בדיון מהשלב שאליו הגיע בית המשפט; והוא הדין כשענין הובא לפני בית דין לשכירות והוא מצא שהוא בסמכות בית המשפט.

(ב) ענין שבסמכותו של בית דין לשכירות, רשאי לדון בו גם בית המשפט כשהענין מתעורר אגב דיון בענין שבסמכותו.

פטור מרישום בפנקסי מקרקעין

152. על אף האמור בחוק המקרקעין, תשכ"ט-1969, שכירות לתקופה שאינה עולה על עשר שנים בדירה או בבית עסק שחוק זה אינו חל עליה, ואין עמה ברירה להאריכה לתקופה העולה על עשר שנים – אינה טעונה רישום בפנקסי המקרקעין; אין בסעיף זה כדי למנוע רישום שכירות לתקופה של עשר שנים או פחות, אם ביקשו זאת הצדדים לחוזה השכירות.

דמי-מפתח של בית עסק בפשיטת רגל או בפירוק

153. לענין פקודת פשיטת הרגל, 1936, יראו זכותו של דייר יוצא פושט רגל לדמי-מפתח בבית עסק כאילו היתה זכות זו נכס מנכסיו; וכן יראו זכות כאמור של תאגיד בפירוק לענין פקודת החברות.

תחילת דמי השכירות החדשים

154. דמי השכירות המגיעים מכוח סעיף 42, או מכוח תקנות משנות, יחולו מהיום שדרש בעל הבית, בכתב, את תשלומם; אולם רשאי בית-הדין להחילם למפרע ממועד מוקדם יותר, אם ראה לפי הנסיבות שמן הצדק לעשות כן, ובלבד שלא יקדים מועד זה ליותר משנה לפני יום הדרישה כאמור, ולא יקדימו לתשל"א או ליום תחילתן של התקנות המשנות, לפי הענין.

תשלום פיגורים ע"ח דמי שכירות חדשים

155. פוסק בית הדין דמי שכירות חדשים ושילם הדייר לפני כן דמי שכירות נמוכים מאלה, רשאי בית הדין לפסוק מועד לפרעון ההפרש או מועדים לפרעונו בשיעורין; לא עשה בית הדין כן, חייב הדייר לפרוע את ההפרש תוך שלושים יום מיום שנפסקו דמי השכירות החדשים, אם נפסקו במעמדו, או מיום שנמסר לו העתק הפסק כחוק, אם ניתן שלא במעמדו.

הגנה בפני פינוי

156. לענין סעיף 131(1) יראו דייר כממשיך בתשלום דמי השכירות המגיעים ממנו, אף אם לא שילם את דמי השכירות החדשים, כל עוד הוא משלם את דמי השכירות שהשתלמו ערב תשל"א ולא נתקיים בו אחד מאלה:

(1) דמי השכירות החדשים נקבעו בהסכם בכתב בין בעל הבית לבין הדייר ולא שולמו תוך ששים יום מיום ההסכם או במועד מאוחר יותר שנקבע לכך בהסכם;

(2) דמי השכירות החדשים נפסקו בבית דין ולא שולמו תוך ששים יום מיום הפסק אם ניתן במעמדו, או מיום שנמסר לו העתק כחוק אם ניתן שלא במעמדו, או במועד מאוחר יותר שפסק לכך בית הדין; בית הדין רשאי לדחות את מועד התשלום עד לאחר בירור הערעור על פסיקת דמי השכירות החדשים.

טופס הדרישה

157. דרישה לשלם דמי שכירות חדשים שנכתבה לפי הטופס שבתוספת תהיה דרישה מספקת לענין סעיף 154.

דין חוזים קיימים

158. (א) מי שערב תשל"א או ערב תחילתן של תקנות משנות או של תקנות בתי עסק היה דייר של מושכר על פי חוזה שתקופתו עוד לא תמה, ישלם בעד יתרת תקופת החוזה את דמי השכירות שנקבעו בחוזה.

(ב) הוסכם בין בעל בית ודייר לפני כ"ו באדר ב' תשי"ד (31 במרס 1954) לאחר שתמה תקופת חוזה השכירות על דמי שכירות העולים על דמי השכירות לפי סעיפים 42 עד 44, וביום האמור השתלמו דמי שכירות לפי המוסכם, יהיו אותו דייר וחליפיו חייבים לשלם את דמי השכירות המוסכמים, על אף האמור באותם סעיפים.

נכס שנתפס לשיכון מוסדות המדינה בירושלים

159. (א) מי שלפי חוק זה היה דייר של נכס אילולא נתפס הנכס על פי צו תפיסה בהתאם לתקנות-שעת-חירום בדבר תפיסת מקרקעין (שיכון מוסדות המדינה בירושלים), תש"י-1950, יראוהו כדייר של הנכס לאחר שבוטל צו התפיסה, אם לא קיבל פיצויים בשל התפיסה או מקום אלטרנטיבי בהתאם לתקנות האמורות.

(ב) סמכות הנתונה לפי התקנות האמורות לבית הדין לשכר דירה, נתונה לבית הדין לשכירות.

ביצוע ותקנות

160. (א) שר השיכון ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.

(ב) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות בדבר –

(1) סדרי הדין בבית הדין לשכירות ובערעורים על החלטותיו ;

(2) האגרות המשתלמות בבית הדין לשכירות.

הוראת מעבר

161. כל ענין שהחל בית דין לדון בו לפני תשל״א בהשתתפות נציגי ציבור, ימשיכו נציגי הציבור לדון בו עד למתן פסק הדין, על אף האמור בסעיף 139.

תחילה

162. תחילתו של נוסח משולב זה ביום א׳ בחשון תשל״ג (9 באוקטובר 1972).

התוספת

(סעיף 157)

תאריך _____

לכבוד ה׳ / הגב׳ _____ א.נ. / ג.נ. על פי חוק הגנת הדייר [נוסח משולב], תשל״ב-1972, הנך נדרש לשלם מיום _____ את הסכום של _____ לירות (במלים _____ לירות _____ אגורות) ל _____ (חודש, רבע שנה וכיוצא באלה) כדמי שכירות בעד הדירה / בית העסק המכיל(ה) _____ (תיאור של הדירה או של בית העסק לפי מספר חדרים וכיוצא באלה) והנמצא(ת) ב _____ (תיאור המקום של הדירה או של בית העסק, שם הרחוב ומספר הבית אם ישנם). אם הנך חולק על גובה דמי השכירות הנקובים לעיל, עליך להודיע לי על כך בכתב תוך שלושים יום מיום קבלת הודעה זו.

בכבוד רב,

_____

(שם בעל הבית או בא כוחו)

_____

המען

תקנות הגנת הדייר (סדרי הדין בבתי הדין לשכירות), תשי"ד-1954

תוכן עניינים

סעיף 1	פרשנות ותחולה	144
סעיף 2	פגם בסדרי הדין	144
סעיף 3	שיפוט מבחינת המקום	144
סעיף 4	העברה לבית דין אחר בעל סמכות שווה	144
סעיף 5	העברה לבית דין שיש לו סמכות בענין	144
סעיף 6	ציון של שווי נושא התביעה	144
סעיף 7	אין צורך בהגנה שבכתב	144
סעיף 8	הברירה למסור בדואר רשום	144
סעיף 9	תביעה שכנגד	144
סעיף 10	אין צורך בכפירה מפורשת	144
סעיף 11	הפרוטוקול	144
סעיף 12	חילופים בהרכב בית הדין	144
סעיף 13	המועד להגשת בקשה בדבר ביטול פסק דין	145
סעיף 13א	הצטרפות לדיון בדבר התקנת אנטנה או דוד	145
סעיף 14	הודעת צד שלישי	145
סעיף 15	סעד בדרך טען ביניים	145
סעיף 16	בקשות בעל פה	145
סעיף 17	סמכויות אב בית דין	145
סעיף 17א	החלטות בית דין	145
סעיף 18	שכר מיוחד בעד ביקור במקום	145
סעיף 19	העברת הארכיונים	145
סעיף 20	ביטולים	146
סעיף 21	הוראות מעבר	146
סעיף 22	תחילת תוקף	146
סעיף 23	השם	146

בתוקף סמכותי לפי סעיף 64 לחוק הגנת הדייר, תשי"ד-1954, אני מתקין תקנות אלה:

פרשנות ותחולה

1. בתקנות אלה תהא לכל מונח המשמעות שיש לו בתקנות סדר הדין האזרחי, תשכ"ג-1963 (להלן – התקנות הכלליות), והוראות התקנות הכלליות יחולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, על סדרי הדין בבית הדין לשכירות, והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת מתקנות אלה.

פגם בסדרי הדין

2. לא יפסול בית הדין כל הליך על יסוד פגם בסדרי הדין כפי שנקבעו בתקנות הכלליות או על פיהן, אלא אם ראה שעליו לעשות כן כדי למנוע עיוות דין ושאין סעד לטעון טענת הפגם בדרך של דחיית הדיון, או של חיוב בעל הדין השני בהוצאות, או בשתי הדרכים כאחד.

שיפוט מבחינת המקום

3. תובענות והליכים אחרים שהם בתחום סמכותו של בית הדין יתבררו בפני בית הדין שבאזור שיפוטו נמצאים הדירה או בית העסק הנוגעים בדבר.

העברה לבית דין אחר בעל סמכות שווה

4. בית דין שבאו לפניו תובענה או הליך אחר ונראה לו אחד הטעמים המנויים להלן, רשאי הוא, על פי בקשת הנתבע או המשיב או על דעת עצמו, הן לפני שהתחיל בדיון והן לאחר מכן, להחליט על העברת הדיון לבית דין אחר, שאף לו יש מבחינת המקום שיפוט בענין הנדון, והחלטתו תחייב את בית הדין האחר; ואלה הטעמים:

(1) מושבו של בית הדין האחר נמצא קרוב יותר לדירה או לבית העסק מאשר מושבו של בית הדין המעביר;

(2) הדירה או בית העסק נמצאים בתחום הרשות המקומית שבו נמצא גם מושבו של בית הדין האחר.

העברה לבית דין שיש לו סמכות בענין

5. הוגשו תובענה או הליך אחר לבית דין שאין לו סמכות לדון בהם על פי תקנה 3, יעביר בית הדין את הדיון בהם לבית דין בעל סמכות כאמור והחלטתו של בית הדין המעביר, כל עוד לא בוטלה בערעור, תחייב את בית הדין שאליו הועבר הדיון; אולם אם הגיש בעל בית מספר תובענות בדבר דירות או בתי עסק שחלק מהם אינו נמצא באזור שיפוטו של בית הדין, והדירות או בתי העסק שווים זה לזה מבחינת טיבם, זמן בנייתם והשכרתם, רשאי בית הדין לאחד את הדיון בתובענות אלה ולדון בכולן במקום להעביר את הדיון בתובענות שאין לו שיפוט בהן מבחינת המקום.

ציון של שווי נושא התביעה

6. מקום ששיעור האגרה המשתלמת בעד תובענה תלוי בשווי נושא התביעה ולא ציין התובע בכתב התביעה את שוויו של הנושא, רשאי משרד הרישום של בית הדין לסרב לקבלת התובענה ולהזמנת יתר בעלי הדין; אך אם נתקבלה התובענה על אף השמטת השווי לא תשמש ההשמטה טענה בפי בעל דין אחר לעיכוב הדיון.

אין צורך בהגנה שבכתב

7. נתבע אינו חייב להגיש את הגנתו בכתב, והוראות התקנות הכלליות בדבר תביעות שאין בהן חובה להגיש הגנה בכתב יחולו על כל תובענה בבית הדין, יהיה שוויה אשר יהיה.

הברירה למסור בדואר רשום

8. הזמנה או מסמך אחר שבית הדין רשאי או חייב למסור לבעל דין או לבא כוחו, רשאי הוא לשלוח לו בדואר רשום עם אישור המסירה ולראות באישור המסירה כאמור ראיה למסירת ההזמנה או המסמך; הוראה זו לא תחול על הודעה בדבר פסק דין או צו שניתנו שלא בפני בעל הדין או על מסירת העתק מאושר של פסק דין או של צו כאמור לבעל דין.

תביעה שכנגד

9. נתבע או משיב רשאי לתבוע, בדרך של תביעה שכנגד, או בקשה שכנגד, כל סעד בקשר לדירה או לבית העסק שהם נושא התביעה או הבקשה המקוריות, אולם בית הדין רשאי להורות על דיון נפרד בתביעה שכנגד, אם ראה שיש לעשות כן כדי למנוע סיבוך והשהייה; אין בהוראה זו כדי לגרוע מזכויות הנתבע על-פי תקנה 59 לתקנות הכלליות.

אין צורך בכפירה מפורשת

10. יראו את גובה דמי השכירות כשנוי במחלוקת, כל עוד לא הודו בו במפורש אף אם לא כפרו בו במפורש.

הפרוטוקול

11. אב בית הדין רשאי להורות, כי פרוטוקול הדיונים, לרבות גביית העדויות, יירשם על ידי מזכיר בית הדין או על ידי אדם אחר שמינוהו לכך, ובלבד שאב בית הדין יחתום עליו בתום כל ישיבה.

חילופים בהרכב בית הדין

12. נבצר מחבר בית דין לסיים את בירורם של תובענה או של הליך, רשאי חבר אחר של בית הדין להמשיך בבירור במקומו מהשלב שאליו הגיע הבירור, ורואים את הראיות שנגבו בפני החבר הקודם כאילו נגבו בפני הבא במקומו.

המועד להגשת בקשה בדבר ביטול פסק דין

13. המועד להגשת בקשה בדבר ביטול פסק דין או צו שניתנו שלא בפני בעל דין הוא שלושים יום מיום שנמסר לו פסק הדין או הצו.

הצטרפות לדיון בדבר התקנת אנטנה או דוד

13א. (א) המועד להצטרפות לדיון בבקשה להרשות התקנת תורן לאנטנה של טלוויזיה או רדיו או דוד שמש, כאמור בסעיפים 33(6) ו-33א(א) לחוק הגנת הדייר, תשט"ו-1955, הוא חמישה עשר יום מהיום שנמסרה למצטרף הודעה על הבקשה כאמור.

(ב) ההצטרפות תיעשה על ידי הגשת הודעה בכתב למשרד בית הדין.

(ג) ההודעה תוגש בשלושה עותקים ויצורף אליה תצהיר, בשלושה עותקים, המפרט את נימוקי ההצטרפות; בית הדין ימציא עותק אחד של ההודעה והתצהיר לדייר שביקש להרשות את ההתקנה, ועותק אחד – לבעל הבית המשיב.

(ד) בית הדין יזמין לדיון בבקשת הדייר כל מי שהצטרף לבקשה כאמור בתקנה זו.

הודעת צד שלישי

14. הוראות פרק י"ז לתקנות הכלליות יחולו בשינויים אלה:

(1) (בוטלה)

(2) בית הדין רשאי להרשות מסירת הודעה לצד שלישי בכל עת שלפני גמר הדיון, אם הדבר עשוי לחסוך הוצאות ואינו עלול להשהות את הדיון השהייה יתירה;

(3) בית הדין רשאי להתיר לצד השלישי למסור את הגנתו בעל פה במועד שנקבע בהודעה, ולא להגישה בכתב; לא התייצב הצד השלישי, או התייצב ולא מסר כל הגנה, דינו כדין צד שלישי שלא הגיש הגנה בכתב.

סעד בדרך טען ביניים

15. לענין בקשת סעד בדרך טען ביניים יחולו הוראות פרק י"ח לתקנות הכלליות.

בקשות בעל פה

16. על אף האמור בפרק י"ט, סימן א', לתקנות הכלליות, רשאי בית הדין לברר בקשת ביניים גם אם הוגשה לו בעל פה בשעת הדיון בתובענה או בבקשה, אם ראה שהבירור יחיש את הדיון, יחסוך הוצאות וגם יאפשר למשיב להתגונן בדרך נאותה.

סמכויות אב בית דין

17. אב בית הדין יקבע את פרטי ניהול הדיון והוא רשאי להחליט בכל בקשת ביניים שהוגשה בבית הדין במהלך הדיון שלא בפני הרכב מלא.

החלטות בית דין

17א. בית הדין יחליט פה אחד או ברוב דעות; בין רוב כזה תכריע דעתו של אב בית הדין.

שכר מיוחד בעד ביקור במקום

18. החליט בית הדין לבקר בדירה או בבית העסק שלא בשעות הרגילות של ישיבות אותו בית דין, יפקיד התובע או המבקש בקופת בית הדין לפני הביקור את הסכום שיקבע אב בית הדין לכיסוי שכר מיוחד שישולם לנציגי הציבור המשתתפים בביקור, ובלבד שלא יעלה על 6 לירות לכל ביקור.

העברת הארכיונים

19. (א) בארכיונים של בתי הדין לשכר דירה לפי פקודת הדירות ושל הממונה על דמי השכירות ושל בתי הדין לשכר דירה לפי פקודת בתי עסק (להלן – בתי הדין הישנים), פרט לארכיונים של בתי הדין הישנים בנצרת, ינהגו כך: הליכים הנוגעים לדירה או לבית עסק בתחום נפה שבטור הראשון להלן, בין שנסתיימו ובין שהם תלויים ועומדים ביום י"ג בניסן תשי"ד (16 באפריל 1954), יועברו לבית הדין הנקוב לצד אותה נפה בטור השני להלן:

נפה	בית הדין
ירושלים	ירושלים
צפת	טבריה
כנרת	טבריה
יזרעאל	חיפה
עכו	חיפה
חיפה	חיפה
חדרה	חדרה
השרון	נתניה
פתח תקוה	פתח תקוה
רמלה	רחובות

רחובות	רחובות
תל אביב-יפו	תל אביב-יפו
אשקלון	מגדל אשקלון
באר שבע	באר שבע

(ב) ארכיונים של בתי דין ישנים בנצרת יועברו לבית הדין בנצרת.

(ג) במידה שהליכים המועברים על פי תקנה זו היו תלויים ועומדים ביום י"ג בניסן תשי"ד (16 באפריל 1954) בבית דין ישן, בית הדין שאליו הועברו ימשיך את הדיון בהם מהשלב שאליו הגיעו בבית הדין הישן.

ביטולים

20. בטלות –

(1) תקנות הגבלת שכר דירה (דירות) (פרוצידורה), 1940 ;

(2) תקנות הפרוצידורה בענין בעלי הבתים והדיירים (הוצאה מדירה והגבלת שכר דירה) (בתים), 1935 ;

(3) תקנות ערעורים על הגבלות שכר דירה (בתי עסק), 1941.

הוראות מעבר

21. הליכים התלויים ועומדים לפני בית הדין ביום תחילת תקפן של תקנות אלה, ינהגו בהן בכל השלבים שמאותו יום ואילך, ככל האפשר, לפי תקנות אלה, אלא שבית הדין רשאי, לפי שיקול דעתו, לסטות מהן במידה שתהא נראית לו.

תחילת תוקף

22. תקפן של תקנות אלה הוא מיום כ"ז באייר תשי"ד (30 במאי 1954).

השם

23. לתקנות אלה ייקרא "תקנות הגנת הדייר (סדרי הדין בבתי הדין לשכירות), תשי"ד-1954".

תקנות החוזים האחידים (סדרי דין בבית הדין וסדרי דין בערעור), תשמ"ג-1983

תוכן עניינים

סעיף 1	הגדרות	148
	פרק א': בקשות	
סעיף 2	הגשת בקשת אישור	148
סעיף 3	פרטי בקשת אישור	148
סעיף 4	הגשת בקשת ביטול	148
סעיף 5	פרטי בקשת ביטול	148
סעיף 6	העברת בקשה ליועץ המשפטי לממשלה	148
סעיף 7	פרסום הגשת בקשה	148
	פרק ב': צירוף משיבים ואיחוד בקשות	
סעיף 8	בקשת הצטרפות	148
סעיף 9	צירוף משיבים בידי בית הדין	148
סעיף 10	מסירת עותק הבקשה לבית הדין	148
סעיף 11	איחוד בקשות	149
	פרק ג': כתב תשובה	
סעיף 12	כתב תשובה	149
סעיף 13	החלטה בלא כתב תשובה	149
	פרק ד': הדיון	
סעיף 14	קביעת מועד דיון	149
סעיף 15	קדם-דיון בבקשה	149
סעיף 16	אי-התייצבות	149
סעיף 17	סדר הדיון וסיכומים	149
סעיף 18	מומחה מטעם בית הדין	149
סעיף 19	פומביות הדיון	149
סעיף 20	רישום פרוטוקול	149
סעיף 21	החלטה	149
	פרק ה': תצהירים	
סעיף 22	הוכחת עובדות על ידי תצהיר	149
סעיף 23	צורתו ותכנו של תצהיר	150
סעיף 24	חקירת מצהיר	150
	פרק ו': הוראות כלליות	
סעיף 25	המצאת מסמכים	150
סעיף 26	שכר והוצאות לעד ולמומחה	150
סעיף 27	תשלום הוצאות	150
סעיף 28	הארכת מועדים	150
סעיף 29	חילופי חבר מותב בית הדין	150
סעיף 30	סדרי דין באין הוראה בחיקוק	150
	פרק ז': ערעור	
סעיף 31	מועד להגשת ערעור	150
סעיף 32	סדרי דין בערעור	150
	פרק ח': שונות	
סעיף 33	ביטול	150

בתוקף סמכותי לפי סעיף 25 לחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982 (להלן – החוק), סעיפים 46 ו-47 לחוק בתי המשפט, התשי"ז-1957, ובתוקף שאר הסמכויות הנתונות לי לפי כל דין, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"אב בית הדין" – לרבות ממלא מקומו;

"בקשת אישור" – בקשה לאישור חוזה אחיד;

"בקשת ביטול" – בקשה לביטול תנאי מקפח;

"בקשה" – בקשת אישור או בקשת ביטול;

"ערעור" – ערעור לבית המשפט העליון לפי סעיף 10 לחוק;

"תקנות סדר הדין" – תקנות סדר הדין האזרחי, התשכ"ג-1963.

פרק א': בקשות

הגשת בקשת אישור

2. בקשת אישור תוגש לבית הדין חתומה ביד המבקש, בשבעה עותקים, ויצורף אליה טופס מן החוזה האחיד שאליו היא מתייחסת.

פרטי בקשת אישור

3. בבקשת אישור יפורטו:

(1) שם המבקש, מענו ומען למסירת מסמכים;

(2) שם המשיב ומענו;

(3) נימוקי הבקשה;

(4) האם נכרתו לפני הגשת הבקשה חוזים עם לקוחות על פי החוזה האחיד נושא הבקשה;

(5) האם תלויה ועומדת בבית משפט טענת תנאי מקפח בחוזה אחיד נושא הבקשה.

הגשת בקשת ביטול

4. בקשת ביטול תוגש לבית הדין חתומה ביד המבקש, בחמישה עותקים, ויצורף אליה טופס מן החוזה האחיד שאליו היא מתייחסת.

פרטי בקשת ביטול

5. בבקשת ביטול יפורטו:

(1) שם המבקש, מענו ומען למסירת מסמכים;

(2) התנאים בחוזה האחיד נושא הבקשה, שלדעת המבקש הם תנאים מקפחים;

(3) נימוקי הבקשה;

(4) שם המשיב ומענו.

העברת בקשה ליועץ המשפטי לממשלה

6. הוגשה בקשת ביטול שלא בידי היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו ימסור לו בית הדין העתק ממנה.

פרסום הגשת בקשה

7. הוגשה לבית הדין בקשה יפרסם אב בית הדין הודעה על כך באחת מדרכים אלה:

(1) ברשומות;

(2) בעתון יומי אחד או יותר;

(3) במסירת הודעה בדואר או בדרך אחרת למי שלדעתו עשוי להיות לו ענין בחוזה האחיד;

(4) בכל דרך אחרת שימצא לנכון.

פרק ב': צירוף משיבים ואיחוד בקשות

בקשת הצטרפות

8. (א) ארגון יציג של ספקים או גורם אחר הנוגע בדבר, המבקש להצטרף כמשיב בבקשת ביטול, יגיש בקשת הצטרפות מנומקת לבית הדין, במספר עותקים מספיק לבית הדין ולשאר בעלי הדין.

(ב) ניתן להשמיע את בקשת ההצטרפות בעל פה בשעת הדיון אלא אם כן החליט בית הדין אחרת.

צירוף משיבים בידי בית הדין

9. אב בית הדין רשאי, בכל שלב של הדיון בבקשה, לצרף כמשיב את מי שימצא לנכון ובתנאים שייראו לו.

מסירת עותק הבקשה לבית הדין

10. צורפו משיבים והודעה על כך נמסרה למבקש, ימסור המבקש לבית הדין, תוך מועד שקבע אב בית הדין, עותקים נוספים מן הבקשה כמספר המשיבים הנוספים.

איחוד בקשות

11. אב בית הדין רשאי, לאחר ששמע את בעלי הדין, לאחד בקשות התלויות ועומדות לפני בית הדין, לדון בהן במשותף ולתת החלטה אחת בכולן, אם הוגשו כולן לגבי חוזים אחידים דומים, לגבי תנאים מקפחים דומים או אם כרוכות בהן שאלות משפטיות דומות.

פרק ג': כתב תשובה

כתב תשובה

12. (א) המשיב לבקשה יגיש כתב תשובה תוך ארבעים וחמישה ימים מיום המצאת הבקשה.

(ב) החליט אב בית הדין בדבר צירוף משיב לפי תקנה 8 או 9, יגיש המשיב כתב תשובה תוך המועד שיקבע אב בית הדין.

(ג) בכתב התשובה יפורטו:

(1) שם המשיב, מענו ומען למסירת מסמכים;

(2) נימוקי התשובה.

(ד) כתב תשובה יוגש לבית הדין חתום בידי המשיב במספר עותקים מספיק לבית הדין ולשאר בעלי הדין.

החלטה בלא כתב תשובה

13. לא הגיש משיב כתב תשובה תוך המועד שנקבע, רשאי בית הדין ליתן החלטה על יסוד הבקשה בלבד.

פרק ד': הדיון

קביעת מועד דיון

14. (א) אב בית הדין יקבע את המועד לדיון ויזמן את בעלי הדין.

(ב) ההזמנה תישלח ארבעה עשר ימים לפחות לפני מועד הדיון.

קדם-דיון בבקשה

15. (א) ראה בית הדין כי במגמה לייעל את הדיון, לפשטו, לקצרו ולהחישו, מן הראוי לקיים בירור לפני הדיון בבקשה, רשאי הוא להורות על קיום קדם-דיון בבקשה.

(ב) ענין שניתנה החלטה לגביו בקדם-דיון יראו את ההחלטה כאילו ניתנה בדיון גופו.

אי-התייצבות

16. (א) לא התייצב המשיב במועד שנקבע לדיון או לקדם-דיון, רשאי בית הדין לדחות את הדיון או לדון בבקשה שלא בפניו.

(ב) לא התייצב המבקש במועד שנקבע לדיון או לקדם-דיון, רשאי בית הדין לדחות את הדיון או להורות על ביטול הבקשה.

סדר הדיון וסיכומים

17. (א) בית הדין יקבע את סדר שמיעת בעלי הדין ועדיהם; אולם רשאי בית הדין, בהחלטה מנומקת, שלא להתיר שמיעת עדויות אם ראה לנכון לנהוג כך.

(ב) בית הדין רשאי לצוות על בעלי הדין לסכם טענותיהם בעל פה או בכתב.

מומחה מטעם בית הדין

18. (א) בית הדין רשאי, בכל עת, לאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות נאותה להשמיע את טענותיהם, לקבוע מומחה או מומחים לענין שבמחלוקת בין בעלי הדין.

(ב) נקבע מומחה כאמור בתקנת משנה (א) לפי בקשת כל בעלי הדין או בהסכמתם, לא יהיו בעלי הדין רשאים להביא עדות נוספת של מומחה לענין הנדון, אלא ברשות בית הדין, ומטעמים שיירשמו.

(ג) בית הדין רשאי להורות בכל עת לבעלי הדין או לאחד מהם, להפקיד סכומי כסף שיקבע לכיסוי שכרו והוצאותיו של מומחה; בגמר הדיון יחליט בית הדין מי ישא בשכר ובהוצאות המומחה.

(ד) בתקנה זו, "מומחה" – כמשמעותו בתקנה 168 לתקנות סדר הדין.

פומביות הדיון

19. דיוני בית הדין, למעט קדם-דיון, יתקיימו בפומבי, זולת אם החליט בית הדין אחרת מטעמים מיוחדים שיירשמו.

רישום פרוטוקול

20. הדיונים יירשמו בפרוטוקול בדרך שיקבע בית הדין, ובכלל זה הקלטה ברשמקול, או רישום בקצרנות.

החלטה

21. החלטה של בית הדין תיערך בכתב בצירוף נימוקים ותיחתם בידי חברי המותב.

פרק ה': תצהירים

הוכחת עובדות על ידי תצהיר

22. בית הדין רשאי בכל עת, אם ימצא לנכון, לדרוש שעובדה פלונית תוכח על ידי תצהיר.

צורתו ותכנו של תצהיר

23. תצהיר יהא ערוך בגוף ראשון, מחולק לסעיפים, ומכיל עובדות שהמצהיר יכול להוכיחן מתוך ידיעתו הוא וכן רשאי הוא להצהיר גם לפי מיטב אמונתו ובלבד שיציין את הנימוקים לכך.

חקירת מצהיר

24. (א) בית הדין רשאי להרשות לבעל דין לחקור מצהיר חקירה שכנגד ובלבד שבעל הדין הודיע על כך בדואר רשום לבית הדין ולבעל הדין שכנגד שבעה ימים לפחות לפני מועד הדיון.

(ב) לא התייצב המצהיר בהתאם להודעה, לא ישמש תצהירו ראיה אלא ברשות מיוחדת של בית הדין.

(ג) בית הדין רשאי בכל עת לדרוש, מיזמתו הוא, התייצבותו של מצהיר לשם חקירה, והוראות תקנת משנה (ב) יחולו.

פרק ו': הוראות כלליות

המצאת מסמכים

25. (א) מסמכים שהוגשו לבית הדין והחלטת בית הדין יומצאו לבעלי הדין.

(ב) על המצאת מסמכים לפי תקנות אלה יחול פרק כ"ז המצאת כתבי בי-דין לתקנות סדר הדין.

שכר והוצאות לעד ולמומחה

26. (א) עד שהוזמן להעיד או להציג מסמך או מוצג אחר לפני בית הדין, רשאי אב בית הדין לפסוק לו דמי נסיעה ולינה ושכר בטלה כמו לעד שהוזמן להעיד בפני בית משפט.

(ב) העיד אדם בבית הדין כמומחה ישולם לו, בנוסף לדמי הנסיעה והלינה, שכר כפי שייראה לבית הדין.

(ג) אוצר המדינה לא יחוייב לשלם לפי תקנת משנה (ב) שכר מומחה העולה על השיעורים הקבועים בתוספת השניה לתקנות סדר הדין.

תשלום הוצאות

27. בית הדין רשאי להחליט בדבר הוצאות בעלי הדין, לרבות שכר טרחה, ככל שהדבר ייראה לו בנסיבות הענין.

הארכת מועדים

28. אב בית הדין רשאי להאריך כל מועד שנקבע בתקנות אלה או על פיהן אם ראה סיבה מוצדקת לכך, אף אם עבר המועד שנקבע מלכתחילה.

חילופי חבר מותב בית הדין

29. (א) נבצר מחבר מותב בית הדין להמשיך בדיון ימנה אב בית הדין חבר אחר תחתיו.

(ב) מונה חבר אחר למותב בית הדין יימשך הדיון מהשלב שאליו הגיע, אולם רשאי אב בית הדין להורות שראיות שנגבו ייגבו מחדש.

סדרי דין באין הוראה בחיקוק

30. בכל ענין של סדרי דין שאין עליו הוראה בחוק או בתקנות אלה ידון בית הדין בדרך הנראית לו מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה.

פרק ז': ערעור

מועד להגשת ערעור

31. בעל דין רשאי לערער על החלטה תוך ארבעים וחמישה ימים –

(1) אם נכח בעת מתן ההחלטה – מיום מתן ההחלטה;

(2) אם לא נכח בעת מתן ההחלטה – מיום שהומצאה לו.

סדרי דין בערעור

32. על ערעור יחולו בשינויים המחוייבים הוראות פרק כ"ה לתקנות סדר הדין למעט סימנים א', ב' ו-ד'.

פרק ח': שונות

ביטול

33. בטלות –

(1) תקנות החוזים האחידים (סדרי דין של המועצה), התשכ"ד-1964;

(2) תקנות בתי המשפט (ערעורים לפני בית המשפט העליון על החלטות המועצה בעניני חוזים אחידים), התשכ"ה-1965.

תקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010

תוכן עניינים

	פרק א': הגדרות	
סעיף 1	הגדרות	152
סעיף 2	הגשת בקשה	152
סעיף 2א	בקשות	153
סעיף 3	הודעה על הגשת בקשה לאישור	153
סעיף 4	דיון כבקדם משפט	154
סעיף 5	אישור תובענה ייצוגית	154
סעיף 6	אישור תובענה בשינויים	154
סעיף 7	יציאה מהקבוצה	154
סעיף 8	הצטרפות לתובענה הייצוגית	155
סעיף 9	בירור תביעה אישית	155
סעיף 10	בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג	155
סעיף 11	בקשת הסתלקות	155
סעיף 12	בקשה לאישור הסדר פשרה	155
סעיף 13	הוכחת זכאות לסעד על ידי חבר קבוצה וחלוקתו	156
סעיף 14	מסירת דין וחשבון על ידי הממונה	156
סעיף 15	ערר על החלטת הממונה	157
סעיף 16	מסירת הודעות	157
סעיף 17	פנקס תובענות ייצוגיות	157
סעיף 18	משיבים בבקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד רשות	158
סעיף 19	סדרי דין	158
סעיף 20	תחילה	158
סעיף 21		158
	תוספת	158

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 5(א)(1), 6(ב), 12(א), 18(ג), 19(ב)(1), 20(ב)(1), 25(ג), 28 ו-31(א) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 (להלן – החוק), וסעיף 108 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, וסעיף 13 לחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"אמצעי אלקטרוני" ו"יעד הגשה אלקטרוני" – כהגדרתם בתקנות סדר הדין האזרחי;

"בקשה לאישור" – בקשה לאישור תובענה ייצוגית לפי סעיף 5(א) לחוק;

"תקנות סדר הדין" – תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018.

הגשת בקשה

2. (א) בבקשה לאישור יפרט בעל הדין את טיעוניו, כולל אסמכתאות, לרבות בעניינים האלה:

(1) הפרט בתוספת השנייה לחוק שעל פיו מתבקש אישור התובענה כתובענה ייצוגית;

(2) הוגשה הבקשה על ידי אדם לפי סעיף 4(א)(1) לחוק – העובדות המקימות את עילה התביעה האישית של המבקש והוראות הדין המקימות לו את עילת התביעה;

(3) הוגשה הבקשה על ידי רשות ציבורית לפי סעיף 4(א)(2) לחוק – הטעמים המצביעים על כך שהתביעה היא בתחום אחת המטרות הציבוריות שבהן עוסקת הרשות;

(4) הוגשה הבקשה על ידי ארגון לפי סעיף 4(א)(3) לחוק – העובדות המצביעות על היותו ארגון כהגדרתו בסעיף 2 לחוק והטעמים המצביעים על כך שהתביעה היא בתחום אחת המטרות הציבוריות שבהן עוסק הארגון;

(5) העובדות המקימות את עילת התביעה של הקבוצה, הוראות הדין המקימות את עילת התביעה לקבוצה והנימוקים שעל פיהם באה עילת התביעה בגדרו של הפרט בתוספת השנייה כמפורט בפסקה (1);

(6) הגדרת הקבוצה שאותה הוא מבקש לייצג (להלן – הקבוצה) והמספר המשוער של חבריה; ככל שסבור המבקש כי לא ניתן לשער את מספר חברי הקבוצה – יפרט הוא את הסיבה לכך;

(7) הסכום או השווי המשוערים של תביעותיהם של כל הנמנים עם הקבוצה והאופן שבו חושב או הוערך סכום התביעה; ככל שסבור המבקש כי לא ניתן לשער את הסכום או השווי המשוערים כאמור – יפרט הוא את הסיבה לכך;

(8) הטעמים המצביעים על כך שקיים יסוד סביר כי המבקש ובא כוחו ייצגו וינהלו את עניינם של כלל חברי הקבוצה בדרך הולמת ובתום לב;

(9) שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה והנימוקים המצביעים על כך שקיימת אפשרות סבירה שהשאלות כאמור יוכרעו לטובת הקבוצה;

(10) הטעמים להיות תובענה ייצוגית הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין;

(11) שכר הטרחה המוצע של בא הכוח המייצג ודרך חישובו, לצורך אישורו כאמור בסעיף 23 לחוק;

(12) הגמול המוצע למבקש ודרך חישובו, לצורך אישור כאמור בסעיף 22 לחוק;

(13) פרטי בקשה אחרת לאישור או תובענה ייצוגית אחרת אשר השאלות המהותיות של עובדה או משפט המשותפות לחברי הקבוצה המתעוררות בה, כולן או חלקן, זהות או דומות בעיקרן לשאלות המתעוררות בבקשה לאישור, אם מצא בפנקס;

(14) הוגשה הבקשה לאישור לפי פרט 10 לתוספת השנייה בחוק – הצהרה כי לא חל על העובד הסכם קיבוצי שמעבידו או שארגון המעבידים שמעבידו חבר בו צד לו.

(ב) המבקש יצרף לבקשת האישור תצהיר מטעמו לשם אימות העובדות המשמשות יסוד לבקשה; תצהיר אשר לא צורף לבקשה בעת הגשתה לא יצורף לה אלא ברשות בית המשפט.

(ג) המשיב רשאי להשיב לבקשה בתוך תשעים ימים מיום שהומצאה לו או בתוך מועד אחר שקבע בית המשפט; בתשובתו יפרט את טיעוניו כולל אסמכתאות, ויצרף לה תצהיר לשם אימות העובדות המשמשות יסוד לתשובה; תצהיר שלא צורף לתשובה בעת הגשתה, לא יצורף לה אלא ברשות בית המשפט.

(ד) המבקש רשאי להשיב לתשובת המשיב בתוך שלושים ימים או בתוך מועד אחר שקבע בית המשפט ותחול על התשובה, בשינויים המחויבים, תקנת משנה (ג).

(ה) בית המשפט רשאי להחליט בבקשה לאישור על יסוד החומר שהוגש לו לפי תקנה זאת בלבד או, אם ראה צורך בכך, לאחר חקירת המצהירים על תצהיריהם.

(ו) בית המשפט לא יתנה הגשת בקשה לאישור בהפקדת ערובה לתשלום הוצאותיו של הנתבע, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ז) בקשה לאישור והתשובה לבקשה לאישור לפי תקנת משנה (ג) לא יעלו בהיקפן על שלושים עמודים; התצהירים המצורפים לא יעלו בהיקפם על עשרים וחמישה עמודים; תשובת המבקש לפי תקנת משנה (ד) לא תעלה בהיקפה על חמישה עמודים; התצהיר המצורף לה לא יעלה בהיקפו על שלושה עמודים.

בקשות

2א. (א) הוגשה בקשה לאישור, לא יוגשו בקשות כלשהן במועד שלאחר הגשת כתב התשובה האחרון לפי תקנה 2 או לאחר שחלף המועד להגשתו, לפי המוקדם, עד מועד ישיבת קדם-המשפט הראשונה, אם נקבעה, או עד 45 ימים לאחר הגשת כתב התשובה האחרון, לפי המאוחר מביניהם, זולת אם הבקשה מנויה בתקנה 49(א) לתקנות סדר הדין או אחת מאלה:

(1) בקשת הסתלקות לפי סעיף 16 לחוק;

(2) בקשה לעיכוב הליכים בשל הליך פלילי.

(ב) תקנה 49(ב) עד (ט) לתקנות סדר הדין תחול בשינויים המחויבים.

הודעה על הגשת בקשה לאישור

3. (א) הוגשה בקשה לאישור, לפי פרט בתוספת השנייה לחוק כנקוב בטור א', ישלח המבקש הודעה על הגשת הבקשה, בצירוף העתק מהבקשה ומנוסח התובענה, במועד הגשת הבקשה, לגורם כמפורט בטור ב' לצדו:

טור א' הפרט בתוספת השנייה	טור ב' גורם שאליו יש לשלוח העתק הבקשה
1 (1)	הממונה על הגנת הצרכן
2 (2)	המפקח על הביטוח לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 (להלן – המפקח על הביטוח
3 (3)	המפקח על הבנקים שנתמנה לפי סעיף 5 לפקודת הבנקאות, 1941 (להלן – המפקח על הבנקים)
4 (4)	הממונה כהגדרתו בחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – הממונה על הגבלים עסקיים)
הנובעת מזיקה ליחידה 5 (5) או לנייר ערך של חברה	הרשות לניירות ערך

ציבורית כהגדרתה בסעיף 209 לחוק החברות, התשנ"ט-1999	
6 (6)	המשרד להגנת הסביבה
8 (7)	נציבות שוויון ההזדמנויות בעבודה
9 (8)	נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
10 (9)	הממונה הראשי על יחסי עבודה לפי חוק יישוב סכסוכי עבודה, התשי"ז-1957 (להלן – הממונה הראשי על יחסי עבודה)

(ב) הודעה למנהל בתי המשפט לפי סעיף 6(א) לחוק וכן הודעה לפי תקנת משנה (א) יכללו את הפרטים האלה:

(1) מספר הבקשה;

(2) מועד הגשת הבקשה;

(3) הצדדים לבקשה, לרבות הגדרת הקבוצה שאותה מבקש התובע לייצג;

(4) פרטי בא כוח התובע המייצג;

(5) בית המשפט שאליו הוגשה בקשת האישור ואשר בו הדיון אמור להתנהל;

(6) השאלות של עובדה או משפט המשותפות לקבוצה, לפי בקשת האישור;

(7) עילות התביעה והסעדים המבוקשים, כולל סכום הפיצוי הנדרש לחברי הקבוצה, ככל שנדרש.

(ג) (בוטלה)

דיון כבקדם משפט

4. (א) ראה בית משפט כי בבקשה לאישור שהוא עומד לדון בה, מן הראוי להקדים למשפט בירור של נושא הריב ודרכי הדיון בו, במגמה לייעל את הדיון, לפשטו, לקצרו ולהחישו או כדי לברר אם יש מקום לפשרה בין בעלי הדין – רשאי הוא להורות על קיום קדם משפט לפני שופט או לפני רשם שהוא שופט (להלן – שופט בקדם משפט).

(ב) לבית המשפט בדונו בבקשה תהיה הסמכות למתן צו לגילוי ועיון במסמכים, ובלבד שנתקיימו תנאים אלה:

(1) המסמכים שגילוים נדרש נוגעים לשאלות הרלוונטיות לאישור התובענה כתובענה ייצוגית;

(2) המבקש העמיד תשתית ראייתית ראשונית לגבי קיומם של התנאים הקבועים בסעיף 8(א) לחוק.

(ג) הורה בית המשפט על גילוי ועיון במסמכים, רשאי הוא לתת כל הוראה לשם שמירה על סודיות המסמכים שיימסרו למבקש, בלי לגרוע מהוראות כל דין.

אישור תובענה ייצוגית

5. (א) אישר בית המשפט את התובענה כתובענה ייצוגית, יראו את נוסח התובענה שצורף לבקשה לאישור ככתב תביעה ויראו את המבקש כתובע; הנתבע יגיש כתב הגנה בתוך 45 ימים מיום המצאת ההחלטה או בתוך מועד אחר שקבע בית המשפט.

(ב) על הליכים לפי תקנות אלה, לא יחול פרק ד' לתקנות סדר הדין.

אישור תובענה בשינויים

6. (א) אישר בית המשפט תובענה ייצוגית בשינויים לפי סעיף 13 לחוק, יתקן התובע את כתב התביעה בהתאם להחלטת בית המשפט.

(ב) כתב התביעה המתוקן יוגש בתוך 15 ימים מיום החלטת בית המשפט לפי תקנת משנה (א), זולת אם קבע בית המשפט מועד אחר.

(ג) הנתבע יגיש כתב הגנה בתוך 45 ימים ממועד המצאת כתב התביעה המתוקן לפי תקנת משנה (ב).

יציאה מהקבוצה

7. הודעה של אדם על רצונו שלא להיכלל בקבוצה לפי סעיף 11 לחוק תהיה ערוכה לפי טופס 1 לתוספת.

הצטרפות לתובענה הייצוגית

8. הודעה בדבר הצטרפות לקבוצה לפי סעיף 12 לחוק תוגש לבית המשפט בתוך 45 ימים מיום פרסום ההודעה על החלטת בית המשפט לפי הסעיף האמור ותהיה ערוכה לפי טופס 2 לתוספת.

בירור תביעה אישית

9. נדחתה בקשה לאישור תובענה ייצוגית והתובע מבקש לברר את תביעתו האישית, יגיש התובע בשלה תובענה נפרדת לבית המשפט המוסמך.

בקשה למינוי תובע מייצג או בא כוח מייצג

10. (א) החליט בית המשפט להורות על צירוף תובע מייצג או בא כוח מייצג או החלפתם לפי סעיף 8(ג) לחוק, רשאי הוא להורות על פרסום החלטתו ולקבוע את המועד להגשת בקשה למינוי.

(ב) המבקש להתמנות כתובע מייצג חלופי או נוסף או כבא כוח חלופי או נוסף יגיש לבית המשפט בקשה בכתב בתוך התקופה שקבע בית המשפט; בבקשה יפרט המבקש את האמור בהוראות תקנה 2(ג)(2), (3), (4), (8), (11) ו-(12), לפי העניין.

(ג) על בקשת מינוי יחולו הוראות תקנה 2, בשינויים המחויבים ולפי העניין, למעט תקנת משנה (א)(1), (5), (6), (7), (9), (10), (12) ו-(13).

בקשת הסתלקות

11. (א) תצהיר כאמור בסעיף 16(ב) לחוק יכלול גם הצהרה של המצהיר שלא קיבל בקשר להסתלקותו כל טובת הנאה, במישרין או בעקיפין; אם קיבל המצהיר טובת הנאה, במישרין או בעקיפין, בקשר לכל עניין, יכלול התצהיר פירוט כל טובת הנאה כאמור.

(ב) הוגשה בקשה הסתלקות, יורה בית המשפט על פרסום הודעה בדבר הגשת הבקשה לפי הוראות סעיף 25 לחוק וכן על משלוח ההודעה כאמור, ליועץ המשפטי לממשלה, בצירוף העתק מן הבקשה ומן התובענה, למנהל בתי המשפט וכן לגוף או בעל תפקיד כקבוע בתקנה 3(א), ורשאי בית המשפט להורות על משלוח כאמור גם לאדם אחר כפי שיורה.

(ג) אדם הנמנה עם הקבוצה שבשמה הוגשה בקשת האישור או התובענה הייצוגית, רשות ציבורית הפועלת לקידום מטרה ציבורית בקשר לעניין שבו עוסקת הבקשה לאישור או התובענה הייצוגית, ארגון, שאישר השר לעניין זה, וכן היועץ המשפטי לממשלה, רשאים להגיש לבית המשפט את עמדתם בנוגע לבקשת ההסתלקות, בכתב, בתוך 45 ימים מיום המצאת בקשת ההסתלקות או מיום פרסומה – לפי העניין.

(ד) בקשת מערער לחזור בו מערעור על החלטת בית המשפט שלא לקבל בקשה לאישור, וכן הסכמת בעלי הדין על קבלת ערעור על החלטת בית משפט לקבל בקשה לאישור, טעונות אישור של בית המשפט שלערעור; הוראות תקנה זו יחולו על בקשה או הסכמה כאמור, זולת אם הורה בית המשפט שלערעור אחרת.

(ה) על בקשת הסתלקות לא תחול תקנה 50(5) לתקנות סדר הדין.

בקשה לאישור הסדר פשרה

12. (א) בבקשה לאישור הסדר פשרה יפרטו בעלי הדין מדוע לדעתם ההסדר ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה, ויפרטו, בין השאר, את העניינים האלה:

(1) הגדרת הקבוצה שעליה חל ההסדר ותתי קבוצות, אם ישנן;

(2) עיקרי התובענה, לרבות הסעדים שנתבעו בתובענה;

(3) עיקרי ההסדר;

(4) הפער בין סכום הפיצוי או הסעד המוצע בהסדר לבין סכום הפיצוי או הסעד שחברי הקבוצה היו עשויים לזכות בו אילו בית המשפט היה מכריע בתובענה הייצוגית לטובת הקבוצה;

(5) כלל ההסדר פיצוי כספי או אחר – יצוין סכום הפיצוי או מהותו והמפתח לחלוקתו בין חברי הקבוצה; נקבע סכום שונה לתת קבוצה או לחבר קבוצה, יצוין הסכום וההנמקה לכך;

(6) השלב שבו נמצא ההליך;

(7) הסיכונים והסיכויים שבהמשך ניהול התובענה אל מול היתרונות והחסרונות שבהסדר;

(8) פרטים בנוגע לביצוע ההסדר, לרבות האופן שבו יאותרו חברי הקבוצה והאופן שבו יינתן להם הסעד על פי ההסדר;

(9) העילות והסעדים שלגביהם תהווה ההחלטה לאשר את הסדר הפשרה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה שעליהם חל ההסדר.

(ב) לבקשה לאישור הסדר פשרה יצורפו תצהירים כמפורט להלן:

(1) של כל אחד מבעלי הדין לשם אימות העובדות המשמשות יסוד לבקשה; תצהיר כאמור יכלול גילוי נאות ביחס לכל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה, לרבות הצהרה שלא קיבל בקשר להסדר כל טובת הנאה, במישרין או בעקיפין או פירוט כל טובת הנאה שקיבל התובע או בא כוחו מן הנתבע, במישרין או בעקיפין, בקשר לכל עניין;

(2) של כל אחד מבאי כוח בעלי הדין, תצהיר כאמור יכלול גילוי נאות, ביחס לכל הפרטים המהותיים הנוגעים להסדר הפשרה, לרבות הצהרה שלא קיבל בקשר להסדר כל טובת הנאה, במישרין או בעקיפין, או פירוט כל טובת הנאה שקיבל התובע או בא כוחו מן הנתבע, במישרין או בעקיפין, בקשר לכל עניין.

(ג) הוגשה הבקשה לאישור הסדר פשרה לפני שאושרה התובענה כתובענה ייצוגית יראו הצדדים, נוסף על הפירוט הקבוע בתקנת משנה (א), כי קיימות לכאורה שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה וכי סיום ההליך בהסדר פשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות העניין.

(ג1) על בקשת אישור הסדר פשרה לא תחול תקנה 50(5) לתקנות סדר הדין.

(ד) הוגשה בקשה לאישור הסדר פשרה בתובענה לפי פרט בתוספת השנייה לחוק כנקוב בטור א', ולא מצא בית המשפט טעם לדחות אותה על הסף, יורה על משלוח הודעה לפי סעיף 18(ג) לחוק גם לגורם כמפורט בטור ב' לצדו –

טור א' הפרט בתוספת השנייה	טור ב' הגורם שאליו יש לשלוח את ההודעה
1 (1)	הממונה על הגנת הצרכן
2 (2)	המפקח על הביטוח
3 (3)	המפקח על הבנקים
4 (4)	הממונה על ההגבלים העסקיים
5 (5)	הרשות לניירות ערך
6 (6)	המשרד להגנת הסביבה
8 (7)	נציבות שוויון ההזדמנויות בעבודה
9 (8)	נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
10 (9)	הממונה הראשי על יחסי עבודה

(ה) המען להמצאת הבקשה לאישור הסדר הפשרה וצרופותיה ליועץ המשפטי לממשלה יהיה משרד פרקליט המחוז שבו נמצא מקום מושבו של בית המשפט הדן בתובענה.

הוכחת זכאות לסעד על ידי חבר קבוצה וחלוקתו

13. (א) בקביעת דרך ההוכחה לפי סעיף 20(ב)(1) לחוק יתחשב בית המשפט בסעד הצפוי לחבר הקבוצה למול העלות הצפויה של דרך ההוכחה.

(ב) נקבע כי על המשיב לפצות את חברי הקבוצה בפיצוי אישי, בין במסגרת פסק דין ובין במסגרת הסכם פשרה, ואין בידיו נתונים עדכניים על אודות מענם, הדרושים לו לצורך מתן הפיצוי, יפנה למרשם האוכלוסין לצורך אימות מענם, לפי סעיף 29א לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965.

מסירת דין וחשבון על ידי הממונה

14. (א) הממונה ימסור לבית המשפט וליועץ המשפטי לממשלה, עם סיום תפקידו, דין וחשבון על ביצוע פעולותיו, אשר יכלול, בין השאר, פירוט לגבי אלה:

(1) חברי הקבוצה שפנו לממונה;

(2) חברי הקבוצה שזכאותם לסעד הוכחה, בין לפי פנייתם ובין ביוזמת הממונה;

(3) הפניות שנדחו והסיבות לדחייתן ;

(4) כספים ששולמו לחברי הקבוצה ;

(5) כספים שהגיעו לידי הממונה במסגרת תפקידו ;

(6) כל הוצאה שהוציא במסגרת תפקידו ;

(7) תשלום הוצאות אשר פסק הממונה לחבר קבוצה לפי סעיף 20(ב)(2) ;

(8) כל פרט מהותי אחר ;

(9) כל מידע נוסף שעליו יורה בית המשפט.

(ב) הממונה ימסור לבית המשפט דין וחשבון תקופתי בהתאם לפירוט הקבוע בתקנת משנה (א) בדרך ובמועדים שיקבע בית המשפט.

(ג) דין וחשבון לפי תקנות משנה (א) או (ב) יפורסם בפנקס באופן ובמועד שיורה בית המשפט ; בית המשפט רשאי לתת הוראות להבטחת ההגנה על פרטיותם של הנוגעים בדבר ולהבטחת כל זכות אחרת.

(ד) הממונה ישלח העתק מהדיווחים שיימסרו על ידו בהתאם להוראות תקנות משנה (א) ו-(ב) למנהל בתי המשפט לצורך פרסומם בפנקס בהתאם להוראות אשר קבע בית המשפט בהתאם לתקנת משנה (ג).

ערר על החלטת הממונה

15. (א) המועד לפנייה לבית המשפט לפי סעיף 20(ב)(1) לחוק (להלן – ערר) יהיה בתוך 30 ימים מיום המצאת החלטת הממונה לפונה, מיום פרסומה אם לא הומצאה בהמצאה אישית לפונה או בתוך מועד מאוחר יותר שיקבע בית המשפט ; הערר ייתמך בתצהיר לאימות העובדות המשמשות לו יסוד.

(ב) המשיב בערר יהיה הממונה ; בית המשפט רשאי להורות על צירוף משיב נוסף לערר מבין בעלי הדין.

מסירת הודעות

16. (א) פורסמה הודעה לחברי הקבוצה לעניין תובענה לפי פרט בתוספת השנייה לחוק כנקוב בטור א', לפי סעיף 25(א) לחוק ימסור מי שהוטלה עליו האחריות לפרסום ההודעה כאמור בסעיף 25(ו) לחוק, את ההודעה ליועץ המשפטי לממשלה וכן לגורם כמפורט בטור ב' לצדו :

	טור א' **הפרט בתוספת השנייה**	**טור ב'** **הגורם שאליו יש לשלוח את ההודעה**
1	(1)	הממונה על הגנת הצרכן
2	(2)	המפקח על הביטוח
3	(3)	המפקח על הבנקים
4	(4)	הממונה על ההגבלים העסקיים
5	(5)	הרשות לניירות ערך
6	(6)	המשרד להגנת הסביבה
8	(7)	נציבות שוויון ההזדמנויות בעבודה
9	(8)	נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות
10	(9)	הממונה הראשי על יחסי עבודה

(ב) הודעה ליועץ המשפטי לממשלה לפי תקנת משנה (א) תישלח, באמצעים אלקטרוניים, דרך אתר האינטרנט של משרד המשפטים בכתובת , באמצעות האישור המפורט באתר.www.justice.gov.il

פנקס תובענות ייצוגיות

17. (א) הודעות למנהל בתי המשפט יישלחו באמצעים אלקטרוניים ליעד ההגשה האלקטרוני, יהיו ערוכות לפי טופס 3 שבתוספת ויצורפו להן המסמכים הנדרשים על פי החוק או על פי החלטת בית המשפט, ככל שלא פורסמו קודם לכן בפנקס.

(ב) הודעה על שינוי מקום הדיון תישלח על ידי המבקש; הודעה על החלטת בית משפט בדבר דחייה של בקשה לאישור כאמור בסעיף 14(ב) לחוק תישלח למנהל על ידי המשיב; הודעה על החלטת בית משפט לאשר תובענה ייצוגית כאמור בסעיף 14(ב) תישלח על ידי המבקש, והכל זולת אם קבע בית המשפט אחרת.

(ג) ניתן פסק דין בתובענה הייצוגית – מי שבית משפט הורה לו לפרסם הודעה על כך לפי סעיף 25 ישלח את ההודעה בצירוף פסק הדין לפרסום בפנקס.

(ד) הוגש ערעור או בקשת רשות לערער על החלטת בית המשפט בבקשה לאישור או בתובענה ייצוגית ישלח המערער הודעה על כך למנהל בתי המשפט לשם פרסומה בפנקס.

(ה) מנהל בתי המשפט רשאי לקבוע הנחיות בדבר דרכי ההגשה, הניהול והעיון בפנקס.

משיבים בבקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד רשות

18. (א) המשיבים בבקשה לאישור תובענה ייצוגית או הנתבע בתובענה ייצוגית לפי סעיף 5(ב)(2) לחוק יהיו הרשות שנגד החלטתה מכוונת הבקשה לאישור או התובענה, כל רשות אחרת הנוגעת בדבר, וכן כל מי שעלול להיפגע מקבלת התובענה.

(ב) בית המשפט רשאי, בכל שלב משלבי הדיון בבקשה לאישור תובענה ייצוגית או בתובענה הייצוגית, להורות על מחיקת הבקשה או התובענה אם לא צורף משיב ראוי, או להורות על צירופו של משיב, וכן על מחיקת משיב שצורף לבקשה לאישור או לתובענה.

סדרי דין

19. (א) בכל עניין של סדר דין בבקשה לאישור או בתובענה ייצוגית, יחולו תקנות סדר הדין האזרחי, בשינויים המחויבים, והכל אם אין בחוק או בתקנות אלה הוראה אחרת לעניין הנדון.

(ב) על אף האמור בכל דין, על תובענה ייצוגית לפני בית המשפט לעניינים מינהליים לא יחולו תקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין), התשס"א-2000.

תחילה

20. תחילתן של תקנות אלה, למעט תקנות 2(ו) ו-5, 60 ימים מיום פרסומן.

21. (בוטלה)

תוספת

טופס 1 (תקנה 7) יציאה מן הקבוצה

טופס 2 (תקנה 8) הודעה על הצטרפות לקבוצה

טופס 3 (תקנה 19) הודעה למנהל בתי המשפט

צו בתי המשפט (הוספת עניינים כלכליים), תשפ"ב-2021

תוכן עניינים

סעיף 1	הגדרות	160
סעיף 2	עניין כלכלי	160
סעיף 3	תחילה ותחולה	161

בתוקף סמכותי לפי סעיף 42ב(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן – החוק), בהסכמת נשיאת בית המשפט העליון ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, אני מתקין צו זה:

הגדרות

1. בצו זה –

"חוק איסור הלבנת הון" – חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000;

"חוק מס ערך מוסף" – חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975;

"ערר על הליכי תפיסה" – ערר על החלטה שניתנה בבית משפט השלום בבקשה לתפיסה של חפץ לפי סעיף 26 לחוק איסור הלבנת הון יחד עם סעיפים 32, 34 או 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969.

עניין כלכלי

2. (א) בלי לגרוע מהאמור בסעיף 42ב(א) לחוק, אישום או ערר על הליכי תפיסה הוא עניין כלכלי, אם מתקיים לגביו המפורט להלן:

(1) לגבי ערר על הליכי תפיסה – מתקיימים לגביו כל אלה:

(א) האדם נחשד בעבירה לפי סעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון שלגביה נתפס רכוש הנאמד בסכום של 5 מיליון שקלים חדשים לפחות;

(ב) בערר שהוגש על ידי המאשימה – פרקליט המדינה או פרקליט המחוז הודיע כי הערר מעלה שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות בעלות אופי כלכלי; בערר שהוגש על ידי חשוד או נאשם או טוען לזכות ברכוש – אם בתוך שבעה ימים מיום שהוגש הערר, הודיע פרקליט המדינה או פרקליט המחוז, כי הוא מעלה שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות בעלות אופי כלכלי;

(2) לגבי אישום – מתקיימים לגביו כל אלה:

(א) לנאשם מיוחסת עבירה מהעבירות המפורטות להלן:

(1) עבירה לפי סעיף 3 לחוק איסור הלבנת הון שהוגשה לגביה בקשת חילוט בשווי רכוש הנאמד בסכום של 5 מיליון שקלים חדשים לפחות;

(2) עבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה אשר שווי העבירה הוא בסכום העולה על 10 מיליון שקלים חדשים;

(3) עבירה לפי סעיף 117(ב) לחוק מס ערך מוסף, שנעברה בנסיבות מחמירות ואשר שווי העבירה הוא בסכום העולה על 10 מיליון שקלים חדשים;

בסעיף קטן זה, "שווי העבירה" – בעבירה לפי סעיף 117(ב) לחוק מס ערך מוסף – המס שלגביו נעברה עבירת המס, ובעבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה – ההכנסה שלגביה נעברה עבירת המס;

(ב) פרקליט המדינה או פרקליט המחוז הודיע שמתקיימות אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

(1) האישום מעלה שאלות עובדתיות ומשפטיות מורכבות בעלות אופי כלכלי;

(2) צפויים להתקיים בהליך דיוני הוכחות רבים לגבי היקף חומרי החקירה, מספר עדי התביעה ומספר הנאשמים.

(ב) נשיא בית המשפט או סגנו, רשאי להורות שאישום או ערר על הליכי תפיסה, שלגביהם ניתנה הודעה של פרקליט המדינה או פרקליט מחוז לפי סעיף קטן (א), לא יידונו כעניין כלכלי, אם מצא שאינם מתאימים להיקבע כעניין כאמור.

(ג) המגיש כתב אישום או המגיש ערר על הליכי תפיסה מטעם המאשימה לפי הוראות אלה יציין את עובדת היותו "עניין כלכלי – הליך פשיעה כלכלית"

בראש כתב בי-הדין, בסמוך לשם הערכאה השיפוטית שאליה מוגש כתב האישום או הערר, לפי העניין.

תחילה ותחולה

3. תחילתו של צו זה ביום כ״ח באדר א׳ התשפ״ב (1 במרס 2022), והוא יחול על הליכים שנפתחו ביום התחילה או לאחריו.

תקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, תשמ"ד-1984

תוכן עניינים

סעיף 1	עתירת צו על תנאי	163
סעיף 2	תכנה וצורתה של עתירה	163
סעיף 3	מען להמצאה לעותר	163
סעיף 4	עתירה תאומת בתצהיר	163
סעיף 5	שמיעת העותר	163
סעיף 6	הוצאות בעתירת סרק	163
סעיף 7	הדיון בעתירה	163
סעיף 8	צו על תנאי והמצאה	163
סעיף 8א	המצאת כתבי בי-דין	163
סעיף 9	תצהיר תשובה לצו-על-תנאי	163
סעיף 10	מען להמצאה למשיב	164
סעיף 11	דרישת פרטים נוספים	164
סעיף 12	בקשה למתן פרטים נוספים	164
סעיף 13	תצהיר נוסף לענין פרטים נוספים	164
סעיף 14	הוראות בית המשפט	164
סעיף 15	תאריך הדיון	164
סעיף 16	הגשת עיקרי טיעון	164
סעיף 17	סדר הטיעון	164
סעיף 18	רשות בעל דין לחקור את המצהיר	164
סעיף 19	צו-ביניים	164
סעיף 19א	תקופה פגרה לא תובא במנין	164
סעיף 20	סמכות מיוחדת	164
סעיף 21	הטפסים	165
סעיף 21א	החלת סדר הדין האזרחי	165
סעיף 22	תחילה	165
סעיף 23	ביטול	165
	תוספת	165

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 46 ו-47 לחוק בתי המשפט, התשי"ז-1957, ושאר הסמכויות הנתונות לי לפי כל דין, אני מתקין תקנות אלה:

עתירת צו על תנאי

1. בקשה לצו על תנאי תוגש לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק בדרך עתירה.

תכנה וצורתה של עתירה

2. העתירה תפרט את פרטיו האישיים של העותר ואת הנימוקים, שבעובדה ושבחוק, שעליהם היא מתבססת, ותהא ערוכה לפי טופס 1 שבתוספת וכתובה על צד אחד של הגליון עם שוליים של חמישה סנטימטרים לפחות.

מען להמצאה לעותר

3. העותר יציין בעתירה מען להמצאה בתחומה של המדינה; מסירה למען זה תהיה המצאה כדין.

עתירה תאומת בתצהיר

4. כל עתירה תהא נתמכת בתצהיר לפי טופס 2 שבתוספת והוא יצורף אל העתירה או יירשם בסופה; על עובדות שהן בתחום ידיעתו האישית של העותר יצהיר שהן נכונות, ועל עובדות אחרות יצהיר שהן נכונות לפי מיטב ידיעתו ואמונתו.

שמיעת העותר

5. העתירה תובא לפני שופט של בית המשפט העליון והוא רשאי ליתן את הצו או להורות על הזמנת העותר לפניו או להעביר את העתירה להרכב של שלושה; הועברה העתירה להרכב של שלושה, רשאי ההרכב ליתן את הצו או להורות על הזמנת העותר לפניו, ואם היה סבור שהעתירה אינה מראה על פניה עילה רשאי הוא לדחותה על יסוד האמור בה, ללא הזמנת העותר; הורה השופט על שמיעת העותר יקבע הרשם יום ושעה לדיון.

הוצאות בעתירת סרק

6. דחה בית המשפט את העתירה ללא הזמנת המשיב, רשאי הוא להטיל על העותר הוצאות לטובת המדינה בשיעור שימצא לנכון או להורות לרשם לעשות כן.

הדיון בעתירה

7. (א) הדיון בעתירה יכול שיהיה על פי צד אחד.

(ב) בית המשפט רשאי להזמין את המשיב לדיון בעתירה אם הוא סבור כי יהיה בכך כדי לסייע לבירורה היעיל והנכון; היה המשיב אדם שהיועץ המשפטי לממשלה רשאי לייצגו לפני בית המשפט לפי כל דין – יוזמן היועץ המשפטי לממשלה לדיון בעתירה.

(ב1) משיב שהוזמן לדיון יגיש לבית המשפט תגובה בכתב לעתירה בשלושה עותקים עבור בית המשפט, וימציא עותק מתגובתו, במישרין, לכל אחד מבעלי הדין, שלושה ימים לפחות לפני המועד שנקבע לדיון, זולת אם הורה בית המשפט אחרת.

(ב2) בעל דין לא יגיש תשובה לתגובת המשיב אלא ברשות בית המשפט.

(ג) הוזמן המשיב כאמור בתקנת משנה (ב), רשאי בית המשפט, בהסכמת המשיב, לדון ולהחליט בעתירה כאילו כבר ניתן הצו על תנאי.

צו על תנאי והמצאה

8. נתן בית המשפט צו על תנאי או צו ביניים, ימציא העותר, מיד, לבית המשפט מספר מספיק של עותקי העתירה ושל התצהירים התומכים אותה, על מצורפיה, והם יומצאו עם הצו למשיב ולכל אדם שבית המשפט או הרשם הורה עליו על ידי פקיד בית המשפט או על ידי מי שבית המשפט או הרשם הורה.

המצאת כתבי בי-דין

8א. בכל עת שלאחר הגשת העתירה, בעל דין המגיש לבית המשפט כתב בי-דין ימציא, בו ביום, עותק ממנו על מצורפיו, במישרין, לכל אחד מבעלי הדין; היו בעלי דין אחדים מיוצגים בידי עורך דין אחד, די בהמצאת עותק אחד בשביל כל בעלי הדין המיוצגים כאמור.

תצהיר תשובה לצו-על-תנאי

9. (א) רצה המשיב להתנגד לעשיית הצו-על-תנאי לצו מוחלט, יגיש לבית המשפט – תוך שמונה ימים לאחר שהומצא לו הצו או תוך זמן פחות או יותר מזה כפי שיורה בית המשפט או הרשם – תצהיר תשובה לצו-על-תנאי לפי טופס 3 שבתוספת.

(ב) המשיב ימציא עותק של תצהיר התשובה שהגיש, על מצורפיו, לכל אחד מבעלי הדין.

(ג) בית המשפט או הרשם רשאי להורות, אף במעמד צד אחד בלבד, על הארכת המועד להגשת תצהיר תשובה.

(ד) משיב שלא הגיש ולא המציא תצהיר כאמור אין שומעים טענותיו בדבר התנגדותו אלא אם כן הורה בית המשפט הוראה אחרת.

(ה) בעל דין לא יגיש שום תצהיר נוסף אלא ברשות בית המשפט.

מען להמצאה למשיב

10. משיב שהגיש תצהיר תשובה יציין בו מען להמצאה בתחומה של המדינה ומסירה למען זה תהיה המצאה כדין.

דרישת פרטים נוספים

11. העותר והמשיב רשאים לדרוש מבעל דינם, במכתב בדואר רשום, פרטים נוספים ומפורטים יותר לנימוקים, שבעובדה או שבחוק, שפורשו בעתירה או בתצהיר התשובה, הכל לפי הענין.

בקשה למתן פרטים נוספים

12. לא קיבל בעל דין פרטים נוספים שדרש תוך שבעה ימים מיום משלוח המכתב, או הפרטים שניתנו נראו לו בלתי מספיקים, רשאי הוא, תוך ארבעה עשר ימים מיום המצאת עותק מתצהיר התשובה לעותר, להגיש לבית המשפט או לרשם בקשה לצוות על מתן פרטים נוספים ובית המשפט או הרשם רשאי לצוות על מתן אותם פרטים נוספים שימצא לנכון ותוך המועד שיקבע; הודעה על בקשה שהוגשה כאמור תומצא לכל בעל דין.

תצהיר נוסף לענין פרטים נוספים

13. בעל דין שניתנו לו פרטים נוספים, בין על פי בקשתו ובין על פי צו בית המשפט, יהיה רשאי להגיש, תוך שבעה ימים מהיום שבו הגיעו אליו הפרטים או תוך המועד שקבע בית המשפט או הרשם, תצהיר נוסף לענין העובדות הנובעות מאותם פרטים.

הוראות בית המשפט

14. ראה בית המשפט או הרשם שאין הפלוגתה ברורה די הצורך כדי שיוכל בית המשפט לדון בה בנוחות, רשאי הוא להורות על ניסוח הפלוגתה, או כל הוראה אחרת שתיראה לו נחוצה לבירור הענין; הסכימו בעלי הדין לפני בית המשפט או הרשם על נוסח הפלוגתה תהיה היא הענין שעל בית המשפט להכריע בו.

תאריך הדיון

15. תאריך הדיון ייקבע בידי הרשם, זולת אם פורש תאריך הדיון בצו-על-תנאי.

הגשת עיקרי טיעון

16. (א) כל צד יגיש את עיקרי טיעונו לבית המשפט בשלושה עותקים עבור בית המשפט וימציא, בו ביום, עותק מעיקרי טיעונו, במישרין, לכל אחד מבעלי הדין שלושה ימים לפחות לפני המועד שנקבע לדיון, זולת אם הורה בית המשפט הוראה אחרת.

(ב) עיקרי טיעון יכללו בצורה תמציתית את טענותיו של כל צד בנקודות שהוא רשאי לטעון על פי הצו-על-תנאי וכן האסמכתאות שבדעתו להסתמך עליהן.

(ג) ביום הקבוע לדיון יהיה כל צד רשאי לטעון בפני בית המשפט על סמך עיקרי הטיעון; רצה להוסיף טענה נוספת או להביא אסמכתא נוספת, יוכל לעשות זאת רק ברשות בית המשפט, אולם אם הגיש עיקרי טיעון אין צורך ברשות בית המשפט אם היו הטענה הנוספת או האסמכתא הנוספת תשובה לעיקרי הטיעון של הצד שכנגד.

סדר הטיעון

17. בשעת הדיון יפתח המשיב ולעותר תהיה הזכות להשיב, ורשאי בית המשפט להרשות למשיב להשיב לטענות העותר.

רשות בעל דין לחקור את המצהיר

18. (א) בעל דין הרוצה לחקור את מי שהצהיר מטעם בעל הדין שכנגד, רשאי בית המשפט להתיר לו לעשות כן, אם ראה צורך בכך לשם עשיית צדק.

(ב) בעל הדין הרוצה לחקור כאמור, ימציא לבעל הדין שכנגד הודעה על כך, לא יאוחר מארבעה עשר ימים לאחר תום המועד להגשת תצהיר תשובה לצו-על-תנאי, או תוך הזמן שקבע לכך בית המשפט; לא בא המצהיר בהתאם להודעה, לא ישמש התצהיר שלו ראיה אלא ברשות בית המשפט.

צו-ביניים

19. בית המשפט רשאי ליתן צווי ביניים, לבטלם ולשנותם, כפי שייראה לו בנסיבות הענין.

תקופה פגרה לא תובא במנין

19א. תקופת פגרה של בית המשפט לא תובא במנין הימים שנקבעו בתקנות אלה או שנקבעו בידי בית המשפט או הרשם, אלא אם כן הורה בית המשפט או הרשם, לפי הענין, הוראה אחרת.

סמכות מיוחדת

20. (א) ראה בית המשפט שנסיבות הענין ומידת הצדק מחייבות שלא להשהות את הדיון בעתירה שלפניו, רשאי הוא לדון בה כאילו לא היו קיימות תקנות 12 עד 14.

(ב) בכל ענין שלא נקבע בתקנות אלה רשאי בית המשפט, לפי שיקול דעתו, אם ראה צורך בכך לעשיית צדק, לנהוג כדרך שנוהגים במשפט לפני בית משפט מחוזי.

(ג) (נמחקה)

הטפסים	21.	הצווים יהיו לפי הטפסים 4, 5, 6 שבתוספת והם נתונים לשימוש בתיאומים לנסיבות הענין.
החלת סדר הדין האזרחי	21א.	תקנה 9(ה), פרק י"ט לחלק ב' ותקנות 170 ו-171 בתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018, יחולו בבית המשפט הגבוה לצדק, בשינויים המחויבים, לפי העניין.
תחילה	22.	תחילתן של תקנות אלה היא ביום א' באלול התשמ"ד (29 באוגוסט 1984).
ביטול	23.	תקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, התשכ"ג-1963 – בטלות.

תוספת

טופס 1 (תקנה 2) עתירה

טופס 2 (תקנה 4) תצהיר העותר

טופס 3 (תקנה 9) תצהיר המשיב

טופס 4 (תקנה 21) צו על תנאי

טופס 5 (תקנה 21) צו מוחלט

טופס 6 (תקנה 21) צו מוחלט – הביאס קורפוס

חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, תש"ס-2000

תוכן עניינים

סעיף 1	מטרה	167
סעיף 2	הגדרות	167
סעיף 3	בית משפט לעניינים מינהליים	167
סעיף 4	הרכב	167
סעיף 5	סמכות בית המשפט	167
סעיף 5א	סמכות בית משפט לעניינים מינהליים בירושלים לדון בענייני האזור	167
סעיף 6	העברת דיון בעתירה מינהלית	168
סעיף 7	שינוי התוספות	168
סעיף 8	עילות, סמכויות וסעדים	168
סעיף 9	צו ביניים	168
סעיף 10	רשם	168
סעיף 11	ערעור	168
סעיף 12	בקשת רשות ערעור	168
סעיף 13	ביצוע ותקנות	169
סעיף 14	תחולת חוק בתי המשפט	169
סעיף 15	תיקון פקודת האגודות השיתופיות מס' 6	169
סעיף 16	תיקון פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה	169
סעיף 17	תיקון פקודת התעבורה — מס' 52	169
סעיף 18	תיקון חוק הרשויות המקומיות	169
סעיף 19	תיקון חוק הרשויות המקומיות	170
סעיף 20	תיקון חוק התכנון והבניה מס' 50	170
סעיף 21	תיקון חוק רישוי עסקים מס' 17	170
סעיף 22	תיקון חוק פיקוח על בתי ספר מס' 5	170
סעיף 23	תיקון חוק הרשויות המקומיות	170
סעיף 24	תיקון חוק העונשין מס' 54	170
סעיף 25	תיקון חוק העתיקות מס' 2	171
סעיף 26	תיקון חוק העמותות מס' 4	171
סעיף 27	תיקון חוק בתי המשפט מס' 27	171
סעיף 28	תיקון חוק חופש המידע	171
סעיף 29	תיקון חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים	171
סעיף 30	תחילה	171
סעיף 31	הוראות מעבר	171
	תוספת ראשונה	171
	תוספת שניה	182
	תוספת שלישית	184
	תוספת רביעית	184
	תוספת חמישית	185

מטרה
(תיקון מס' 15)
תשס"ה-2005

1. חוק זה מטרתו להסמיך באופן הדרגתי את בית המשפט המחוזי בשבתו כבית משפט לעניינים מינהליים לדון בעניינים מינהליים הנדונים בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק או בבתי משפט אחרים, על ידי שופטים של בית המשפט המחוזי שייקבעו לצורך זה, ולפי סדרי דין מיוחדים שייקבעו.

הגדרות

2. בחוק זה -

"עניינים מינהליים" - עניינים הנוגעים לסכסוכים שבין אדם לרשות;

"רשות" - רשות מרשויות המדינה, רשות מקומית, וכן גופים ואנשים אחרים הממלאים תפקידים ציבוריים על פי דין;

"החלטה של רשות" - החלטה של רשות במילוי תפקיד ציבורי על פי דין, לרבות העדר החלטה וכן מעשה או מחדל.

בית משפט לעניינים מינהליים

3. (א) בית משפט מחוזי ישב כבית משפט לעניינים מינהליים בהתאם להוראות חוק זה (להלן - בית משפט לעניינים מינהליים).

(ב) שופטי בית משפט לעניינים מינהליים יהיו נשיא בית המשפט המחוזי ושופטים אחרים של בית המשפט המחוזי, שיקבע נשיא בית המשפט המחוזי, על פי הנחיות שקבע נשיא בית המשפט העליון לענין זה; תקופת הכהונה של שופט בית משפט לעניינים מינהליים תהא ארבע שנים וניתן להאריכה לתקופות כהונה נוספות של ארבע שנים כל אחת; ואולם ניתן לקבוע תקופת כהונה קצרה יותר בהתאם לצורכי בית המשפט.

(תיקון מס' 28)
תשס"ז-2007

(ג) מקרב השופטים שנקבעו כאמור בסעיף קטן (ב) ימונה סגן נשיא לעניינים מינהליים (להלן - סגן הנשיא); על מינוי של סגן הנשיא ועל כהונתו יחולו הוראות סעיף 9 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, ואולם כהונתו של סגן הנשיא תיפסק אם חדל לכהן כשופט של בית משפט לעניינים מינהליים.

4. (א) בית משפט לעניינים מינהליים ידון בשופט אחד, ואולם רשאי נשיא בית המשפט המחוזי או סגן הנשיא לקבוע כי ענין מסוים יידון בשלושה.

(ב) נשיא בית המשפט העליון רשאי לקבוע סוגי ענינים שיידונו בשלושה; הודעה על סוגי ענינים שנקבעו לפי סעיף קטן זה תפורסם ברשומות.

סמכות בית המשפט
(תיקון מס' 15)
תשס"ה-2005

5. בית משפט לעניינים מינהליים ידון באלה –

(1) עתירה נגד החלטה של רשות או של גוף המנוי בתוספת הראשונה בענין המנוי בתוספת הראשונה ולמעט עתירה שהסעד העיקרי המבוקש בה ענינו התקנת תקנות, לרבות ביטול תקנות, הכרזה על בטלותן או מתן צו להתקין תקנות (להלן – עתירה מינהלית);

(2) ערעור המנוי בתוספת השניה (להלן - ערעור מינהלי);

(3) תובענה המנויה בתוספת השלישית (להלן - תובענה מינהלית);

(4) ענין מינהלי או ענין אחר שנקבע בחוק אחר כי בית משפט לעניינים מינהליים ידון בו, ובכפוף להוראות אותו חוק.

(תיקון מס' 2)
תשס"א-2001
(תיקון מס' 15)
תשס"ה-2005

סמכות בית משפט לענייניים מינהליים בירושלים לדון בענייני האזור
(תיקון מס' 117)
תשע"ח-2018

5א. (א) בית משפט לענייניים מינהליים בירושלים ידון, נוסף על סמכותו לפי סעיף 5, גם באלה:

(1) עתירה נגד החלטה של רשות או של גוף המנוי בתוספת הרביעית, הפועלים ביהודה והשומרון (להלן – האזור), בעניין המנוי בתוספת הרביעית, ולמעט עתירה שהסעד העיקרי המבוקש בה עניינו התקנת תחיקת הביטחון לרבות ביטולה, הכרזה על בטלותה או מתן צו להתקנתה (להלן – עתירה מינהלית בענייני האזור);

(2) ערעור המנוי בתוספת החמישית (להלן – ערעור מינהלי בענייני האזור).

(ב) (1) עתירה מינהלית בענייני האזור תידון לפי הוראות חוק זה כאילו היא עתירה מינהלית לפי סעיף 5(1);

(2) ערעור מינהלי בענייני האזור יידון לפי הוראות חוק זה כאילו הוא ערעור מינהלי לפי סעיף 5(2).

(ג) בסעיף זה –

"מפקד צבאי" – כמשמעותו בצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651), התש"ע-2009;

"תחיקת הביטחון" – כל אחד מאלה:

(1) מנשר, צו, תקנה, אכרזה, הודעה, מודעה, או מסמך אחר, שנתנו מפקד כוחות צבא הגנה לישראל באזור, מפקד צבאי או רשות אחרת הפועלת מכוחם, מטעמם או באישורם;

(2) הדין החל באזור כתוקפו מזמן לזמן;

(3) הוראה שניתנה מכוח דבר חקיקה כאמור בפסקה (1) או הדין כאמור בפסקה (2), והיא בת-פועל תחיקתי.

העברת דיון בעתירה מינהלית

6. מצא בית משפט לענינים מינהליים, לבקשת בעל דין, היועץ המשפטי לממשלה, או מיוזמתו, כי עתירה מינהלית שבפניו מעלה ענין בעל חשיבות, רגישות או דחיפות מיוחדת, רשאי הוא, לאחר שקיבל את תגובת בעלי הדין, להורות על העברת הדיון בעתירה לבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק.

שינוי התוספות

7. שר המשפטים, בהסכמת נשיא בית המשפט העליון ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספות לחוק זה, ובכלל זה להרחיבן או לגרוע מהן.

עילות, סמכויות

8. בית משפט לענינים מינהליים ידון בעתירה מינהלית ובערעור מינהלי בהתאם לעילות, לסמכויות ולסעדים שלפיהם דן בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, בשינויים המחויבים לגבי עתירה מינהלית ולגבי ערעור מינהלי.

צו ביניים

9. בית משפט לענינים מינהליים רשאי, בכל שלב של הדיון, ליתן צו ביניים בתנאים שיקבע.

10. (א) רשם של בית משפט מחוזי יכהן גם כרשם של בית משפט לענינים מינהליים (להלן - הרשם).

(ב) פסק דין של הרשם דינו, לענין ערעור, כדין פסק דין של בית משפט לענינים מינהליים.

(ג) ערעור על החלטה של הרשם יידון לפני שופט בית משפט לענינים מינהליים.

ערעור

11. פסק דין של בית משפט לענינים מינהליים, בעתירה מינהלית ובתובענה מינהלית, ניתן לערעור בפני בית המשפט העליון.

בקשת רשות ערעור

12. (א) פסק דין של בית משפט לענינים מינהליים בערעור מינהלי ובערעור על החלטת הרשם, והחלטה אחרת של בית משפט לענינים מינהליים יהיו נתונים לערעור לפני בית המשפט העליון אם ניתנה רשות לכך מאת שופט של בית המשפט העליון שנשיא בית המשפט העליון קבע לכך.

(ב) לענין סעיף זה, "החלטה אחרת" –

(תיקון מס' 37) תשס"ח-2008

(1) החלטה בבקשה למתן צו ביניים בעתירה מינהלית;

(תיקון מס' 37) תשס"ח-2008

(1א) החלטה בבקשה למתן סעד זמני בערעור מינהלי ובתובענה מינהלית;

(2) החלטה שניתנה לאחר פסק הדין ואינה נבלעת בו;

(3) החלטה בענין חיסיון;

(תיקון מס' 15) תשס"ה-2005
(תיקון מס' 37) תשס"ח-2008
(תיקון מס' 49) תש"ע-2010

(3א) החלטה בענין סמכות ענינית או סמכות שיפוט בין-לאומית, למעט החלטה בשאלה אם עניין מסוים הוא עניין כלכלי-מינהלי, אם לאו, כאמור בסעיף 41(ג)(2) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984;

(תיקון מס' 37) תשס"ח-2008

(3ב) החלטה בעניין התיישנות בתובענה מינהלית;

(תיקון מס' 37) תשס"ח-2008

(3ג) החלטה בעניין אגרה, עירבון או ערובה;

(תיקון מס' 37) תשס"ח-2008

(3ד) החלטה בעניין מינוי או פסילת מומחה בתובענה מינהלית;

(תיקון מס' 37) תשס"ח-2008

(3ה) החלטה בעניין בקשה לצירוף בעל דין או החלטה בעניין בקשה להגיש הודעת צד שלישי;

(תיקון מס' 37) תשס"ח-2008

(3ו) אישור תובענה ייצוגית לפי חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, לרבות החלטה ולפיה רשות לא הוכיחה כי חדלה מגביה לפי סעיף 9(ב) לחוק האמור;

(תיקון מס' 37) תשס"ח-2008

(3ז) דחיית בקשה להארכת מועד שמשמעותה שלילת האפשרות לפתוח בהליך;

(תיקון מס' 37) תשס"ח-2008

(3ח) דחיית בקשה לדחות תובענה מינהלית על הסף מחמת מעשה בית דין;

(תיקון מס' 37) תשס"ח-2008

(3ט) דחיית בקשה לעיכוב הליכים בשל הסכם בוררות, תניית שיפוט, פורום לא נאות או הליכים המתקיימים בערכאה אחרת;

(תיקון מס' 37) תשס"ח-2008

(3י) החלטה בעניין תיקון כתב טענות בתובענה מינהלית;

(4) ענינים נוספים שקבע שר המשפטים בצו, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

ביצוע ותקנות

13. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, ובכלל זה תקנות בדבר –

(1) קביעת אגרות באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת;

(2) סדרי הדין בעתירה מינהלית, בערעור מינהלי ובתובענה מינהלית, לרבות לענין המועד להגשת עתירה, מועדים אחרים, צו ביניים וקביעת ערובה למתן צו ביניים; סדרי הדין בעתירה מינהלית יהיו במתכונת דומה לסדרי הדין הנהוגים בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק, בשינויים שיקבע שר המשפטים, באופן שיבטיחו סעד מהיר ויעיל תוך אפשרות לקיום בירור עובדתי ככל שהדבר דרוש;

(3) הוצאה לפועל של פסקי דין והחלטות לפי חוק זה.

תחולת חוק בתי המשפט

14. הוראות חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984, יחולו על הליך לפי חוק זה אם אין בחוק זה הוראה אחרת לענין הנדון ואם אין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם הוראות חוק זה.

תיקון פקודת האגודות השיתופיות – מס' 6

15. בפקודת האגודות השיתופיות, בסעיף 51, המספרים "9, 12" - "ימחקו.

תיקון פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין) – מס' 9

16. בפקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין), 1938, בסעיף 15 -

(1) בסעיף קטן (א), במקום הסיפה החל במילים "בתוך שלושה חודשים" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "בתוך אותה תקופה" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים".

תיקון פקודת התעבורה

17. בפקודת התעבורה, בסעיף 14ו –

(א) בסעיף קטן (א), במקום "בית המשפט המחוזי" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים";

(ב) סעיפים קטנים (ב) עד (ד) - בטלים.

תיקון חוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה) – מס' 3

18. בחוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה), תשכ"א–1961, אחרי סעיף 14 יבוא:

"ערעור

14א. החלטת ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית משפט לענינים מינהליים".

תיקון חוק הרשויות המקומיות (ביוב) – מס' 3

19. בחוק הרשויות המקומיות (ביוב), תשכ"ב-1962, בסעיף 31 –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו נמצא המושב של ועדת הערר וידון בו שופט יחיד" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים" ובמקום "בית המשפט המחוזי" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום "בית המשפט" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים".

תיקון חוק התכנון והבניה – מס' 50

20. בחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 –

(1) בסעיף 106(ד), בפסקה (3), במקום "לערער" יבוא "לעתור" ובמקום "השלום" יבוא "לענינים מינהליים";

(2) בסעיף 158ה –

(א) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "לערער לבית משפט השלום" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים";

(ב) בסעיף קטן (ג), במקום "ערעור" יבוא "עתירה" והמילים "הדן בערעור" - יימחקו.

(3) בסעיף 158יב –

(א) בסעיף רטן (ב), במקום "לערור לפני בית משפט השלום" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים";

(ב) בסעיף קטן (ד)(3), במקום "לערער עליה לפני בית משפט השלום" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים";

(4) בסעיף 158מא(א), במקום "בית המשפט המחוזי" יבוא "בית המשפט לענינים מינהליים";

(5) בסעיף 198(ח), במקום "בית המשפט המחוזי" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים";

(6) פרק י'1 שכותרתו "עתירות בעניני תכנון ובניה" – בטל;

(7) בתוספת הרביעית, בסעיף 16 –

(א) בסעיף קטן (ג), במקום "בית המשפט המחוזי שידון בערעור בדן יחיד" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים";

(ב) סעיף קטן (ד) – בטל.

תיקון חוק רישוי עסקים – מס' 17

21. בחוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968 –

(1) בסעיף 7ד –

(א) כותרת השוליים תהיה "עתירה בענין החלטה או קביעת תנאי";

(ב) בסעיף קטן (א), במקום "להגיש ערעור לבית משפט השלום או לבית משפט לענינים מקומיים שבתחום שיפוטו נמצא העסק" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים" ובמקום "הערעור" יבוא "העתירה".

תיקון חוק פיקוח על בתי ספר – מס' 5

22. בחוק פיקוח על בתי ספר, תשכ"ט- 1969, אחרי סעיף 14 יבוא:

"ערעור

14א. החלטת ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית משפט לענינים מינהליים."

תיקון חוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית) – מס' 5

23. בחוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), תשל"ו- 1976 -

(1) בסעיף 6 -

(א) בסעיף קטן (ב), במקום הסיפה החל במילים "בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו נמצא תחום הרשות המקומית" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים";

(ב) סעיף קטן (ג) - בטל;

(2) בסעיף 7, המילה "ערעור" - תימחק, ובמקום "בהם" יבוא "בו".

תיקון חוק העונשין – מס' 54

24. בחוק העונשין, תשל"ז- 1977, בסעיף 229, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) הרואה עצמו נפגע על ידי צו לפי סעיף קטן (א) רשאי לעתור לביטולו לבית משפט לענינים מינהליים."

תיקון חוק העתיקות – מס' 2

25. בחוק העתיקות, תשל"ח- 1978, אחרי סעיף 36 יבוא:

"ערעור 36א. החלטת ועדת הערר ניתנת לערעור לפני בית משפט לענינים מינהליים."

תיקון חוק העמותות – מס' 4

26. בחוק העמותות, תש"ם- 1980 -

(1) בסעיף 4(ג), במקום "לבקש מבית המשפט" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים";

(2) בסעיף 6 -

(א) כותרת השוליים תהיה "עתירה";

(ב) במקום "לערער על כך לפני בית המשפט המחוזי" יבוא "לעתור לבית משפט לענינים מינהליים", במקום "4(ב)" יבוא "4(ג)" ובמקום "לערער" יבוא "לעתור".

תיקון חוק בתי המשפט – מס' 27

27. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד- 1984, בסעיף 40, אחרי פסקה (1) יבוא:

"(1א) עתירה מינהלית, ערעור מינהלי ותובענה מינהלית, לפי חוק בתי משפט לענינים מינהליים, תש"ס- 2000."

תיקון חוק חופש המידע

28. בחוק חופש המידע, תשנ"ח- 1998, בסעיף 17(א), במקום "לבית המשפט המחוזי" יבוא "לבית משפט לענינים מינהליים".

תיקון חוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים

29. בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח- 1998, בסעיף 11 -

(1) בסעיף קטן (א), במקום "בית המשפט המחוזי" יבוא "בית משפט לענינים מינהליים";

(2) סעיף קטן (ג) - בטל.

תחילה

30. תחילתו של חוק זה ביום שקבע שר המשפטים בצו או בתום שישה חודשים מיום פרסומו, לפי המוקדם.

הוראות מעבר

31. הוראות חוק זה לא יחולו על עתירה נגד החלטה של רשות בענין המנוי בתוספת הראשונה, ערעור המנוי בתוספת השניה ותובענה המנויה בתוספת השלישית, שהוגשו קודם לתחילתו.

צו תשס"ב-2001

תוספת ראשונה

(סעיף 5(1))

צו תשס"ב-2001
(תיקון מס' 15) תשס"ה-2005
צו תשע"ו-2016

1. (א) ארנונות – עניני ארנונה לפי כל דין, למעט החלטות שר הפנים, שר האוצר או שניהם יחד.

צו תשע"ו-2016

(ב) על אף הסייג האמור בפרט משנה (א), לרבות החלטה של שר הפנים לפי פקודת מסי העיריה ומסי הממשלה (פטורין), 1938, והחלטה של שר האוצר לפי סעיף 5(ד) לפקודה האמורה; ולמעט –

(1) החלטה של שר הפנים לפי סעיפים 3 ו-5א לפקודה האמורה;

(2) החלטה בעלת תחולה ארצית הקובעת הנחיות לפי הפקודה האמורה.

(תיקון מס' 15) תשס"ה-2005

2. חופש המידע – החלטה של רשות לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998.

(תיקון מס' 15) תשס"ה-2005

3. חינוך – החלטה של רשות בעניני חינוך, למעט החלטת ממשלה והחלטת שר, ולמעט:

(1) החלטה בעלת תחולה ארצית או מגזרית הקובעת כללים או הנחיות בענינים האלה:

(א) תקצוב;

(ב) תכניות לימודים;

(ג) הכשרת עובדי הוראה;

צו תשע"ח-2018

(2) (נמחקה);

(3) החלטה בעניני השכלה גבוהה.

צו תשס"ב-2001 4. מועצות דתיות –

(א) החלטה של מועצה דתית או של נושא משרה או תפקיד בה, למעט רב מקומי, ולמעט החלטה כאמור הטעונה אישור הממשלה או אישור שר; לענין זה, "אישור" – בכל דרך ולרבות החלטה שלא לאשר.

צו תשע"ו-2016 (ב) עניני כשירות לכהונה ופסלות לכהונה במועצה דתית לפי חוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], תשל"א-1971, לרבות ענייני כשירות לכהונה ופסלות לכהונה של ממונים שמונו לפי סעיף 6(ב2) לחוק האמור, ולרבות כהונה בועדה ממונה לפי סעיף 10ב לחוק האמור.

צו תשע"ו-2016 (ג) החלטה של השר לשירותי דת לפי סעיפים 2 ו-6(א) לחוק שירותי הדת היהודיים [נוסח משולב], התשל"א-1971, וכן החלטה של רשות לפי סעיפים 3 ו-4 לחוק האמור.

(תיקון מס' 15) תשס"ה-2005 5. מכרזים – עניני מכרזים של גוף או רשות המנויים בסעיף 2 לחוק חובת המכרזים, התשנ"ב-1992, ועניני מכרזים של רשות מקומית, שענינם התקשרות בחוזה לביצוע עסקה בטובין או במקרקעין, לביצוע עבודה או לרכישת שירותים, וכן מכרזים שענינם מתן רישיון או זיכיון לפי דין.

(תיקון מס' 15) תשס"ה-2005 (תיקון מס' 49) תש"ע-2010 6. עמותות וחברות לתועלת הציבור –

(1) החלטה של רשות לפי חוק העמותות, התש"ם-1980, למעט לפי פרק ז' לחוק האמור;

(2) החלטה של רשם החברות או רשם ההקדשות לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999, הנוגעת לחברה לתועלת הציבור, למעט החלטה של רשם ההקדשות להגיש לבית המשפט בקשות לפי החוק האמור כדי שיכריע בעניין ושיידונו בבית המשפט, לרבות לעניין פירוק, וכן החלטה לעניין אישור עסקאות לפי סעיף 345יב לחוק האמור ולעניין התראות לפירוק לפי סעיף 345יט לחוק האמור.

(תיקון מס' 51) תשע"א-2010 צו תשע"ח-2018 7. רישוי עסקים –

(1) עניני מתן רשיון או ביטול רשיון, היתר זמני, היתר מזורז או אישור לעסק טעון רישוי, לרבות קביעת תנאים לפי חוק רישוי עסקים, תשכ"ח-1968;

(תיקון מס' 133) תשפ"ג-2023 (2) החלטת ועדת השגות לפי סימן ב' לפרק ז' לחוק לקידום תשתיות לאומיות, התשפ"ג-2023.

(תיקון מס' 74) תשע"ב-2012 7א. הסדרת הפעלת עסק – החלטה של רשות לפי הוראות החיקוקים המפורטים בזה:

(1) חוק הדיור המוגן, התשע"ב-2012.

(תיקון מס' 120) תשע"ט-2018 (2) החלטה של רשות לפי חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018.

צו תשס"ב-2001 8. רשויות מקומיות –

צו תשע"ו-2016 (א) החלטה של רשות מקומית או של נושא משרה או תפקיד בה, למעט החלטה הטעונה אישור של שר הפנים לפי דין, שעניינה העיקרי של העתירה הוא החלטת שר הפנים.

(תיקון מס' 84) תשע"ד-2013 (ב) עניני כשירות לכהונה ופסלות לכהונה של ראש רשות מקומית ושל חבר מועצת רשות מקומית לפי כל דין למעט החלטה לפי סעיף 19א לחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975, והחלטה לפי הסעיף האמור כפי שהוא מוחל בסעיף 1א6 לחוק המועצות האזוריות (בחירת ראש המועצה), התשמ"ח-1988; לענין זה "מועצת רשות מקומית" – לרבות מועצה ממונה או ועדה ממונה.

(תיקון מס' 131) תשפ"ב-2022 8א. חברות גבייה ועובדיהן –

החלטה של ועדת אישורים לפי פקודת העיריות.

9. תיירות – עניני שירותי תיירות לפי חוק שירותי תיירות, תשל"ו-1976.

(תיקון מס' 15) תשס"ה-2005 (תיקון מס' 63) תשע"א-2011 (תיקון מס' 89) תשע"ד-2014 צו תשע"ו-2016 (תיקון מס' 110) תשע"ז-2017 (תיקון מס' 113) תשע"ז-2017

10. תכנון ובניה –

(א) עניני תכנון ובניה לפי חוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, למעט לפי פרק י': פיקוח, אכיפה ועונשין, ולפי חוק לקידום הבנייה במתחמים מועדפים לדיור (הוראת שעה), התשע"ד-2014, ולמעט החלטות שעניינן תכנית מיתאר ארצית או מחוזית והחלטות שר הפנים או שר האוצר.

צו תשע"ו-2016

(א1) עניינים תכנון לפי חוק הליכי תכנון ובנייה להאצת הבנייה למגורים (הוראת שעה), התשע"א-2011, למעט החלטות שר הפנים.

צו תשס"ב-2001 (תיקון מס' 15) תשס"ה-2005

(ב) החלטה של רשות בעניני תכנון ובניה אחרים, למעט החלטות שר, לפי הוראות החיקוקים המפורטים בזה:

(1) סעיף 5 לחוק רישום שיכונים ציבוריים (הוראת שעה), תשכ"ד-1964;

(2) פרק ג' לחוק בינוי ופינוי של אזורי שיקום, תשכ"ה-1965;

(3) חוק הדרכים (שילוט), תשכ"ו-1966;

(4) סעיף 21א לחוק התקשורת (בזק ושידורים), תשמ"ב-1982;

(5) חוק הליכי תכנון ובניה (הוראת שעה), תש"ן-1990;

(6) סימן ה' בפרק ז' לחוק אזורים חופשיים לייצור בישראל, תשנ"ד-1994;

(7) חוק זיכיון ים המלח (תכנון ובניה) (הוראות שעה לעבודות מסוימות), תשנ"ד-1994;

(תיקון מס' 40) תשס"ח-2008

(8) סעיף 23 לחוק אוויר נקי, התשס"ח-2008.

(תיקון מס' 102) תשע"ו-2016

(ג) החלטה של רשות לפי חוק הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית, התשע"ו-2016, למעט החלטה של הממשלה או של שר.

(תיקון מס' 119) תשע"ח-2018

(ד) החלטה של מנהל הרשות להתחדשות עירונית לפי סעיף 2א לחוק פינוי ובינוי (עידוד מיזמי פינוי ובינוי), התשס"ו-2006, וכן החלטה של שר המשפטים לפי סעיף 2ב לחוק האמור.

צו תשס"ב-2001 (תיקון מס' 94 – הוראת שעה) תשע"ו-2016

11.[1] כלי היריה –

החלטה של רשות לפי חוק כלי היריה, תש"ט-1949, למעט החלטות של הממשלה או של שר;

צו תשס"ח-2007 (תיקון מס' 65) תשע"א-2011 (תיקון מס' 70) תשע"ב-2012 צו תשע"ח-2018 צו תשע"ח-2018 צו תשע"ח-2018 (תיקון מס' 128) תשפ"ב-2022 (תיקון מס' 48) תש"ע-2010

12. מינהל אוכלוסין, עובדים זרים ומסתננים – החלטה של רשות לפי חוקים אלה, למעט החלטות הממשלה ולמעט החלטות הנתונות לערר לפני בית הדין לעררים לפי פרק רביעי1 לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952:

(1) חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952;

(2) חוק האזרחות, התשי"ב-1952;

(3) חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשס"ג-2003;

(3א) חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה), התשפ"ב-2022;

(4) חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, למעט החלטה לפי פרקים ד'3 או ה' בחוק האמור;

(5) חוק הדרכונים, התשי"ב-1952;

(6) חוק עדכון כתובת, התשס"ה-2005;

(7) חוק השמות, התשט"ז-1956;

(תיקון מס' 70) תשע"ב-2012

(8) חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954;

(9) חוק השבות, התש"י-1950;

(10) חוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965.

13. דיור ציבורי - החלטה של רשות בענין דיור ציבורי לפי חוק הדיור הציבורי (זכויות רכישה), תשנ"ט-1998, למעט סעיף 12, ולפי חוק זכויות הדייר בדיור הציבורי, תשנ"ח- 1998, וכן עניני דיור ציבורי לפי כל נוהל.

צו תשס"ב-2001 14. תעבורה –

(תיקון מס' 19) תשס"ה-2005 (א) החלטה של רשות לפי פקודת התעבורה, לרבות החלטה בעניני רישוי ובטיחות של נהגים, רכב, שירותי אוטובוסים, שירותי מוניות והוראת נהיגה, למעט החלטות שר, ולמעט כל ענין שבסמכות בית משפט לתעבורה;

(תיקון מס' 19) תשס"ה-2005 (ב) החלטה של הממונה על הרישום לפי סעיף 5 בחוק הספנות (כלי שיט זר בשליטה של גורם ישראלי), התשס"ה-2005.

(תיקון מס' 20) תשס"ו-2005 (ג) החלטה של המנהל לפי סעיפים 2 ו-6 עד 9 לחוק ספנות חופית (היתר לכלי שיט זר), התשס"ו-2005.

(תיקון מס' 59) תשע"א-2011 (ד) החלטה של רשות לפי חוק הטיס, התשע"א-2011.

צו תשע"ו-2016 (ד1) החלטה של רשות לפי חוק רשות שדות התעופה, התשל"ז-1977, למעט החלטות הממשלה והחלטות הטעונות אישור של הממשלה.

צו תשע"ו-2016 (ד2) החלטה של רשות לפי חוק רישוי שירותי התעופה, התשכ"ג-1963.

צו תשע"ו-2016 (ד3) החלטה של רשות לפי חוק רשות התעופה האזרחית, התשס"ה-2005, למעט החלטה לפי סעיף 6 לחוק האמור.

(תיקון מס' 90) תשע"ה-2014 (תיקון מס' 108) תשע"ז-2017 (ה) החלטה של רשות לפי סימן ב' לפרק ב' לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972, וכן החלטה של רשות לעניין מסילת ברזל מקומית לפי פרק ד'1 לפקודה האמורה.

צו תשע"ו-2016 (ו) החלטה של רשות בעניין מתן תג נכה לפי סעיף 1 לחוק חניה לנכים, התשנ"ד-1993.

(תיקון מס' 100) תשע"ו-2016 (ז) החלטה של רשות לפי חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016.

צו תשס"ב-2001 15. שיפוץ בתים ואחזקתם - החלטה של רשות לפי חוק שיפוץ בתים ואחזקתם, תש"ם-1980.

(תיקון מס' 3) תשס"ב-2001 16. מפלגות - שינוי שם של מפלגה לפי הוראות סעיף 8(ב) לחוק המפלגות, תשנ"ב-1992.

(תיקון מס' 5) תשס"ב-2002 (תיקון מס' 15) תשס"ה-2005 (תיקון מס' 97) תשע"ו-2016 17. שירות נתוני אשראי – החלטה של רשות לפי חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016.

(תיקון מס' 101) תשע"ו-2016 18. (בוטל).

(תיקון מס' 15) תשס"ה-2005 (תיקון מס' 83) תשע"ד-2013 19. בעלי חיים –

(1) החלטה של המנהל לפי סעיף 16 בחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג-2002;

(תיקון מס' 83) תשע"ד-2013 (2) החלטה של רשות לפי פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985.

(תיקון מס' 8) תשס"ה-2005 20. משק הדלק – החלטה של המנהל בבקשה לפי סעיף 3(ג) לחוק משק הדלק (איסור מכירת דלק לתחנות תדלוק מסוימות), התשס"ה-2005.

(תיקון מס' 9) תשס"ה-2005 (תיקון מס' 15) תשס"ה-2005 21. הסדרת עיסוק – החלטה של רשות לפי הוראות החיקוקים המפורטים בזה:

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(1) החלטה של המועצה לפי סעיפים 7, 10, 11, 29(ב) או 37(ג) לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ על ידי יועצי מס, התשס"ה-2005;

(תיקון מס' 58 תשע"א-2011)
(2) (נמחקה);

(תיקון מס' 103 תשע"ו-2016)
(2א) (נמחק);

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005 ת"ט תשס"ט-2006)
(2ב) פקודת המיילדות;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(3) חוק רואי חשבון, התשט"ו-1955;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(4) חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(5) חוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961, למעט החלטות שר המשפטים לפי החוק האמור;

(תיקון מס' 112 תשע"ז-2017)

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(6) חוק סוכני המכס, התשכ"ה-1964;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(7) חוק הפטנטים, התשכ"ז-1967 – פרק ט';

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(8) החלטות ועדת האישורים ומינהל בתי המשפט לפי סעיפים 5א עד 5ז לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז-1967;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(9) חוק הנוטריונים, התשל"ו-1976;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(10) פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(11) חוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(12) פקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(13) חוק הצלילה הספורטיבית, התשל"ט-1979;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(14) פקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981, למעט החלטה לפי סעיפים 44, 47א עד 47ג ו-63 לפקודה;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(15) חוק השימוש בהיפנוזה, התשמ"ד-1984;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(16) חוק הרופאים הווטרינרים, התשנ"א-1991;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(17) חוק העיסוק באופטומטריה, התשנ"א-1991;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(18) (נמחקה);

(תיקון מס' 49 תש"ע-2010)
(19) חוק המתווכים במקרקעין, התשנ"ו-1996;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(20) חוק העובדים הסוציאליים, התשנ"ו-1996;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(21) חוק שירותי הובלה, התשנ"ז-1997;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(22) חוק שמאי מקרקעין, התשס"א-2001;

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005)
(23) חוק הפיקוח על יצוא ביטחוני, התשס"ז-2007;

(תיקון מס' 29 תשס"ז-2007)
(24) החלטת המנהל או הממונה לפי חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989;

(תיקון מס' 31 תשס"ח-2008)
(תיקון מס' 126 תשפ"א-2020)

(תיקון מס' 34 תשס"ח-2008)
(25) החלטה לפי סעיפים 7, 8 ו-16 לחוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים, התשס"ח-2008;

(תיקון מס' 38 תשס"ח-2008)
(26) החלטה של המנהל לפי חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008;

(תיקון מס' 79 תשע"ג-2012)
(27) החלטה של רשות לפי חוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, התשע"ג-2012;

(תיקון מס' 95 תשע"ו-2016)
(28) חוק הסדרת העיסוק בהדברה תברואית, התשע"ו-2016;

(תיקון מס' 101 תשע"ו-2016 צו תשע"ח-2018)
(29) חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016, למעט החלטה של המפקח הקובעת כללים או הנחיות לפי החוק האמור;

(תיקון מס' 126 תשפ"א-2020)
(30) חוק הגז הפחמימני המעובה, התשפ"א-2020.

(תיקון מס' 41 תשס"ה-2005 תיקון מס' 17 תשס"ה-2005)
22. שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות –
(1) החלטה של מהנדס רשות מקומית ומתכנן מחוז לפי סעיף 19לט(ז) או

(ח), החלטה של הנציב לפי סעיף 19יג, 19יג1, 19יד1, 19כט1, ו-19מג והחלטה של הרשם לפי סימן י"א לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998.

(תיקון מס' 17 תשס"ה-2005)

(2) החלטה של גוף מפקח לפי סעיף 10(א) לחוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה-2005.

(תיקון מס' 13 תשס"ה-2005 צו תשע"ו-2016)

23. הגנת הסביבה –

(1) החלטה של רשות לפי סעיף 3א לחוק למניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988;

(תיקון מס' 21 תשס"ו-2006)

(2) החלטת ממונה לפי פרק ג' לחוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2005;

(תיקון מס' 26 תשס"ז-2007)

(3) החלטת ממונה לפי חוק לסילוק ולמיחזור צמיגים, התשס"ז-2007;

(תיקון מס' 40 תשס"ח-2008 ת"ט תשע"א-2011 תיקון מס' 141 תשפ"ד-2024)

(4) החלטה של רשות לפי חוק אוויר נקי, התשס"ח-2008, למעט החלטות לפי סעיף 6(ה) וסימן ג' בפרק ח' לחוק האמור;

(תיקון מס' 141 תשפ"ד-2024)

(5) (נמחק);

(תיקון מס' 43 תשס"ט-2009)

(6) החלטת הממונה והחלטת המפקח לפי חלק י"ד לפקודת המכרות, למעט לפי פרק ד' לחלק האמור;

(תיקון מס' 52 תשע"א-2011)

(7) החלטת המנהל לפי חוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011;

(תיקון מס' 57 תשע"א-2011)

(8) החלטות המנהל או הממונה לפי חוק למניעת מפגעי אסבסט ואבק מזיק, התשע"א-2011;

(תיקון מס' 64 תשע"א-2011)

(9) החלטת חשב המשרד להגנת הסביבה לפי סעיף 11ח לחוק שמירת הניקיון, התשמ"ד-1984;

(תיקון מס' 73 תשע"ב-2012)

(10) החלטה של רשות לפי חוק הגנת הסביבה (פליטות והעברות לסביבה – חובות דיווח ומרשם), התשע"ב-2012;

(תיקון מס' 75 תשע"ב-2012)

(11) החלטה של רשות לפי חוק לטיפול סביבתי בציוד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות, התשע"ב-2012;

צו תשע"ו-2016 (תיקון מס' 141 תשפ"ד-2024)

(12) החלטה של רשות לפי חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993, למעט החלטה בעניין עיצום כספי;

(תיקון מס' 96 תשע"ו-2016)

(13) החלטה של רשות לפי חוק לצמצום השימוש בשקיות נשיאה חד-פעמיות, התשע"ו-2016;

צו תשע"ח-2018

(14) החלטה של רשות לפי חוק להגנת חיית הבר, התשט"ו-1955;

צו תשע"ח-2018

(15) החלטה של הרשות לשמירת הטבע והגנים הלאומיים, או של נושא תפקיד בה, לפי חוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998.

צו תשע"ח-2018

24. ייבוא וייצוא –

(א) החלטה של רשות לפי חוק היטלי סחר ואמצעי הגנה, התשנ"א-1991;

(ב) החלטה פרטנית של רשות שעניינה ייבוא לפי כל דין ובכלל זה החלטה פרטנית של רשות שעניינה רישיון ייבוא לפי כל דין.

(תיקון מס' 18 תשס"ה-2005 תיקון מס' 137 תשפ"ד-2023 תיקון מס' 142 תשפ"ד-2024)

25. פדויי שבי, שבויים, חטופים ונעדרים –

(1) החלטה של הוועדה להכרה באדם כפדוי שבי, לפי סעיף 2 לחוק תשלומים לפדויי שבי ולחטופים ששוחררו, התשס"ה-2005;

(2) החלטה של ועדה לפי סעיף 2 לחוק מימון הוצאות למשפחות שבויים, חטופים ונעדרים, התשס"ח-2008.

(תיקון מס' 15 תשס"ה-2005 תיקון מס' 85 תשע"ד-2013)

26. הטבות וסיוע לנכים ולמשפחות חיילים שנספו במערכה –

(1) החלטה של רשות בעניני הטבות וסיוע הניתנים מכוח נוהלי אגף שיקום נכים במשרד הביטחון;

(2) החלטה של רשות לפי החיקוקים המפורטים בזה:

(1) החלטה של רופא מוסמך ראשי לפי תקנות הנכים (טיפול רפואי), התשי"ד-1954;

(2) תקנות משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (חינוך יתומים לשם רכישת מקצוע או השכלה כללית או מקצועית), התשי"ט-1959;

(3) תקנות משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום) (הקלות ליתומים להשתלמות במוסדות להשכלה על-תיכונית), התשי"ט-1959;

(4) תקנות משפחות החיילים שנספו במערכה (הקלות לאלמנות לרכישת השכלה מקצועית או השכלה גבוהה), התשכ"ד-1964;

(5) תקנות הנכים (תגמולים ושיקום) (לימודים לרכישת מקצוע), התשמ"ח-1987;

(3) החלטה של רשות לפי חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950, כמפורט להלן: (תיקון מס' 85) תשע"ד-2013

(1) החלטה של העובד הסוציאלי הראשי לפי סעיף 15ז;

(2) החלטה של ועדת חריגים להטבות לפי סעיף 15ט;

(3) החלטה של הוועדה למתן סיוע לפנים משורת הדין לפי סעיף 35א;

(4) החלטה של רשות לפי פרק שני1 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב]. (תיקון מס' 135) תשפ"ג-2023

27. חתימה אלקטרונית – החלטה של הרשם לפי חוק חתימה אלקטרונית, התשס"א-2001. (תיקון מס' 15) תשס"ה-2005

28. מאגרי מידע – (תיקון מס' 15) תשס"ה-2005

(1) החלטה של הרשם לפי חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 וכן החלטה של רשם מאגרי המידע לפי סעיף 330יג(א)(3) לפקודת העיריות; (תיקון מס' 131) תשפ"ב-2022 (תיקון מס' 132) תשפ"ג-2023 (תיקון מס' 147) תשפ"ד-2024

(2) החלטה של הממונה על פניות הציבור כמשמעותו בסעיף 19(ה) לחוק סמכויות לאיסוף ואבחון של נתוני נוסעים הנכנסים לישראל או היוצאים ממנה, התשפ"ג-2023. (תיקון מס' 132) תשפ"ג-2023

29. גז – (תיקון מס' 15) תשס"ה-2005

(1) החלטה של רשות לפי סעיפים 18(ב), 21, 30(ג) ו-74 לחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002; (תיקון מס' 92) תשע"ו-2015

(2) החלטה סופית של הוועדה לתיאום תשתיות לפי סימן ד' בפרק ה' לחוק משק הגז הטבעי, התשס"ב-2002;

(3) החלטת גוף בודק לפי פרק ב'1 לחוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989.

30. ספורט – (תיקון מס' 22) תשס"ו-2005 צו תשע"ח-2018

(א) החלטה של הרשות המוסמכת לפי חוק הנהיגה הספורטיבית, התשס"ו-2005, וכן החלטה של שר החינוך התרבות והספורט לפי הוראות סעיף 4(א) לחוק האמור;

(ב) החלטה של רשות שעניינה מתן מעמד ספורטאי בצבא לפי פקודת הצבא כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955. צו תשע"ח-2018

31. תאגידים ביטחוניים – החלטות לפי חוק התאגידים הביטחוניים (הגנה על אינטרסים ביטחוניים), התשס"ו-2005. (תיקון מס' 23) תשס"ו-2006 ת"ט תשס"ז-2006

32. עיצומים כספיים וקנסות אזרחיים – (תיקון מס' 25) תשס"ז-2007

(תיקון מס' 76) תשע"ב-2012

(1) החלטה של רשות לפי פרק ז'1 לחוק התקשורת (בזק ושידורים), התשמ"ב-1982;

(תיקון מס' 105) תשע"ז-2016

(1א) החלטת הממונה לפי פרק ד'4 לחוק הפצת שידורים באמצעות תחנות שידור ספרתיות, התשע"ב-2012;

(תיקון מס' 26) תשס"ז-2007

(2) החלטת ממונה לפי סעיף 12 לחוק לסילוק ולמיחזור צמיגים, התשס"ז-2007;

(תיקון מס' 49) תש"ע-2010

(3) (נמחקה);

(תיקון מס' 29) תשס"ז-2007

(4) החלטה של הרשות המוסמכת לפי פרק ט' לחוק הפיקוח על יצוא ביטחוני, התשס"ז-2007;

(תיקון מס' 30) תשס"ח-2007

(5) החלטה של המנהל לפי סימן ו' בפרק שני לפקודת מס הכנסה;

(תיקון מס' 31) תשס"ח-2008 (תיקון מס' 104) תשע"ז-2016

(6) החלטה של המנהל לפי סעיף 18א לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה), התשמ"ט-1989 ולפי סעיף 3א לחוק המקרקעין (החלפת ספק גז המספק גז באמצעות מערכת גז מרכזית), התשנ"א-1991;

(תיקון מס' 40) תשס"ח-2008 (תיקון מס' 141) תשפ"ד-2024

(7) החלטת המנהל לפי סימן ג' בפרק ח' לחוק אוויר נקי, התשס"ח-2008;

(תיקון מס' 42) תשס"ח-2008

(8) החלטת ממונה לפי חוק למניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988;

(תיקון מס' 42) תשס"ח-2008

(9) החלטת מנהל לפי חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993;

(תיקון מס' 44) תשס"ט-2009

(10) החלטת מנהל רשות המים לפי סעיף 96 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט-2009;

(תיקון מס' 43) תשס"ט-2009

(11) החלטת הממונה לפי פרק ד' בחלק י"ד לפקודת המכרות.

צו תשע"ו-2016

33. **בריאות** –

(א) החלטת ועדה הערכה או החלטת המנהל לפי פרק ד' לחוק השתלת אברים, התשס"ח-2008;

(2) החלטה של רשות לפי חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו-2015;

(ב) החלטה של רשות לפי תקנות ביטוח בריאות ממלכתי (מדדי איכות ומסירת מידע), התשע"ב-2012.

(תיקון מס' 77) תשע"ב-2012

34. (נמחק).

(תיקון מס' 45) תש"ע-2010

35. רכישה לצורכי ציבור – החלטה של רשות לפי סעיף 9א לפקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943.

(תיקון מס' 47) תש"ע-2010 (תיקון מס' 50) תשע"א-2010

36. חיילים בשירות קבע –

(א) החלטה של רשות, בהתאם לפקודות הצבא כהגדרתן בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, בעניין מהעניינים המפורטים להלן, למעט החלטת ממשלה והחלטת שר; לעניין זה, "חייל בשירות קבע" – כהגדרתו בחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (הליכים לעניין החלטות הנוגעות לשירות קבע), התש"ע-2010 (להלן – חוק שירות הקבע):

(1) סיום שירות הקבע בשל כל אחד מאלה:

(א) התנהגות החורגת מאמות המידה הנדרשות מחייל בשירות קבע בדרגתו או במעמדו;

(ב) הרשעה בבית דין צבאי או בבית משפט בביצוע עבירה פלילית;

(2) הדחה או השעיה של חייל בשירות קבע;

(3) אי-קידומו בדרגה של חייל בשירות קבע;

(4) אי-מינויו של חייל בשירות קבע לתפקיד או הפסקת מינויו

כאמור;

(תיקון מס' 50) תשע"א-2010 (ב) החלטה של שר הביטחון לפי סעיף 2 לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (חיילות בשירות קבע), התשע"א-2010.

צו תשע"א-2010 צו (מס' 2) תשע"א-2010 37. שוטרים וסוהרים –

(1) החלטה בעניין המנוי בסעיף 93א לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971 למעט כל החלטה הנוגעת למינוי המפקח הכללי של המשטרה;

(2) החלטה בעניין המנוי בסעיף 129 לפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 למעט כל החלטה הנוגעת למינוי נציב בתי הסוהר;

צו תשע"ו-2016 (3) החלטה לפי סעיפים 73 ו-81 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970.

(תיקון מס' 54) תשע"א-2011 (תיקון מס' 121) תשע"ט-2018 38. החלטה של רשות לפי חוק לפינוי שדות מוקשים ושטחי נפלים, התשע"א-2011, למעט החלטה לפי סעיפים 4(א)(1), 18(ג), 19 ו-27 עד 30 לחוק האמור.

(תיקון מס' 55) תשע"א-2011 39. אגודות שיתופיות –

צו תשע"ח-2018 (א) החלטה של ועדת השגות לפי סעיף 26 לפקודת האגודות השיתופיות;

צו תשע"ח-2018 (ב) החלטה של רשות לפי סעיפים 6(1) ו-(2), 7, 9 ו-12 עד 14 לפקודת האגודות השיתופיות, וכן החלטה של רשות לפי תקנות האגודות השיתופיות (ייסוד), התשל"ו-1976;

(תיקון מס' 134) תשפ"ג-2023 (ג) החלטה של הוועדה ליישובים קהילתיים לפי סעיף 16 לפקודת האגודות השיתופיות.

צו תשע"ח-2018 40. תמיכות –

(א) החלטה פרטנית של רשות שעניינה מתן תמיכה למוסד ציבור לפי סעיף 3א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, למעט החלטה לפי סעיפים קטנים (ה) ו-(ו) של סעיף 3א לחוק האמור;

(ב) החלטה פרטנית של רשות שעניינה מתן תמיכה לגוף אחר לפי הוראות החשב הכללי למעט החלטה שעניינה קביעת מבחן תמיכה לפי הוראות אלה; בפרט זה, "גוף אחר" – כהגדרתו בהוראות החשב הכללי שעניינן תמיכות מתקציב המדינה בגופים אחרים;

(ג) החלטה של שר האוצר לפי סעיף 3ב לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

(תיקון מס' 58) תשע"א-2011 41. חקלאות –

(1) החלטה של המנהל לפי חוק להסדרת תוצרת אורגנית, התשס"ה-2005;

(2) החלטה של רשות לפי חוק תכנון משק החלב, התשע"א-2011;

(תיקון מס' 66) תשע"א-2011 (3) החלטה של רשות לפי חוק לפיקוח על ייצור הצמח ושיווקו, התשע"א-2011;

(תיקון מס' 71) תשע"ב-2012 (4) החלטה של רשות לפי פקודת היערות;

(תיקון מס' 86) תשע"ד-2014 (5) החלטה של רשות לפי חוק הפיקוח על מזון לבעלי חיים, התשע"ד-2014;

צו תשע"ח-2018 (6) החלטה של רשות לפי סעיפים 2, 3 ו-10 לחוק ההתיישבות החקלאית (סייגים לשימוש בקרקע חקלאית ובמים), התשכ"ז-1967;

צו תשע"ח-2018 (7) החלטה של רשות לפי פקודת הדיג.

(תיקון מס' 62) תשע"א-2011 (תיקון מס' 143) תשפ"ד-2024 42. בדיקת מינויים – החלטה של רשות לפי הוראות החיקוקים המפורטים בזה:

(1) סעיפים 10ב ו-11(ב) עד (ד) לחוק הספורט, התשמ"ח-1988.

43. החלטה של רשות לפי חוק המועצה הארצית לביטחון תזונתי, התשע"א-2011, למעט החלטות לפי סעיף 3 לחוק האמור ובין השאר החלטות הממשלה לפי אותו סעיף. (תיקון מס' 61) תשע"א-2011

44. הגנה על הציבור – (תיקון מס' 67) תשע"א-2011 (תיקון מס' 136) תשפ"ג-2023

(1) החלטה של רשות לפי חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006, למעט החלטת ראש ענף טיפול ושיקום בבתי הסוהר לפי סעיף 20ז(ה) לחוק האמור;

(2) החלטה של רשות לפי סעיף 4 לחוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים, התשס"א-2001, או לפי סעיף 5 לחוק למניעת העסקה במוסדות מסוימים של מי שהורשע באלימות כלפי ילדים וחסרי ישע, התשפ"ג-2023. (תיקון מס' 136) תשפ"ג-2023

45. כבאות והצלה – החלטה של רשות לפי חוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012, למעט: (תיקון מס' 78) תשע"ב-2012

(1) החלטות ממשלה והחלטות היועץ המשפטי לממשלה לפי החוק האמור;

(2) החלטה בעניין מינוי נציב כבאות והצלה, הפסקת כהונתו של הנציב או השעייתו;

(3) החלטת שר לפי סעיף 34 לחוק האמור;

(4) החלטה בעניין צו הפסקה מינהלי לפי סעיף 51 לחוק האמור.

46. מים וביוב – (תיקון מס' 80) תשע"ג-2013 (תיקון מס' 151) תשפ"ה-2025

(1) החלטה של רשות לפי סעיף 6ט(ד) לחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001;

(2) החלטה של מנהל הרשות הממשלתית לפי סעיף 48(ה) לחוק המים, התשי"ט-1959.

47. (פקע). (תיקון מס' 81) תשע"ג-2013

48. תקינה – (תיקון מס' 82) תשע"ד-2013

(1) החלטה של רשות לפי חוק התקנים, התשי"ג-1953, ולמעט החלטה לפי סעיף 6 עד 8(א), 9(ב), 9(ג), 11(א), 12א או 16 לחוק האמור;

(2) החלטה של רשות לפי סעיף 2א(ו) לפקודת הייבוא והייצוא [נוסח חדש], התשל"ט-1979.

49. שירות אזרחי – החלטה של רשות לפי חוק שירות לאומי-אזרחי, התשע"ד-2014, או לפי חוק שירות אזרחי, התשע"ז-2017, למעט החלטה של הממשלה לפי החוקים האמורים. (תיקון מס' 109) תשע"ז-2017

50. קידום התחרות בענף המזון – החלטת הממונה על התחרות לפי סעיפים 7(ב) ו-16(ד) לחוק קידום התחרות בענפי המזון והפארם, התשע"ד-2014. (תיקון מס' 88) תשע"ד-2014 (תיקון מס' 122) תשע"ט-2019 (תיקון מס' 144) תשפ"ד-2024

51. מחקר ופיתוח – החלטה של רשות לפי חוק לעידוד מחקר, פיתוח וחדשנות טכנולוגית בתעשייה, התשמ"ד-1984, למעט החלטה של המועצה לפי החוק האמור. (תיקון מס' 91) תשע"ה-2015

52. **קליטת עלייה** – החלטה של רשות לפי חוק סל הקליטה, התשנ"ה-1994, למעט החלטת שר לפי סעיף 3(ב) לחוק האמור, וכן החלטה של רשות בענייני הטבות וסיוע הניתנים מכוח החלטות הממשלה שעניינן קליטת צו תשע"ו-2016

עלייה או מכוח נוהלי משרד העלייה והקליטה.

צו תשע"ו-2016 53. **סמים מסוכנים** – החלטה של רשות לפי פקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

(תיקון מס' 98) תשע"ו-2016 (תיקון מס' 118) תשע"ח-2018 54. מוקדי חירום – החלטה של גוף לפי חוק מוקדי חירום, התשע"ו-2016.

(תיקון מס' 99) תשע"ו-2016 55. מאבק בטרור –

(1) החלטה של רשות בעניין צו תפיסה מינהלי וצו חילוט לפי פרק ה' לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 (להלן – חוק המאבק בטרור);

(2) החלטה של רשות בעניין צו למניעת פעילות או צו להגבלת שימוש במקום, לפי פרק ו' לחוק המאבק בטרור;

(תיקון מס' 115) תשע"ח-2018 (3) החלטה של רשות לפי סעיף 70א(ה) או (ו) לחוק המאבק בטרור.

(תיקון מס' 103) תשע"ו-2016 56. פיקוח על שירותים פיננסיים – החלטה של רשות לפי החוקים שללהן, למעט החלטה של הממונה הקובעת כללים או הנחיות שהם בני פועל תחיקתי לפי אותם חוקים:

(1) חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981, למעט החלטה לפי סעיף 2(א) לחוק האמור;

(2) חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

(3) חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005.

(תיקון מס' 106) תשע"ו-2016 צו תשע"ח-2018 57. השקעות הון –

(1) החלטה של ועדת השגה לפי סעיף 24א לחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959;

צו תשע"ח-2018 (2) (נמחק);

(3) החלטה של רשות לפי סעיף 86 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016.

(תיקון מס' 116) תשע"ח-2018 58. תקשורת –

(3) החלטה של רשות לפי פקודת הטלגרף האלחוטי [נוסח חדש], התשל"ב-1972, למעט החלטה שעניינה הועדת תדרים או הקצאת תדרים.

צו תשע"ח-2018 59. רשות מקרקעי ישראל –

(1) החלטה של רשות מקרקעי ישראל שעניינה הקצאה ראשונית של מקרקעין לפי כל דין או לפי החלטת הממשלה;

(2) (א) החלטה של רשות לפי סעיף 6(8) לחוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב-1991;

(ב) החלטת שר לפי סעיף 5(ב) לחוק הרשות לפיתוח הנגב (תיקון מס' 4), התש"ע-2010;

(ג) החלטה של רשות מקרקעי ישראל לפי סעיפים 5(ה) ו-(ו) לחוק הרשות לפיתוח הנגב (תיקון מס' 4), התש"ע-2010;

(3) החלטה של ועדת ההשגות הפועלת לפי החלטות מועצת מקרקעי ישראל שעניינה השגה על שומת מקרקעין שנערכה במסגרת עסקה עם רשות מקרקעי ישראל.

צו תשע"ח-2018 60. החלטה של רשות לפי סעיף 78 לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971.

צו תשע"ח-2018 | 61. התגוננות אזרחית – החלטה של רשות לפי פרקים שלישי עד שביעי לחוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א-1951, למעט החלטה כאמור שניתנה בזמן מצב מיוחד בעורף או בשעת התקפה, כהגדרתם בחוק האמור, ולמעט החלטה של הממשלה, החלטת שר או החלטה של ראש המטה הכללי של הצבא לפי החוק האמור.

(תיקון מס' 124 – הוראת שעה) תש"ף-2020 | 62. (פקע).

(תיקון מס' 127) תשפ"ב-2021 | 63. החלטת הממונה לפי חוק איסור הונאה בכשרות, התשמ"ג-1983, למעט החלטה שלא לתת רישיון בשל התנגדות מועצת הרבנות הראשית לפי סעיף 2יז(א)(6) לחוק.

(הוראת שעה) תשפ"ד-2023 | 64. (פקע).

(תיקון מס' 140 – הוראת שעה) תשפ"ד-2023 | 65. (פקע).

(תיקון מס' 145) תשפ"ד-2024 | 66. החלטת המועצה המאסדרת לפי סעיפים 8ז(ו) ו-78(ד) לחוק רכבת תחתית (מטרו), התשפ"ב-2021.

(תיקון מס' 150) תשפ"ה-2025 | 68. הפחתת שכר בשירות הציבורי – החלטה של רשות לפי סעיפים 10 עד 12 לחוק להשתתפותם של העובדים ובעלי תפקיד בשירות הציבורי, בצעדים לייצוב המצב הפיסקלי במדינה במהלך השנים 2025 ו-2026 (הוראת שעה), התשפ"ה-2025 (בפרט זה – חוק להפחתת שכר בשירות הציבורי), ובכלל זה החלטה כאמור לפי סעיפים מחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, כפי שהוחלו בסעיף 12 לחוק להפחתת שכר בשירות הציבורי, למעט סעיפים 29א ו-29ב לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

צו תשס"ב-2001

תוספת שניה

(סעיף 5(2))

(תיקון מס' 139) תשפ"ד-2023 | 1. ערעור על החלטת רשם האגודות השיתופיות לפי פקודת האגודות השיתופיות למעט בעניני פירוק אגודות שיתופיות, בוררות בסכסוכים ועיקול זמני על נכסים או לפי סעיף 15(ד) לחוק הארכת תקופות ודחיית מועדים (הוראת שעה – חרבות ברזל) (סדרי מינהל, תקופות כהונה ותאגידים), התשפ"ד-2023.

צו תשס"ב-2001 (תיקון מס' 15) תשס"ה-2005 | 2. ערעור לפי סעיף 14ו וערעור לפי סעיף 55(א1) לפקודת התעבורה.

(תיקון מס' 15) תשס"ה-2005 | 2א. ערעור לפי סעיף 64(ג1) לפקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981.

(תיקון מס' 15) תשס"ה-2005 | 2ב. ערעור לפי סעיף 8 לחוק החשמל, התשי"ד-1954.

3. ערעור לפי סעיף 14א לחוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה), תשכא-1961.

4. ערעור לפי סעיף 31 לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), תשכ"ב-1962.

(תיקון מס' 36) תשס"ח-2008 | 5. ערעור לפי סעיפים 198(ז), 14(ד) לתוספת השלישית ו-16(ג) לתוספת הרביעית בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.

צו תשע"ח-2018 | 5א. ערעור על החלטת ועדת המשנה של המועצה הארצית שלפי סעיף 6(ג) לחוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965 (בפרט זה – ועדת המשנה), או על החלטת יושב

ראש ועדת המשנה, לפי סעיפים 198(ז) לחוק האמור ו-14(ד) לתוספת השלישית לחוק האמור.

6. ערעור לפי סעיף 14א לחוק פיקוח על בתי ספר, תשכ"ט-1969.

(תיקון מס' 15) תשס"ה-2005 6א. ערעור לפי סעיף 11(ג) לחוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969.

7. ערעור לפי סעיף 6 לחוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), תשל"ו-1976.

8. ערעור לפי סעיף 36א לחוק העתיקות, תשל"ח-1978.

(תיקון מס' 10) תשס"ה-2005 9. ערעור לפי סעיף 8(ו) לחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, תשנ"ח-1998.

צו תשס"ב-2001 (תיקון מס' 15) תשס"ה-2005 (תיקון מס' 65) תשע"א-2011 10. ערעור לפי סעיפים 13כא, 13לא ו-13לב בחוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952.

(תיקון מס' 70) תשע"ב-2012 10א. ערעור לפי סעיף 30ו לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954.

(תיקון מס' 4) תשס"ב-2002 11. ערעור לפי סעיף 28(ב)(7) לחוק משק הגז הטבעי, תשס"ב-2002.

(תיקון מס' 12) תשס"ה-2005 12. ערעור לפי סעיף 10 בחוק להסדרת תוצרת אורגנית, התשס"ה-2005.

(תיקון מס' 32) תשס"ח-2008 (תיקון מס' 60) תשע"א-2011 13. ערעור לפי סעיף 102ה(ד) לחוק המשטרה, התשס"ו-2006.

(תיקון מס' 39) תשס"ח-2008 14. ערעור לפי סעיפים 3(ו), 4 ו-17(ו) לחוק מוסדות חינוך תרבותיים ייחודיים, התשס"ח-2008.

(תיקון מס' 39) תשס"ח-2008 15. ערעור על הכרעה סופית של הוועדה ליישוב סכסוכים לפי סעיף 59לא לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975.

(תיקון מס' 47) תש"ע-2010 16. ערעור לפי סעיף 28(ד) לחוק בתי דין מינהליים כפי שהוא מוחל בסעיף 12 לחוק שירות הקבע, וכן ערעור לפי סעיף 13 לחוק שירות הקבע.

(תיקון מס' 47) תש"ע-2010 (הוראת שעה) תשע"ב-2012 17. ערעור על החלטת ועדה רפואית עליונה לפי סעיף 5ב(א) לחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986.

(תיקון מס' 58) תשע"א-2011 18. ערעור לפי סעיף 11(ד) לחוק תכנון משק החלב, התשע"א-2011.

(תיקון מס' 59) תשע"א-2011 19. ערעור לפי סעיפים 7(ה) ו-39(ה) לחוק הטיס, התשע"א-2011.

(תיקון מס' 66) תשע"א-2011 20. ערעור לפי סעיף 16(ד) לחוק לפיקוח על ייצור הצמח ושיווקו, התשע"א-2011.

(תיקון מס' 69) תשע"ב-2012 21. ערעור לפי סעיף 4א לחוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992.

(תיקון מס' 72) תשע"ב-2012 22. ערעור לפי סעיף 2(ט) לחוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958 וכן החלטה של ועדת הערר שלפי החוק האמור, בערר לפי סעיף 20 לחוק שירותי רווחה

לאנשים עם מוגבלות, התשפ"ב-2022.

(תיקון מס' 78) תשע"ב-2012

23. ערעור לפי סעיפים 38(ו) ו-110(ג)(5) לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012.

(תיקון מס' 90) תשע"ה-2014

24. ערעור על החלטת ועדת ההשגות לפי סעיף 46טז6(ג) לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972.

(תיקון מס' 90) תשע"ה-2014

25. (פקע).

(תיקון מס' 120) תשע"ט-2018

26. ערעור לפי סעיף 56(ב)(2) לחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018.

(תיקון מס' 123) תש"ף-2020

27. ערעור לפי סעיף 12(ג)(2) לחוק מענק לעידוד תעסוקה (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020.

(תיקון מס' 125) תש"ף-2020
(תיקון מס' 130) תשפ"ב-2022
(תיקון מס' 138 – הוראת שעה) תשפ"ד-2023

28. ערעור לפי סעיף 21(ה)(2) לחוק התכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020, לרבות ערעור לפי הסעיף האמור כפי שהוחל בסעיף 15(ב) לחוק מענק סיוע לעסקים בשל ההשפעה הכלכלית של התפשטות זן אומיקרון של נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התשפ"ב-2022.

(תיקון מס' 145) תשפ"ד-2024

29. ערעור על הכרעה סופית של הוועדה לתיאום תשתיות לפי סעיף 98(ה) לחוק רכבת תחתית (מטרו), התשפ"ב-2021.

תוספת שלישית

(סעיף 5(3))

1. תובענה לפיצויים שעילתה במכרז, כאמור בפסקה 5 לתוספת הראשונה.

(תיקון מס' 24) תשס"ו-2006

2. תביעה כאמור בסעיף 5(ב)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.

(תיקון מס' 117) תשע"ח-2018

תוספת רביעית

(סעיף 5א(א)(1))

עתירה מינהלית בענייני האזור

1. חופש המידע – החלטה של רשות בבקשה לקבלת מידע המופנית כלפיה.

2. תכנון ובנייה – החלטה של רשות לפי חוק תכנון ערים, כפרים ובניינים, מס' 79 לשנת 1966 (בפרט זה – חוק תכנון ערים), לפי צו בדבר חוק תכנון ערים, כפרים ובניינים (יהודה והשומרון) (מס' 418), התשל"א-1971 (בפרט צו – צו תכנון ערים), או לפי צו בדבר מתן היתרים לעבודות בשטחים תפוסים לצרכים צבאיים (יהודה והשומרון) (מס' 997), התשמ"ב-1982, ולמעט –

(1) החלטה שעניינה עבירות ועונשין, ובכלל זה החלטה לפי סעיף 237 לחוק תכנון ערים;

(2) החלטה שעניינה תכנית תכנון אזורית או תכנית תכנון מתארית כמשמעותן בפרק שלישי לחוק תכנון ערים;

(3) החלטה של מפקד כוחות צבא הגנה לישראל באזור, למעט החלטה לפי סעיף 38 לחוק תכנון ערים;

(4) החלטה של ראש המינהל האזרחי לפי תקנה 3 לתקנות אישור, הקמה ופטור מהיתר לדרכים זמניות לאתרי בנייה בעלי חשיבות אזורית (הוראת שעה) (יהודה והשומרון), התשע"א-2011;

(5) החלטה של מועצת התכנון העליונה לפי סעיף 7(4) לצו תכנון ערים; לעניין זה, "מועצת התכנון העליונה" – המועצה כהגדרתה בסעיף 2 לחוק תכנון ערים.

3. כניסה ויציאה –

(א) החלטה של ראש המינהל האזרחי לפי סעיף 1ד לצו בדבר שטחים סגורים (אזור הגדה המערבית) (מס' 34), התשכ"ז-1967, לעניין אדם מסוים;

(ב) החלטה של מפקד צבאי לפי סעיף 3 להיתר כניסה כללי (מס' 5) (תושבים ישראליים ותושבי חוץ) (יהודה והשומרון), התש"ל-1970;

(ג) החלטה פרטנית של רשות שעניינה כניסת זר לאזור או שהייה בו, לפי נוהלי מתאים פעולות הממשלה בשטחים או לפי נוהלי המינהל האזרחי, למעט החלטה כאמור שעניינה בקשת הרשות הפלסטינית לאישור רישיון ביקור זר שנתנה; לעניין זה, "הרשות הפלסטינית" – המועצה כהגדרתה בתקנות שעת חירום (יהודה ושומרון – שיפוט בעבירות ועזרה משפטית), התשכ"ח-1967, כפי שהוארך תוקפן ותוקן נוסחן בחוק;

(ד) החלטה פרטנית של רשות שעניינה כניסה לצורך תעסוקה ליישוב ישראלי באזור, הניתנת לפי ההכרזה בדבר סגירת שטח (יישובים ישראליים) (יהודה והשומרון), התשס"ב-2002, ולפי הצו בדבר העסקת עובדים במקומות מסוימים (יהודה והשומרון) (מס' 967), התשמ"ב-1982;

(ה) החלטה פרטנית של רשות שעניינה היתר כניסה לשטח שהוא מרחב תפר; בפרט משנה זה, "מרחב תפר" – שטח שהוכרז כמרחב תפר בתחיקת הביטחון כהגדרתה בסעיף 5א;

(ו) החלטה פרטנית של רשות שעניינה יציאת תושב אזור מהאזור לפי נוהלי המינהל האזרחי.

(תיקון מס' 117) תשע"ח-2018

תוספת חמישית

(סעיף 5א(א)(2))

ערעור מינהלי בענייני האזור

1. ערעור על החלטת ועדת ערעורים לפי סעיפים 296 או 297 לצו בדבר הוראות ביטחון [נוסח משולב] (יהודה והשומרון) (מס' 1651), התש"ע-2009.

תקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין), תשס"א-2000

תוכן עניינים

	פרק א' –פרשנות	
סעיף 1	הגדרות	188
	פרק ב' –עתירה מינהלית	
סעיף 2	מקום שיפוט	188
סעיף 3	המועד להגשת עתירה	188
סעיף 4	שיהוי	189
סעיף 5	כתב עתירה	189
סעיף 6	משיבים בעתירה	189
סעיף 7	עיון בעתירה	189
סעיף 8	דיון מוקדם בעתירה	190
סעיף 9	צו ביניים	190
סעיף 9א	צו ארעי	190
סעיף 10	כתב תשובה	191
סעיף 11	פרטים נוספים	191
סעיף 12	הגשת מסמך לבית המשפט	192
סעיף 13	סייג למסירת מידע ומסמכים	192
סעיף 14	עיקרי טיעון	192
סעיף 15	ראיות	192
סעיף 16	סדר הטיעון	193
סעיף 17	פסק דין	193
סעיף 18	אי התייצבות	193
סעיף 19	דיון דחוף	193
סעיף 20	סייג לתחולת תקנות סדר הדין האזרחי	193
סעיף 21	העברת דיון בעתירה	193
	פרק ב'1 –עתירה נגד החלטת ועדת שחרורים	
סעיף 21א	הגדרות	194
סעיף 21ב	תחולת הוראות	194
סעיף 21ג	מקום שיפוט	194
סעיף 21ד	המועד להגשת עתירה	194
סעיף 21ה	כתב עתירה	194
סעיף 21ו	משיבים בעתירה	195
סעיף 21ז	עיכוב שחרור	195
סעיף 21ח	דיון בעתירה	195
סעיף 21ט	סדר הטיעון	195
סעיף 21י	מידע חסוי	195
סעיף 21יא	פסק דין	195
סעיף 21יב	רשות ערעור וערעור	195
סעיף 21יג	סדר דין באין הוראות	195
	פרק ג' –ערעור מינהלי	
סעיף 22	מקום שיפוט	195
סעיף 23	המועד להגשת ערעור מינהלי	196
סעיף 24	כתב ערעור מינהלי	196
סעיף 25	המשיב בערעור מינהלי	196
סעיף 25א	הודעת עדכון	196
סעיף 26	העברת חומר לבית המשפט	196

סעיף 27	דיון מקדמי בערעור מינהלי	196
סעיף 28	הוראות משלימות	196
	פרק ד' –תובענה מינהלית	
סעיף 29	תובענה מינהלית	196
סעיף 30	סייג להגשת תובענה מינהלית	197
	פרק ה' –ערעור על החלטת הרשם	
סעיף 31	ערעור על החלטת רשם	197
סעיף 32	הוראות משלימות	197
	פרק ו' –ערעור לבית המשפט העליון	
סעיף 33	המועד להגשת ערעור ובקשת רשות לערער	197
סעיף 33א	הודעת עדכון	197
סעיף 34	הוראות משלימות	197
	פרק ז' –הוראות כלליות	
סעיף 35	המצאת כתבי בי-דין	197
סעיף 36	כתבי טענות נוספים	198
סעיף 37	בקשה תהא בכתב	198
סעיף 38	שינוי מועדים והיקף כתב טענות	198
סעיף 39	חישוב מועדים	198
סעיף 40	ביטול החלטה שניתנה על פי צד אחד	198
סעיף 41	הוצאות	198
סעיף 42	שמירת תוקף	198
סעיף 43	עיכוב ביצוע וסעד זמני	198
סעיף 44	תקופת פגרה	199
סעיף 44א	החלת סדר הדין האזרחי	199
סעיף 45	ביטול תקנות סדרי דין	199
סעיף 46	תחילה	199
סעיף 47	הוראות מעבר	199
	תוספת	199

בתוקף סמכותי לפי סעיף 13 לחוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000 (להלן – החוק), סעיף 108 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, סעיף 14ו(ג) לפקודת התעבורה, סעיף 32(ב) לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962, סעיף 7 לחוק הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית), התשל"ו-1976, סעיף 255ו לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965, וסעיפים 18 ו-28 לחוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001, בהתייעצות עם שר הביטחון ועם השר לביטחון הפנים, אני מתקין תקנות אלה:

פרק א' – פרשנות

הגדרות

1. בתקנות אלה –

"בית דין" – ועדת ערר וכל גוף אחר שהחלטתו נתונה לערעור לפי התוספת השניה לחוק;

"בית המשפט" – בית משפט לענינים מינהליים כמשמעותו בסעיף 3 לחוק;

"הודעת עדכון" – הודעת עדכון לפי תקנה 33א;

"החלטה של רשות" ו"רשות" – כהגדרתן בחוק;

"הרשם" – כמשמעותו בסעיף 10 לחוק;

"חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות" – חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב-1962;

"מזכיר משפטי", "מספר זהות" – כהגדרתם בתקנות סדר הדין האזרחי;

"מס ערך מוסף" – כמשמעותו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1976;

"מען" – כהגדרתו בתקנות סדר הדין האזרחי;

"ערעור מינהלי", "עתירה מינהלית" ו"תובענה מינהלית" – כמשמעותם בסעיף 5 לחוק;

"עתירה נגד החלטת ועדת ההשגות" – עתירה מינהלית בעניין המנוי בפרט 35 לתוספת הראשונה לחוק, נגד החלטה של ועדת ההשגות כהגדרתה בפקודת הקרקעות (רכישה לצורכי ציבור), 1943;

"פרטי התקשרות" – כהגדרתם בתקנות סדר הדין האזרחי;

"שופט של בית המשפט העליון" – שופט של בית המשפט העליון שנשיאו קבע לכך;

"תקנות האגרות" – תקנות בתי המשפט (אגרות), התשס"ז-2007;

"תקנות סדר הדין האזרחי" – תקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018.

פרק ב' – עתירה מינהלית

מקום שיפוט

2. (א) עתירה מינהלית (להלן – עתירה) תוגש לבית המשפט שבאזור שיפוטו ניתנה החלטה של רשות אשר נגדה מוגשת העתירה, ובהחלטה בענין מקרקעין – לבית המשפט שבאזור שיפוטו נמצאים המקרקעין.

(א1) על אף האמור בתקנת משנה (א), עתירה נגד החלטת ועדת ההשגות, תוגש לבית המשפט שבאזור שיפוטו נמצאים המקרקעין נושא החלטת הוועדה.

(ב) הוגשו כמה עתירות בנושא אחד או בנושאים דומים בעיקרם לבתי משפט שונים, רשאי שופט של בית המשפט העליון, לבקשת בעל דין, לקבוע כי העתירות, כולן או חלקן, יידונו במאוחד בבית משפט שקבע לכך.

(ג) עתירה שאין לה מקום שיפוט המתאים לה לפי תקנת משנה (א), תוגש לבית המשפט בירושלים; ואולם רשאי שופט של בית המשפט העליון, לבקשת בעל דין, להורות כי העתירה תועבר לבית משפט אחר.

(ד) על בקשות לפי תקנות משנה (ב) ו-(ג) יחולו הוראות תקנות 49(ח) ו-50 פסקאות (1) עד (4) ו-(6) לתקנות סדר הדין האזרחי, בשינויים המחויבים.

המועד להגשת עתירה

3. (א) עתירה תוגש במועד שנקבע לכך בדין.

(ב) לא נקבע מועד כאמור, תוגש העתירה בלא שיהוי, לפי נסיבות הענין, ולא יאוחר מארבעים וחמישה ימים מיום שההחלטה פורסמה כדין, או מיום שהעותר קיבל הודעה עליה או מיום שנודע לעותר עליה, לפי המוקדם.

(ג) בית המשפט רשאי להאריך מועד שנקבע להגשת עתירה כאמור בתקנות משנה (א) ו-(ב), לאחר שנתן למשיב הזדמנות להגיב לבקשת ההארכה, אם ראה הצדקה לכך.

שיהוי 4. בית המשפט רשאי לדחות עתירה אם ראה כי בנסיבות הענין היה שיהוי בהגשתה, אף אם הוגשה בתוך אחד המועדים לפי תקנה 3.

כתב עתירה 5. (א) עתירה תיפתח במסירת כתב עתירה לבית המשפט.

(ב) בכתב העתירה ייכללו כל אלה:

(1) שם העותר, מספר זהותו, מענו ופרטי התקשרותו, ואם הוא מיוצג – שם עורך דינו, לרבות מספר רישיונו, מענו ופרטי התקשרותו;

(2) המשיבים, מענם ופרטי התקשרותם, ועניינו של כל אחד מהמשיבים בנושא העתירה;

(2א) אם העותר הוא פסול דין או קטין, כמשמעותם בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות – ציון עובדה זו, או אם מי מבעלי הדין הוא תאגיד – ציון עובדה זו ודרך התאגדותו;

(3) תיאור ההחלטה נושא העתירה והמועד שבו פורסמה כדין, או שבו קיבל העותר הודעה על ההחלטה או שבו נודע לעותר עליה, לפי המוקדם;

(3א) פירוט מקור הסמכות העניינית והמקומית של בית משפט לעניינים מינהליים לדון בעתירה, לרבות הוראות החיקוק המסמיך שלפיו התקבלה החלטת הרשות שנגדה הוגשה העתירה, והפרט שבתוספת הראשונה או שבתוספת הרביעית לחוק שלפיו מוסמך בית המשפט לעניינים מינהליים לדון בעניין זה;

(4) הענין של העותר בנושא העתירה;

(5) פירוט הנימוקים שבעובדה ושבחוק שעליהם מתבססת העתירה;

(6) נעשתה פניה מוקדמת בכתב לרשות – יצורפו העתקים של ההתכתבות לענין זה; לא נעשתה פניה מוקדמת – הנימוקים להגשת העתירה בלא פניה מוקדמת;

(7) פירוט הסעד שמבקש העותר.

(8) סכום אגרת בית המשפט שיש לשלם בהפניה לפרט בתוספת לתקנות האגרות שלפיו יש לגבות אגרה; אם העותר פטור מאגרה, יפנה לתקנה הפוטרת אותו מתשלומה לפי תקנות האגרות;

(9) דבר קיומו של הליך נוסף בבית משפט או בבית דין, לרבות הליך שהסתיים, בקשר לאותה מסכת עובדתית או לאותה החלטה של רשות שנגדה מוגשת העתירה.

(ג) כתב עתירה יהא ערוך לפי טופס 1 שבתוספת והעובדות שבו יאומתו בתצהיר אשר יצורף לו ושיהיה ערוך לפי טופס 2 שבתוספת; בתצהיר תהיה הפרדה בין עובדות שהן בידיעתו האישית של המצהיר לבין עובדות הנכונות לפי מיטב ידיעתו ואמונתו, שלגביהן יציין את מקור ידיעתו ואמונתו.

(ד) לכתב העתירה יצורפו, ככל שניתן, העתק צילומי של ההחלטה נושא העתירה והעתקים צילומיים של כל המסמכים הנוגעים לענין.

משיבים בעתירה 6. (א) המשיבים בעתירה יהיו הרשות שנגד החלטתה מכוונת העתירה, כל רשות אחרת הנוגעת בדבר, וכן כל מי שעלול להיפגע מקבלת העתירה.

(א1) המשיבים בעתירה נגד החלטת ועדת ההשגות, נוסף על האמור בתקנת משנה (א), יהיו כל מי שהיה בעל דין להליך לפני הוועדה, למעט העותר.

(ב) בית המשפט רשאי, בכל שלב משלבי הדיון, להורות על מחיקת עתירה אם לא צורף משיב ראוי, או להורות על צירופו של עותר או משיב, וכן על מחיקת משיב או עותר שצורף לעתירה.

עיון בעתירה 7. (א) עתירה תובא, בהקדם האפשרי ולאחר המצאת אישור המצאה לפי תקנת משנה (ב), לעיון בית המשפט, והוא רשאי –

(1) להורות למשיב להגיש תגובה מקדמית לעתירה או לענינים שקבע, בתוך מועד שקבע (להלן בתקנה זו – תגובה מקדמית);

(2) למחוק או לדחות עתירה – כולה או מקצתה – על הסף, על פי כתב העתירה בלבד או לאחר שקיבל תגובה מקדמית, אם, על פניה, אינה מגלה עילה להתערבות בית המשפט;

(3) להחליט בבקשה להארכת מועד לפי תקנה 3(ג);

(4) להורות לעותר להגיש תצהיר משלים או הודעה משלימה בענינים שקבע, או להגיש נוסח מתוקן של העתירה באופן שהורה;

(5) לקבוע כי יתקיים דיון מוקדם בעתירה במעמד הצדדים, ומשעשה כן, יגישו המשיבים את תגובתם המקדמית לעתירה או לעניינים שקבע; התגובה המקדמית תוגש לבית המשפט ותומצא לשאר בעלי הדין במועד שקבע בית המשפט; לא קבע מועד, תוגש התגובה המקדמית לבית המשפט ותומצא לשאר בעלי הדין לא יאוחר מארבעה ימים לפני מועד הדיון;

(6) לקבוע כי משיב יגיש כתב תשובה לפי תקנה 10 (להלן – כתב תשובה) אם סבר כי הדבר מוצדק בנסיבות העניין; ורשאי הוא להגדיר את הענינים הטעונים תשובה.

(ב) לא תובא עתירה לעיון בית המשפט כאמור בתקנת משנה (א) אלא אם כן הגיש העותר לבית המשפט אישור בדבר המצאת העתירה כדין לפי תקנה 35.

דיון מוקדם בעתירה

8. בדיון מוקדם רשאי בית המשפט –

(1) לתת כל הוראה שרשאי הוא לתת לפי תקנה 7;

(2) בהסכמת המשיב, לדון ולהכריע בעתירה כאילו הוגש בה כתב תשובה;

(3) למחוק או לדחות את העתירה, כולה או מקצתה;

(4) בלי לגרוע מהאמור בפסקה (2), להורות כל הוראה אשר יש בה כדי לייעל את הדיון, ובכלל זה להורות על ניהול הדיון בעתירה בדרך של סיכום טענות בכתב.

צו ביניים

9. (א) בקשה למתן צו ביניים תוגש בנפרד מן העתירה, במועד הגשת העתירה או לאחר מכן, ותובא לעיון בית המשפט בהקדם האפשרי; בבקשה יפורטו העובדות והנימוקים התומכים בה, ויכול שתפנה לעובדות ולנימוקים שבעתירה (להלן – כתב הבקשה); העובדות בכתב הבקשה יאומתו בתצהיר כאמור בתקנה 5(ג).

(ב) בית המשפט רשאי לדחות את הבקשה על הסף.

(ג) לא דחה בית המשפט את הבקשה על הסף, כאמור בתקנת משנה (ב), רשאי הוא –

(1) להורות למשיב להגיש תגובה במועד שיקבע, ורשאי הוא להחליט בבקשה לצו ביניים על יסוד הבקשה והתגובה בלבד;

(2) לקבוע מועד לדיון בבקשה במעמד הצדדים, ורשאי הוא להכריע בבקשה על יסוד הדיון.

(ד) לא יינתן צו ביניים בלי שניתנה הזדמנות למשיב להגיש תגובה, כאמור בתקנת משנה (ג)(1), או שהתקיים דיון במעמד הצדדים, כאמור בתקנת משנה (ג)(2).

(ה) בית המשפט רשאי להתנות מתן צו ביניים בערובה או בתנאי אחר שיקבע, לפיצוי נזק שייגרם למשיב מהוצאת הצו, או לכל צורך שיראה בית המשפט לנכון, בנסיבות העניין.

(ו) צו ביניים שניתן כאמור בתקנה (ג)(1), יהיה בתוקף עם המצאתו בהתאם לתקנה 35, לרשות שאליה הוא מכוון.

צו ארעי

9א. (א) ראה בית המשפט כי השהיית ההחלטה בבקשה למתן צו ביניים לפי תקנה 9, עלולה לגרום לנזק שאין לו תקנה או לנזק חמור, רשאי הוא לתת צו ארעי על יסוד הבקשה בלבד (להלן – צו ארעי); משנתן בית המשפט צו ארעי, יקבע בו, בהקדם האפשרי ולא יאוחר מתום עשרה ימים ממועד מתן הצו, מועד למתן תגובה מטעם המשיב, כאמור בתקנה 9(ג)(1), או לדיון במעמד הצדדים בבקשה לצו ביניים, כאמור בתקנה 9(ג)(2).

(ב) בית המשפט רשאי להתנות מתן צו ארעי בערובה או בתנאי אחר שיקבע, לפיצוי נזק שייגרם למשיב מהוצאת הצו, או לכל צורך שיראה בית המשפט לנכון בנסיבות העניין.

(ג) נתן בית המשפט צו ארעי, כאמור בתקנת משנה (א), יורה למבקש להמציא כדין את העתירה, את הבקשה לצו ביניים ואת הצו הארעי לרשות, לבא כוחה ולשאר בעלי הדין לפי תקנה 35, בתוך עשרים וארבע שעות ממועד מתן הצו ולהמציא אישור על כך לבית המשפט בתוך אותו מועד.

(ד) על אף האמור בתקנת משנה (ג), ראה בית המשפט כי בשל נסיבות חריגות יש להמציא את הצו הארעי בתוך פחות מעשרים וארבע שעות, יורה למבקש להמציא כדין את העתירה, את הבקשה לצו ביניים ואת הצו הארעי לרשות, לבא כוחה ולשאר בעלי הדין לפי תקנה 35, בתוך המועד שיקבע לכך, ולהמציא אישור על כך לבית המשפט בתוך אותו מועד.

(ה) בכפוף לאמור בתקנות משנה (ג) ו-(ד), צו ארעי שניתן שלא במעמד המשיב יהיה בתוקף עם המצאתו לפי תקנה 35 לרשות שאליה הוא מכוון בצירוף עותק העתירה והבקשה לצו ביניים, אם טרם נמסרו לה.

כתב תשובה

10. (א) הורה בית המשפט על הגשת כתב תשובה לעתירה, יוגש כתב התשובה בתוך שישים ימים אם לא קבע בית המשפט מועד אחר.

(ב) בכתב התשובה יפורטו אלה:

(1) המען ופרטי ההתקשרות של המשיב, ואם הוא מיוצג – שם עורך דינו, לרבות מספר רישיונו, מענו ופרטי התקשרות;

(2) פירוט הנימוקים שבעובדה ושבחוק שעליהם מתבססת התשובה;

(3) עמדת המשיב באשר לסעד המבוקש בעתירה.

(4) המועד האחרון להגשת כתב תשובה לפי תקנת משנה (א).

(ג) כתב התשובה יהיה ערוך לפי טופס 3 שבתוספת, והעובדות שבו יאומתו בתצהיר או תצהירים אשר יצורפו אליו, כאמור בתקנה 5(ג).

(ד) לכתב תשובה יצורפו, ככל שניתן, העתקים צילומיים של כל המסמכים הנוגעים לענין.

(ה) משיב שלא הגיש כתב תשובה כאמור, לא יהא רשאי להשמיע את טענותיו בדיון בעתירה אלא ברשות בית המשפט.

פרטים נוספים

11. (א) עותר רשאי, בתוך חמישה עשר ימים מיום שהומצא לו כתב התשובה של משיב, לדרוש ממנו בכתב מידע או מסמכים (בתקנה זו – פרטים נוספים) לשם הבהרה או השלמה של נימוקים שבעובדה או שבחוק, הנזכרים בכתב התשובה או הנוגעים להם.

(ב) משיב רשאי לדרוש בכתב מהעותר פרטים נוספים לשם הבהרה או השלמה של נימוקים שבעובדה או שבחוק, הנזכרים בעתירה, או הנוגעים להם, לא יאוחר מחמישה עשר ימים לאחר שהורה בית המשפט על הגשת כתב תשובה.

(ג) בעל דין שקיבל דרישה למתן פרטים נוספים, ישיב עליה בתצהיר לא יאוחר מחמישה עשר ימים מיום קבלת הדרישה.

(ד) לא קיבל בעל דין פרטים נוספים שדרש במועד כאמור, רשאי הוא, בתוך שבעה ימים מתום המועד להמצאת הפרטים הנוספים, להגיש לבית המשפט בקשה בכתב לצוות על מתן הפרטים הנוספים, ובית המשפט או הרשם רשאי, לאחר דיון במעמד הצדדים, לצוות על מתן אותם פרטים נוספים שיראה לנכון ובתוך המועד שקבע; לא יצווה בית המשפט או הרשם על מתן פרטים נוספים אם אינם דרושים לצורך הכרעה בעתירה.

(ה) הועלתה טענה בדבר חיסיון או בדבר סייג למסירת מידע או מסמך, תידון הבקשה לפי תקנה 13.

(ו) בעל דין שניתנו לו פרטים נוספים, בין לבקשתו ובין לפי צו בית המשפט או הרשם, רשאי, בתוך שבעה ימים מהיום שבו הגיעו אליו הפרטים הנוספים או בתוך המועד שקבע בית המשפט או הרשם, להגיש תצהיר נוסף לתיקון או להשלמת האמור בעתירה או בכתב התשובה, לפי הענין, ככל שהדבר נובע מאותם פרטים ונדרש בנסיבות הענין.

הגשת מסמך לבית המשפט

12. (א) ראה בית המשפט כי מסמך דרוש לשם הכרעה בענין שלפניו, רשאי הוא להורות לבעל הדין שהמסמך ברשותו להגישו לבית המשפט במועד שיקבע; הורה בית המשפט כאמור, תחול על הגשת המסמך תקנה 70 לתקנות סדר הדין האזרחי בשינויים המחייבים.

(ב) בעל הדין יגיש את המסמך לבית המשפט ולבעלי הדין האחרים; בעלי הדין רשאים להגיש את הערותיהם בכתב, ככל שהדבר נובע מהגשת המסמך, במועד שקבע בית המשפט.

(ג) התנגד בעל הדין להגשת המסמך, יודיע לבית המשפט, במועד שנקבע, את טעמי התנגדותו.

(ד) החליט בית המשפט לדחות את ההתנגדות יחולו הוראות תקנת משנה (ב).

סייג למסירת מידע ומסמכים

13. (א) החובה למסור מידע ומסמכים לפי תקנות 11 ו-12 כפופה לסייגים ולהוראות לענין גילוי מידע ומסמכים לפי כל דין, לרבות הוראות חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, בשינויים המחויבים.

(ב) הועלתה טענה בדבר סייג או חיסיון כאמור לגבי גילוי מידע או מסמך, רשאי בית המשפט לקיים את הדיון לפי תקנה 11 או 12 בדלתיים סגורות, וכן רשאי בית המשפט לקבל את המידע או המסמך המבוקשים, לעיין בהם, ולקבל הסברים מנציג היועץ המשפטי לממשלה או מנציג הרשות הנוגעת בדבר, אף בהעדר יתר בעלי הדין.

(ג) הדיון יתקיים לפני בית המשפט הדן בעתירה, אלא אם כן ביקש בעל הדין שהבקשה תידון על ידי שופט אחר של בית המשפט.

(ד) לא יורה בית המשפט על מסירת מידע או מסמכים העלולים לפגוע בזכויות צד שלישי, אלא לאחר שנתן לצד השלישי הזדמנות להשמיע את טענותיו, בדרך שיקבע.

(ה) הוצאה לגבי מידע או מסמך תעודת חיסיון לפי סעיף 44 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, יתקיים הדיון בפני שופט של בית המשפט העליון לפי סעיף 46 לפקודה האמורה.

עיקרי טיעון

14. (א) הוגש כתב תשובה ונקבע מועד לדיון בעתירה, יגיש כל בעל דין את עיקרי טיעונו לבית המשפט וימציא עותקים מהם במישרין לשאר בעלי הדין, ארבעה ימים לפחות לפני המועד שנקבע לדיון.

(ב) עיקרי טיעון יכללו באופן תמציתי את עיקרי טענותיו של בעל הדין בענינים שהוא רשאי לטעון בהם, וכן את האסמכתאות שבדעתו להסתמך עליהן; ואולם רשאי בעל דין להגיש עיקרי טיעון על דרך ההפניה לטיעוניו כפי שפורטו בכתבי הטענות שהגיש, בצירוף האסמכתאות שבדעתו להסתמך עליהן; היתה האסמכתא פסק דין שלא פורסם בדפוס בפרסום רשמי, יצורף עותק מצולם שלו לעיקרי הטיעון.

(ג) בדיון יהא כל בעל דין רשאי לטעון בפני בית המשפט על סמך עיקרי הטיעון; רצה בעל דין להוסיף טענה או להביא אסמכתא נוספת, יוכל לעשות זאת רק ברשות בית המשפט; אולם אם הגיש עיקרי טיעון אין צורך ברשות בית המשפט אם היו הטענה הנוספת או האסמכתא הנוספת תשובה לעיקרי הטיעון של בעל הדין שכנגד.

ראיות

15. (א) בית המשפט ידון בעתירה על פי ראיות שיובאו בתצהירים, ואולם רשאי הוא, לבקשת בעל דין, להתיר חקירת מצהיר של בעל הדין שכנגד, אם ראה כי הדבר דרוש לשם הכרעה בעתירה.

(ב) בקשה לחקירת מצהיר תוגש בכתב לבית המשפט, לא יאוחר מארבעה עשר ימים לפני מועד הדיון, ותפרט את הנושאים שעליהם מתבקשת החקירה; המבקש יציין בבקשה את עמדתו של בעל הדין שמטעמו הוגש התצהיר, לענין הבקשה, וכן יצרף את תגובתו של אותו בעל דין, אם נתבקש לכך על ידו.

(ג) לא דחה בית משפט את הבקשה, יורה על התייצבותו של המצהיר לחקירה במועד הדיון, אך רשאי הוא לדחות את מתן החלטתו למועד הדיון בעתירה; החליט בית המשפט במהלך הדיון בעתירה להתיר את חקירת המצהיר, רשאי הוא להורות על חקירתו לאלתר, אם הוא נוכח בדיון, או לקבוע את המועד לקיום החקירה.

(ד) לא התייצב המצהיר בהתאם להחלטת בית המשפט, לא ישמש תצהירו כראיה אלא ברשות בית המשפט.

(ה) ראה בית המשפט שהדבר דרוש לשם הכרעה בעתירה, רשאי הוא, לאחר שנתן לשאר בעלי הדין הזדמנות להגיב לבקשה, ומטעמים מיוחדים שיירשמו, להרשות השמעת עד שאינו מצהיר בנושא ובהיקף שיקבע בית המשפט.

סדר הטיעון

16. (א) העותר יטען תחילה והמשיב יטען אחריו, אלא אם כן קבע בית המשפט סדר טיעון אחר; היו כמה עותרים או כמה משיבים, יקבע בית המשפט את סדר הטיעון ביניהם.

(ב) בית המשפט רשאי להתיר לבעל דין טיעון נוסף בתשובה לטענות בעל הדין שכנגד.

(ג) התיר בית המשפט חקירת מצהיר או חקירת עד שאינו מצהיר, תיערך חקירתו לפני שמיעת טענות בעלי הדין, ואולם רשאי בית המשפט, אם ראה טעם לכך, להתיר חקירת מצהיר בשלב אחר של הדיון; המצהיר מטעם העותר ייחקר תחילה, אלא אם כן קבע בית המשפט סדר אחר; היו כמה עותרים או כמה משיבים, יקבע בית המשפט את סדר חקירת המצהירים ביניהם.

(ד) בית המשפט רשאי להורות על השלמת טיעונים בכתב בענינים שקבע, במקום טיעון בעל פה.

פסק דין

17. בתום הדיון, או סמוך לאחריו, ככל האפשר בנסיבות הענין, ייתן בית המשפט פסק דין בעתירה; בפסק הדין מוסמך בית המשפט לדחות את העתירה או לקבלה – כולה, מקצתה או בשינויים – או להחזיר את הענין עם הוראות לרשות.

אי התייצבות

18. (א) נמסרה הודעה בדבר דיון, לרבות דיון מוקדם, רשאי בית המשפט –

(1) אם לא התייצב איש מבעלי הדין – למחוק או לדחות את העתירה או לדחות את הדיון למועד אחר;

(2) אם התייצב העותר והמשיב לא התייצב – לקיים דיון בעתירה בהעדר המשיב או לדחות את הדיון למועד אחר;

(3) אם התייצב המשיב והעותר לא התייצב – למחוק או לדחות את העתירה או לדחות את הדיון למועד אחר.

(ב) ניתנה החלטה לפי תקנה זו, רשאי העותר או המשיב, לפי הענין, לבקש את ביטולה או שינויה בתוך שבעה ימים מיום המצאתה, ורשאי בית המשפט לבטלה או לשנותה בתנאים שייראו לו, ובין השאר לענין הוצאות.

דיון דחוף

19. ראה בית המשפט כי נסיבות הענין מחייבות שלא להשהות את הדיון בעתירה שלפניו, רשאי הוא לדון בה בדחיפות בסטיה מהוראות תקנות אלה, ככל הנדרש.

סייג לתחולת תקנות סדר הדין האזרחי

20. (א) תקנות סדר הדין האזרחי לא יחולו על הליכי הדיון בעתירה; ואולם בענין שלא הוסדר בתקנות אלה, רשאי בית המשפט לנהוג בעתירה לפי תקנות סדר הדין האזרחי, בשינויים המחויבים, אם ראה כי התקיימו כל אלה:

(1) הדבר דרוש לצורך הכרעה בעתירה;

(2) אין בכך דבר שאינו מתיישב עם החוק, עם תקנות אלה או עם מהות ההליך המינהלי;

(3) אין בכך כדי לפגוע בקיום ההליך באופן הוגן ויעיל.

(ב) לא ינהג בית המשפט כאמור בתקנת משנה (א) אלא אם כן נתן לבעלי הדין הזדמנות להשמיע את טענותיהם, ומטעמים שיירשמו.

העברת דיון בעתירה

21. (א) בקשה מטעם עותר להעברת דיון בעתירה לבית המשפט העליון, לפי סעיף 6 לחוק, תוגש עם הגשת העתירה.

(ב) בקשה להעברת דיון מטעם משיב או מטעם היועץ המשפטי לממשלה, תוגש בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מסיום הדיון המוקדם בעתירה; ציווה בית המשפט על הגשת כתב תשובה בלי לקיים דיון מוקדם בעתירה, תוגש הבקשה לא יאוחר מהמועד שנקבע להגשת כתב התשובה.

(ג) בקשה להעברת דיון תיערך בכתב, ויפורטו בה הנסיבות המיוחדות המצדיקות העברת הדיון לבית המשפט העליון.

(ד) החליט בית המשפט שהבקשה אינה מצריכה תגובה, ידחה אותה על אתר.

(ה) החליט בית המשפט שהבקשה מצריכה תגובה, יבקש מבעלי הדין להגיב עליה, בכתב או בעל פה, במועד שיקבע.

(ו) על אף האמור בתקנות משנה (א) ו-(ב), רשאי בית המשפט, בכל שלב של הדיון, אם ראה הצדקה לכך –

(1) להתיר לבעל דין או ליועץ המשפטי לממשלה להעלות בקשה להעברת הדיון, בכתב או בעל פה;

(2) להחליט על העברת הדיון לבית המשפט העליון, לאחר שנתקבלה תגובת בעלי הדין, בכתב או בעל פה;

(3) לבקש התייחסות מטעם היועץ המשפטי לממשלה לשאלה אם מן הראוי להעביר את הדיון לבית המשפט העליון.

פרק ב'1 –עתירה נגד החלטת ועדת שחרורים

הגדרות

21א. בפרק זה –

"אסיר" – לרבות אסיר ששוחרר על-תנאי;

"הועדה" – ועדת שחרורים או ועדת שחרורים מיוחדת, לפי הענין, כהגדרתן בחוק שחרור על-תנאי;

"חוק שחרור על-תנאי" – חוק שחרור על-תנאי ממאסר, התשס"א-2001;

"מידע חסוי" – כמשמעותו בסעיף 17 לחוק שחרור על-תנאי;

"עתירה" – כמשמעותה בסעיף 25 לחוק שחרור על-תנאי, לרבות עתירה לפי סעיף 26 לאותו חוק.

תחולת הוראות

21ב. עתירה, בקשת רשות ערעור וערעור על החלטה בעתירה יוגשו, והדיון בהם יתנהל, לפי הוראות פרק זה, ופרק ז' בשינויים המחויבים, ובכפוף להוראות חוק שחרור על-תנאי.

מקום שיפוט

21ג. עתירה תוגש לבית המשפט שבאזור שיפוטו נמצא בית הסוהר שבו מוחזק האסיר, ואם שוחרר – בית הסוהר שבו הוחזק ערב שחרורו.

המועד להגשת עתירה

21ד. (א) עתירה תוגש בתוך 30 ימים מיום שניתנה ההחלטה בפני העותר, או מיום שנמסרה לו ההחלטה אם ניתנה שלא בפניו.

(ב) בית המשפט רשאי להאריך את המועד להגשת עתירה כאמור בתקנת משנה (א); בית המשפט ייתן למשיב הזדמנות להגיב לבקשת ההארכה לפני שיחליט בה, אם ראה הצדקה לכך.

כתב עתירה

21ה. (א) עתירה תיפתח במסירת כתב עתירה לבית המשפט.

(ב) בכתב עתירה ייכללו כל אלה:

(1) שם העותר, מספר זהותו, מענו ופרטי התקשרותו, ואם הוא מיוצג – שם עורך דינו, לרבות מספר רישיונו, מענו ופרטי התקשרותו;

(2) אם העותר הוא פסול דין או קטין, כמשמעותם בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות – ציון עובדה זו;

(3) המשיבים, מענם ופרטי התקשרותם;

(4) תיאור ההחלטה נושא העתירה והמועד שבו ניתנה בפני העותר, או המועד שבו נמסרה לו, אם ניתנה שלא בפניו;

(5) העניין של העותר בנושא העתירה;

(6) פירוט הנימוקים שבעובדה ושבחוק שעליהם מתבססת העתירה;

(7) פירוט הסעד שמבקש העותר;

(8) סכום אגרת בית המשפט שיש לשלם, בהפניה לפרט בתוספת לתקנות האגרות שלפיו יש לגבות אגרה; אם העותר פטור מאגרה, יפנה לתקנה הפוטרת אותו מתשלומה לפי תקנות האגרות;

(9) דבר קיומו של הליך נוסף בבית משפט או בבית דין בקשר לאותה מסכת עובדתית.

(ג) כתב עתירה יהא ערוך לפי טופס 1 שבתוספת ויצורף לו תצהיר לאימות העובדות המשמשות יסוד לעתירה.

(ד) לכתב העתירה יצורפו, ככל שניתן, העתק צילומי של ההחלטה נושא העתירה, והעתקים צילומיים של כל המסמכים הנוגעים לענין, הכל בכפוף להוראות חוק שחרור על-תנאי ותקנה 21י בענין מידע חסוי.

משיבים בעתירה

21ו. המשיבים בעתירה יהיו הועדה שנגד החלטתה מכוונת העתירה והאסיר שבענינו ניתנה ההחלטה או היועץ המשפטי לממשלה, לפי הענין, אולם לצורך טיעון ומתן תשובות בקשר לעתירה יהיו המשיבים האסיר או היועץ המשפטי לממשלה, לפי הענין.

עיכוב שחרור

21ז. הגיש היועץ המשפטי לממשלה עתירה נגד החלטת הועדה לשחרר אסיר על-תנאי, רשאי שופט בית המשפט או בית המשפט הדן בעתירה להורות על עיכוב שחרורו של האסיר עד להחלטה בעתירה או עד להחלטה אחרת, וכן רשאי הוא לבטל או לשנות החלטת עיכוב כאמור, כפי שייראה לו בנסיבות הענין.

דיון בעתירה

21ח. העתירה תישמע במעמד העותר והמשיב או באי כוחם, בכפוף להוראות חוק שחרור על-תנאי ותקנה 21י בענין מידע חסוי, במועד שקבע בית המשפט, ורשאי בית המשפט לצוות על המשיב להשיב תשובה בכתב, בלוויית תצהיר או בלעדיו בתוך זמן שיורה בית המשפט.

סדר הטיעון

21ט. (א) העותר יטען תחילה והמשיב יטען אחריו, אלא אם כן קבע בית המשפט סדר טיעון אחר; היו כמה עותרים או משיבים, יקבע בית המשפט את סדר הטיעון ביניהם.

(ב) בית המשפט רשאי להתיר לבעל דין טיעון נוסף בתשובה לטענות בעל הדין שכנגד.

(ג) בית המשפט רשאי להורות על השלמת טיעונים בכתב בענינים שקבע, במקום טיעון בעל פה.

מידע חסוי

21י. לענין הצגת מידע חסוי לפני בית המשפט או בית המשפט העליון בדונו בעתירה, בבקשת רשות ערעור או בערעור על החלטה בעתירה, יחולו הוראות סעיפים 17 ו-26 לחוק שחרור על-תנאי, בשינויים המחויבים.

פסק דין

21יא. בתום הדיון או סמוך לאחריו, ככל האפשר בנסיבות הענין, ייתן בית המשפט פסק דין בעתירה; בפסק הדין מוסמך בית המשפט לדחות את העתירה או לקבלה – כולה, מקצתה או בשינויים או להחזירה עם הוראות לועדה.

רשות ערעור וערעור

21יב. (א) בקשת רשות לערער על החלטת בית המשפט (להלן – הבקשה) תוגש לבית המשפט העליון בכתב, בתוך שלושים ימים מיום שניתנה ההחלטה בפני המבקש או המערער לפי הענין, או מיום שנמסרה לו ההחלטה אם ניתנה שלא בפניו, ויפורטו בה הנימוקים שעליהם היא מתבססת.

(ב) בית המשפט העליון רשאי לדון בבקשה כאילו ניתנה הרשות והוגש הערעור.

(ג) בית המשפט העליון רשאי להחליט בערעור על פי סיכומים בכתב, גם בלא טענות שבעל פה.

(ד) לצורך טיעון ומתן תשובות בקשר לבקשה ולערעור על החלטה בעתירה יהיו המשיבים האסיר או היועץ המשפטי לממשלה, לפי הענין.

סדר דין באין הוראות

21יג. בכל ענין של סדר דין שלא נקבע בהוראות האמורות בתקנה 21ב, רשאים בית המשפט ובית המשפט העליון לנהוג בעתירה, בבקשת רשות ערעור ובערעור על החלטה בעתירה לפי ההוראות האחרות שבתקנות אלה, בשינויים המחויבים לפי הענין, ובדרך הנראית להם מועילה ביותר להכרעה צודקת ומהירה.

פרק ג' –ערעור מינהלי

מקום שיפוט

22. (א) ערעור מינהלי יוגש לבית המשפט שבאזור שיפוטו מצוי מקום מושבו של בית הדין שעל החלטתו מוגש הערעור.

(ב) הוגשו כמה ערעורים מינהליים בנושא אחד או בנושאים דומים בעיקרם לבתי משפט שונים, רשאי שופט של בית המשפט העליון, לבקשת בעל דין, לקבוע כי הערעורים, כולם או חלקם, יידונו במאוחד בבית המשפט שקבע לכך.

(ג) על בקשה לפי תקנת משנה (ב) יחולו הוראות תקנות 49(ח) ו-50 פסקאות (1) עד (4) ו-(6) לתקנות סדר הדין האזרחי, בשינויים המחויבים.

המועד להגשת ערעור מינהלי

23. (א) ערעור מינהלי יוגש במועד שנקבע לכך בדין.

(ב) לא נקבע מועד כאמור, יוגש ערעור מינהלי בתוך שישים ימים.

כתב ערעור מינהלי

24. (א) ערעור מינהלי יוגש במסירת כתב ערעור מינהלי לבית המשפט.

(ב) בכתב ערעור מינהלי יפורטו כל אלה:

(1) שם המערער, מספר זהותו, מענו ופרטי התקשרותו, ואם הוא מיוצג – שם עורך דינו, לרבות מספר רישיונו, מענו ופרטי התקשרותו;

(1א) אם המערער הוא פסול דין או קטין, כמשמעותם בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות – ציון עובדה זו, או אם המערער הוא תאגיד – ציון עובדה זו ודרך התאגדותו;

(2) המשיבים ומענם ופרטי התקשרותם;

(3) שם בית הדין שעל החלטתו מוגש הערעור ומספר התיק שבו ניתנה ההחלטה;

(3א) פירוט מקור הסמכות העניינית והמקומית של בית משפט לעניינים מינהליים לדון בערעור, לרבות הוראות החיקוק המסמיך שלפיו התקבלה החלטת הרשות שנגדה הוגש הערעור, והפרט שבתוספת השנייה או שבתוספת החמישית לחוק שלפיו מוסמך בית המשפט לעניינים מינהליים לדון בעניין זה;

(4) תיאור ההחלטה נושא הערעור, מועד מתן ההחלטה או המועד שבו הומצאה למערער, לפי הענין;

(5) פירוט הנימוקים שבעובדה ושבחוק שעליהם מתבסס הערעור;

(6) פירוט הסעד שמבקש המערער.

(7) סכום אגרת בית המשפט שיש לשלם בהפניה לפרט בתוספת לתקנות האגרות שלפיו יש לגבות אגרה; אם המערער פטור מאגרה, יפנה לתקנה הפוטרת אותו מתשלומה לפי תקנות האגרות;

(8) דבר קיומו של הליך נוסף בבית משפט או בבית דין, לרבות הליך שהסתיים, בקשר לאותה מסכת עובדתית או לאותה החלטה של רשות שבעניינם מוגש הערעור.

(ג) לכתב ערעור מינהלי יצורף העתק צילומי של ההחלטה נושא הערעור.

המשיב בערעור מינהלי

25. המשיב בערעור מינהלי יהיה כל מי שהיה בעל דין להליך לפני בית הדין, למעט המערער.

הודעת עדכון

25א. בעל דין בערעור מינהלי רשאי להגיש הודעת עדכון, ותחול לעניין זה תקנה 33א.

העברת חומר לבית המשפט

26. משהוגש ערעור מינהלי, תודיע מזכירות בית המשפט לבית הדין על הגשתו, ובית הדין יעביר לבית המשפט את תיק בית הדין בענין.

דיון מקדמי בערעור מינהלי

27. בית המשפט רשאי לקיים דיון מקדמי בערעור מינהלי לצורך הכנת הדיון בערעור ובמגמה לייעלו, ולשם כך הוא רשאי לתת כל החלטה הנדרשת לענין זה; כן רשאי בית המשפט לבחון אפשרות של סיום הערעור בהסדר מוסכם בין הצדדים, ולתת תוקף של פסק דין להסדר שהושג בין הצדדים.

הוראות משלימות

28. (א) הוראות פרק י"ז לחלק ב' לתקנות סדר הדין האזרחי יחולו על ערעור לפי פרק זה, בשינויים המחויבים, אם אין בחוק ובתקנות אלה הוראה אחרת לענין הנדון, ואם אין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם הוראות החוק ותקנות אלה.

(ב) תקנה 33 לתקנות סדר הדין האזרחי לעניין סמכות מזכיר משפטי תחול על ערעור לפי פרק זה בשינויים המחויבים, אם אין בחוק ובתקנות אלה הוראה אחרת לעניין הנדון; סמכות המזכיר המשפטי לא תחול על בקשה לסעד זמני או ביטולו, בקשה לעיכוב הליכים או לעיכוב ביצוע החלטה, ובקשה לצו ביניים או לצו ארעי.

פרק ד' – תובענה מינהלית

תובענה מינהלית

29. תובענה מינהלית תוגש על דרך הגשת כתב תביעה והדיון בה יתקיים לפי תקנות סדר הדין האזרחי, אם אין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם הוראות החוק ותקנות אלה.

סייג להגשת תובענה מינהלית

30. לא תוגש תובענה מינהלית יחד עם עתירה מינהלית; ואולם בכל שלב של הדיון בעתירה רשאי בית המשפט, בהסכמת העותר, להמיר הליך של עתירה להליך של תובענה מינהלית, ולהורות לשם כך על תיקון כתבי הטענות והתאמתם להליך של תובענה מינהלית; הורה כך בית המשפט, יחולו על המשך הדיון הוראות תקנה 29.

פרק ה' –ערעור על החלטת הרשם

ערעור על החלטת רשם

31. המועד להגשת ערעור על החלטה של רשם הוא עשרים ימים.

הוראות משלימות

32. הוראות פרק י"ז לחלק ב' לתקנות סדר הדין האזרחי, למעט תקנות 135, 137 והמועדים לפי תקנה 140(א)(1) לתקנות, יחולו על ערעור כאמור, אם אין בחוק ובתקנות אלה הוראה אחרת לענין הנדון, ואם אין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם הוראות החוק ותקנות אלה.

פרק ו' –ערעור לבית המשפט העליון

המועד להגשת ערעור ובקשת רשות לערער

33. (א) המועד להגשת ערעור בזכות על פסק דין של בית המשפט הוא שישים ימים.

(ב) המועד להגשת בקשת רשות לערער על פסק דין של בית המשפט הוא שישים ימים.

(ג) המועד להגשת בקשת רשות לערער על החלטה אחרת של בית המשפט הוא שלושים ימים.

הודעת עדכון

33א. (א) בעל דין בערעור ובבקשת רשות לערער לבית המשפט העליון רשאי להגיש לא יאוחר משלושים ימים לפני מועד הדיון, הודעת עדכון על נסיבות חדשות השייכות לעניין, עובדתיות או משפטיות, שאירעו לאחר שניתנה ההחלטה נושא הערעור או בקשת רשות לערער.

(ב) הוגשה הודעת עדכון, רשאי בעל דין שכנגד להגיש תגובה להודעת העדכון לא יאוחר מחמישה עשר ימים מיום קבלת ההודעה.

(ג) אורכן של הודעת עדכון והתגובה להודעת העדכון לא יעלה על שלושה עמודים, לא כולל הכותרת.

(ד) להודעת העדכון ולתגובה להודעת העדכון יצורפו, ככל האפשר, העתקי המסמכים הנוגעים לנסיבות החדשות, והעובדות שבהן יאומתו בתצהיר כאמור בתקנה 5(ג).

הוראות משלימות

34. (א) הוראות פרק י"ז לחלק ב' לתקנות סדר הדין האזרחי יחולו על ערעור ועל בקשת רשות לערער לפי פרק זה, בשינויים המחויבים, אם אין בחוק ובתקנות אלה הוראה אחרת לענין הנדון, ואם אין בענין הנדון או בהקשרו דבר שאינו מתיישב עם הוראות החוק ותקנות אלה; על אף האמור, המועד הקבוע בתקנה 140(א)(1) לא יחול על תשובה לבקשת רשות לערער על החלטה אחרת של בית המשפט.

(ב) תקנה 33 לתקנות סדר הדין האזרחי לעניין סמכות מזכיר משפטי תחול על ערעור ועל בקשת רשות לערער לפי פרק זה, בשינויים המחויבים, אם אין בחוק ובתקנות אלה הוראה אחרת לעניין הנדון; סמכות המזכיר המשפטי לא תחול על בקשה לסעד זמני או ביטולו, בקשה לעיכוב הליכים או לעיכוב ביצוע החלטה, בקשה לצו ביניים או לצו ארעי ובקשת רשות לערער על החלטה אחרת לפי סעיפים 12(ב)(1) ו-(1א) לחוק.

פרק ז' –הוראות כלליות

המצאת כתבי בי-דין

35. (א) כתב בי-דין המוגש לבית המשפט יומצא במישרין לשאר בעלי הדין, בהקדם האפשרי ולא יאוחר מתום שלושה ימים מיום הגשתו לבית המשפט, אלא אם כן נקבע אחרת בתקנות אלה.

(ב) בקשה לצו ארעי או לצו ביניים תומצא במישרין לשאר בעלי הדין ביום הגשתה לבית המשפט; לבקשה יצורף עותק של העתירה, אלא אם כן העתירה הומצאה לבעלי הדין קודם לכן.

(ג) צו ארעי או צו ביניים שהוצא נגד רשות יומצא למשרדה של הרשות, ועותק מהצו יימסר, באותו יום, גם כמפורט להלן:

(1) היה הצו מופנה נגד רשות המיוצגת על ידי פרקליטות המדינה – למשרדו של פרקליט המחוז הנוגע בדבר, ובצו שניתן בבית המשפט העליון – למשרד פרקליטות המדינה בירושלים;

(2) היה הצו מופנה נגד רשות אחרת – לבא כוח הרשות, ככל שהוא ידוע.

(ד) הוראות פרק י"ט לחלק ב' לתקנות סדר הדין האזרחי יחולו על המצאת כתבי בי-דין, בכפוף לאמור בתקנה זו, ובשינויים המחויבים.

כתבי טענות נוספים

36. בעל דין לא יגיש תצהיר או מסמך אחר, נוסף על המפורט בתקנות אלה, אלא ברשות בית המשפט.

בקשה תהא בכתב

37. כל בקשה לפי תקנות אלה, למעט בקשה המועלית במהלך הדיון ברשות בית המשפט, תוגש בכתב, ואם היא מעלה טענות שבעובדה, תהא נתמכת בתצהיר לפי תקנת משנה 5(ג), בשינויים המחויבים לפי הענין.

שינוי מועדים והיקף כתב טענות

38. (א) בלי לגרוע מהוראות תקנות 3 ו-4, רשאי בית המשפט או הרשם לשנות כל מועד שנקבע לעשיית דבר שבסדר דין; ואולם מועד להגשת ערעור מינהלי, ערעור לבית המשפט העליון או בקשת רשות לערער לא יוארך אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו.

(ב) בית המשפט רשאי לתת הוראות בדבר היקף כתב טענות; נקבע בתקנות אלה או בכל חיקוק מדד להיקף כתב טענות, יחול האמור כל עוד בית המשפט לא הורה אחרת מטעמים מיוחדים.

חישוב מועדים

39. מנין הימים שנקבעו בתקנות אלה יימנה מיום מתן ההחלטה, אם ניתנה בפני בעל הדין; לא התייצב בעל דין אף שזומן כדין, יימנה המועד מיום מתן ההחלטה כאילו ניתנה בפניו; ניתנה החלטה שלא בפני בעל דין, יימנה המועד מיום המצאתה לו כדין.

ביטול החלטה שניתנה על פי צד אחד

40. נתן בית המשפט או הרשם החלטה על פי צד אחד, שלא לפי תקנה 18, רשאי בעל הדין שנגדו ניתנה ההחלטה לבקש את ביטולה או שינויה בתוך שבעה ימים מיום המצאתה, ורשאי בית המשפט או הרשם, לפי הענין, לבטלה או לשנותה, בתנאים שייראו לו, ובין השאר לענין הוצאות.

הוצאות

41. (א) בית המשפט או הרשם רשאי לחייב בעל דין בתשלום שכר טרחת עורך דין והוצאות המשפט לטובת בעל דין אחר.

(ב) דחה בית המשפט את העתירה על הסף, לאחר שמצא שאין היא מגלה על פניה עילה להתערבותו, רשאי הוא, להטיל על העותר הוצאות לטובת אוצר המדינה בשיעור שיראה לנכון, או להורות לרשם לעשות כן.

(ג) ראה בית המשפט כי בעל דין האריך את הדיון בהליך שלא לצורך או עשה שימוש בלתי ראוי בהליך, רשאי הוא, בלא קשר עם תוצאות המשפט להטיל על בעל הדין הוצאות לטובת אוצר המדינה בשיעור שיראה לנכון, או להורות לרשם לעשות כן.

(ד) פסק בית המשפט או הרשם שכר טרחת עורך דין לפי תקנת משנה (א), לא ייפסק ולא ייווסף לסכום שנקבע, כאמור, סכום השווה למס ערך מוסף הנגזר מן הסכום שנקבע.

שמירת תוקף

42. הגשת עתירה, ערעור מינהלי או תובענה מינהלית, וכן ערעור או בקשת רשות לערער לבית המשפט העליון לפי החוק או תקנות אלה, אין בה, כשלעצמה, כדי לעכב את ביצוע ההחלטה נושא ההליך.

עיכוב ביצוע וסעד זמני

43. (א) בית המשפט רשאי להורות על עיכוב ביצועה של החלטה שנתן, או של ההחלטה שהיא נושא הערעור המינהלי, וכן על מתן סעד זמני בנוגע להחלטה כאמור, למועד שיקבע ובתנאים שייראו לו, והוא כל עוד לא הוגשו ערעור או בקשת רשות לערער לבית המשפט העליון.

(ב) הוגשו ערעור או בקשת רשות לערער, יהא בית המשפט העליון רשאי להורות על עיכוב ביצועה של החלטה שהיא נושא ערעור או נושא בקשת רשות לערער לפי החוק שהוגשו לו, וכן על מתן סעד זמני בנוגע להחלטה כאמור, למועד שיקבע ובתנאים שייראו לו.

(ג) הוראות תקנה 9 ו-35(ב) ו-(ג) יחולו לענין בקשה והחלטה לעיכוב ביצוע וסעד זמני, בשינויים המחויבים.

תקופת פגרה

44. תקופת פגרה של בתי המשפט לא תבוא במנין הימים שנקבעו בתקנות אלה או שקבע בית המשפט או הרשם, אלא אם כן הורה בית המשפט או הרשם, לפי העניין, הוראה אחרת.

החלת סדר הדין האזרחי

44א. הוראות פרק כ' לתקנות סדר הדין האזרחי, למעט תקנות 176(ב), 177(5) ו-(6), 178 ו-179, יחולו בבית המשפט, בשינויים המחויבים, לפי העניין.

ביטול תקנות סדרי דין

45. בטלות –

(1) תקנות הרשויות המקומיות (ביוב) (ערעור לפני בית המשפט המחוזי), התשכ"ה-1964;

(2) תקנות הרשויות המקומיות (ערר על קביעת ארנונה כללית) (ערעור לפני בית המשפט המחוזי), התשל"ז-1977;

(3) תקנות התעבורה (ערעור בפני בית המשפט המחוזי), התש"ם-1980;

(4) תקנות התכנון והבניה (סדרי דין בעתירות לבית משפט לענינים מינהליים), התשנ"ו-1996.

תחילה

46. תחילתן של תקנות אלה ביום ט"ו בכסלו התשס"א (12 בדצמבר 2000).

הוראות מעבר

47. הוראות תקנות אלה לא יחולו על עתירה, ערעור מינהלי, תובענה מינהלית, ערעור או בקשת רשות לערער אשר הוגשו קודם לתחילתו של החוק, וימשיכו לחול על הליכים אלה התקנות המפורטות בתקנה 45, לפי העניין.

תוספת

טופס 1 (תקנות 5(ג), 21ה(ג)) כתב עתירה

טופס 2 (תקנה 5(ג), 9(א), 10(ג), 37) תצהיר העותר/המשיב

טופס 3 (תקנה 10(ג)) כתב תשובה מטעם המשיב

חוק בתי דין מינהליים, תשנ"ב-1992

תוכן עניינים

	פרק א': הוראות כלליות	
סעיף 1	הגדרות	203
סעיף 2	הקמת בית דין	203
סעיף 3	אי תלות	203
סעיף 4	תחולה	203
	פרק ב': בתי דין מינהליים	
	סימן א': מינוי ותקופת כהונה	
סעיף 5	מינוי בית דין	203
סעיף 6	ראש בית דין	203
סעיף 7	יושב ראש המותב	204
סעיף 8	תקופת כהונה	204
סעיף 9	ניגוד עניינים במינוי	204
סעיף 10	סייג לניגוד עניינים	204
סעיף 11	אזור השיפוט	204
סעיף 12	מקום המושב	204
סעיף 13	גמול לחברים בבית דין	204
סעיף 14	הפסקת כהונה	204
	סימן ב': מותב בית הדין	
סעיף 15	ניגוד עניינים בערר מסויים	205
סעיף 16	מותב חסר	205
סעיף 17	מותב קטוע	205
סעיף 18	יושב ראש שהוא שופט	205
סעיף 19	חבר שכהונתו נסתיימה או הופסקה	206
	סימן ג': סדרי דין וראיות	
סעיף 20	סדרי דין	206
סעיף 21	דיני ראיות	206
סעיף 22	המועד להגשת ערר	206
סעיף 23	כתבי טענות	206
סעיף 24	מחיקה על הסף	206
סעיף 25	פומביות הדיון	206
סעיף 26	טיעון בפני בית הדין	206
סעיף 27	ייצוג בפני בית הדין	206
סעיף 28	סמכות לזמן עדים ולכפות התייצבותם	207
סעיף 29	מומחה מטעם בית דין	207
סעיף 30	עיון בתיק הרשות	207
סעיף 31	מניעת עיון בשל טעמים מיוחדים	208
סעיף 32	הפרעות לדיונים	208
	סימן ד': סמכות בית דין	
סעיף 33	עיכוב ביצוע	208
סעיף 34	החלטות ביניים	208
סעיף 35	תשלום סכום שאינו שנוי במחלוקת	208
סעיף 36	החלטה בפשרה	208
סעיף 37	סמכות בערר	208
סעיף 38	סמכות נגררת	209
סעיף 39	תשלום הוצאות	209

	סימן ה': ההחלטה	
סעיף 40	החלטה בכתב	209
סעיף 41	בית דין שנחלקו בו הדעות	209
סעיף 42	הודעה על זכות ערעור	209
סעיף 43	תיקון טעות בהחלטה	209
סעיף 44	ביצוע החלטה	209
	סימן ו': ערעור	
סעיף 45	ערעור	209
סעיף 46	עיכוב ביצוע החלטת בית דין	209
	פרק ג': המועצה	
סעיף 47	מינוי המועצה	210
סעיף 48	תקופת הכהונה	210
סעיף 49	תפקידי המועצה	210
סעיף 50	פעילות המועצה	210
סעיף 51	דיווח על-ידי המועצה	210
סעיף 52	תקציב המועצה	210
סעיף 53	הרחבת תחולה	210
	פרק ד': הוראות שונות	
סעיף 54	ביצוע ותקנות	210
סעיף 55	הוראות מעבר	211
סעיף 56	תחילה	211
	תוספת	211

סעיף 1
סעיף 2
סעיף 3
סעיף 4
סעיף 5
סעיף 6
סעיף 7
סעיף 8
סעיף 9
סעיף 10
סעיף 11
סעיף 12
סעיף 13
סעיף 14
סעיף 15
סעיף 16
סעיף 17
סעיף 18
סעיף 19
סעיף 20
סעיף 21
סעיף 22
סעיף 23
סעיף 24
סעיף 25
סעיף 26

סעיף 27
סעיף 28
סעיף 29
סעיף 30
סעיף 31

פרק א': הוראות כלליות

הגדרות

1. בחוק זה –

"בית דין מינהלי", "בית דין" – ערכאה המוקמת בידי שר או רשות מינהלית אחרת ויש לה סמכות שפיטה, בין אם היא מכונה בית דין, ועדת ערר או ועדת ערעור ובין אם היא מכונה בשם אחר;

"המועצה" – המועצה לבתי דין מינהליים המוקמת לפי חוק זה;

"חבר בית דין" – לרבות יושב ראש מותב של בית דין;

"סמכות שפיטה" – סמכות להחליט בריב שרשות מינהלית צד לו;

"ערר" – פניה אל בית דין לפי הוראת חיקוק כדי שיפעיל סמכות שפיטה;

"רשות ממנה" – שר או רשות מינהלית אחרת שהוסמכה בחיקוק למנות חבר בית-דין;

"שופט" – לרבות מי שכיהן כשופט בבית משפט על פי חוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, או בבית דין לעבודה על פי חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט-1969.

הקמת בית דין

2. בית דין מינהלי יוקם בחוק.

אי תלות

3. בענייני שפיטה אין מרות על חבר בית דין זולת מרותו של הדין.

תחולה

4. (א) הוראות חוק זה יחולו על בית דין המנוי בתוספת וכן על כל ערכאה אחרת שהוראה בחוק קבעה כי יחולו עליה הוראות חוק זה.

(ב) שר המשפטים, בהתייעצות עם השר הממונה על ביצוע חיקוק שמכוחו מוקם בית דין ועם המועצה, ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לשנות את התוספת.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) לא תחול הוראה של חוק זה על בית דין אם קיימת בחוק אחר הוראה לאותו עניין החלה על אותו בית דין.

פרק ב': בתי דין מינהליים

סימן א': מינוי ותקופת כהונה

מינוי בית דין

5. (א) הרשות הממנה תמנה חברים לבית דין לפי הוראות החוק החלות בענין המינוי והכשירות של החברים באותו בית דין (להלן – רשימת החברים).

(ב) שר המשפטים ימנה את יושבי ראש המותבים; מינוי שופט מכהן יהיה בהסכמת נשיא בית המשפט העליון (להלן – רשימת יושבי ראש המותבים).

(ג) שר המשפטים ימנה, מתוך רשימת יושבי ראש המותבים, חבר אחד כראש בית הדין, והוא רשאי למנות כסגן ראש בית הדין חבר אחד או יותר מתוך אותה רשימה.

(ד) מקום שלפי החוק מכהן שופט בראש מותב, ובית הדין פועל במסגרת המינהלית של בית משפט יכהן כראש בית הדין הנשיא של אותו בית משפט, וכסגנו – סגן הנשיא או שופט אחר שימנה הנשיא לצורך זה.

(ה) רשימות החברים ורשימת יושבי ראש המותבים ומינוי ראש בית הדין וסגנו, יפורסמו ברשומות.

(ו) שר המשפטים, בהתייעצות עם המועצה, רשאי לקבוע בתקנות כללים בדבר תנאי הכשירות לכהונה הנדרשים מחבר בית דין, וכן כללים בדבר הדרך למינוי חברים לבית הדין, דרך כלל, לבתי דין מסוימים, או לענינים מסוימים.

ראש בית דין

6. (א) ראש בית דין רשאי להתקין נהלים שלפיהם ייקבעו המותבים של בית הדין, מתוך רשימת החברים ויושבי ראש המותבים, העררים שבהם ידון בית הדין והמועדים לתחילת הדיון; נקבעו נהלים, רשאי ראש בית הדין לסטות מהם לענין ערר מסוים, מטעמים שיירשמו.

(ב) ראש בית דין יקבע את יושב ראש המותב, והוא יקבע או יסמיך את יושב ראש המותב לקבוע את חברי המותב מתוך רשימת החברים, ואת המועד לתחילת הדיון בערר.

(ג) ראש בית הדין רשאי לאצול מסמכויותיו לסגן ראש בית הדין.

(ד) נבצר מראש בית הדין למלא את תפקידו, ימלא את מקומו סגן ראש בית הדין.

יושב ראש המותב

7. יושב ראש המותב יהיה שופט או מי שכשיר להתמנות שופט בית משפט שלום.

תקופת כהונה

8. (א) תקופת הכהונה של חבר בית דין תהיה שלוש שנים.

(ב) מותר לחזור ולמנות חבר בית דין לתקופות כהונה נוספות בדרך שבה נתמנה.

(ג) לא תיפסל החלטה של בית דין מחמת זה בלבד שתמה תקופת כהונתו של אחד החברים, ובלבד שלא חלפו יותר משישה חדשים מתום תקופת הכהונה.

ניגוד עניינים במינוי

9. (א) לא יתמנה ולא יכהן כחבר בית דין מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, באופן תדיר במצב של ניגוד עניינים, בין תפקידו כחבר בית דין לבין ענין אחר שלו. בסעיף זה – "ענין אחר" – לרבות ענין של קרוב של חבר בית דין, או ענין של גוף שחבר בית דין או קרובו הם בעלי שליטה בו; "קרוב" – בן זוג, הורה, ילד או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר בית דין; "בעל שליטה" – אחד מאלה: מנהל או עובד אחראי בגוף; מי שיש לו חלק העולה על 10% בהון או בזכות לקבל רווחים של אותו גוף; מי שרשאי למנות 10% או יותר מהמנהלים; מי שיש לו 10% או יותר מזכויות ההצבעה באותו גוף.

(ב) לא יתמנה כחבר בית דין מי שנמצא, באופן תדיר בקשר מקצועי, עסקי או אחר, עם הרשות המינהלית שעל החלטותיה ניתן לערור בפני אותו בית דין; לענין זה, ייחשבו כקשורים באופן תדיר עם הרשות המינהלית, בין היתר, עובד או נבחר של הרשות המינהלית ועובד או נבחר שפרש מהרשות המינהלית, אם לא עברה שנה מיום שפרש.

סייג לניגוד עניינים

10. על אף האמור בסעיף 9 לא יראו ניגוד עניינים במינוי אם –

(1) הוא נובע מהוראת חיקוק שלפיה חבר בית הדין יתמנה מתוך ציבור של בעלי ענין מסוים; או

(2) יש צורך למנות חבר בית דין בעל מומחיות או כשירות מיוחדת ולא ניתן למצוא, באופן סביר, מועמד מתאים אחר.

אזור השיפוט

11. (א) הרשות הממנה רשאית לקבוע את אזור השיפוט של בית הדין; היתה יותר מרשות ממנה אחת לבית הדין, יקבע את אזור השיפוט שר המשפטים לאחר התייעצות עם הרשות הממנה האחרת.

(ב) מקום שלפי החוק מכהן שופט בראש מותב של בית דין, הפועל במסגרת המינהלית של בית משפט, ייקבע אזור השיפוט בידי שר המשפטים בהתייעצות עם הרשות הממנה.

(ג) לא נקבע אזור שיפוט יהיה אזור השיפוט של בית הדין כל שטח המדינה.

(ד) הודעה על קביעת אזור שיפוט תפורסם ברשומות.

מקום המושב

12. (א) הרשות הממנה תקבע את מקום המושב של בית הדין; היתה יותר מרשות ממנה אחת לבית הדין, יקבע את מקום המושב שר המשפטים לאחר התייעצות עם הרשות הממנה האחרת.

(ב) מקום שלפי החוק מכהן שופט בראש מותב בית דין הפועל במסגרת המינהלית של בית משפט, יקבע שר המשפטים בהתייעצות עם הרשות הממנה, את מקום המושב של בית הדין.

(ג) הודעה על מקום המושב של בית הדין תפורסם ברשומות.

גמול לחברים בבית דין

13. (א) שר המשפטים בהסכמת שר האוצר רשאי להחליט על תשלום גמול לחברי בית דין בשיעור שיקבע. הגמול יכול שיהיה לפי סוגים של בתי דין או של כשירות או תפקיד של חברי בית דין, ויכול שיהיה מותנה בתנאים; החלטה כאמור תפורסם ברשומות.

(ב) שיעור הגמול כפי שנקבע בסעיף קטן (א), יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, בשיעורים ובמועדים שיקבע שר המשפטים בתקנות.

הפסקת כהונה

14. (א) חבר בית דין יחדל לכהן לפני תום כהונתו אם התפטר בהגשת כתב התפטרות לרשות הממנה; כהונתו תיפסק בתום שלושה חדשים מהגשת כתב ההתפטרות אם לא קבעה הרשות הממנה מועד מוקדם יותר.

(ב) (1) לפי פניית שר המשפטים רשאית המועצה להעביר חבר בית דין מכהונתו בשל התנהגות שאינה הולמת תפקיד של חבר בית דין או בשל

הרשעה בעבירה שיש עמה קלון; היה חבר בית דין שופט, טעונה פניית שר המשפטים הסכמה של נשיא בית המשפט העליון;

(2) המועצה לא תחליט כאמור אלא לאחר שנתנה לחבר בית הדין הזדמנות לטעון טענותיו; היה חבר בית הדין שופט, לא תינתן החלטת המועצה אלא בהסכמת נשיא בית המשפט העליון.

סימן ב': מותב בית הדין

ניגוד עניינים בערר מסויים

15. (א) חבר בית דין לא ישתתף במותב של בית הדין, אם הוא עלול להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין תפקידו כחבר בית הדין לבין ענין אחר שלו; בסעיף זה –

(1) "ענין אחר" – לרבות ענין של קרוב של חבר בית דין או ענין של גוף שחבר בית דין, או קרובו הם מנהלים או עובדים אחראים בו, או ענין של גוף שיש להם בו חלק – בהון המניות, בזכות לקבל רווחים, בזכות למנות מנהל או בזכות הצבעה;

(2) "קרוב" – בן זוג, הורה, ילד, אח או אחות או אדם אחר הסמוך על שולחנו של חבר בית הדין.

(ב) נתברר לחבר בית דין שהוא מנוע מלהשתתף בדיון על ערר מסוים בשל ניגוד עניינים, יודיע על כך לחבריו במותב, ואם החל הדיון – גם לבעלי הדין, ויימנע מלהשתתף בדיון על אותו ערר.

(ג) התעורר אצל חבר בית דין ספק בשאלה אם הוא מנוע מלהשתתף בדיון על ערר מסוים בשל ניגוד עניינים, או טען אחד מבעלי הדין שחבר בית הדין מנוע כאמור, יחליט בדבר המותב של בית הדין לרבות אותו חבר, וינמק את החלטתו; היה חבר בית הדין שופט מכהן – יחליט הוא בדבר.

(ד) לא תישמע טענה של בעל דין כי חבר בית הדין מנוע מלהשתתף בדיון בערר מסוים בשל ניגוד עניינים, אלא אם כן נטענה בתחילת הדיון או מיד לאחר שנודעה לבעל הדין עילת ניגוד העניינים.

(ה) נמנע מחבר בית דין להמשיך ולהשתתף בדיון על ערר מסוים בשל ניגוד עניינים, ייחשב המותב, לצורך אותו ענין, כמותב קטוע לפי סעיף 17.

(ו) הסייגים שבסעיף 10 יחולו על סעיף זה.

מותב חסר

16. (א) זומן מותב של בית דין לישיבה ונעדר מן הישיבה חבר מותב אחד שאינו יושב הראש, יתקיים הדיון באותה ישיבה לפני חברי המותב הנוכחים (להלן – מותב חסר). לא הסכימו לכך בעלי הדין או החליט יושב ראש המותב שלא לקיים את הדיון, יידחה הדיון למועד אחר.

(ב) החלטה במותב חסר שנחלקו בו הדעות תתקבל על פי דעתו של יושב ראש המותב.

(ג) דיון שנערך במותב חסר יימשך ויסתיים באותו מותב, זולת אם סבר יושב ראש המותב כי השתתפותו של החבר שנעדר תועיל לדיון ולא יהיה בכך עיוות דין.

מותב קטוע

17. (א) נבצר מחבר מותב אחד, שאינו יושב הראש, לסיים את הדיון, יימשך הדיון עד לסיומו לפני חברי המותב האחרים (להלן – מותב קטוע), אם הסכימו לכך בעלי הדין, זולת אם החליט יושב ראש המותב להפסיק את הדיון או שבעלי הדין לא הסכימו להמשיך את הדיון במותב הקטוע; הופסק הדיון, ימונה חבר אחר או מותב חדש.

(ב) נתמנה חבר אחר למותב הקיים, רשאי המותב להמשיך בדיון מן השלב שאליו הגיע המותב בהרכב הקודם, אם סבר, לאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות לטעון טענותיהם, שלא ייגרם עיוות דין; החליט המותב להמשיך בדיון, רשאי הוא לנהוג בראיות שגבה המותב בהרכב הקודם כאילו גבה אותן בעצמו, או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן.

(ג) נתמנה מותב חדש – יקיים את הדיון מתחילתו.

(ד) החלטה במותב קטוע שנחלקו בו הדעות תתקבל על פי דעתו של יושב ראש המותב.

יושב ראש שהוא שופט

18. הסמכויות המוקנות לבית הדין בסעיפים 26(ב), 28(א), 29, 30, 33, 36 ו-46 מוקנות ליושב ראש המותב, אם הוא שופט, שעה שבית הדין אינו יושב בדין.

חבר שכהונתו נסתיימה או הופסקה

19. חבר בית דין, שהחל בדיון ותקופת כהונתו כחבר בית הדין נסתיימה או שכהונתו נפסקה לפני תום תקופת כהונתו, יהיה מוסמך לסיים את הדיון תוך ששה חדשים מיום שנסתיימה או שנפסקה כהונתו, זולת אם קיצר שר המשפטים את המועד.

סימן ג': סדרי דין וראיות

סדרי דין

20. בכל ענין של סדרי דין שאין לגביו הוראות בחוק זה או בחיקוק אחר, ינהג בית הדין בדרך הנראית לו טובה ביותר לעשיית צדק.

דיני ראיות

21. בית דין לא יהיה קשור בדיני הראיות, פרט לדינים בדבר ראיות חסויות לפי פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], תשל"א-1971, וזאת בכפוף להוראות בחוק זה או בכל דין.

המועד להגשת ערר

22. (א) ערר על החלטה של רשות מינהלית יוגש לבית הדין תוך ארבעים וחמישה ימים מהיום שבו הומצאה לעורר ההחלטה בצירוף הודעה על זכות הערר ועל המועד להגשתו.

(ב) ראש בית הדין או יושב ראש המותב רשאים להאריך את המועד להגשת הערר מטעמים מיוחדים שיירשמו.

כתבי טענות

23. (א) ערר יוגש בכתב ויכלול את הטענות והעתקי המסמכים עליהם בדעת העורר להסתמך.

(ב) הוגש ערר בית דין, תציין הרשות המינהלית בתשובתה את הטעמים להחלטתה ואת תשובותיה לטענות שבערר, ותצרף את העתקי המסמכים עליהם בדעתה להסתמך.

(ג) לא צורף מסמך כאמור, לא יסתמך עליו בעל דין בדיון בערר אלא ברשות בית הדין, מטעמים מיוחדים שיירשמו.

מחיקה על הסף

24. בית דין רשאי למחוק על הסף, ערר, כולו או מקצתו, אם שוכנע שאין לבית הדין סמכות או שהערר אינו מגלה עילה, או שהוא טורדני או קנטרני.

פומביות הדיון

25. (א) בית דין ידון בפומבי.

(ב) בית דין רשאי לדון בענין מסוים, כולו או מקצתו, בדלתיים סגורות, אם ראה צורך בכך מטעמים שיירשמו, באחת מאלה:

(1) לשם שמירה על בטחון המדינה או על יחסי החוץ של המדינה;

(2) לשם הגנה על המוסר או על ענינו של קטין;

(3) הדיון הפומבי עלול להרתיע עד מלהעיד עדות חפשית או מלהעיד בכלל;

(4) הדיון הפומבי עלול לפגוע בסוד מסחרי;

(5) הדיון הפומבי עלול לפגוע בצנעת הפרט.

(ג) החליט בית דין על עריכת דיון בדלתיים סגורות, רשאי הוא להרשות לאדם או לסוג בני אדם להיות נוכחים בעת הדיון, כולו או מקצתו.

(ד) נציג מטעם המועצה רשאי להיות נוכח בעת דיון שנערך בבית דין בדלתיים סגורות.

(ה) החליט בית הדין על עריכת דיון בדלתיים סגורות, יחולו ההוראות בדבר איסור פרסום המפורטות בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, כאילו היה זה דיון בדלתיים סגורות בבית משפט.

טיעון בפני בית הדין

26. (א) בעל דין זכאי להרצות את טענותיו בעל פה, להציג את ראיותיו בפני בית הדין ולסכם את טענותיו לאחר הבאת הראיות, בסדר ובדרך שבית הדין קבע, ככל שלא נקבעו בתקנות.

(ב) בית דין רשאי לקבוע כי טענות מסוימות או ראיות מסוימות יגיש בעל דין, בכתב, בתצהיר או בדרך אחרת שיקבע.

(ג) על פי בקשת כל בעלי הדין רשאי בית הדין לדון ולהחליט בערר על פי טענות וראיות שהוגשו בכתב בלבד.

ייצוג בפני בית הדין

27. בעל דין רשאי להיות מיוצג בפני בית הדין על ידי עורך דין או על ידי אדם אחר, אם אין אותו אדם עושה את הייצוג בפני בית הדין דרך עיסוק או בתמורה אף שלא דרך עיסוק.

סמכות לזמן עדים ולכפות התייצבותם

28. (א) בית דין רשאי, ביוזמתו או לבקשת בעל דין –

(1) להזמין אדם לבוא ולהעיד או להציג מסמכים או מוצגים אחרים שברשותו;

(2) לכפות התייצבותו של אדם שלא ציית להזמנה ללא הצדק שהניח את דעת בית הדין.

(ב) בית דין יזהיר את העד כי עליו להעיד את האמת כולה ואת האמת בלבד וכי יהיה צפוי לענשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן.

(ג) סמכויותיו של בית דין לעניינים אלה, לרבות הסמכות להעניש בשל אי ציות, יהיו כשל בית משפט בהליך אזרחי, בשינויים המחוייבים.

(ד) החליט בית דין לכפות התייצבותו של אדם רשאי אותו אדם לערער על החלטת בית הדין לבית משפט מחוזי, בדן יחיד, שבתחום שיפוטו מכהן בית הדין; הוגש ערעור כאמור, רשאים בית הדין או בית המשפט לעכב את ביצוע ההחלטה שעליה מערערים עד להחלטה של בית המשפט בערעור.

(ה) (1) החליט בית דין להטיל על אדם עונש בשל אי ציות טעונה החלטתו אישור של בית משפט מחוזי;

(2) החליט בית דין כאמור, יודיע על כך מיד בכתב לנשיא בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו מכהן בית הדין;

(3) הנשיא או שופט שהוסמך לכך על ידו רשאים לאחר שנתנו לאדם הנוגע בדבר לטעון טענותיו, לאשר את ההחלטה, לרבות לאשרה בתנאים, לשנותה לקולה, או שלא לאשרה.

(ו) היה יושב ראש המותב של בית דין שופט המכהן בבית המשפט המחוזי, יוגש הערעור לפי סעיף קטן (ד), לבית המשפט העליון, בדן יחיד, וההודעה לפי סעיף קטן (ה) תינתן לנשיא בית המשפט העליון.

מומחה מטעם בית דין

29. בית הדין רשאי למנות מומחה מטעמו; לענין זה יחולו ההוראות הבאות:

(1) בית דין רשאי, לאחר שנתן לבעלי הדין הזדמנות לטעון טענותיהם, למנות מומחה מטעמו שיתן חוות דעת בכתב לענין שבמחלוקת בין בעלי הדין;

(2) מונה מומחה מטעם בית דין, יעביר אליו בית הדין את כל חוות הדעת של המומחים שהוגשו לבית הדין;

(3) בעל דין שלא הגיש חוות דעת של מומחה מטעמו טרם מינויו של המומחה מטעם בית הדין יהא רשאי לעשות כן לאחר המינוי;

(4) חוות דעת של מומחה מטעם בעל דין שהוגשה כאמור בפסקה (3), תועבר למומחה מטעם בית הדין וליתר בעלי הדין;

(5) בעל דין רשאי, באישור בית הדין, להציג למומחה מטעם בית הדין שאלות בכתב להבהרת חוות דעתו, במועד שקבע בית הדין.

עיון בתיק הרשות

30. (א) מי שזכאי להגיש ערר על החלטתה של רשות מינהלית, זכאי לעיין במסמכים שבידי הרשות הנוגעים להחלטה (להלן – התיק), ולהעתיק מסמכים מן התיק.

(ב) זכות העיון בתיק לא תחול על מסמכים או חלקי מסמכים, שהתקיים בהם אחת מאלה:

(1) אין להם נגיעה להחלטה שעליה עוררים;

(2) יש בהם סוד מקצועי או מסחרי או ידיעה סודית כמשמעותה לפי כל דין;

(3) בטחון המדינה, יחסי החוץ או ענין ציבורי חשוב מחייבים שלא להרשות עיון בהם;

(4) הם ראיות חסויות לפי פרק ג' לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971, או לפי כל דין אחר; על ראיות חסויות לפי סעיפים 44 ו-45 לפקודה יחול סעיף 31;

(5) הם מכילים חומר פנימי, כגון: רשומות מדיונים פנימיים, דיווח לממונים, הצעות וטיוטות של החלטות;

(6) העיון בהם עלול לפגוע, שלא כדין, בזכות או בענין אישי של אדם אחר;

(7) הם עוסקים במינוי, בהטלת תפקיד, בהערכות אישיות, בכשירות לתפקיד או בהישגים של אדם, ובכלל זה של העורר;

ובלבד שלא יימנע עיון בשל טעם מן הטעמים המוזכרים בסעיף קטן זה אלא במידה הנדרשת על ידי אותו טעם.

(ג) בית דין רשאי להחליט, ביוזמתו או לפי בקשת העורר, כי התיק יימסר לבית הדין, למעט מסמכים אשר מסירתם עלולה לפגוע בבטחון המדינה או ביחסי החוץ שלה, או מסמכים אחרים שלדעת בית הדין אין זה מן הראוי, בנסיבות הענין, שיימסרו לו.

(ד) ביקש העורר לעיין במסמכים, שהוגשו לבית הדין, שהעיון בהם נמנע ממנו, למעט במסמכים שהוצאו מן הטעמים שחל עליהם סעיף קטן (ב)(3), רשאי בית הדין לאפשר לעורר לעיין במסמכים, כפי שיקבע, אם לדעתו הצורך בעיון לשם עשיית צדק עדיף מן הטעם למניעת העיון.

(ה) ביקש העורר לעיין במסמכים שהעיון בהם נמנע ממנו בשל טעם מן הטעמים המפורטים בסעיף קטן (ב)(3), יחולו הוראות סעיף 31.

מניעת עיון בשל טעמים מיוחדים

31. (א) הרשות המינהלית אינה חייבת למסור, ובית הדין לא יקבל מסמך, אם ראש הממשלה או שר הבטחון הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתו עלולה לפגוע בבטחון המדינה, או אם ראש הממשלה או שר החוץ, הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתו עלולה לפגוע ביחסי החוץ של המדינה, אלא אם כן מצא שופט של בית המשפט העליון על פי עתירת העורר המבקש גילוי המסמך, כי הצורך לגלותו לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש שלא לגלותו.

(ב) הוגשה לבית הדין תעודה כאמור בסעיף קטן (א), רשאי בית הדין, על פי בקשת העורר המבקש גילוי המסמך, להפסיק את הדיון לתקופה שיקבע כדי לאפשר הגשת העתירה לגילוי המסמך, ואם ראה לנכון – גם עד להחלטה בעתירה.

(ג) אין הרשות חייבת למסור, ובית הדין לא יקבל מסמך אם שר הביע דעתו, בתעודה חתומה בידו, כי מסירתו עלולה לפגוע בענין ציבורי חשוב, אלא אם כן מצא בית הדין הדן בדבר, על פי עתירת העורר המבקש גילוי המסמך, כי הצורך לגלותו לשם עשיית צדק עדיף מן הענין שיש שלא לגלותו.

(ד) הדיון בעתירה לגילוי מסמך יהיה בדלתיים סגורות; לשם החלטה בעתירה רשאי השופט של בית המשפט העליון או בית הדין, לפי הענין, לדרוש שהמסמך או תכנו יובאו לידיעתו, ורשאי הוא לקבל הסברים מהיועץ המשפטי לממשלה או מנציגו ומנציג הרשות אף בהעדר העורר.

הפרעות לדיונים

32. בית דין רשאי לצוות על הרחקתו של מי שמפריע לדיוני בית הדין או מתנהג באופן הפוגע בכבוד בית הדין.

סימן ד': סמכות בית דין

עיכוב ביצוע

33. (א) הוגש ערר, רשאי ראש בית דין להורות על עיכוב ביצועה של ההחלטה שעליה עוררים לפרק זמן שיקבע ובתנאים שייראו לו, אם לדעתו ראוי לעשות כן בנסיבות הענין.

(ב) משנתכנס בית הדין לדון בערר, מוקנית הסמכות לעכב את ביצוע ההחלטה לבית הדין בלבד.

החלטות ביניים

34. בית הדין רשאי לתת החלטות ביניים אם לדעתו ראוי לעשות כן בנסיבות הענין.

תשלום סכום שאינו שנוי במחלוקת

35. בית הדין רשאי לצוות, עוד לפני מתן החלטתו, על תשלום סכום שאינו שנוי במחלוקת, כולו או מקצתו.

החלטה בפשרה

36. בית הדין רשאי לתת תוקף של החלטה לפשרה שבעלי הדין הסכימו לה.

סמכות בערר

37. בית הדין מוסמך לאשר את ההחלטה שעליה עוררים, לשנותה, לבטלה ולקבל החלטה אחרת במקומה, או להחזיר את הענין עם הוראות לרשות שהחליטה.

סמכות נגררת

38. הובא ערר כדין לפני בית דין, והתעוררה בו דרך אגב שאלה שהכרעתה דרושה לבירור הערר, רשאי בית הדין להכריע בה לצורך אותו ערר אף אם הענין שבשאלה הוא בסמכותו הייחודית של בית משפט או של בית דין אחר.

תשלום הוצאות

39. (א) בית דין רשאי לפסוק לבעל דין הוצאות, לרבות שכר טרחת עורך דין.

(ב) עד שהוזמן להעיד או להציג מסמך או מוצג אחר לפני בית דין, רשאי בית הדין לפסוק לו דמי נסיעה, לינה ושכר בטלה, ואם הוא עד מומחה – גם שכר טרחה.

(ג) בית דין רשאי להטיל את תשלום ההוצאות או שכר הטרחה לעדים על בעלי הדין, או על מי מהם, ולקבוע את שיעור התשלום שישלם כל אחד מהם.

(ד) יושב ראש המותב רשאי לחייב בעל דין להפקיד פקדון לתשלום הוצאות או שכר טרחה לעדים.

סימן ה': ההחלטה

החלטה בכתב

40. (א) החלטת בית דין תהיה מנומקת, תינתן בכתב, ותיחתם בידי חברי בית הדין.

(ב) ההחלטה תימסר לבעלי הדין או תומצא להם בדואר רשום או בדרך אחרת שיקבע יושב ראש המותב.

בית דין שנחלקו בו הדעות

41. בית דין הדן בשלושה או יותר, ונחלקו בו הדעות, תכריע דעת הרוב; אין רוב לדעה אחת, תכריע דעת יושב ראש המותב.

הודעה על זכות ערעור

42. היתה החלטה של בית הדין נתונה לערעור, יציין בית הדין בהחלטתו את זכות הערעור, וכן את המועד להגשת הערעור אם נקבע בחיקוק.

תיקון טעות בהחלטה

43. (א) מצא בית דין כי נפלה טעות בהחלטה שנתן, רשאי הוא, תוך עשרים ואחד ימים מיום נתינתה, לתקנה בהחלטה מנומקת, ורשאי הוא לשמוע טענות בעלי הדין לענין זה; לענין זה, "טעות" – טעות לשון, טעות בחישוב, פליטת קולמוס, השמטה מקרית, הוספת דבר באקראי וכיוצא באלה.

(ב) בהסכמת בעלי הדין רשאי בית הדין, להחליט בכל עת, על כל תיקון בהחלטה שנתן.

(ג) תוקנה החלטה כאמור בסעיף קטן (א) יראו, לענין ערעור, את מועד התיקון כמועד מתן ההחלטה.

(ד) תיקון לפי סעיף קטן (א), אינו ניתן לערעור אלא בערעור על החלטת בית הדין.

ביצוע החלטה

44. החלטה של בית דין, דינה בכל הנוגע להוצאה לפועל, כדין פסק דין של בית משפט; החלטת בית דין, שאין בה ביטול החלטה של הרשות המינהלית, אין בה כדי לגרוע מן הסמכות לבצע את החלטת הרשות המינהלית לפי פקודת המסים (גביה) או לפי דין אחר.

סימן ו': ערעור

ערעור

45. (א) החלטה סופית של בית דין ניתנת לערעור בזכות בפני בית משפט מחוזי בדן יחיד.

(ב) היה יושב ראש המותב של בית הדין שופט המכהן בבית משפט מחוזי, יוגש הערעור לפי סעיף קטן (א) לבית המשפט העליון ויידון בדן יחיד או במספר בלתי זוגי גדול יותר של שופטים, כפי שנשיא בית המשפט העליון קבע.

(ג) פסק דין של בית משפט מחוזי בערעור לפי סעיף קטן (א) ניתן לערעור לפני בית המשפט העליון אם ניתנה רשות לכך מאת נשיא בית המשפט העליון או מאת שופט אחר של בית המשפט העליון שהנשיא קבע.

(ד) החלטת ביניים או החלטה לעכב ביצוע של החלטה של רשות מינהלית שנתן בית דין ניתנות לערעור ברשות לפני בית משפט מחוזי, בדן יחיד, אם ניתנה רשות לכך מאת שופט בית המשפט המחוזי.

(ה) החלטת ביניים או החלטה לעכב ביצוע של החלטה של רשות מינהלית שנתן בית דין שבראשו שופט המכהן בבית המשפט המחוזי, ניתנות לערעור ברשות לפני בית המשפט העליון, בדן יחיד, אם ניתנה רשות לכך מאת שופט בית המשפט העליון.

עיכוב ביצוע החלטת בית דין

46. בית דין, ואם הוגש ערעור בית המשפט הדן בערעור, רשאים להורות על עיכוב ביצועה של החלטת בית הדין למועד שיקבעו ובתנאים שייראו להם, אם מצאו כי מן הראוי לעשות כן בנסיבות הענין.

פרק ג': המועצה

מינוי המועצה

47. (א) שר המשפטים ימנה מועצה לבתי דין מינהליים.

(ב) המועצה תימנה עד חמישה עשר חברים בעלי כישורים נאותים ובהם מנהל בתי המשפט; לפחות שליש מחברי יהיו בעלי כשירות משפטית, ולפחות שליש מחבריה לא יהיו עובדי מדינה.

(ג) שר המשפטים ימנה את יושב ראש המועצה מבין החברות בעלי הכשירות המשפטית.

תקופת הכהונה

48. (א) תקופת הכהונה של חבר המועצה תהיה שלוש שנים.

(ב) ניתן לחזור ולמנות את חבר המועצה לתקופות כהונה נוספות.

תפקידי המועצה

49. ואלה תפקידי המועצה:

(1) לייעץ לשר המשפטים או לשר אחר הנוגע בדבר, בכל הקשור לבתי דין, דרך כלל או לבתי דין מסויימים או לענינים מסויימים, לרבות בדבר –

(א) הקמת בתי דין חדשים או ביטולם ומיזוגם של בתי דין קיימים;

(ב) הרכבם של בתי דין;

(ג) התקנת תקנות בנוגע לבתי דין, לרבות תקנות בדבר סדרי דין ודיני ראיות;

(ד) הוצאת הנחיות בענינים שאינם ענייני שפיטה;

(ה) הכנת דינים וחשבונות הנוגעים לבתי הדין;

(2) לערוך מחקרים, לפרסם סקירות וחומר אחר, ולנקוט פעולות של הסברה בכל הקשור לבתי דין;

(3) לדון בדינים וחשבונות בנוגע לבתי דין ולהעיר את הערותיה לשר המשפטים או לשר הנוגע בדבר;

(4) למלא כל תפקיד אחר שהוטל עליה בחוק.

פעילות המועצה

50. (א) שליש מחברי המועצה ובהם יושב ראש יהוו מנין חוקי.

(ב) המועצה רשאית למנות ועדות ולכלול בהן גם מי שאינו חבר המועצה.

דיווח על-ידי המועצה

51. המועצה תגיש לשר המשפטים דין וחשבון שנתי.

תקציב המועצה

52. תקציב המועצה ייכלל בתקציב משרד המשפטים.

הרחבת תחולה

53. פרק זה יחול גם על בתי דין שאינם מנויים בתוספת.

פרק ד': הוראות שונות

ביצוע ותקנות

54. (א) שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם המועצה, להתקין תקנות לביצועו.

(ב) שר המשפטים רשאי, בהתייעצות עם המועצה, להתקין תקנות בעניינים הבאים, דרך כלל, לבתי דין מסויימים או לענינים מסויימים:

(1) סדרי דין ודיני ראיות בבתי דין, המועד והדרך להגשת ערר;

(2) סדרי הדין בערעורים מבית דין לבית משפט, לרבות המועד והדרך להגשת ערעור;

(3) הדיון במועצה לפי סעיף 14;

(4) צירוף מסמכים לכתבי הטענות;

(5) מינוי מומחים מטעם בתי הדין ודרך חקירתם;

(6) סדרי המינהל בבתי דין;

(7) קביעת שיעורים או שיעורים מרביים של הוצאות ושכר טרחה, לבעלי דין או לעדים;

(8) הגשת דינים וחשבונות למועצה על פעולת בתי הדין;

(9) אגרות.

(ג) תקנות לפי סעיף קטן (ב)(7) ו-(9) טעונות אישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

הוראות מעבר

55. (א) חוק זה לא יחול על ענין שהדיון בו החל לפני תחילתו.

(ב) מינויו של ראש בית דין ומינויים של חבר בית דין, וקביעת מקום מושבו של בית דין ואזור שיפוט שנעשו לפני תחילתו של חוק זה יוסיפו לעמוד בתקפם עד שיפקעו לפי החיקוק שמכוחו נעשו, אך לא יותר משלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה.

(ג) תקנות שהותקנו לפני תחילתו של חוק זה לענין בית דין פלוני, יוסיפו לעמוד בתקפן עד שיבוטלו או יוחלפו לפי החוק שמכוחו הותקנו.

תחילה

56. תחילתו של חוק זה שלושה חדשים מיום פרסומו.

תוספת

(סעיף 4)

1. ועדת ערעור לפי סעיף 5 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950.
2. ועדות ערעור לפי סעיף 3 לחוק נכי המלחמה בנאצים, התשי"ד-1954.
3. ועדות ערר לפי סעיף 16 לחוק נכי רדיפות הנאצים, התשי"ז-1957.
4. ועדת ערר לפי סעיף 17 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957.
5. ועדות ערעור לפי סעיף 26 לחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב].
6. ועדות ערר לפי סעיף 12 לחוק הרשויות המקומיות (הסדרת השמירה), התשכ"א-1961.
7. ועדות ערר לפי סעיף 29 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961.
8. ועדות ערר לפי סעיף 29 לחוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962.
9. (נמחק)
10. בית הדין לעניני מים לפי סעיף 140 לחוק המים, התשי"ט-1959.
11. ועדת ערר לפי סעיף 14 לחוק פיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969.
12. ועדות לקבילות פנקסי חשבונות לפי סעיף 127 לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975.
13. ועדת ערר לפי סעיף 35 לחוק העתיקות, התשל"ח-1978.
14. בית הדין לחוזים אחידים לפי סעיף 6 לחוק החוזים האחידים, התשמ"ג-1982.
15. בית הדין לתחרות לפי סעיף 32 לחוק התחרות הכלכלית, התשמ"ח-1988.
16. ועדת ערר לפי סעיף 36א לחוק אימוץ ילדים, התשמ"א-1981.
17. ועדת ערר לפי סעיף 9 בחוק להסדרת תוצרת אורגנית, התשס"ה-2005.
18. ועדת ערר לפי סעיף 12א לחוק כבישי אגרה (מנהרות הכרמל), התשנ"ה-1995.
19. ועדת ערר לפי סעיף 3 לחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (הליכים לעניין החלטות הנוגעות לחיילים בשירות קבע), התש"ע-2010.
20. ועדת עררים לפי סעיף 7 לחוק החשמל, התשי"ד-1954.
21. ועדת הערר לפי סעיף 39 לחוק הטיס, התשע"א-2011.
22. בית הדין לעררים לפי סעיף 13כג לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, בית דין לביקורת משמורת של שוהים שלא כדין לפי סעיף 13יא לחוק האמור, ובית דין לביקורת משמורת של מסתננים לפי סעיף 30ג לחוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954.
23. ועדת ערר לפי סעיף 16 לחוק לפיקוח על ייצור הצמח ושיווקו, התשע"א-2011.
24. ועדת ערר לפי סעיף 4 לחוק תגמולים לאסירי ציון ולבני משפחותיהם, התשנ"ב-1992.
25. ועדות ערר לפי סעיף 2 לחוק שירותי הסעד, התשי"ח-1958.
26. ועדת ערר לפי סעיף 38 לחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012.

27. ועדת ערר לפי סעיף 1ב46 לפקודת מסילות הברזל [נוסח חדש], התשל"ב-1972.
28. ועדת ערר לפי סעיף 56 לחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018.
29. ועדת ערר לפי סעיף 12 לחוק מענק לעידוד תעסוקה (הוראת שעה – נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020.
30. ועדת ערר לפי סעיף 45 לחוק מס להפחתת גודש התנועה באזור גוש דן, התשפ"ב-2021.
31. ועדת ערר לפי סעיף 21 לחוק התוכנית לסיוע כלכלי (נגיף הקורונה החדש) (הוראת שעה), התש"ף-2020.

תקנות התכנון והבניה (סדרי דין בערעור), תשל"ז-1976

תוכן עניינים

סעיף 1	בעל דין שאינו מערער	214
סעיף 2	תחילה	214
סעיף 3	השם	214

בתוקף סמכותי לפי סעיף 268 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, ולפי סעיף 46 לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957, אני מתקין תקנות אלה:

בעל דין שאינו מערער

1. בערעור לפי סעיף 250 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, יהיה משיב גם מי שהיה בעל דין בבית משפט בהליך שעליו מערערים ולא ערער.

תחילה

2. תחילתן של תקנות אלה ביום השלושים לאחר פרסומן.

השם

3. לתקנות אלה ייקרא "תקנות התכנון והבניה (סדרי דין בערעור), תשל"ז-1976".

י"א בתשרי תשל"ז (5 באוקטובר 1976)

תקנות התכנון והבניה (סדרי הדין בערעור על שומת השבחה), תשמ"א-1981

תוכן עניינים

	פרק א': הוראות כלליות	
סעיף 1	הגדרות	216
סעיף 2	הגשת ערעור	216
סעיף 3	המשיבים בערעור	216
סעיף 4	כתב ערעור	216
סעיף 5	מען הצדדים	216
סעיף 6	פסילת כתב הערעור	216
סעיף 7	שמיעת הערעור	216
סעיף 8	סדרי שמיעת הערעור	216
סעיף 9	ביטול ערעור	216
סעיף 10	תחילה	216

בתוקף סמכותי לפי סעיף 268 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965 (להלן – החוק), סעיף 14(יב) בתוספת השלישית לחוק (להלן – התוספת), וסעיף 46 לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957, אני מתקין תקנות אלה:

הגדרות

1. בתקנות אלה, "בית המשפט" ו"ערעור" – כמשמעותם בסעיף 14(ו), (ט) ו-(י) לתוספת.

הגשת ערעור תק' תשמ"ח-1988

2. (א) ערעור יוגש בכתב לבית המשפט תוך ארבעים וחמישה ימים מיום שבו הודעה למערער ההחלטה, או השומה, או מיום שהוצג לוח השומה, הכל לפי הענין.

(ב) משהוגש כתב הערעור יסומן תאריך ההגשה בגוף הכתב.

המשיבים בערעור

3. המשיבים בערעור יהיו –

(1) בערעור לפי סעיף 14(ו) לתוספת – הועדה המקומית;

(2) בערעור לפי סעיף 14(ט) לתוספת – החייב בהיטל;

(3) בערעור לפי סעיף 14(י) לתוספת – החייב בהיטל והועדה המקומית.

כתב ערעור

4. כתב הערעור יוגש בשלושה עתקים, ייחתם ביד המערער או בא-כוחו ויפורטו בו –

(1) שמו ומענו של המערער;

(2) שמם ומענם של המשיבים;

(3) המועד שבו הודעה למערער ההחלטה או השומה, או המועד שבו הוצג לוח השומה, הכל לפי הענין;

(4) תאריך תשלום ההיטל או מתן הערובה לתשלומו;

(5) נימוקי הערעור.

מען הצדדים

5. מענם של המערער והמשיבים לצורך מסירת כתבי בי-דין יהיה כפי שצויין בכתב הערעור.

פסילת כתב הערעור

6. כתב ערעור שלא נתקיימה בו הוראה מהוראות תקנות אלה לא יקובל במשרד הרישום של בית משפט השלום; אולם משנתקבל כתב ערעור, לא יפסול אותו בית המשפט על יסוד אי-קיום הוראה כאמור, אלא אם כתב הערעור אינו מגלה כל נקודה שבמחלוקת.

שמיעת הערעור

7. משנמסר למשיב העתק כתב הערעור, יקבע רשם בית המשפט מועד לשמיעת הערעור ויודיע על כך לבעלי הדין.

סדרי שמיעת הערעור

8. על המצאת כתבי בי-דין, איחוד ערעורים, שמיעת ערעור, ערעור שכנגד ומתן פסק-הדין יחולו הוראות תקנות סדר הדין האזרחי, תשכ"ג-1963, בשינויים המחוייבים לפי הענין.

ביטול ערעור

9. עד למתן פסק-הדין בערעור רשאי המערער לחזור בו מערעורו על ידי מתן הודעה בכתב לבית המשפט ומסירת העתק הימנה למשיב, או על ידי הודעה בעל-פה בשעת שמיעת הערעור; משעשה כן, בטל הערעור, והמערער ישלם למשיב, על פי בקשתו, את ההוצאות שיקבע בית המשפט.

תחילה

10. תחילתן של תקנות אלה ביום כ"ט בסיון תשמ"א (1 ביולי 1981).

כ"א בסיון תשמ"א (23 ביוני 1981)

פקודת העיריות [נוסח חדש]
תוכן עניינים

סימן ב': חילופי בעלים ומחזיקים ואבדן הנכס
סעיף 324 העברת מקרקעין טעונה תעודה על תשלום חובות לעיריה 217

העברת מקרקעין טעונה תעודה על תשלום חובות לעיריה (תיקון מס' 77) תשס"א-2001 (תיקון מס' 152) תשפ"ג-2023

324. (א) לא תירשם בפנקסי המקרקעין כל העברה של נכס, אלא אם הוצגה לפני הרשם תעודה חתומה בידי ראש העיריה או מי שהוא הסמיך לכך, המעידה שכל החובות המגיעים לעיריה מאת בעל הנכס ביחס לאותו נכס עד ליום מתן התעודה והנובעים מהוראות הפקודה או מדין אחר –סולקו במלואם או שאין חובות כאלה.

(ב) תעודה כאמור הנחזית כחתומה על ידי ראש העיריה יקבלוה הרשם או עוזר הרשם כחתומה על ידיו, זולת אם נראה להם שאין היא חתומה כך.

(ג) אין להשיג על העברת מקרקעין רק משום שלא נתקיימו בה הוראות סעיף קטן (א) או משום שהתעודה נמצאה פגומה.

(תיקון מס' 152) תשפ"ג-2023

(ד) רישום משכנתה על נכס אינו טעון הצגת תעודה כאמור בסעיף קטן (א); לעניין זה, "משכנתה" – כמשמעותה בסעיף 4 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969.

חוק חופש המידע, תשנ"ח-1998

תוכן עניינים

סעיף 1	חופש מידע	220
סעיף 2	הגדרות	220
סעיף 3	ממונה	221
סעיף 4	פרסום רשימת הרשויות הציבוריות	221
סעיף 5	דוח תקופתי	221
סעיף 6	הנחיות מינהליות וחוקי עזר	221
סעיף 6א	מידע על איכות הסביבה	221
סעיף 7	נוהל הגשת בקשות והטיפול בהן	221
סעיף 8	דחיית בקשות במקרים מסוימים	222
סעיף 9	מידע שאין למסרו או שאין חובה למסרו	222
סעיף 10	שיקולי הרשות הציבורית	223
סעיף 11	מסירת מידע חלקי ומסירת מידע בתנאים	223
סעיף 12	תחולה לגבי אדם שאינו אזרח או תושב	223
סעיף 13	הגנה על צד שלישי	223
סעיף 14	סייגים לתחולת החוק	224
סעיף 15	דיוני הועדה המשותפת	225
סעיף 16	תיקון מידע	225
סעיף 17	עתירה לבית המשפט	225
סעיף 18	אגרות	225
סעיף 19	ביצוע ותקנות	226
סעיף 20	שמירת דינים	226
סעיף 21	תחילה	226

חופש מידע

1. לכל אזרח ישראלי או תושב הזכות לקבל מידע מרשות ציבורית בהתאם להוראות חוק זה.

הגדרות

2. בחוק זה –

"ועדה משותפת" – ועדה משותפת של ועדת החוקה חוק ומשפט וועדת החוץ והבטחון של הכנסת;

"חברה עירונית" – חברה עירונית וחברת בת עירונית כהגדרתן בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985;

"מוסד להשכלה גבוהה" – אחד מאלה:

(1) מוסד מוכר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958 (להלן – חוק המועצה להשכלה גבוהה);

(2) מוסד שניתן לו היתר או אישור לפי סעיף 21א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

(3) מוסד שהתואר שהוא מעניק הוכר לפי סעיף 28א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

"מידע" – כל מידע המצוי ברשות ציבורית, והוא כתוב, מוקלט, מוסרט, מצולם או ממוחשב;

"ממונה" – מי שמונה לפי סעיף 3;

"קבלת מידע" – לרבות עיון, צפיה, האזנה, העתקה, צילום, קבלת פלט מחשב או קבלת מידע בכל דרך אחרת בהתאם לסוג המידע וצורת החזקתו;

"רשות ציבורית" –

(1) הממשלה ומשרדי הממשלה, לרבות יחידותיהם ויחידות הסמך שלהם;

(2) לשכת נשיא המדינה;

(3) הכנסת;

(4) מבקר המדינה, למעט לגבי מידע שהגיע אליו לצורך פעולות הביקורת ובירור תלונות הציבור;

(4א) ועדת הבחירות המרכזית לכנסת, למעט לגבי מידע המפורט בסעיף 79א לחוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב], התשכ"ט-1969;

(5) בתי משפט, בתי דין, לשכות הוצאה לפועל, וגופים אחרים בעלי סמכות שפיטה על פי דין – למעט לגבי תוכנו של הליך משפטי;

(6) רשות מקומית;

(7) חברה עירונית;

(8) תאגיד שהוקם בחוק;

(9) חברה ממשלתית וחברה-בת ממשלתית כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, למעט חברות שקבע שר המשפטים באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; קביעה כאמור יכול שתהיה לגבי כל פעילותה של החברה או לגבי פעילויות מסוימות;

(9א) התאחדות ואיגוד, כאמור בסעיף 9ב לחוק הספורט, התשמ"ח-1988;

(9ב) מוסד להשכלה גבוהה שהמדינה משתתפת בתקציבו בהתאם להוראות סעיף 17א לחוק המועצה להשכלה גבוהה;

(9ג) החטיבה להתיישבות, במסגרתה הפעלת סמכויותיה לפי סעיף 2ב לחוק מעמדן של ההסתדרות הציונית העולמית ושל הסוכנות היהודית לארץ ישראל, התשי"ג-1952, בכל הנוגע לניהול ענייניה הכספיים של החטיבה להתיישבות, לרבות מידע על אודות הוצאותיה, הכנסותיה, דוחותיה הכספיים, קביעת תקציבה וביצועו, וכן מידע לעניין מכרזים והתקשרויות בחוזים לביצוע עסקאות בטובין או עבודות או לרכישת שירותים, שהיא צד להם;

(10) גוף אחר, הממלא תפקיד ציבורי, שהוא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב], שקבע שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; קביעה כאמור יכול שתהיה לגבי כל פעילותו של גוף כאמור או לגבי פעילויות מסוימות;

"ראש רשות ציבורית" – המנהל הכללי, ובאין מנהל כללי – בעל התפקיד המקביל באותו גוף; ברשות מקומית – ראש הרשות המקומית;

"תאגיד בשליטת רשות מקומית" – (נמחקה)

"תושב" – כהגדרתו בסעיף 1 לחוק מרשם האוכלוסין, התשכ"ה-1965, וכן תאגיד שהתאגד לפי הדין בישראל.

ממונה

3. ראש רשות ציבורית ימנה, מקרב עובדי הרשות, ממונה על העמדת מידע לרשות הציבור, על טיפול בבקשות לקבלת מידע ועל יישום הוראות חוק זה.

פרסום רשימת הרשויות הציבוריות

4. (א) הממשלה תעמיד לרשות הציבור, במקום ובאופן שייקבעו בתקנות, את רשימת הרשויות הציבוריות, כאמור בפסקאות (1) ו-(8) להגדרה "רשות ציבורית"; הרשימה תכלול מידע תמציתי על תפקידיה של כל רשות ציבורית, וכן על דרכי ההתקשרות עם הממונה ועל דרכים נוספות לקבלת מידע שבידי הרשות כנהוג באותה רשות.

(ב) רשות מקומית תעמיד לרשות הציבור, במקום ובאופן שייקבעו בתקנות, את הפרטים האמורים בסעיף קטן (א), לגביה ולגבי התאגידים שבשליטתה, אשר חוק זה חל עליהם.

דוח תקופתי

5. (א) רשות ציבורית תפרסם דין וחשבון שנתי שיכלול מידע על אודות פעילותה ותחומי אחריותה והסבר על תפקידיה וסמכויותיה; הדין וחשבון יכלול גם דיווח של הממונה על הפעלת חוק זה ברשות הציבורית, ואולם רשאי הוא לפרסם דיווח זה בנפרד.

(ב) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע, לגבי רשות ציבורית מסוימת, כאמור בפסקאות (1) ו-(6) עד (10) להגדרה "רשות ציבורית", או לסוגים של רשויות ציבוריות, תקופה אחרת לפרסום של הדין וחשבון.

(ג) הוראות בדבר מתכונת הדין וחשבון ודרך פרסומו, ייקבעו בתקנות.

הנחיות מינהליות וחוקי עזר

6. (א) רשות ציבורית תעמיד לעיון הציבור את ההנחיות המינהליות הכתובות שעל פיהן היא פועלת ושיש להן נגיעה או חשיבות לציבור.

(ב) הוראות סעיף 9 יחולו, בשינויים המחויבים, על העמדת הנחיות מינהליות לעיון הציבור לפי סעיף זה.

(ג) רשות מקומית תעמיד לעיון הציבור את חוקי העזר שלה.

מידע על איכות הסביבה

6א. (א) רשות ציבורית תעמיד לעיון הציבור מידע על איכות הסביבה שיש ברשותה, באתר האינטרנט של הרשות הציבורית, אם קיים אתר כאמור, ובדרכים נוספות שיקבע השר לאיכות הסביבה; לענין זה, "מידע על איכות הסביבה" – מידע על חומרים שנפלטו, שנשפכו, שסולקו או שהושלכו לסביבה ותוצאות של מדידות רעש, ריח וקרינה, שלא ברשות היחיד.

(ב) הוראות סעיפים 9 ו-13 יחולו, בשינויים המחויבים, על העמדת המידע לעיון הציבור לפי סעיף זה.

(ג) השר לאיכות הסביבה, בהסכמת שר האוצר ובהתייעצות עם שר המשפטים ועם השר הנוגע בדבר, ולענין רשויות מקומיות גם בהסכמת שר הפנים, יקבע את סוגי המידע על איכות הסביבה שיועמד לעיון הציבור, את דרכי העמדתו כאמור ואת המועדים לכך; תקנות כאמור יובאו לאישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת.

נוהל הגשת בקשות והטיפול בהן

7. (א) בקשה לקבלת מידע תוגש בכתב לממונה או למי שהוסמך לכך על ידו; אין המבקש חייב לציין את הטעם לבקשתו.

(ב) הרשות הציבורית תודיע למבקש המידע ללא שיהוי, ולא יאוחר מ-30 ימים מקבלת הבקשה, על החלטתה בבקשתו; ראש הרשות הציבורית, או מי שהוא הסמיך לכך, רשאי להאריך את התקופה האמורה, במקרה הצורך, ב-30 ימים

נוספים, ובלבד שהודיע על כך למבקש בכתב, ונימק את הצורך בהארכת התקופה.

(ג) ראש הרשות הציבורית רשאי להאריך, הארכה נוספת, את התקופה האמורה בסעיף קטן (ב), בהחלטה מנומקת אשר תישלח למבקש תוך התקופה האמורה, אם בשל היקפו או מורכבותו של המידע המבוקש יש צורך להאריך את התקופה; ההארכה הנוספת לא תעלה על התקופה המתחייבת מהטעמים האמורים, ובכל מקרה לא תעלה על 60 ימים.

(ד) החליטה הרשות הציבורית להעמיד את המידע לרשות המבקש, תבוצע החלטתה תוך זמן סביר בנסיבות הענין אך לא יאוחר מ-15 ימים, זולת אם קבע הממונה, מטעמים מיוחדים, כי ההחלטה תבוצע במועד מאוחר יותר; הרשות תודיע למבקש היכן ומתי יעמוד המידע לרשותו.

(ה) המידע יועמד לרשות המבקש כפי שהוא מצוי בידי הרשות הציבורית ואין הרשות חייבת לעבד את המידע לצרכיו של המבקש; היה המידע ממוחשב, הוא יופק עבור המבקש באמצעים המשמשים דרך קבע את הרשות.

(ו) החליטה הרשות הציבורית לדחות את בקשת המבקש, כולה או חלקה, תשלח למבקש הודעה בכתב שתפרט את נימוקי ההחלטה, ותיידע את המבקש על זכותו לעתור נגד ההחלטה לפי הוראות חוק בתי משפט לענינים מינהליים, התש"ס-2000.

דחיית בקשות במקרים מסוימים

8. רשות ציבורית רשאית לדחות בקשה לקבלת מידע באחד מאלה:

(1) הטיפול בה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה;

(2) המידע נוצר או נתקבל בידה למעלה משבע שנים לפני הגשת הבקשה ואיתורו כרוך בקושי של ממש;

(3) לאחר שנקטה אמצעים סבירים, התברר לה שלא ניתן לאתר את המידע או שאינו מצוי ברשותה;

(4) המידע פורסם ועומד לרשות הציבור או לעיונו, בין בתשלום ובין שלא בתשלום; ואולם בדחותה את הבקשה לפי פסקה זו, תודיע הרשות למבקש היכן יוכל לרכוש את המידע המבוקש, לקבלו או לעיין בו;

(5) המידע נוצר בידי רשות ציבורית אחרת, ואין בהפניית המבקש לאותה רשות כדי להכביד הכבדה בלתי סבירה על קבלתו של המידע על ידו; ואולם, בדחותה בקשה לפי פסקה זו, תפנה הרשות הציבורית את המבקש לרשות הציבורית אשר בידיה נוצר המידע.

מידע שאין למסרו או שאין חובה למסרו

9. (א) רשות ציבורית לא תמסור מידע שהוא אחד מאלה:

(1) מידע אשר בגילויו יש חשש לפגיעה בבטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בבטחון הציבור או בבטחונו או בשלומו של אדם;

(2) מידע בנושאים ששר הבטחון, מטעמים של שמירה על בטחון המדינה, קבע אותם בצו, באישור הועדה המשותפת;

(3) מידע שגילויו מהווה פגיעה בפרטיות, כמשמעותה בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן – חוק הגנת הפרטיות), אלא אם כן הגילוי מותר על פי דין;

(4) מידע אשר אין לגלותו על פי כל דין.

(ב) רשות ציבורית אינה חייבת למסור מידע שהוא אחד מאלה:

(1) מידע אשר גילויו עלול לשבש את התפקוד התקין של הרשות הציבורית או את יכולתה לבצע את תפקידיה;

(2) מידע על אודות מדיניות הנמצאת בשלבי עיצוב;

(3) מידע על אודות פרטי משא ומתן עם גוף או עם אדם שמחוץ לרשות;

(4) מידע בדבר דיונים פנימיים, תרשומות של התייעצויות פנימיות בין עובדי רשויות ציבוריות, חבריהן או יועציהן, או של דברים שנאמרו במסגרת תחקיר פנימי, וכן חוות דעת, טיוטה, עצה או המלצה, שניתנו לצורך קבלת החלטה, למעט התייעצויות הקבועות בדין;

(5) מידע הנוגע לניהול פנימי של הרשות הציבורית שאין לו נגיעה או חשיבות לציבור;

(6) מידע שהוא סוד מסחרי או סוד מקצועי או שהוא בעל ערך כלכלי שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו, וכן מידע הנוגע לעניינים מסחריים או מקצועיים הקשורים לעסקיו של אדם, שגילויו עלול לפגוע פגיעה ממשית באינטרס מקצועי, מסחרי או כלכלי; למעט מידע שהוא אחד מאלה –

(א) מידע על חומרים שנפלטו, שנשפכו, שסולקו או שהושלכו לסביבה;

(ב) תוצאות של מדידות רעש, ריח וקרינה, שלא ברשות היחיד;

(7) מידע שהגיע לידי הרשות הציבורית, שאי-גילויו היה תנאי למסירתו, או שגילויו עלול לפגוע בהמשך קבלת המידע;

(8) מידע על אודות שיטות עבודה ונהלים של רשות ציבורית העוסקת באכיפת החוק, או שיש לה סמכות חקירה או ביקורת או בירור תלונות על פי דין, אם גילויו עלול לגרום לאחד מאלה:

(א) פגיעה בפעולות האכיפה או הביקורת או בירור התלונות של הרשות;

(ב) פגיעה בהליכי חקירה או משפט או בזכותו של אדם למשפט הוגן;

(ג) גילוי או מתן אפשרות לגלות את קיומו או זהותו של מקור מידע חסוי;

(9) מידע הנוגע לעניני משמעת של עובד של רשות ציבורית, למעט מידע בדבר ההליכים הפומביים על פי החוק; לענין פסקה זו, "עובד" – לרבות חייל, שוטר, סוהר ונושא משרה ברשות הציבורית;

(10) מידע שיש בגילויו פגיעה בצנעת הפרט של אדם שנפטר.

(11) לעניין רשות ציבורית כאמור בפסקה (9ב) להגדרה "רשות ציבורית" – מידע שיש בגילויו פגיעה מהותית בחופש הפעולה בעניינים האקדמיים והמינהליים של מוסד להשכלה גבוהה כמשמעותם בסעיף 15 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, פגיעה בהליכי קידום ושיפוט אקדמיים או במחקרים שטרם פורסמו, או גילוי זהותם של תורמים שהביעו את דעתם שאינם מעוניינים בגילוי.

(ג) לענין סעיף זה, אין נפקא מינה אם העילה לאי-גילוי המידע היא בשל המידע המבוקש לבדו או בשל הצטברותו למידע אחר.

שיקולי הרשות הציבורית

10. בבואה לשקול סירוב למסור מידע לפי חוק זה, מכוח הוראות סעיפים 8 ו-9, תיתן הרשות הציבורית דעתה, בין היתר, לענינו של המבקש במידע, אם ציין זאת בבקשתו, וכן לענין הציבורי שבגילוי המידע מטעמים של שמירה על בריאות הציבור או בטיחותו, או שמירה על איכות הסביבה.

מסירת מידע חלקי ומסירת מידע בתנאים

11. היה המידע המבוקש מידע אשר הרשות הציבורית רשאית או חייבת שלא למסרו כאמור בסעיף 9, וניתן לגלות את המידע, ללא הקצאת משאבים בלתי סבירה או הכבדה ניכרת על פעולתה של הרשות, תוך השמטת פרטים, תוך עריכת שינויים או תוך התניית תנאים בדבר דרך קבלת המידע והשימוש בו, תמסור הרשות את המידע בהשמטות, בשינויים או בתנאים המחויבים, לפי הענין; נעשו השמטות או שינויים כאמור, תציין זאת הרשות, אלא אם כן אין לגלות עובדה זו, מהטעמים המפורטים בסעיף 9(א)(1).

תחולה לגבי אדם שאינו אזרח או תושב

12. הוראות חוק זה יחולו גם על מבקש מידע שאינו אזרח ישראלי או תושב, לגבי מידע בדבר זכויותיו בישראל.

הגנה על צד שלישי

13. (א) נתבקש מידע הכולל פרטים על אודות צד שלישי, אשר מסירתם עלולה לפגוע בצד השלישי, והרשות הציבורית שוקלת לאפשר למבקש המידע לקבל את

המידע, תודיע הרשות לצד השלישי, בכתב, על דבר הגשת הבקשה ועל זכותו להתנגד למסירת המידע ותודיע על כך למבקש; קיבל אדם הודעה כאמור, רשאי הוא להודיע לרשות, בתוך 21 ימים, כי הוא מתנגד לבקשה, בנימוק שאין למסור את המידע, כולו או מקצתו, מכוח הוראות סעיף 9 או הוראות כל דין; 21 הימים האמורים, לא יבואו במנין המועדים המנויים בסעיף 7.

(ב) החליטה הרשות הציבורית לדחות את התנגדותו של הצד השלישי, תמציא לו, בכתב, את החלטתה המנומקת, ותודיע לו על זכותו לעתור נגד החלטתה על פי חוק זה.

(ג) על אף האמור בסעיף 7(ב) לא תאפשר הרשות הציבורית את קבלת המידע המבוקש, בטרם חלפה התקופה להגשת העתירה או בטרם הוחלט לדחותה, לפי הענין, אלא אם כן הודיע הצד השלישי שהתנגד, בכתב, כי הוא מוותר על זכותו להגישה.

סייגים לתחולת החוק

14. (א) הוראות חוק זה לא יחולו על הגופים שלהלן, ועל מידע שנוצר, שנאסף או שמוחזק בידיהם –

(1) מערך המודיעין של צבא-הגנה לישראל, ויחידות צבאיות נוספות אשר שר הבטחון, באישור הועדה המשותפת, קבע אותן בצו, מטעמים של בטחון המדינה;

(2) שירות הבטחון הכללי וכן יחידות הבטחון ברשויות ציבוריות, בעניינים המונחים על ידי שירות הבטחון הכללי או מטעמו;

(3) המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים;

(4) יחידת הממונה על הבטחון במערכת הבטחון;

(5) יחידות במשרד ראש הממשלה ובמשרד הבטחון שעיקר פעילותן בטחון המדינה או יחסי חוץ, שראש הממשלה או שר הבטחון, באישור הועדה המשותפת, קבע אותן בצו;

(6) הועדה לאנרגיה אטומית ומרכזי המחקר הגרעיני שבאחריותה;

(7) המרכז למחקר מדיני, החטיבה לפירוק נשק והחטיבה לתכנון מדיני במשרד החוץ, ויחידות נוספות של משרד החוץ, אשר שר החוץ, באישור הועדה המשותפת, קבע אותן בצו, מטעמים של בטחון המדינה או יחסי החוץ שלה;

(8) כל גוף או רשות שיש להם סמכות חקירה על פי דין, לגבי מידע שנאסף או שנוצר לצורכי חקירה ולגבי מידע מודיעיני;

(9) מערכי המודיעין והחקירות של משטרת ישראל, וכן יחידות נוספות אשר השר לבטחון הפנים, באישור הועדה המשותפת, קבע אותן בצו;

(10) שירות בתי הסוהר – לגבי מערך המודיעין ומערך האבטחה;

(11) כל רשות מעין-שיפוטית, שתפקידה לדון במצבו הרפואי של אדם – לגבי הליכים בפניה.

(12) נציבות תלונות הציבור על שופטים – לגבי בירור תלונה על שופט לפי חוק נציב תלונות הציבור על שופטים, התשס"ב-2002.

(13) הרשות להגנה על עדים.

(14) הרשות כהגדרתה בחוק הכללת אמצעי זיהוי ביומטריים ונתוני זיהוי ביומטריים במסמכי זיהוי ובמאגר מידע, התש"ע-2009.

(15) הוועדה המייעצת, לפי סעיף 14 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016.

(16) נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות – לגבי בירור תלונה לפי חוק נציבות תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות, התשע"ו-2016.

(17) מערך הסייבר הלאומי כהגדרתו בחוק להסדרת הביטחון בגופים ציבוריים, התשנ"ח-1998, ויחידות הביטחון ברשויות ציבוריות, והכול בעניינים המונחים על ידי אותו מערך לפי החוק האמור.

(ב) שר המשפטים רשאי, בצו, בהתייעצות עם השר הנוגע בדבר ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת או ועדת משנה שלה, להוסיף גוף או ענין לרשימת הגופים המנויים בסעיף קטן (א); תוקפו של צו כאמור יהיה לתקופה שתיקבע בו ושלא תעלה על שישה חודשים, זולת אם בוטל קודם לכן; נקבעה בצו תקופת תוקף הפחותה משישה חודשים רשאי שר המשפטים להאריך את תוקפו של הצו לתקופה נוספת, ובלבד שהתקופה הכוללת לא תעלה על שישה חודשים.

(ג) שר המשפטים רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, לקבוע בצו כי חוק זה לא יחול על תאגיד כאמור בפסקאות (7) או (8) להגדרה "רשות ציבורית" שבסעיף 2, בשים לב למידת הפגיעה העלולה להיגרם לפעילותו הכלכלית או העסקית של התאגיד; צו כאמור יינתן, לגבי חברה עירונית, לאחר התייעצות עם שר הפנים, ולגבי תאגיד אחר, לאחר התייעצות עם השר הממונה על החוק שמכוחו הוקם התאגיד.

(ד) הוראות חוק זה לא יחולו על מידע שהעבירה הרשות הציבורית לגנזך המדינה בהתאם לחוק הארכיונים, התשט"ו-1955.

דיוני הועדה המשותפת

15. (א) ישיבות הועדה המשותפת יהיו חסויות, אם לא החליטה החלטה אחרת לענין זה.

(ב) הועדה המשותפת רשאית לקבוע כי צו אשר אושר על ידה לפי סעיפים 9 או 14, לא יפורסם ברשומות, כולו או חלקו.

תיקון מידע

16. קיבל אדם מידע על אודותיו לפי חוק זה ומצא כי המידע אינו נכון, שלם, ברור או מעודכן, רשאי הוא לפנות לרשות הציבורית בבקשה לתקנו, ויחולו, לענין זה, הוראות סעיפים 14 ו-15 לחוק הגנת הפרטיות, בשינויים המחויבים.

עתירה לבית המשפט

17. (א) עתירה על החלטת רשות ציבורית לפי חוק זה תידון בבית משפט לענינים מינהליים, אלא אם כן הוצאה לגבי המידע נושא העתירה תעודת חיסיון לפי סעיף 44 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971; הוצאה תעודת חיסיון כאמור, תידון העתירה לפני בית המשפט העליון.

(ב) בדונו בעתירה לפי חוק זה, למעט בעתירה על דחיית בקשה לפי סעיף 8, רשאי בית המשפט לקבל לידיו את כל המידע המבוקש ולעיין בו; בית המשפט רשאי, מהטעמים המנויים בסעיף 9, לשמוע טענות מפי בא-כוח הרשות הציבורית בדלתיים סגורות וללא נוכחות העותר או בא-כוחו.

(ג) לא יורה בית המשפט על מסירת מידע העלול לפגוע בזכויות צד שלישי, אלא לאחר שנתן לצד השלישי הזדמנות להשמיע טענותיו, בדרך שיקבע.

(ד) על אף הוראות סעיף 9, רשאי בית המשפט להורות על מתן מידע מבוקש, כולו או חלקו ובתנאים שיקבע, אם לדעתו הענין הציבורי בגילוי המידע, עדיף וגובר על הטעם לדחיית הבקשה, ובלבד שגילוי המידע אינו אסור על פי דין.

(ה) החליט בית המשפט כאמור בסעיפים קטנים (ב) או (ד), ירשום את הטעמים להחלטתו.

אגרות

18. (א) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, יתקין תקנות הקובעות אגרות בעד בקשה לקבלת מידע ובעד הפעולות הכרוכות באיתור המידע המבוקש ומסירתו לפי חוק זה; קביעת האגרות תיעשה תוך התחשבות בסוגים השונים של המידע ושל הפונים לקבלתו.

(ב) בתקנות בענין אגרות ייקבעו נסיבות שבהן יינתן פטור מאגרה.

(ג) לא תיקבע אגרה בעד בקשת מידע אשר יש להעמידו לרשות הציבור לפי סעיף 6, ואולם ניתן לקבוע אגרה או תשלום עבור העתקת המידע או הדפסתו ועבור משלוח המידע למבקש.

(ד) לא תיקבע אגרה בעד בקשה של אדם לקבל מידע על אודות עצמו, ואולם ניתן לקבוע אגרה או תשלום עבור העתקת המידע או הדפסתו ועבור משלוח המידע למבקש, וכן עבור הפעולות הכרוכות באיתור המידע, אם בשל היקפו או מורכבותו של המידע המבוקש נדרש מאמץ מיוחד לצורך הטיפול בבקשה.

(ה) על החלטת הממונה בדבר תשלום אגרה בענין בקשה מסוימת ניתן להגיש ערעור לבית משפט שלום, באופן שייקבע בתקנות.

(ו) שר המשפטים רשאי לקבוע כי מועד הקבוע בחוק זה למסירת מידע יחל רק לאחר תשלום אגרה על ידי המבקש, וכי המידע יימסר למבקש רק לאחר תשלום אגרה.

ביצוע ותקנות

19. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה, והוא רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות לביצועו.

שמירת דינים

20. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מתוקפו של חיקוק המחייב, המתיר, האוסר או המסדיר באופן אחר גילוי או מסירה של מידע שבידי רשות ציבורית.

תחילה

21. (א) תחילתו של חוק זה שנה מיום פרסומו.

(ב) על אף הוראת סעיף קטן (א), רשאית הממשלה, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת לקבוע בצו, רשויות ציבוריות או סוגים של רשויות ציבוריות, שלגביהם יחל החוק במועדי תחילה אחרים, הכל כפי שתקבע, ובלבד שמועד תחילה שייקבע כאמור לא יהיה מאוחר מתום שלוש שנים ממועד התחילה לפי סעיף קטן (א).